

කොවිඩ් 19 වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාව

කොවිඩ් 19 වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍යකරණය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය,
මානව හිමිකම් සහ නීතිය පිළිබඳ ආපසු හැරී බැලීමක්

FMM නිදහස් මාධ්‍ය ච්ඡායාරය
சுதந்திர ஊடக இயக்கம்
Sri Lanka Free Media Movement

කොවිඩ් 19 වසංගත සමයේ **ශ්‍රී ලංකාව**

කොවිඩ්-19 වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍යකරණය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය,
මානව හිමිකම් සහ නීතිය පිළිබඳ ආපසු හැරී බැලීමක්

කොවිඩ් 19 වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාව

කොවිඩ් 19 වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍යකරණය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, මානව හිමිකම් සහ නීතිය පිළිබඳ ආපසු හැරී බැලීමක්

ප්‍රථම මුද්‍රණය : 2023 නොවැම්බර් 16

ISBN : 978-624-5909-06-3

උපදේශක මණ්ඩලය :

අමල් ජයසිංහ
සරෝජ් පතිරණ
මෙත්ලාල් වීරසූරිය
මොහොමඩ් ෆයිරෂ්

සංස්කරණය : ජයසිරි ජයසේකර / මොහොමඩ් ෆයිරෂ්

පිටු සැකසුම : ඇවෙන්න් ග්‍රැෆික්ස්

අනුග්‍රහය : හීලන් තිරුවෙල්වම් භාරය (NTT)

ප්‍රකාශනය :

නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය
96, බර්නාඩ් සොයිසා මාවත, කොළඹ 05
දුරකතන : 0112368895
විද්‍යුත් ලිපිනය : fmmsrilanka@gmail.com
වෙබ් අඩවිය : fmmsrilanka.lk

පටුන

කොවිඩ් 19 වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍යකරණය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, මානව හිමිකම් සහ නීතිය පිළිබඳ ආපසු හැරී බැලීමක්	05
1. කොවිඩ් වසංගතයට මුඛා වී අපරාධ වසං කිරීම හා අයිතිවාසිකම් උදුරාගැනීම - ලක්මාල් බදුගේ	09
2. කොවිඩ් මළ සිරුරු ආදාහනය අනිවාර්ය කිරීමෙන් ඉස්ලාම් බැහැරවීමෙන් මානව හිමිකම් අහිමි කිරීම - අසේල කුරුඳුවංශ	15
3. අධිකරණ නියෝගත් නොතකා මහර බන්ධනාගාර ඝාතකයින් තවමත් නිදැල්ලේ - ජයති අබේසේකර	22
4. කොරෝනා මර්දනයට විද්‍යාව පසෙක ලා අවිද්‍යාව වැලඳ ගැනීම - සිරංගිකා ලොකුකරවිට	28
5. ඉටුකම අරමුදලේ යුතුකම ඉටු වුණාද? - කමණි හෙට්ටිආරච්චි	37
6. කොවිඩ් සමයේ යන එන මං නැති වූ ළමා නිවාසවලින් සමාජගත වූවෝ - චන්දනී දිසානායක	44
7. කොවිඩ් සමයේ විදෙස් ආධාර දූෂණ වෛරසයට ගොදුරු වූ හැටි! - රාහුල් සමන්ත හෙට්ටිආරච්චි	51
8. කොවිඩ් වසංගතය තුළ ආණ්ඩුකරණය, මුස්ලිම් මළ සිරුරු ආදාහනය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය - නයනජීව බණ්ඩාර	58
9. ලොක්ඩවුන් කිරීමකදී සැලකිලිමත් විය යුතු දරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ ආරක්ෂාව - වී. ප්‍රියදර්ශන්	67
10. කොවිඩ් අභියෝගය ජයගැනීම - රේඛා තරංගනී ෆොන්සේකා	71
11. කොවිඩ් සමයේ ආණ්ඩුවේ වගවීම සහ ධර්මික පැණිය - මංගලනාත් ලියනාරච්චි	79
12. කොවිඩ් එන්නත් මිලදී ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් රජයේ විනිවිදභාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්න කළ යුතුය! - කේ. ප්‍රසන්න කුමාර්	87
13. මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම්වලට ගරු නොකරන කොරෝනා ඇඳිරි නීතිය! - ආර්. රාමකුමාර්	93
14. ඇස් පෙනෙන අයට නොපෙනුණු දෘෂ්‍යාධාධිතයින්ගේ කොවිඩ් ගැටලු - සමන්ති වීරසේකර	99

කොවිඩ් 19 වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍යකරණය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, මානව හිමිකම් සහ නීතිය පිළිබඳ ආපසු හැරී බැලීමක්

කොවිඩ් වසංගතය අමිහිරි මතක මෙන්ම අලුත් පාඩම් රැසක්ද අපගේ ජනසමාජයට එකතු කරමින් මැකී ගොස් ඇත. මහජන සෞඛ්‍යයට පමණක් නොව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, මානව අයිතීන් හා නිදහසද, කෙරෙහි දැඩිව බලපෑ විය දේශපාලනික දෘෂ්ටිකෝණය තුළ මට්ටු කරන්නට යෑමෙන් ඇතැම් ජන වර්ගයක් හෝ ආන්තික කණ්ඩායමක් ධුරීකරණය වෙමින් මහා සමාජයෙන් ඉවතට තල්ලු කෙරෙන අවස්ථා පවා දිස් විය.

එවැනි පසුබිමක පශ්චාත් කොවිඩ් යුගයේ වුව උගත් පාඩම් හා අත්දැකීම් ඇසුරෙන් විමර්ශනාත්මක ලිපි සම්ප්‍රවේශයක් පළ කරන්නට නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරයට මූල්‍ය සවිස සැපයූ හීලන් තිරුවෙල්වම් භාරයට ස්තූතිය පිරිනමමු.

පශ්චාත් කොවිඩ් කාල සීමාව තුළ, විනිවිදභාවය හා වගවීම, රාජ්‍යකරණය, නීති රාමුව සහ මානව හිමිකම් යන තේමා හතරට අදාළව එම ලිපි සම්පාදනය වූ අතර ඒ සඳහා දායක වූ සියලුම මාධ්‍යවේදීන්ට ස්තූතිය පිරිනමමු. මෙම ලිපි මාධ්‍යකරණයෙහි නිපුණ විමර්ශකයින් කිහිපදෙනෙකුගේ සහයෙන් සංවර්ධනය කළ අතර ඒ සියලු දෙනාටද අනෙකුත් කාර්යයන්හිදී සහය දුන් සැමටද කෘතඥතාව පළ කරමු.

හනා ඊබ්‍රහිම්
කැඳවුම්කරු
නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

ලසන්ත ද සිල්වා
ලේකම්
නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

කොවිඩ් වසංගතයට මුඛා වී අපරාධ වසං කිරීම හා අයිතිවාසිකම් උදුරාගැනීම

ලක්මාල් බදුගේ

“දරුවෝ දෙන්නා පොඩ්ඩි ඒ අයත් අරන් නඩුවට යන්න අමාරුයි, ඒ නිසා අවුරුද්දක් විතර මට නඩුවට යන්න බැරිවුණා. පස්සෙ මම නඩු අංකය අරන් පොලිසියට ගියා නඩු දිනය අහගන්න. පොලිසිය කිව්වා මම නැතිව නඩුව අහලා අවසන් කළාය කියලා.”

කොවිඩ් සමයේ පොල්දූව පාලම අසල දියවන්නාව ආශ්‍රිතව මසුන් අල්ලමින් සිටියදී, හමුදා මුර යාත්‍රාවක් මගින් හිතාමතා සිදු කළ අනතුරකින් දිවි අහිමි වූ රාජේන්ද්‍රන් රවින්ද්‍රන් ගේ බිරිඳ වන ඇලෝසියස් ශානිකා මධුවන්ති ඒසේ පැවැසුවාය.

කොවිඩ් වසංගත සමය දෛනික ජීවනෝපායන්හි නිරතවුවත් බොහෝමයකගේ ජීවිතවලට නරක දසාවක් විය. සංවරණ සීමාවන් පැනවීම හා හුදෙකලා කිරීම් නිසා සිය ජීවනෝපායන් කර ගැනීමට ඇතැමෙකුට නොහැකිව ගියේය. ආරක්ෂක අංශවල ක්‍රියාකාරිත්වයද මේ පීඩාවට සාප්‍රවම බලපෑවේය. ඒ හේතුවෙන් ඇතැමෙකුට සිය අයිතිවාසිකම් අහිමිව ගිය අතර ඇතැමෙකුට ජීවිතය පවා අහිමිව ගියේය. බත්තරමුල්ල, පොල්දූව පාලම අසල දියවන්නාව ආශ්‍රිතව මසුන් අල්ලමින් සිටියදී හමුදා මුර යාත්‍රාවක් මගින් සිදු කළ අනතුරකින් දිවි අහිමි කළ දෙදරු පියෙකු වූ රාජේන්ද්‍රන් රවින්ද්‍රන් ඒවැන්නෙකි. ඔහු ශානිකා මධුවන්තියේ සැමියාය.

සිය සැමියා වන රාජේන්ද්‍රන් රවින්ද්‍රන් ගේ මරණය සම්බන්ධයෙන් නඩු අංක B-44078/4/20 යටතේ වැලිකඩ පොලිසිය විසින් අලුත්කඩේ මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයෙහි ගොනු කර තිබූ නඩු විභාගයේ වාර කිහිපයකටම තමන් සහභාගී වූ බවත් එහිදී මහේස්ත්‍රාත්වරයා හමුවේ සිය සැමියාගේ මරණය පිළිබඳව සාක්ෂි පවා ලබාදුන් බවත් ශානිකා පැවැසුවාය. නඩුවාර කිහිපයකට තමන්ට සහභාගී වීමට නොහැකි වීම නිසා නඩුවට කුමක් වුයේද යන්න සොයා බැලීමට ඇය, වැලිකඩ පොලිසියට ගිය අවස්ථාවේ දී මෙම නඩුව අවසන්ව ඇති බව පොලිසිය කියා තිබුණි.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

මේ පිළිබඳව වැලිකඩ පොලිසියේ ස්ථානාධිපතිවරයාගෙන් විමසූ විට තමා මේ පිළිබඳව නොදන්නා බව කී ඔහු, නඩු කටයුතු සම්බන්ධ ලිපිගොනු පරීක්ෂා කොට කිවහැකි බැවින් පසුව අමතන්නැයි පැවැසීය.

කෙසේ වෙතත් යළිත් අවස්ථා කිහිපයකදීම මේ පිළිබඳව විමසූ නමුත් ඔහු පිළිතුරු දීම මගහැරියේය. රවින්ද්‍රන්ගේ මරණය සම්බන්ධ පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාව පැමිණීමෙන් පසු දියේ ගිලීමෙන් සිදු වූ මරණයක් බවට තීන්දුව ප්‍රකාශ කොට 2022 වසරේ නොවැම්බර් 28 වනදා මෙම නඩුව අවසන් කර ඇති බව වාර්තා විය. ඒ අනුව සැකසහිත මරණයකට අදාළ වන නඩුවක් වින්දිතයන් නොමැතිවම විභාග කොට අවසන් වූයේය.

හමුදාව හිසා අතුරුදන් වූ ධීවරයා

හමුදා මුර යාත්‍රාවේ ගැටී අනතුරට ලක්ව මියයන විට රාජේන්ද්‍රන් රවින්ද්‍රන් 26 හැවිරිදිය. ඔහු දියවන්නා ඔයෙහි මසුන් අල්ලා සිය දිවිය සරිකරගත් අඩු ආදායම්ලාභී ධීවරයෙකි. කොවිඩ් වසංගතය වේගයෙන් පැතිරයාම, අඩු ආදායම් ලැබූ රවින්ද්‍රන්ලාට යහපත් ඒකක් නොවීය. රාජගිරිය වැලිකඩ, බුත්ගමුව ඇළ ඉවුර පාරේ පදිංචිව සිටි මෙම ධීවරයන් සුපුරුදු පරිදි මසුන් ඇල්ලීමට දියවන්නාව ආරක්ෂිත කලාපය තුළට ඔරුවෙන් ගියේය. ඒ 2020 වසරේ නොවැම්බර් 11 වැනිදාය. අළුගම කාලයේ ඔරුව පදිමින් සුපුරුදු ලෙස මසුන් සොයමින් සිටි රවින්ද්‍රන්ලා ගේ ඔරුව කොවිඩ් මර්දන ඒකකයේ ප්‍රධානියා වූ එවකට හමුදාපති ශවේන්ද්‍ර සිල්වාගේ පෞද්ගලික නිවස පෙනෙන ඉසව්වේ මසුන් අල්ලමින් තිබුණි. ඒ ආසන්නයේ මසුන් ඇල්ලීම සිය දිවියෙන් වන්දි ගෙවීමට සිදුවන වරදක් වේ යැයි රවින්ද්‍රන් කිසිවිටෙක සිතන්නට නැත.

මසුන් අල්ලමින් සිටියදී වරක් කැගසා ඔරුව රැගෙන පලයල්ලා යැයි පැවසූ හමුදාපතිගේ පෞද්ගලික නිවසේ ආරක්ෂාවට සිටි සෙබළු, මොහොතකට පසු බෝට්ටුවක නැගී පැමිණ හිතාමතාම ඔරුව හප්පා දැමූහ. අනතුරින් ඔරුව පෙරළී ගොස් රවින්ද්‍රන් වතුරට වැටී නොපෙනී ගිය බවත් උදව් ඉල්ලා සිටියද හමුදා සෙබළු ඊට යහපත් ප්‍රතිචාරයක් නොදැක්වූ බවත් අනතුරින් දිවි බේරාගත් සෙසු ධීවරයා වූ ප්‍රකාශ් මධුශාන් කියා තිබුණි. ඒ අනුව බැලුකල රවින්ද්‍රන්ගේ මරණය සාතනයකි. එය හිතාමතාම සිදු කළ එකකි. අතුරුදන් වූ රවින්ද්‍රන්ගේ නිසල සිරුර ඊට පසුදා අනතුර සිදු වූ ස්ථානයට මීටර් කිහිපයක් දුරින් හමුවූයේය. මෙම සිදුවීම පිළිබඳව විමර්ශනයට පැමිණ පොලිසිය ස්ථානීය පරීක්ෂණ කටයුතු කළේය. අනතුරුව අලුත්කඩේ අධිකරණයේ මහේස්ත්‍රාත්වරයක වන කාංචනා සිල්වා විසින් මෙම මරණය පිළිබඳව මහේස්ත්‍රාත් පරීක්ෂණය පවත්වා තිබුණි. පසුව පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය සඳහා සිරුර නාරාහේන්පිට පොලිස් මෘත ශරීරාගාරය වෙත යැවිණි.

කොවිඩ් ගිණුමට වැටුණු මරණය

මියගිය රවින්ද්‍රන්ගේ අවසන් කටයුතු සඳහා පවුලේ ඥාතීන් සුදානම්ව සිටියේය. නමුත් දේහය නොලැබීම නිසා 13 වැනිදා දේහය ලබා ගැනීමට ගිය ශානිකාට පොලිසිය කියා තිබුණේ මියගිය රවින්ද්‍රන්ගේ දේහයට කළ පීසිආර් පරීක්ෂණයට අනුව ඔහුට කොවිඩ් ආසාදිතව ඇති බැවින් මළ සිරුර භාරදිය නොහැකි බවය. ශානිකා එම කතාව තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කර සිටියා පමණක් නොව සිය සැමියාට කොවිඩ් වැලඳුණේ කෙසේද යන්න ඇය ප්‍රශ්න කර සිටියායි තමාට තම දරුවන්ට හෝ සැමියා සමග මසුන් ඇල්ලීමට ගිය ප්‍රකාශ්ට හෝ කොවිඩ් නොමැති නම් සැමියා මියයාමෙන් පසුව ඔහුගේ දේහයට පමණක් කොවිඩ් වැලඳුණේ කෙසේද යන්න ඇය තවමත් විමසන්නීය.

කෙසේ වෙතත් රවින්ද්‍රන්ගේ පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය සිදු කළ විශේෂ අධිකරණ වෛද්‍ය ඒස්.ඩී. වන්න පෙරේරා 2020 නොවැම්බර් 15 වැනිදා නිකුත් කළ අංක SDGP-10/11/2020 වාර්තාවට අනුව මියගිය රවින්ද්‍රන්ගේ පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය නොවැම්බර් 14 සහ 15 යන දෙදින තුළ සිදු කර ඇත. ඒ අනුව මෙම මරණය දියේ ගිලීමෙන් සිදු වූ එකක් බැව් සඳහන්ය. එමෙන්ම ඔහු සිය වාර්තාවෙහි තවත් කරුණු රැසක් සඳහන් කර තිබේ. දේහය නරක් වෙමින් පවතින බැවින් යූරීන් හෝ රුධිර සාම්පල ලබා ගැනීමට නොහැකි බව සඳහන්ය. දේහය පූර්ණ ස්කෑන් පරීක්ෂාවකට භාජනය කළ බවත් එහි අස්ථි බිඳීම් හෝ

බාහිර තුවාල හෝ දක්නට නැති අතර සිදු කළ පීසිආර් පරීක්ෂණයට අනුව කොවිඩ් ආසාදනයකු බවත් සඳහන් වේ. කෙසේ නමුත් මරණය සිදු වූ ආකාරය පිළිබඳව වඩාත් ගැඹුරින් පුළුල් අධ්‍යයනයක් කළ යුතු බවද එහි වැඩිදුරටත් සඳහන් කර තිබේ. සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ කොවිඩ් මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුව දේහය ආදාහනය කිරීමට තමාගේ විරෝධයක් නොමැති බවද සඳහන්ය. නැගෙනහිර කොළඹ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය නිකුත් කළ මෙම මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාවට අනුව පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය නොවැම්බර් 14 වැනිදා සිදු කර රවින්ද්‍රන්ට කොවිඩ් ආසාදිත බව හඳුනාගෙන තිබේ. නමුත් ඊට පෙරදින එ්නම් 13 වැනිදා අවසන් කටයුතු සඳහා සිය සැමියාගේ දේහය ඉල්ලා නාරාහේන්පිට පොලිස් මෘත ශරීරාගාරය වෙත පැමිණ ශානිකාට මරණ පරීක්ෂණයට පෙරම රවින්ද්‍රන් කොවිඩ් ආසාදිතයකු යැයි පොලිසිය පවසා තිබුණි.

දේහය පිළිස්සීම තුළ යුක්තිය ඉටුවේද?

අවසන් කටයුතු සඳහා දේහය තමන්ට ලබාදෙන ලෙසට ඇය දිගින් දිගටම ඉල්ලා සිටියද ඊට ඉඩකඩ විවර නොවූයේය. රවින්ද්‍රන් මියගොස් දින හයකට පසුව නොවැම්බර් 17 වැනිදා ඔහුගේ සිරුර කොලොන්නාව ආදාහනාගාරයේ දී කොවිඩ් ආසාදිතයකු ආදාහනය කරන පරිද්දෙන් ආදාහනය කෙරිණි. ඊට ඔහුගේ බිරිඳ ඇතුළු 15 දෙනෙකුට සහභාගිවීමට අවස්ථාව ලැබුණි. ඒකී කාලය තුළ සැමියාගේ දේහයට අවසන් කටයුතු සිදු කිරීමට නොහැකිව, සැමියාගේ දේහය ලබා ගැනීමට ගත් විවිධ උත්සාහයන් ව්‍යර්ථව යාම තුළ ඇය බොහෝ සේ මානසික වධහිංසාවට හා පීඩාවට ලක් වූවාය.

“ශානිකා මගේ කුන්වැනි දරුවා. රවින්ද්‍රන් මැරුණට පස්සෙ දරු දෙන්නා ඒකක දුව තනි වුණා. එයාලා ජීවත් කරවන්න අපිට ලොකු හයියක් නැහැ. අපි මිනිය ඉල්ලලා උද්ඝෝෂණ කලා. කොරෝනා කියලා අපිට කොල්ලගේ මිනිය දුන්නෙන් නැහැ. ඒයාලම පුවිලලා දැමීමා. නමුත් රවින්ද්‍රන්ගේ මරණයට සාධාරණය ඉටු වුණේ නැ.” යැයි ශානිකාගේ පියා වන රාජගිරිය අරුණෝදය වත්තේ පදිංචිව සිටින රාජගෝපාල් ඇලෝසියස් පැවැසීය.

මෙය කොවිඩ් කාර්ය සාධක බලකායේ ප්‍රධානියා වූ හමුදාපතිවරයාගේ පෞද්ගලික නිවසට යොදවා සිටි ආරක්ෂක අංශ සාමාජිකයන් සෘජුවම වගකිවයුතු මතභේදාත්මක මරණයකි. එවැනි සැකසහිත මරණයක දේහය ආදාහනය නොකර මිහිදන් කිරීම නීතිය වුවද එකී නීතිය කොවිඩ් රෙගුලාසි හා මාර්ගෝපදේශ නම් මුගුරින් ගසා බිඳ දැමුණි. රවින්ද්‍රන්ගේ මරණය හිතාමතාම කළ ඒකක්ද එසේත් නැතිනම් සැබවින්ම අනතුරක්ද යන්න සොයා ගැනීමට පැවැති ඉඩකඩද දේහය පුළුස්සා දැමීමෙන් ඇහිරී ගියේය.

විශේෂ තත්වයන් භාවිත කර අපරාධ වහන්ස බෑ

නීතිඥ ප්‍රබෝධ රත්නායක මෙම සිදුවීම පිළිබඳව පැවැසුවේ, සාමාන්‍ය මරණයක් නොවන, අපරාධයක් යැයි සැකයට කුඩුදී ඇති මරණයකදී නම් ඒකී දේහය ආදාහනය නොකර ආරක්ෂිතව වළලා දැමීම හෝ ආරක්ෂිතව තබා ගැනීම කළ යුත්තක් බවයි.

“සාමාන්‍ය මරණයක් නොවන ආකාරයේ ඝාතන වැනි සැකයට කුඩුදුන් මරණ සම්බන්ධයෙන් ලෝකයේ රටවල් අනුගමනය කරන ක්‍රමවේදය වන්නේ ඒම දේහයන් සුරක්ෂිතව ආරක්ෂා කිරීමයි. කොවිඩ් වසංගත තත්වය වැනි අවස්ථාවන් තුළත් සිදුවන්නේ ඒ දේමයි. ඒකට මෙරට තියෙන හොඳම උදාහරණය වන්නේ කොවිඩ් වසංගත සමයේ මහර බන්ධනාගාරයේ ඇති වූ ගැටුම. එම ගැටුමින් රැඳවියන් පිරිසක් මියගියා. ඔවුන් කොවිඩ් මාර්ගෝපදේශ හා රෙගුලාසි යටතේ ආදාහනය කරන්න උත්සාහ කළත් වත්තල මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය නියෝගයක් නිකුත් කලා, එම සිරුරු ආරක්ෂිතව වළලා දමන්න. ඒ නිසා පසුකාලීනව ඒකී මරණවලට අදාළව යුක්තිය ඉටු කර ගැනීමට පහසු වුණා. කොවිඩ් 19 මාර්ගෝපදේශ හා රෙගුලාසි භාවිත කරලා අපරාධයන් යටහහන්න උත්සාහ කළ ආකාරයන් පසුගිය කාලයේ දක්නට ලැබුණා. නමුත් මෙවන් විශේෂ තත්වයන් භාවිත කරලා මිනිස්සුන්ගේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කරන්න හෝ අපරාධ කරන්න කිසිවෙකුටත් බැහැ” යි ඔහු වැඩිදුරටත් පැවැසීය.

ඒ අනුව කොවිඩ් ගිණුමට බැර කොට පුළුස්සා දැමුණේ රවින්ද්‍රන්ගේ දේහය පමණක් නොව ශානිකාට ඉටුවිය යුතු යුක්තිය හා සාධාරණයයි. මේ හේතුවෙන් රවින්ද්‍රන්ට ජීවිතයද ඔහුගේ බිරිය වූ ශානිකා මඬුවන්තිට සිය සැමියාගේ රැකවරණයද අහිමි වූයේය. ඔවුන්ගේ පවුල්වලට කිසිදා යුක්තිය හෝ සාධාරණය ඉටු නොවූයේ රවින්ද්‍රන්ගේ දේහය කොවිඩ් ගින්නෙන් සදහටම පිළිස්සී යාම හේතුවෙනි. රවින්ද්‍රන්ගේ මරණය හමුදාව විසින් සිදු කළ අනතුරකින් වූ එකක් බවට ඇසින් දුටු සාක්ෂි පැවැතියදී ඒ සම්බන්ධයෙන් විධිමත් විමර්ශනයක් සිදු නොකිරීම හා ඉදිරි විමර්ශන සඳහා දේහය ආරක්ෂා කිරීමට කටයුතු නොයෙදීම මියගිය අයගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමකි.

රවින්ද්‍රන්ගේ මරණයෙන් පසු දරුවන් දෙදෙනා හා තනි වූ ඇයට දියවන්නාවද වරින් වර හිරිහැර කළේය. දෙගොඩ තලා යන විට ඇති වන ගංවතුරින් සිය නිවස බොහෝ වාර ගණනක් යටව ගියේය. අනතුරුව බොහෝ කාලයක් සිය සැමියාගේ මතකයන්ද සමග බුක්ගමුව පාරේ ඇළ අයිනේ ජීවත් වූ සිය නිවසද අතැර යාමට සිදු වූ බව ඇය පවසන්නීය. ඒ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මට්ටක්කුලියේ “සත්සිරි සෙවණ” නමින් මහල් සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම හේතුවෙනි.

“වත්තෙ පවුල් 42ක් හිටියා. අපි යන්න බෑ කිව්වා. නොගියොත් ගෙවල් කඩනවා කිව්වා. ඒ නිසා අපි වත්ත අතැරලා ආවා. දැන් මම ඉන්නේ තුන්වැනි තට්ටුවේ වර්ග අඩි 450ක ගෙදරක. මාසෙකට රුපියල් 5000 ගාණේ වාරික 300ක් යූඩීඒ ඒකට ගෙවන්න ඕන. දරුවෝ බලාගන්නත් ඕන. තනියම ජීවත්වෙන්න අමාරු නිසා ආයේ බැන්දා. මට දරුවෙක් ලැබෙන්න ඉන්නේ. ඒ නිසා නඩුවට යන්න බැරි වුණා.” සැමියාද අහිමිව ඉන් අනතුරුව තමන් විදි මානසික වධහිංසාව ගැන ඇය ඒසේ කියන්නීය.

කොවිඩ් වසංගත තත්වය පාලනය සඳහා ආණ්ඩුව ගත් තීන්දු තීරණ තුළ නීතියේ ආධිපත්‍ය නොසලකා හැර ඇති බව රවින්ද්‍රන්ගේ මරණය හා ඉන් අනතුරුව ක්‍රියා කළ ආකාරය දෙස බැලූ කල පෙනේ. වසංගතය තුළ ඇතිව තිබූ නොසන්සුන්කාරී තත්වයට මුඛා වී හදිසියේ සම්මත කරගත් අණ පනත් හා පිහිටුවාගත් කාර්ය සාධක බලකා වැනි ආයතන මෙරට මූලික නීතිය බිඳගෙන ගියේය. ඉන් බොහෝ පිරිසක් පීඩාවටත් වධහිංසාවටත් ගොදුරු වූ අතර තවත් පිරිසක් මරණයට පත් වූයේය. මානව හිමිකම් සඳහා එය සෘජුව බලපෑවේය.

හිතිය බිඳගෙන මතු වූ කාර්ය සාධක බලකා

පොලිසිය හා ආරක්ෂක හමුදාවේ ඇතැමුන්ගේ ත්‍රාඩ් හැසිරීම කිසිසේත්ම අනුමත කළ හැකි එකක් නොවූයේය. පනින රිළවුන්ට ඉනිමං තබන්නා සේ ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂද “කොවිඩ්-19 පැතිරීම වැළැක්වීමේ ජාතික ක්‍රියාත්මක මධ්‍යස්ථානය” පිහිටුවා එවකට යුධ හමුදාපති ජනරාල් ශචේන්ද්‍ර සිල්වා ඒහි ප්‍රධානියා ලෙස පත් කිරීම කාර්ය සාධක බලකාය අර්ධ මිලිටරිකරණය වීමකි. නිරෝධායන නීති, පොලිස් ඇදිරි නීතිය හා සංවරණ සීමා පැනවීම් වැනි කාරණා හේතුවෙන් ජනතාවගේ සිවිල් නිදහස සීමා වී ගියේයී සිවිල් නිදහස සීමා කිරීමට පදනම් වන නීතිමය රාමුව පිළිබඳව කිසිදු අවස්ථාවක පැහැදිලි කිරීමක් නොවූ අතර සීමා උල්ලංඝනය කිරීම හේතුවෙන් අත්අඩංගුවට ගැනීම් හා ඒ තුළ වධහිංසාවන්ට ලක්වීම් විශාල වශයෙන් සිදු වූයේය. පොලිසියේ හා ආරක්ෂක හමුදාවල නොමනා ක්‍රියාකාරීත්වය මත වධහිංසාවට හා මරණයට පත් වූ බොහෝ පිරිසකගේ ඝාතනයන් නොසලකා හැරීම හෝ සාධාරණීකරණය හෝ වූයේ කොවිඩ් වසංගතය මැඩලීම ප්‍රමුඛතම කාර්යය බව ඒත්තු ගැන්වීම තුළය. එය රවින්ද්‍රන්ගේ මරණයටද එකසේ බලපෑවේය.

රටේ පුරවැසියන් කිසිවකුත් මීට ඒරෙහි නොවීය. ඒරෙහි වීමට තරම් හයියක් ඒ මොහොතේ කිසිවකුටත් නොතිබීම පොලිසියට හා හමුදාවට එකල ලැබුණු ස්වර්ණමය වරමක් වියී ඒ බහුතර ජනයා මාරාන්තික කොවිඩ් රෝගය කෙරෙහි දැක්වූ බිය හා රෝගය පාලනයට යොදවා තිබූ කාර්ය සාධක බලකායන්ට හිමි වූ අසීමිත බලය හා අර්ධ මිලිටරිකරණය වීම හේතුවෙනි.

වධහිංසාවට ලක් නොවීමේ අයිතිය අහිමි කිරීම

මෙම වකවානුව තුළ විවිධ සුළු වැරදි හේතුවෙන් අත්අඩංගුවට ගත් ප්‍රමාණය අති විශාල විය. 2020 මැයි 17 වන දින දිවයින පුරා පනවා තිබූ ඇදිරි නීතිය උල්ලංඝනය කිරීම හේතුවෙන් අත්අඩංගුවට ගත් ප්‍රමාණය 56,326ක් විය. එම කාලය තුළ පොලිස් භාරයට ගත් රථ වාහන ප්‍රමාණය 15490ක් බව පොලිස් මූලස්ථානය නිවේදනය කර තිබුණි. මේ තත්ත්වය අඛණ්ඩවම සිදුවූයේය. මේ හේතුවෙන් අත්අඩංගුවට පත් වුවන්ට නීතිඥ සහය ලබා ගැනීමට තිබූ අවස්ථාවන් ඇහිරි ගිය අතර බන්ධනාගාරගතව සිටි ප්‍රතිශතය පවා ඉහළ ගියේ බන්ධනාගාර තුළ අනවශ්‍ය ආකාරයේ කලබලයක් හා තදබදයක් නිර්මාණය කරමිනි. අනුරාධපුර, අගුණකොලපැලැස්ස හා මහර වැනි බන්ධනාගාර තුළ කැරලි හටගත් අතර මහර බන්ධනාගාරයේ තත්ත්වය පාලනයට ආණ්ඩුව අසමත් වූයේය. බන්ධනාගාර තුළ ඇති වූ ගැටුම් හේතුවෙන් සිරකරුවන් 13 දෙනෙකු මියගොස් 126 දෙනෙකු තුවාල ලැබීය. එය කොවිඩ් සමයේ සිදු වූ අවාසනාවන්ත තත්ත්වයක් විය.

වධහිංසාවට පාත්‍ර නොවී සිටීමේ අයිතිය මූලික අයිතිවාසිකමක් ලෙස 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ පිළිගෙන තිබේ. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළදී කිසිදු තැනැත්තෙකු වධහිංසාවලට හෝ කෲර අමානුෂික හෝ අවමන්සහගත සැලකිල්ලකට නැතහොත් දඬුවමකට යටත් කළ නොහැකිය. එහෙත් ඒකී අයිතිය අඩු වැඩි වශයෙන් කොවිඩ් සමයේදී උල්ලංඝනය වූයේය.

2020 ජුනි මස සිට ඔක්තෝබර් දක්වා පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිටියදී මියයාම් අටක් වාර්තාව ඇති බව මානව හිමිකම් කොමිසම 2020 ඔක්තෝබර් 21 වැනි දින පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිටියදී සැකකරුවන් මියයාම් සම්බන්ධව පොලිස්පතිට යවන ලද ලිපියක සඳහන් වූයේය. එමෙන්ම මාධ්‍ය මගින්ද මෙම කාලය තුළ සිදු වූ බරපතළ ගණයේ වධහිංසාවට ලක් කිරීමේ සිදුවීම් 70ක් පමණ හෙළි කර සිටියේය. මේවායේ ඇතැම් සිදුවීම්වලදී පුද්ගලයන් සාමූහික වධහිංසනයට භාජනය වූයේය. ඇතැම් ඒවා ඉන්ධන ලබා ගැනීමේ පෝලීම් වලදී මෙන්ම සිය අයිතීන් වෙනුවෙන් පැවැති විරෝධතා, උද්ඝෝෂණ හා හඬනැගීම්වලදීද සිදුව තිබුණි. ඉන් පෙනී ගියේ කොවිඩ් මැඩලීම සඳහා පිළියම් සෙවීමේදී මෙරට ජනයාගේ මූලික අයිතිවාසිකම් කොතෙක් දුරට අහිමිව ගියේද යන්නය.

කොවිඩ් වැනි වසංගත තත්ත්වයක් තුළ පොලිසිය සිය වගකීම හෝ වගවීම කොතෙක් දුරට සාධාරණව ඉටු කළාද යන්න පෙනී යන්නේ පොලිස් භාරයේ සිටියදී සිදු වූ ඝාතන 14ක් මෙම සමයේ වාර්තා වීමෙනි. නවගමුව හා නාරාහේන්පිට පොලිස් ස්ථානවල සිර මැදිරි තුළදී සිය දිවි හානි කර ගැනීම් දෙකක්ද දෙබරවැව දී සොරකමක් සිදුකර පලායමින් සිටි සැකකරුවන් දෙදෙනෙකු අත් අඩංගුවට ගැනීමට යාමේදී සිදුවූ වෙඩි වැදී මිය යාමක්ද ඒ අතර විය. සෙසු ඝාතන නවය පොලිස් අත් අඩංගුවේ සිටි සැකකරුවන් සඟවා තිබූ ආයුධ පෙන්වීමට යාමේදී සිදු වූ වෙඩි තැබීම් හා පොලිසිය මගින් සිදු කළ පහරදීම් හෝ ඖෂධ අධිමාත්‍රාවක් ශරීරගත වීම යන හේතූන්ය. මේ සියල්ල සිදු වූයේ කොවිඩ් වසංගත සමයේදීය. මෙම බරපතළ හිංසාවන්ට මුහුණ පෑ කිසිවකුටත් සිය ජීවත්වීමේ අයිතිය හෝ වධහිංසාවට ලක් නොවී සිටීමේ අයිතිය වෙනුවෙන් සටන් කිරීමට ඉඩ නොලැබී ගියේ කොවිඩ් වසංගතය තුළ පැනව තිබූ අණ පනත් මූලික අයිතිවාසිකම් පවා අහිභවා ගිය හෙයිනි.

කොවිඩ් මළ සිරුරු ආදාහනය අනිවාර්ය කිරීමෙන් ඉස්ලාම් බැහැරවීමට මානව හිමිකම් අහිමි කිරීම

අසේල කුරුච්චංග

ලොව පුරා කොවිඩ් වසංගතය ශීඝ්‍රයෙන් පැතිර යද්දී වෛරස් ආසාදිත රෝගීන් වාර්තා වූ රටවල් මුහුණ දුන් අභියෝග කිහිපයක් විය. වෛරස් ව්‍යාප්තිය පාලනය, වෛරසයට ගොදුරුව රෝගී වන්නන්ට ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කිරීම මෙන්ම මරණයට පත්වන පුද්ගලයින් ගේ අවසන් කටයුතු සිදු කිරීම ඒ අතරින් ප්‍රධාන විය. රෝග ව්‍යාප්තිය පාලනය කිරීමට නිරෝධායන නීති හඳුන්වා දුන් අතර, අනෙක් පසින් රෝගයට ගොදුරුව සිදුවන මරණ සංඛ්‍යාව අඩු කර ගැනීමට එන්නත්කරණය හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. කොවිඩ් රෝගීන් වාර්තා වූ ලෝකයේ රටවල් 192ක් අතරින් කොවිඩ් මරණවල අවසන් කටයුතු සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රශ්නකාරී තත්ත්වයක් මතු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පමණි. කොවිඩ් මළ සිරුරු වළ දැමීමෙන් එහි ඇති වෛරසය භූගත ජලය හා එක් වී ව්‍යාප්ත වීමේ අවදානමක් සම්බන්ධව බරපතල කතා බහක් මෙරට නිර්මාණය වූයේ, ඉස්ලාම් භක්තිකයින් තම ආගමික සංස්කෘතියට අනුව මළ සිරුරු ආදාහනය කිරීමට අකමැත්තක් දැක්වීම හේතුවෙනි. මෙම ගැටලුවට විද්‍යාත්මක පදනමකින් එහාට ගොස් විසඳුම් සෙවීමට ආණ්ඩුව උත්සහ කිරීමේ ප්‍රතිපලය වූයේ ජාති හා ආගම්වාදී ස්වරූපයක් ඒ තුළට කාන්දු වීමය.

වෛරසය ආසාදිතව මියයන ඉස්ලාම් බැහැරවුන් භූමදානය කිරීමට මුස්ලිම් ජනතාව අවස්ථා කිහිපයකදී රජයෙන් ඉල්ලා සිටියත් විද්‍යාත්මකව පිළිගත හැකි නිශ්චිත තහවුරු කර ගැනීමක් සහිත ප්‍රකාශයක් නොකර රජය අවස්ථා ගණනාවකදී ම එම ඉල්ලීම බැහැර කරනු ලැබුවේ මුස්ලිම් සමාජය තුළ කිසියම් වූ නොසන්සුන්තාවක් ගොඩ නැගීමට පාර කපමිනී කොවිඩ් සිරුරු භූමදානය කිරීමට අවස්ථාව ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා මුස්ලිම් ප්‍රජාව එක් පැත්තකින් උද්ඝෝෂණ කරනදී බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලා පෙරටු කරගත් සිංහල බෞද්ධ කණ්ඩායම් එක රටක් එක නීතියක් යන සංකල්පය පෙරට ගෙන මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමට අවසර නොදෙන ලෙස රජයට බල කරමින් උද්ඝෝෂණ කරන්නට පටන් ගත්තේ රජය නිසි ප්‍රතිපත්තියක පිහිටා කටයුතු නොකිරීමේ ප්‍රතිපලයක් ලෙසය.

පදනම් විරහිත පිළිවෙතක්

“කොවිඩ් ආසාදිත පුද්ගලයෙකු මියගිය පසු දේහය භූමදානය කළොත් ඒ ශරීරයේ තිබෙන වෛරස් පොළොවටත් ඒ මගින් ජලයටත් මුසු වන බවට පවතින මතයේ කිසිදු සත්‍යතාවක් නැහැ. මේ වෛරසය පවතින්නේ ජීවී සෛලවල පමණයි. වෛරස් ආසාදිත පුද්ගලයෙකු මරණයට පත්වීමත් සමඟ ඔහු මගින් වෛරසය ව්‍යාප්ත වීම ක්‍රමානුකූලව නතර වෙනවා. අසුවිලත් මේ වෛරසය තිබෙනවා. එසේ වුවත් වෛරස් සහිත අසුවි පොළවට එක් වීමෙන් පසු බෝවන බවට කිසිදු සාක්ෂියක් විද්‍යාත්මකව තහවුරු වෙලා නැහැ.” හොංකොං විශ්වවිද්‍යාලයේ වෛරස විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අංශ ප්‍රධාන වෛරස විශේෂඥ මහවාරිය මලික් පීරිස් මහතා මේ සම්බන්ධව දක්වා තිබුණේ මෙවන් අදහසකි.

ලෝකයේ රටවල් 190ක් පමණම කොවිඩ් මළ සිරුරුවල අවසන් කටයුතු කිරීම සම්බන්ධයෙන් අර්බුදයකට නොගොස් සිරුරු ආදාහනය හෝ භූමදානය සඳහා කටයුතු කරන්නේ ශ්‍රී ලංකාව ඒ සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කරනු ලැබුවේ දෙබ්බි පිළිවෙතකි. කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය කිරීම ඔස්සේ වෛරසය භූගත ජලයට එකතු වන බවට කිසිදු විද්‍යාත්මක සාක්ෂියක් නොතිබියදී රජය කොවිඩ් මළ සිරුරු ආදාහනය කිරීමට පමණක් අවසර ලබා දීමෙන් සිදු වූයේ මුස්ලිම් ජනතාව තුළ ආණ්ඩුව කෙරෙහි යම් අවිශ්වාසයක් ගොඩනැගීමයි ජනපතිවරණයේදී ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාට 69 ලක්ෂයක ඡන්ද ප්‍රමාණයක් ලැබීමත් ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණට තුනෙන් දෙකක පාර්ලිමේන්තු බලයක් හිමි වීමත් පසුපස සිටි යෝධ බලවේගය සිංහල බෞද්ධයා බවට ජනපතිවරයා මෙන්ම ආණ්ඩුව නියෝජනය කරන මැති ඇමැතිවරු අවස්ථා ගණනාවකදී ප්‍රකාශ කිරීම ඔස්සේ මෙය සිංහල බෞද්ධයින්ට ප්‍රමුඛතාව දෙන පාලනයක්ය යන හැඟීම සෙසු ආගමිකයින් තුළ කිසියම් ආකාරයකට වර්ධනය වීමට බලපෑ බව බැහැර කළ නොහැකි කාරණයකි. මළ සිරුරු භූමදානයට ඉඩ නොදීම බෞද්ධ ආණ්ඩුව විසින් තමන්ට කරනු ලබන නිග්‍රහයක් බවට ඉස්ලාම් ජාතිකයින් කල්පනා කළේ ආණ්ඩුවේ තීන්දු තීරණ පසුපස සිටි ඇතැම් හික්ෂුන් වහන්සේ ඊට උඩගෙඩි දීම නිසාය.

ජාතිවාදයට උඩගෙඩි දීම

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය ඇතුළු බොහෝ සංවිධාන මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමෙන් වෛරස් ව්‍යාප්තියක් සිදු වීමට ඉඩක් නොමැති බව ප්‍රකාශ කරන්නේ විශේෂයෙන් ඉස්ලාම් හක්කියින් මළ සිරුරු භූමදානය සඳහා අවසර ඉල්ලා සිටියේ එය ඔවුන්ගේ ආගමික සංස්කෘතියට අනුව අයිතියක් බව ප්‍රකාශ කරමිනි. මේ ඔස්සේ කොවිඩ් මළ සිරුරු ආදාහනයද භූමදානයද යන්න සම්බන්ධයෙන් වසර ගණන් ඇදී ගිය කතිකාව ඇතැම් අවස්ථාවල ජාතිවාදී ස්වරූපයක් ගත් බව කවුරුත් දන්නා කාරණයකි. කැබිනට් මණ්ඩලය නියෝජනය කළ අලි සබිර් වැනි ඇමැතිවරු කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය සඳහා අවසර ලබාදිය යුතු බව ප්‍රකාශ කරන්නේ එම කැබිනට් මණ්ඩලයේම සිටි විමල් වීරවංශ වැනි ඇමැතිවරු පැවසුවේ මළ සිරුරු භූමදානයට අවසර දීමෙන් අර්බුද ගණනාවක් පැන නැගිය හැකි බවයි. මේ ආකාරයට කැබිනට් මණ්ඩලය නියෝජනය කරන එකම පක්ෂයේ කණ්ඩායම පවා මත දෙකක පිහිටා කටයුතු කිරීම හේතුවෙන් මෙය විද්‍යාත්මක පදනම ඉක්මවා ගොස් දේශපාලනිකරණය වූ කාරණයක් බවට පත් විය. එහි අවසන් ප්‍රතිපලය වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් මළ සිරුරුවල අවසන් කටයුතු සිදු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා ජනාන්තර මැදිහත් වීම් පවා සිදු වන තත්ත්වයක් දක්වා ප්‍රශ්නය උඩුදිවීමය.

ජනපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මෙන්ම මහින්ද රාජපක්ෂ අගමැතිවරයාද මෙහිදී නිහඬ පිළිවෙතක් අනුගමනය කරනු ලැබුවේ මුස්ලිම් මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දීමෙන් බෞද්ධ ඡන්ද පදනමට හානි සිදු වී දේශපාලනික වශයෙන් අවාසි සහගත තත්ත්වයක් ඇති වෙතැයි කල්පනා කර වන්-නට පුළුවන. මෙම තත්ත්වය හමුවේ සාමාන්‍ය ජනතාව කරකියා ගත නොහැකි තත්ත්වයකට පත්වූයේ කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමෙන් පොළොව අභ්‍යන්තර ජල පද්ධතිය හා වෛරසය මුසු වී ව්‍යාප්ත වනු ඇතැයි යන මතය වෙනුවෙන් මෙන්ම ඊට එරෙහිවද විද්වතුන් පිල් බෙදී අදහස් දැක්වීම නිසාය. මළ සිරුරු භූමදානය මගින් ජල මූලාශ්‍රවලට වෛරසය මුසු වී වෛරස් ව්‍යාප්තියක් සිදු විය හැකි බවට මතයක් සමාජ ගතව තිබුණත් එය විද්‍යාත්මකව තහවුරු කිරීමට තරම් සාක්ෂි නොමැති පසුබිමක එම

මතය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි පිරිස ජාතිවාදී මාවතේ ගමන් ගත් මාධ්‍ය ඔස්සේ තම මතය අපූරුවට සමාජ ගත කරනු ලැබීය.

එක් පැත්තකින් සිංහල බෞද්ධ ජන කණ්ඩායම් එලෙස උද්දෝෂණය කරත්දී මුස්ලිම් ජනතාව ගේ අයිතීන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටි සිංහල ජනතාවගේද සහයෝගය මත ඉස්ලාම් හක්කියින් මළ සිරුරු භූමදානයට අවසර ඉල්ලා උද්දෝෂණ සිදු කරන්නට වූහ. තම පියා, බිරිඳ, පුතා හෝ පවුලේ ඥාතියාගේ මළ සිරුර ඉස්ලාම් දහමේ දැක්වෙන පරිදි භූමදානය නොකර ආදාහනය කිරීමට සිදුවීමෙන් මේ දක්වාම පීඩා විදින පවුල් සංඛ්‍යාව සිය ගණනකි. ඔවුන් පවසන්නේ කිසිදු විද්‍යාත්මක පදනමකින් තොරව ජාති හා ආගම්වාදී පදනමින් ගත් තීන්දු නිසා තමන්ට මියයන තෙක්ම මැරී මැරී ජීවත් වීමට සිදුව තිබෙන බවයි.

ආගමික විශ්වාසයට රදවීම

මේ සම්බන්ධව අදහස් දක්වන මහනුවර ප්‍රධාන මවුලවි, වකුබි සංගමයේ සාමාජික ආරාමයේ රත්මන් මවුලවිතුමන් මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය. "මුස්ලිම් ජනතාව ආගම කෙරෙහි විශාල ලෙස බැඳී සිටිනවා. ආගමානුකූලව ඉස්ලාම් හක්කියෙකුගේ මළ සිරුර භූමදානය කළ යුතුයි. ඒක ඇත්තටම ආගමික අයිතියක්. පස්වලින් ඇති වන සිරුර මරණයෙන් පසු පසටම එකතු විය යුතු බව මුස්ලිම් ජාතිකයින් දැඩි ලෙස විශ්වාස කරනවා. මුස්ලිම් ජාතිකයෙකු මරණයට පත් වුණාම සිරුර සෝදා පිරිසිදු කරනවා. පසුව සිරුර සුදු රෙදිවලින් ආවරණය කරනවා. ඉන් පසු දේහය පල්ලියට අරන් ගිහින් යාඥා කරලා භූමදානය කරනවා. යාඥා කිරීමේදී වෙන්වේ මියගිය පුද්ගලයාගේ පව් කමා කිරීමයි. එසේ නොවුණොත් ඒක ශාපයක් කියලා මුස්ලිම් ජනතාව විශ්වාස කරනවා. මේ කටයුතු කරන්න අවස්ථාව නොලැබීම නිසා තමයි ප්‍රශ්නයක් ඇති වුණේ. ලෝකයේ රටවල් එක්ක සංසන්දය කරන විට ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය භූමදානයටත් අදාහනයටත් අවසර දුන්නා. කොවිඩ්වලින් මිනිස්සු මරණයට පත්වෙන්න පටන් ගෙන අවුරුද්දකටත් වැඩි කාලයක් ගියාට පස්සේ තමයි ශ්‍රී ලංකාව තුළ මළ සිරුරු භූමදානයට අවසර ලැබුණේ. මේ කාලය තුළ කොහේ හරි රටක කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය කිරීම නිසා ප්‍රශ්නයක් ඇති වෙලා තිබුණා නම් ආදාහනය කිරීම අපේ ජනතාව ගැටලුවක් කර ගන්නේ නැහැ. ඒත් කිසිම විද්‍යාත්මක පදනමක් නොමැතිව භූමදානයට එරෙහිවීම නිසා තමයි ප්‍රශ්නය ඇති වුණේ.

කොවිඩ් ආසාදිත පුද්ගල මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමෙන් අදාළ වෛරස් ජල මූලාශ්‍ර වලට එකතු වීමේ අවදානමක් තිබෙන බැවින් මළ සිරුරු ආදාහනය පමණක් කළ යුතු බව භූමදානයට එරෙහි පිරිස ප්‍රකාශ කළත් එහි සත්‍ය අසත්‍යතාව විද්‍යාත්මකව තහවුරු කිරීමට තරම් සාක්ෂි ඔවුන් සතුව නොමැති වීම ප්‍රශ්නය වෙනත් ස්වරූපයක් ගැනීමට මූලික හේතුවක් විය. මේ නිසා කොවිඩ් ආසාදිතව මුස්ලිම් ජාතිකයෙකු මරණයට පත්වන සෑම අවස්ථාවකම අවසන් කටයුතු සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් අර්බුදයක් පැන නගින තත්ත්වයක් මතු විය. මළ සිරුරු ආදාහනය හා භූමදානය සම්බන්ධයෙන් අදහස් දැක්වීම් බොහොමයක් අවබෝධයට වඩා හැඟීම් මත පදනම්ව සිදු කරන ස්වභාවික දක්නට ලැබිණි.

එකිනෙකට තර්ජන ප්‍රචාර

කොවිඩ් ආසාදිත බවට හඳුනාගත් මුස්ලිම් ජාතිකයින්ගේ මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන ලෙස අධිකරණ අමත්‍ය අලි සබිරි මහතා කැබිනට් මණ්ඩලයට යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබීමෙන් පසු ඒ පිළිබඳ සොයා බැලීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් විද්වත් කමිටුවක් පත් කරනු ලැබීය. එම කමිටුව තමන්ගේ තීරණය දැනුම් දීමටත් පෙර කොවිඩ් ආසාදිතව මියයන ඉස්ලාම් හක්කියින් මිහිදුන් කිරීමට ආණ්ඩුව අවසර දී ඇතැයි සිලෝන් තව්හීඩ් ජමාආත් සංවිධානය නිවේදයක් නිකුත් කරමින් පැවසුවේය. දෙබරයට ගල් ගැසීමක් බඳු වූ මෙම සිදුවීමෙන් පසු ඇතැම් සිංහල-බෞද්ධ ජන කොටස්, හික්ෂුන් වහන්සේලාද පෙරටු කර ගනිමින් එම තීරණයට එරෙහිව විරෝධතා දියත් කරන්නට වූහ. මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමට මුස්ලිම් ජාතිකයින් කරන ලද ඉල්ලීමට විරුද්ධව 2020 නොවැම්බර් 13 වැනි දින මෙරට ප්‍රධාන පෙළේ දිනපතා පුවත්පතකට ප්‍රකාශයක් කරමින් බෙන්ගමුවේ නාලක හිමි පවසා තිබුණේ අලි සබිරි අධිකරණ ඇමැති වූ පළියට රටේ නීති වෙනස් කරන්න දෙන්න බැහැ කියාය. තව්හීඩ්

ජමාආත් සංවිධානයේ නිවේදනය ප්‍රතික්ෂේප කරමින් පසුව ආණ්ඩුව පැවසුවේ එවැනි තීරණයක් ගෙන නොමැති බවය.

කොවිඩ් ආසාදිතව මරණයට පත් වන පුද්ගලයින්ගේ අවසන් කටයුතු සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මාර්ගෝපදේශන මාලාවක් 2021 මාර්තු මස 27 වන දින නිකුත් කරනු ලැබීය. මෙ සිරුරු ආදාහනය හා භූමදානය දෙකම කළ හැකි බවට එහි සඳහන් කර තිබිණි. ඊට සිව් දිනකට පසු සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ප්‍රකාශ කළේ කොවිඩ් මෙ සිරුර ආදාහනයට පමණක් අවසර ලබාදී තිබෙන බවයි. කොවිඩ් ආසාදිත පුද්ගල මෙ සිරුරු සෞඛ්‍ය නිර්දේශයන්ට අනුකූලව ආදාහනය හෝ භූමදානය කළ හැකි බවට ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය කර තිබූ ප්‍රකාශය බැහැර කරමින් ශ්‍රී ලංකා රජය මෙ සිරුරු ආදාහනයට පමණක් අවසර ලබාදෙනු ලැබුවේ භූමදානය කිරීම මගින් වෛරසය යළි සමාජගත වීමේ අවදානමක් ඇතැයි කියමිනි. ඒ වන විටත් ලෝකයේ රටවල් 192ක් කොවිඩ් මෙ සිරුරු භූමදානය කිරීමට අවසර ලබා දී තිබියදීය.

එක්සත් රාජධානියේ විශාලතම මුස්ලිම් සංවිධානය වන බ්‍රිතාන්‍ය මුස්ලිම් කවුන්සිලය කොවිඩ් 19 ආසාදිත මුස්ලිම් ජාතිකයන්ගේ සිරුරු ආදාහනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රජය කටයුතු කිරීමට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගැනීමට සූදානම් බවට 2021 මාර්තු 30 වැනි දින නිවේදනයක් නිකුත් කරමින් ප්‍රකාශ කළේය. එම කවුන්සිලය ලන්ඩනයේ ප්‍රමුඛ පෙළේ නීතිඥ සමාගමක් වන බයින්ඩ්මන්ස් එල්එල්පී (Bindmans LLP) හරහා ශ්‍රී ලංකාවට එරෙහිව එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලයට පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කිරීමටද පියවර ගත්තේය. අදාළ නිවේදනය මගින් එම කවුන්සිලය පවසා සිටියේ දින 20ක් වයසැති බිලිදෙකු ඇතුළු සියයට ආසන්න ඉස්ලාම් භක්තිකයින් පිරිසක් ඒ වනවිට කොවිඩ් ආසාදිතව ශ්‍රී ලංකාවේ දී මරණයට පත්ව තිබෙන බවයි. ඔවුන්ගේ අවසන් කටයුතු සිදු කිරීමේදී බරපතළ ලෙස ආගමික නිදහස උල්ලංඝනය වන බවද අදාළ නිවේදනය මගින් බ්‍රිතාන්‍ය මුස්ලිම් කවුන්සිලය ප්‍රකාශ කර සිටියේය.

වියළි කලාපීය ප්‍රදේශයක මෙ සිරුරු භූමදානය කිරීමට තීරණය වී තිබෙන බවත් ඒ සඳහා සුදුසු භූමියක් සොයමින් සිටින බවත් කැබිනට් අමාත්‍ය වමල් රාජපක්ෂ මහතා මාධ්‍ය හමුවේ ප්‍රකාශ කරනදී විමල් වීරවංශ ඇතුළු ඇමැතිවරු කිහිප දෙනෙකුම එම ප්‍රකාශය බැහැර කළේ එවැනි තීරණයකට රජය එළඹ නොමැති බව ප්‍රකාශ කරමිනි. මේ ආකාර සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සමාජගත වීමත් මෙ සිරුරු භූමදානය සම්බන්ධව කැබිනට් ඇමැතිවරු අතර එකඟතාවක් නොමැති වීමත් යන කරුණු කොවිඩ් මරණ භූමදානයට අවසර ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් මතුව තිබූ ප්‍රශ්නය තිවිර කිරීමට බලපෑවේ ඇවිලෙන ගින්නකට පිදුරු දමන්නාක් වැනි ස්වරූපයකිනි.

ගැසට් පත්‍රය ඊවර්ස් කරයි

කෙසේ වුවත් රජය කොවිඩ් මෙ සිරුරු භූමදානයට අදාළ මාර්ගෝපදේශ ඇතුළත් කරමින් 2021 පෙබරවාරි මස 25 දින අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත් කරනු ලැබුවේ ඊට පෙර ආදාහනයට පමණක් අවසර ලබා දෙමින් නිකුත් කර තිබූ ගැසට් පත්‍රය ඊවර්ස් කරමිනි. මෘත දේහය ‘ආදාහනය කිරීම’ යන වචනය වෙනුවට මෘත දේහය ‘ආදාහනය කිරීම හෝ භූමදානය කිරීම’ යනුවෙන් සඳහන් කරමින් මෙම ගැසට් නිවේදනය නිකුත් කර තිබිණි. අනතුරුව ජාතික කොවිඩ් භූමදාන මධ්‍යස්ථානය ලෙස නම් කළ ඔට්ටමාවඩ් හි භූමදානය සඳහා මෙ සිරුරු 07ක් 2021 මාර්තු මස 05 දින යොමු කෙරිණි. කොවිඩ් ආසාදිතව මියගිය බවට තහවුරු කිරීමෙන් පසු සිරුරු ආදාහනය කිරීමට අකමැත්ත ප්‍රකාශ කරමින් මියගිය අයගේ ඥාතීන් විසින් ජාතික රෝහලේ මෘත ශරීරාගාරයේ ශීතකරණවල තැන්පත් කර තබන ලද මෙ සිරුරු 07ක් මෙලෙස ඔට්ටමාවඩ් වෙත යොමු කර තිබිණි.

කොවිඩ් වෛරසයට ගොදුරුව ශ්‍රී ලංකාවේ පුද්ගල මරණ 16,879 ක් සිදුව තිබෙන බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ දත්ත පෙන්වා දෙයි. මෙරට ප්‍රථම කොවිඩ් මරණය වාර්තා වූයේ 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේදීය. කොවිඩ් මරණ ආදාහනය කළ යුතු බවට එදා සිට දැඩි ස්ථාවරයක සිටි මෙරට රජය එම තීරණය වෙනස් කරමින් මෙ සිරුරු භූමදානය සඳහා අවසර ලබා දුන්නේ හරියටම ඊට වසරකට පසුය. ඒ අනුව මඩකලපුව

ඔට්ටමාවඩ් හි මළ සිරුරු භූමදානය ආරම්භ වූයේ මාර්තු 05 වැනිදා ය. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ දක්වන ලද අනුව මේ වනවිට එහි භූමදානය කර තිබෙන මුළු මළ සිරුරු සංඛ්‍යාව 3,634කි. ඒ පිරිමි 2,225ක් හා කාන්තාවන් 1,409ක් ලෙසය. මේ අතර ඉස්ලාමිකයින් 2,992 දෙනෙක්ද, බෞද්ධයින් 287 දෙනෙක්ද, හින්දුන් 270 දෙනෙක්ද, කතෝලිකයින් 85 දෙනෙක්ද සිටිති. මෙම දත්ත සැලකීමේදී ආදාහනය කරන ලද කොවිඩ් මළ සිරුරු ගණන 13,225ක් ලෙස හඳුනා ගැනීමට පුළුවන. භූමදානය සඳහා අවසර ලබාදෙන තෙක් ආදාහනය නොකර අධි ශීතකරණවල තැන්පත් කර තබාගත් ඉස්ලාම් භක්තිකයින්ගේ මළ සිරුරු ඔට්ටමාවඩ් හි භූමදානය කළත් ඊට පෙර මුස්ලිම් ජාතිකයින් 300 දෙනෙකුගේ පමණ සිරුරු ආදාහනය කරනු ලැබුවේ ඔවුන්ගේ පවුල්වල දැඩි විරෝධය නොතකා හරිමිනි.

කොවිඩ් ආසාදිතව මියගිය මුස්ලිම් ජාතිකයින් ගේ මළ සිරුරු ඔට්ටමාවඩ් සුසානභූමිය කරා යොමු කිරීම සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් කොළඹ හා මහනුවර දිස්ත්‍රික් මුස්ලිම් දේවස්ථාන සම්මේලනයේ සභාපතිවරු පත් කර තිබිණි. බස්නාහිර සිට දකුණු පළාත දක්වා කොළඹ දිස්ත්‍රික් මුස්ලිම් දේවස්ථාන සම්මේලනයේ සභාපතිවරයා අදාළ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කරන්නේ සෙසු පළාත්වල එම කාර්ය සිදු කරනු ලැබුවේ මහනුවර දිස්ත්‍රික් මුස්ලිම් දේවස්ථාන සම්මේලනයේ සභාපති කේ.ආර්.ඒ. සිද්ධික මහතා විසිනි. තමන් මුහුණ දුන් අත්දැකීම් ඔහු මෙසේ විස්තර කළේය.

“මුස්ලිම් ආගමට අනුව, පුද්ගලයෙකු මිය ගියාම එයාගේ අවසන් කටයුතු ඉක්මනින් කළ යුතුයි. ගොඩක් වෙලාවට කොවිඩ්වලින් කෙනෙක් මිය ගියාම එයාගේ පවුලේ උදවිය නිරෝධායනය කරනවා. මේ නිසා පවුලේ අයට අවසන් කටයුතුවලට සම්බන්ධ වෙන්න අවස්ථාවක් ලැබෙන්නේ නැහැ. මේක මුස්ලිම් අයට පමණක් නෙවෙයි සෙසු ආගමිකයින්ටත් එක ලෙස බලපෑවේ මළ සිරුරු භූමදානය කරන්න ලෝකයේ රටවල් 192කම අවසර ලබා දී තිබිය දී තමයි අපේ රටේ කිසිදු විද්‍යාත්මක පදනමකින් තොරව ඒ සඳහා අවසර ලබා නොදුන්නේ. ආගමික විශ්වාසය කුමක් වුවත් මේ කාරණා විද්‍යාත්මකව තහවුරු කළා නම් අපේ ජනතාව ඒකට අනුව ක්‍රියා කරනවා.”

අන්තර් ආගමික කමිටුවේ මහනුවර දිස්ත්‍රික් කැඳවුම්කරු ගාමිණී ජයවීර මහතා මේ සම්බන්ධයෙන් මෙසේ අදහස් දැක්වීය.

“කොවිඩ් ආසාදිත මුගටි දහස් ගණනක් වළදමා තිබියදී එම මළ සිරුරු නැවත ගොඩගෙන පුළුස්සා දැමීමට ඩෙන්මාර්ක් රජය පියවර ගත්තා. මළ මුගටින් මගින් කොවිඩ්-19 වෛරසය ව්‍යාප්ත වීම වැළැක්වීම සඳහා එම සිරුරු ආදාහනය කළ බව මාධ්‍ය වාර්තා කළා. මෙරට කොවිඩ් ආසාදිත මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමට අවසර නොදිය යුතුයි කියන හඬ ගෙනයන කණ්ඩායම් සමාජ මාධ්‍ය මගින් මේකට විශාල ප්‍රචාරයක් ලබා දුන්නා. ඩෙන්මාර්කය එවැනි පියවරක් ගෙන තිබුණේ වළ දැමූ මළ සිරුරු නරක් වී ජල මූලාශ්‍ර දූෂණය වීම වළක්වා ගැනීමටයි. රජයේ වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ සංගමයත් ඒක තහවුරු කළා. මළ සිරුරු භූමදානය ගැන මාධ්‍යවල අදහස් දැක්වූයේ වෛරස් විශේෂඥයින් නොවෙයි. හික්ෂුන් වහන්සේලා, නීතිඥයින් සහ සමාජ සංවිධාන නියෝජිතයින් වගේ අයයි. තමන් දරන මතය සාධාරණීකරණය කරන්න හිතට එන දේවල් කියන්න ප්‍රධාන ධාරාවේ මාධ්‍යවල ඉඩ ලබාදීම වැරදියි. මාධ්‍ය මීට වඩා වගකීමෙන් ක්‍රියා කරන්න ඕනෑ. මළ සිරුරු භූමදානය කරන්න එපා කියන අය ලවා භූමදානය කරන්න ඕන කියන අයට පහර ගැසීම තමයි බොහෝ මාධ්‍ය කළේ. මේ සිදුවීම පදනම් කර ගනිමින් නොයෙකුත් අපහාසාත්මක දේවල් සමාජ මාධ්‍යවල ප්‍රචාරය වුණා.”

හිතිය වෙනුවට ඔලහත්කාරය

ශ්‍රී ලංකාවේ කොරෝනා වෛරසය ආසාදනය වී මියගිය පළමු මුස්ලිම් ජාතිකයා වාර්තා වන්නේ 2021 මාර්තු 31 වෙනි දින මීගමුව ප්‍රදේශයෙනි. ඇමිනෙස්ටි ජාත්‍යන්තරය පෙන්වා දෙන ආකාරයට එතෙක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් නිකුත් කරන ලද මාර්ගෝපදේශවල දැක්වෙන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේදී කෝවිඩ් 19 රෝගයෙන් මිය යන පුද්ගලයෙක් ආදාහනය කිරීමට හෝ මිහිදන් කිරීමට හැකියාව පවතින බව බිබිසි සිංහල වෙබ් අඩවියට සරෝජ් පතිරණ විසින් ලියන ලද “කොරෝනා වෛරසය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම්

ආදාහන: මගේ පවුලට වෙච්ච දේ මේ ලෝකේ කිසිම කෙනෙකුට වෙන්න එපා” යන ලිපියේ සඳහන් කර තිබේ. එහෙත් එම නිර්දේශ සහ ඥාතීන්ගේත් ප්‍රජා නායකයින්ගේත් විරෝධය නොතකා එම සිරුර ආදාහනය කරනු ලැබිණ. ඉන් අනතුරුව කෝවිඩ් 19 රෝගයෙන් මියයන සියලු දෙනා ආදාහනය කළ යුතු බව පවසමින් අදාළ නිර්දේශය සංශෝධනය කරන ලද බවද ලිපියේ සඳහන්ය. කොළඹ 15 පදිංචි සිටි 44 හැවිරිදි ෆාතිමා රිනෝසා මිය ගියේ 2021 මැයි 05 වැනිදාය. ඇගේ සැමියා වන මොහොමඩ් ෂරීක් බිබිසිය හා පවසා තිබුණේ කොවිඩ් වෛරසය ශරීරගතව ඇති බවට තහවුරු නොකළත් ඒ සම්බන්ධයෙන් ඇති වූ සැකය නිසා තම බිරිඳගේ දේහය ආදාහනය කළ බවයි.

මේ ආකාරයෙන් කොවිඩ් බවට නිසි ලෙස තහවුරු නොකළ පුද්ගල මළ සිරුරුද කොවිඩ් ගොඩට දමා ආදාහනය කරන්නට කටයුතු කිරීම තුළ මුස්ලිම් ජාතිකයින් පත්වූයේ එක්තරා අන්දමකින් අසරණ තත්ත්වයකටය. 2020 නොවැම්බර් 2 වන දින 78 හැවිරිදි අහමඩ් ජමාල්දීන් අබ්දුල් රසීක් කොළඹ ජාතික රෝහලට ඇතුළත් කරනු ලැබුවේ හිසේ ඇති වූ තුවාලක් හේතුවෙනි. අධික රුධිර වහනයක් හේතුවෙන් රෝහල් ගත කළ ඔහු මුලින් හදිසි අනතුරු වාට්ටුවටත් පසුව හුදකලා කිරීමේ වාට්ටුවකටත් මාරු කරනු ලැබීය. පසුදින රසීක් මිය ගිය අතර ඔහුගේ දේහය මාත ශරීරාගාරයේ රඳවා ගනු ලැබුවේ පවුලේ කිසිවෙකුටත් දේහය බැලීමට අවසර ලබා නොදෙමෙනි. පීසීආර් පරීක්ෂණයට අනුව රසීක්ට කොවිඩ් වැළඳී ඇතැයි රෝහල් බලධාරීන් ප්‍රකාශ කර තිබිණි. පවුලේ සාමාජිකයින් ගේ කැමැත්ත නොවිමසමින් මළ සිරුර ආදාහනය කර තිබුණත් රසීක් ගේ මරණය හදිසි කෝවිඩ් මරණයක් ලෙස සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ප්‍රකාශයට පත් කළත් ඔහුගේ නම ජාතික කෝවිඩ් මරණ ලැයිස්තුවෙන් ඉවත් කර තිබීම ගැටලු සහගත තත්ත්වයකි. හිසේ ඇති වූ තුවාල හේතුවෙන් මොළයට සිදු වූ හානි නිසා මරණය සිදුව තිබෙන බව පසුව අනාවරණය විය. මේ ආකාර ප්‍රශ්නවලට තුඩුදුන් කරුණු මුල් කර ගනිමින් ඇති වූ සැක සහිත තත්ත්වයන් නිසා ඇතැම් මුස්ලිම්වරු කොවිඩ් ලක්ෂණ පහළ වුවත් ඒ බව නොදන්නා ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමෙන් වැළකී සිටින්නට පවා පෙළඹුණහ.

වසංගතය ඉගැන්වූ පාඩම්

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය (WHO) කොරෝනා වෛරසය වසංගතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කිරීමෙන් අනතුරුව ලොව පුරා මිලියන 185කට අධික ජනතාවකට වෛරසය ආසාදනය වූ අතර ඉන් මියගිය සංඛ්‍යාව මිලියන 4කි. චීනයේ හුබෙයි පළාතේ වූහාන් නුවර කේන්ද්‍රකොට ගනිමින් වෛරසය හිස එස වූයේ 2019 වසරේ අවසන් භාගයේදීය. කෙතරම් වේගයෙන් වෛරසය ව්‍යාප්ත වූයේද යන්න, ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය 2020 ආරම්භයේදීම මෙය ගෝලීය වසංගතයක් ලෙස නම් කිරීමෙන් තේරුම් ගැනීමට පුළුවන. සාර්ථක එන්නත්කරණයත්, ජනතාව තුළ වෛරසයට එරෙහි ප්‍රතිශක්තිය ගොඩ නැගීමත්, කොවිඩ් වෛරසයේ සැර බාල වීමත් යන කරුණු මුල්කර ගනිමින් වෛරසයේ බලපෑම හා අවදානම ක්‍රමයෙන් පහව යත්දී තවදුරටත් කොවිඩ් 19 සම්බන්ධයෙන් බියක් ඇති නොකර ගත යුතු බව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ප්‍රධානී ටෙඩ්‍රෝස් ඇඩ්හොම් ගෙබ්‍රියේසිස් මාධ්‍ය හමුවක් පවත්වමින් ප්‍රකාශ කළේ පසුගිය මැයි මාසයේදීය. ලබන වසර ආරම්භයට පෙර කොවිඩ් 19 සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කළ හදිසි තත්ත්වය ඉවත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වන බවද ඔහු කීවේය. කෙසේ වුවත් සාමාන්‍ය හේම්බිරිස්සාවක මට්ටමින් මෙම වෛරසය සාදාකාලිකව ලොව තුළ රැඳී තිබෙනු ඇතැයි ලොව පුරා විසිරී සිටින ප්‍රතිශක්ති හා වෛරස් විද්‍යාඥයින් ප්‍රකාශ කර තිබිණි. එයින් පැහැදිලි වන්නේ ඉදිරියටත් අපට මෙම වෛරසය සමඟ ජීවත් වන්නට සිදු වන බවයි.

හුදකලාව සමඟ මරණ බියෙන් ජනතාව වෙළාගත් කොවිඩ් වෛරසය සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් බියක් ඇති කර නොගත යුතු යැයි ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ප්‍රධානියා ප්‍රකාශ කරත්දී මෙම වෛරසය ශ්‍රී ලාංකීය ජන සමාජය වෙත කළ බලපෑම නිවැරදිව තේරුම් ගැනීම අනාගතයේදී ඇති විය හැකි ගැටලු බොහොමයකට විසඳුම් සෙවීමේ ක්‍රියාවලියේදී අතිශයින් වැදගත් වන්නේය. ලොව බොහෝ රටවල් වෛරසය ශරීර ගතවීම වැළැක්වීමටත් ඉන් සිදුවන මරණ සංඛ්‍යාව අවම කර ගැනීමටත් කටයුතු කරත්දී අප විශාලතම පටලැවිල්ල ඇති කර ගත්තේ කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය කිරීම සම්බන්ධයෙනි. ජාති හා ආගම්වාදී ප්‍රශ්නයක් දක්වා වර්ධනය වූ මෙම ගැටලුව හමුවේ ඇතමුන් ක්‍රියා කළේ කොවිඩ්

19 සදාකාලිකවම වසංගතයක් ලෙස පවතිනු ඇතැයි යන විශ්වාසය පෙරදැරිවයි. වෛරසය ශරීරගතව මෙළොව හැරගිය පුද්ගලයෙකුගේ අවසන් කටයුතු සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් කිසියම් වූ එකඟතාවක් ඇති කර ගැනීමට, පළමු වෛරස් ආසාදිතයා මෙරටින් හඳුනාගෙන වසරක් යන තෙක්ම අපට නොහැකි වූයේ ඇයිද යන්න පුළුල් ලෙස අවධානය යොමු කළ යුතු කාරණයකි. මෙම ගැටලුව මෙරට සිංහල හා මුස්ලිම් ජනතාව අතර කිසියම් වූ විරසකයක් ගොඩ නැගෙන තත්ත්වයක් දක්වා වර්ධනය විය. කොවිඩ් වෛරස් වාහකයින් ලෙස මුස්ලිම් ප්‍රජාව හඳුන්වන්නට තරම් මෙම ප්‍රශ්නය දුරදිග ගියේය. මේ වන විට වෛරසය සම්බන්ධයෙන් තව දුරටත් බියක් ඇති කර නොගත යුතු යැයි ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය ප්‍රකාශ කරන්නේදී වෛරසය හා බැඳුණු අපගේ අතීත තීරණවල දුර්වලතා පිළිබඳව කතිකාවක් නිර්මාණය වීම කාලෝචිත අවශ්‍යතාවක් වන්නේ මතු දිනෙක යළිත් එවැනි දේ සිදු නොවීම පිණිස වග බලා ගැනීම සඳහා වන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමටය. කොවිඩ් වෛරසය මුල් වරට හඳුනාගත් 2019 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට මේ දක්වා කෝවිඩ් 19 ආසාදිතයින් දස දහස් ගණනක් භූමදානය කර තිබේ. භූමදානය හේතුවෙන් වෛරස් ව්‍යාප්තියක් සිදු වූ බවට කිසිදු රටකින් හඳුනාගත් සාක්ෂියක් නොමැත. මඩකලපුවේ ඔට්ටමාවඩි හිද මේ වනවිට කොවිඩ් මළ සිරුරු තුන්දහස් ගණනක් භූමදානය කර ඇත. එම ප්‍රදේශයෙන්ද වෛරසය ව්‍යාප්ත වූ බවට කිසිදු හෝචුවාවක් හමු වී නැති එවන් පසුබිමක මුස්ලිම් ජනතාවගේ ආගමික විශ්වාසයන්ට බලපෑමක් වන සේ කිසිදු විද්‍යාත්මක පදනමකින් තොරව තීන්දු තීරණ ගත් රජය දැන් හෝ ඒ සම්බන්ධව සමාලෝචනයක නිරත වීම කාලෝචිත අවශ්‍යතාවකි.

අධිකරණ නියෝගත් නොහඬා මහර බන්ධනාගාර ඝාතකයින් තවමත් නිදැල්ලේ

ජයන්ති අබේසේකර

“මට කිසිම වන්දියක් ඕන නෑ. මට ඕන මගේ මනුස්සයාට, අපිට වෙච්ච අසාධාරණේට සාධාරණයක්. මම ජීවත් වෙන්නේ අමාරුවෙන්. ඒත් මම බලන් ඉන්නේ මොකක්ද ඒ මරණයට වෙන සාධාරණේ කියලා.”

ඇය නමින් එම්.ජී. ලසන්ති ය. ජීවත්වීමේ අයිතිය ඉල්ලා උද්ඝෝෂණයේ නිරතව සිටි මහර බන්ධනාගාරයේ සිරකරුවන්ට එල්ල කළ වෙඩි ප්‍රහාරයේදී මිය ගිය සිරකරුවන් 11 දෙනා අතර සිටි සිංගක්කාර ලියනගේ සම්පත් පුෂ්පකුමරගේ බිරිඳය. පවුලේ ප්‍රධාන ආදායම් උපයන්නාව සිටි ඇගේ සැමියා, රාජ්‍යය බාරයේ සිටියදී මරා දැමුණු කල දරුවන් හා ජීවිතය සරිකර ගන්නට ඇය වෙහෙසෙන්නීය.

“මට දරුවෝ තුන්දෙනෙක්. ලොකුම දුවට අවුරුදු 11ක්. පුතාලා දෙන්නට අවුරුදු 8යි 6යි. මම දරුවෝ තුන්දෙනා එක්ක බෝඩින් කාමරේක ජීවත් වෙන්නෙ. ගෙවල්වල වැඩකරල, හඳුන්කුරු විකුණලා බෝඩින් ගාස්තු ගෙවා ගෙන දරුවන්ගේ උවමනා එපාකම් පිරිමහන්නේ. කොච්චර ඇඟ පත අමාරු දැනුණත් මම ඇවිද්දොත් තමයි දරුවන්ගේ බඩ පිරෙන්නේ. ඉස්කෝලේ යන්නේ.”

රැඳවියන්ගේ ඉල්ලීම්

2020 නොවැම්බර් 29 වෙනි දින මහර බන්ධනාගාරයේ හටගත් ගැටුම්කාරී තත්ත්වය අවසන් වූයේ සිරකරුවන් 11 දෙනෙකු මිය ගොස් සියයකට වැඩි පිරිසක් තුවාල ලබමින්ය. ඒ ගෝලීය කෝවිඩ් වසංගතය ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර තුළට සම්ප්‍රේෂණය වීමත් සමගම තම සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව තහවුරු කරන මෙන් ඉල්ලා සිටිමින් රැඳවියන් බන්ධනාගාර වහලය මතට නැගී විරෝධතා දැක්වීම දුර දිග යෑමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසිනි. ඔවුන් අතර රැඳී සටන් පුවරුවල දක්නට ලැබුණේ, “බලධාරීන් සවන්දෙන්න, VIPවරුන්ට උසාවි ඇරේ, සිරකරුවන්ට උසාවි වැසේ! සියලුම නඩු කඩිනම් කරන්න, දෙන සමාව පොදුවේ ලබාදෙන්න, සිව්වස් සමාලෝචනය ලබා දෙන්න” යන වැකිය.

මහර බන්ධනාගාරයේ ඇති වූ මෙම වෙඩි තැබීමෙන්, අලංකාර දේවගේ අමීන් සුබසිංහ, ඇරැච්චලගේ

බවන්ත මහින්ද, වැලිකල විද්‍යානලායේ කවිඳු සුලක්ෂණ විතානගේ, යකුපිටියගේ රසික හර්ෂණ කාරියවසම්, විතානගේ අවිශ්ක මල්ගාන්, හෙට්ටිආරච්චිගේ ළහිරු නිමන්ත, සිංගක්කාර ලියනගේ සම්පත් පුෂ්පකුමාර, ඉන්දික පුෂ්ප කුමාර, සරණප්‍රිය ජයසේකර පටබැදිගේ සුමිත් කුමාර, සුදු දේවගේ ප්‍රදීප් අකුල කුමාර සහ මාලන් ක්‍රේග් යන රැඳවියෝ මිය ගියහ. මියගිය රැඳවියන් අතුරෙන් අට දෙනෙකු කොවිඩ් ආසාදිත බවට පීසීආර් පරීක්ෂණ මඟින් හඳුනාගෙන තිබුණි.

මහේස්ත්‍රාත් නියෝගය

මෙම මරණ සම්බන්ධ මහේස්ත්‍රාත් නියෝගය පසුගිය අප්‍රේල් 26 වැනිදා වේ නිකුත් කෙරුණි මෙම මරණ සම්බන්ධයෙන් බන්ධනාගාර අධිකාරීවරයා විසින් කරන ලද ප්‍රකාශ පිළිගත නොහැකි බව වැලිසර මහේස්ත්‍රාත් ධම්මික උඩුවවිදානගේ නියෝගයේ පැහැදිලිව සඳහන්ව ඇත. එනම් රැඳවියන් බන්ධනාගාරයේ ඖෂධ ගබඩාව කඩා එහි ඖෂධ භාවිත කිරීම නිසා කලහකාරී ලෙස හැසිරීම හේතුවෙන් අවම බලය යොදා රැඳවියන්ගේ දණහිසෙන් පහළට වෙඩි තැබූ බවට සහ සිරකරුවෝද මනුෂ්‍යයෝය යන කැටයම සහිත ප්‍රදේශයේ සිට පමණක් වෙඩි තැබීම කළ බවට කරන ලද ප්‍රකාශයන්යි

“මෙම මරණකරුවන් 11 දෙනාගේම මරණ සිදු වී ඇති ආකාරය අනුව සහ මෙම නඩුවේදී වෙඩි වැදුණ, තුවාල ලැබූ රැඳවියන් විසින් සාක්ෂි ලබා දී ඇති ආකාරයට බන්ධනාගාර අධිකාරීවරයා විසින් දණ හිසෙන් පහළට වෙඩි තබමින් අවම බලයක් යොදා රැඳවියන් සන්සුන් කර පාලනය කිරීමට ගන්නා ලද මානුෂීය මෙහෙයුමක් බවට මෙම තත්ත්වය පෙනී නොයයි.”

“අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම අධිකරණයට ගොනු කර ඇති 2021.03.18 දිනැති වැඩිදුර වාර්තාවේ සඳහන් වී ඇති පරිදි බන්ධනාගාර රෝහලේ මානසික වෛද්‍යවරුන්ගේ ප්‍රකාශයන්ට අනුව එම ඖෂධ භාවිත කිරීමෙන් ක්‍රියාකාරී තත්ත්වය හීන වීමක් මිස ආවේගශීලී තත්ත්වයක් ඇති නොවන බවට අනාවරණය කරගෙන ඇත.”

“බන්ධනාගාර අධිකාරීවරයා විසින් “සිරකරුවෝ ද මනුෂ්‍යයෝය” යන කැටයම පිහිටි ප්‍රදේශයේ සිට පමණක් වෙඩි තැබීම සිදු කරන ලද බවට සඳහන් කර ඇති නමුදු අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරන ලද විමර්ශනයේදී බන්ධනාගාරයේ විවිධ ස්ථානවල සිට බන්ධනාගාර නිලධාරීන් විසින් ගිනි අවි පත්තු කර ඇති බවට අනාවරණය කර ගෙන ඇත.”

ඒ අනුව, “මෙම මරණයන් සම්බන්ධයෙන් බැලූ බැල්මට අපරාධයක් බවට සාධාරණ සැකයක් උද්ගතවී ඇති බැවින්, අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ ප්‍රතිපාදනවලට අනුව සුදුසු කඩිනම් පියවර ගෙන මීට සම්බන්ධ සියලුම සැකකරුවන් අත්අඩංගුවට ගෙන අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීමට අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට නියෝග කරමි.”

එම නියෝගය නිකුත් කෙරුණේ පසුගිය අප්‍රේල් මස 26 වැනිදා වුවත්, ජූලි මාසය අග දක්වා එම නියෝගය ක්‍රියාත්මක වී නැත.

දණහිසෙන් ඉහළද පහළද?

අධිකරණ හා බන්ධනාගාර කටයුතු රාජ්‍ය අමාත්‍ය අනුරාධ ජයරත්න, ලියුම්කාරිය කළ විමසීමකදී අදහස් දක්වමින් අවධාරණය කළේ, “දණහිසෙන් ඉහළට වගේම දණහිසෙන් පහළට වෙඩි වැදුණ විශාල පිරිසකුත් එම සිදුවීමෙහි සිටි” බවයි.

“මේ සිදුවීම් වෙන්වේ රාජකාරිමය වශයෙන් බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ට ලබා දුන්න ගිනි අවිවලින් මිස වෙනත් අනවසර ගිනි අවිවලින් නොවෙයි. බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ට ඒ විදියට ගිනි අවි නිකුත් කරලා තියෙන්නෙම මෙවැනි නොසන්සුන්කාරී තත්ත්වයන් ඇති වෙන්න පුළුවන් කියන පූර්ව නිගමනයෙන්

වගකිව යුතු නිලධාරීන්ට මෙවැනි ගැටුම්කාරී තත්ත්වයකදී ඔවුන්ට දීලා තියෙන බලය භාවිතා කරන්න නොහැකි නම් ඒකත් විශාල ප්‍රශ්නයක්. රටේ ආරක්ෂාව, නීතියේ ආධිපත්‍ය ආරක්ෂා කරන්න ඉන්න නිලධාරීන්ට ඒ බලය යොදවන්න නොහැකි වෙනවා නම් ඒක සමස්ත රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේම කඩා වැටීමට හේතු වෙනවා. ඒ නිසා මේ සියලු තත්ත්වයන් පිළිබඳ නීති පරීක්ෂණයක් කරලා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මීට අදාළ වගකිවයුත්තන් සම්බන්ධයෙන් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කළ යුතු” යනුවෙන් අමාත්‍යවරයා අදහස් දැක්වීය.

එහෙත් බන්ධනාගාර ඇතුළතදී රැඳවියන්ට එරෙහිව කිසිම ආකාරයකට ගිනි අවි භාවිත කිරීමට නිලධාරීන්ට බලය දී නොමැති බව සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුව පෙන්වා දෙයි.

“අවම බලය හෝ යොදන්න පුළුවන් වෙන්වෙන්නේ කිසියම් රැඳවියෙක් පලා යන්න හදනවා නම් පිටත දී පමණයි. මේ රැඳවියන් ඉන්නේ මහේස්ත්‍රාත් රැකවරණය යටතේ. බන්ධනාගාර තියෙන්නේ ඔවුන්ට ආරක්ෂාව දෙන්න කියන එක මේ නිලධාරීන්ට අමතක වෙනවා.” යනුවෙන් කමිටුවේ සාමාජික සුදේශ් නන්දිමාල් පැවසීය.

“මේක රැඳවියෝ අතරම ගැටුමක්ය, කොරෝනා හැදිලා නිසා මරණ පරීක්ෂණත් නැතුව මාතදේහ පුවුවන්න ඕනස කියල තමයි බන්ධනාගාර නිලධාරීන් වගේම ඇමතිලත් මේ කතාව යට ගහන්න හැදුවේ. ඒත් අපි මැදිහත් වෙලා මරණ පරීක්ෂණයක් ඉල්ලුවා. පැහැදිලිව මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාවෙන් ගරු මහේස්ත්‍රාත්තුමාගේ නියෝගයේත් සඳහන් වෙනවා මේ මරණ සිද්ධ වෙන්නේ වෙඩි තැබීමිවලින් සහ ඒවා සියල්ල උදරයට උඩින් සිදු වුණ තුවාල නිසා කියලා. දැන් මේක යටපත් කරන්න හදනවා දණහිසට පහලින් වෙඩි වැදුණ අයත් හිටියා කියලා. ඇත්ත කතාව මරණකරුවන්ට වගේම තුවාල වුණ අයටත් පොලුවලිනුත් ගහලා හිංසනයට ලක් කරලා තිබුණා.”

යුක්තිය ප්‍රමාද වීම

මේ පිළිබඳ අදහස් දක්වමින් සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුවේ සභාපති නීතිඥ සේනක පෙරේරා මෙසේ කියා සිටියේය. “වැලිසර ගරු මහේස්ත්‍රාත්තුමා නියෝග කළා මේ සිද්ධියට සම්බන්ධ සියලු දෙනා අත්අඩංගුවට අරන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන්න. අද වෙනකම් ඒ නියෝගයට ගරු කිරීමක් හෝ එය ක්‍රියාත්මක වීමක් නෑ. මේකට සම්බන්ධ ඇතැම් නිලධාරීන් ගැන විනය පරීක්ෂණ කරනවා කිව්වා. ඒවා නෙවෙයි මේ සිද්ධියට අදාළ අයට එරෙහිව අපරාධ නීතිය ක්‍රියාත්මක වෙන්න ඕන. මහේස්ත්‍රාත් නියෝගය නොතකන නිසා අභියාචනාධිකරණයේ අපි ඊට එකක් ගොනු කළා. මේ සිදුවීමට වගකිව යුතු අය වහාම අත්අඩංගුවට ගන්න CIDයට නියෝග කරන්න කියලා.”

එය අනුමත කරන සුදේශ් නන්දිමාල්, “අඩුම තරමින් මේ සිද්ධියට සම්බන්ධ නිලධාරීන් මාරු කිරීමක් වැඩ තහනමක් ගැන හෝ අපිට අහන්න ලැබිලා නෑ. ඒත් ඒ ඇතැම් නිලධාරීන් උසස් වීම් අරන් වෙන තැන්වලට මාරු වුණා කියල නම් අහන්න ලැබුණා.” යනුවෙන් පැවසුවේය.

අනතුරට පෙර රතු වළ

2020 මාර්තු 24 වැනිදාටේ කොවිඩ් වසංගත ව්‍යාප්තිය සමඟ බන්ධනාගාර තුළ ඇති විය හැකි තත්ත්වය සලකා බැලූ ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව, බන්ධනාගාර කොමසාරිස්වරයා වෙත ලිපියක් යොමු කරමින් සිරකරුවන්ගේ සෞඛ්‍යාරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ නිකුත් කිරීමට පියවර ගෙන තිබුණි.

එසේම, සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුවද බලධාරීන්ට අනතුරු අඟවමින් බන්ධනාගාර තුළ පවතින අධික තදබදයට විසඳුමක් ලෙස ආණ්ඩුවට යෝජනා ගණනාවක් ඉදිරිපත් කිරීමට මාර්තු මස 16 වැනිදා කටයුතු කර තිබුණි. මෙමගින්, බන්ධනාගාර ආඥා පනතේ ප්‍රතිපාදන පරිදි සිව්වස් සමාලෝචනය ඇතුළු

සමාලෝචන ක්‍රියාවලිය කිරීම සහ එමඟින් දැනටමත් සුදුසුකම් ලැබූ රැඳවියන් නිදහස් කිරීම, බන්ධනාගාර ආඥා පනතේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව සුදුසුකම් ලැබූ සියලු රැඳවියන්ට නිවාඩු ලබාදීම, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 34 වැනි ව්‍යවස්ථාවෙන් ජනාධිපතිවරයාට පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාරව සුළු දඬුවම් ලැබූ රැඳවියන්, සුළු දඩ මුදල් ගෙවා ගැනීමට නොහැකි රැඳවියන්, බරපතල ලෙස රෝගතුර වූ සහ වයස අවුරුදු 70 ඉක්මවූ වයෝවෘද්ධ රැඳවියන් නිදහස් කිරීම යනාදිය යෝජනා වී තිබුණි.

මෙකී සියලු අනතුරු ඇඟවීම්, ඉල්ලීම්, නිර්දේශ තිබියදීත් කිසිදු මැදිහත් වීමක් කිරීමට හෝ ඒ කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට පවා බලධාරීන් අසමත් වීමේ ප්‍රතිඵලය වූයේ රැඳවියන් ගණනාවකට මරු කැඳවීමයි; ලසන්ති වැනි අයට සිය සෑමියා, පියා හෝ සහෝදරයා අහිමි වීමයි.

“මගේ මහත්තයා බන්ධනාගාරේ හිටියේ මන්දුවා පාවිච්චි කරපු නිසා. එහෙම මිනිහෙක්ට හැදිලා එන්න තියෙන හොඳම තැන එතැන කියලා මම හිතන්නටියේ. මම දවසක් මහත්තයා බලන්න ගියාම මට කිව්වා මම ආයෙත් නම් ඒවා ගන්නේ නෑ කියලා. එහෙම කියපු මනුස්සයාට ඒකෙන් එළියට එන්න ලැබුණේ නෑ. වෙඩි තියලා මැරුවා.” ලසන්ති සිය සෑමියා පිළිබඳ වේදනාත්මක මතකයන් සිහිපත් කරන්නීය.

පංච පුද්ගල කම්භු වාර්තාව

මෙම සිදුවීම පිළිබඳ විමර්ශනයක් සිදුකර එයට හේතු විමසා බලා වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීමට 2020 දෙසැම්බර් 01 වැනිදාට පංච පුද්ගල කම්භු වූයේ, එවකට අධිකරණ අමාත්‍යවරයාව සිටි නීතිඥ අලි සබ්බි විසින් පත් කරන ලදී. එම අතුරු වාර්තාව එම වසරේ දෙසැම්බර් 07 වැනි දින අධිකරණ අමාත්‍යවරයාට බාර දෙනු ලැබිණි.

එම වාර්තාව පෙන්වා දෙන පරිදි රැඳවියන් උද්ඝෝෂණය කිරීමට පෙළඹීම සඳහා බලපෑ හේතු දිනෙන් දින බන්ධනාගාරය තුළ වර්ධනය වී ඇති බවට කම්භු වූ නිරීක්ෂණය කර ඇත. ඒ අනුව, බන්ධනාගාරය තුළ පැවති අධික තදබදය ප්‍රධාන හේතුවක්ව ඇති තවදා කොවිඩ් වසංගතය හේතුවෙන් රැඳවියන්ට තම ඥාතීන් මුණ ගැසීමට නොහැකි වීම සහ ඔවුන් රැගෙන එන ආහාර පාන, බෙහෙත් වැනි ද්‍රව්‍ය නොලැබී යාම, ප්‍රමිතියට අනුව කෑම වෙලක් සමච නොලැබීම, අධිකරණවලින් ඇප ලබාදුන් අයවලුන් කඩිනමින් මුදා නොහැරීම, ඇප ලැබී නොමැති අයට ඇප ලබා ගැනීමට සැලැස්වීම. කොවිඩ් වැළඳුණ රෝගීන් රාශියක් මහර බන්ධනාගාර රැඳවියන් අතර සිටින බවට දැන ගැනීම නිසා ඇති වූ මරණ බිය යනාදිය හේතු වී ඇත.

මෙම සිදුවීම සිදු වූ නොවැම්බර් 29 වැනි දින වන විට මහර බන්ධනාගාරය තුළ සිරකරුවන්, අභියාචනා ඉදිරිපත් කළ සිරකරුවන්, මරණීය දඬුවම් නියම වූ සිරකරුවන්, අභියාචනා ඉදිරිපත් කර ඇති මරණීය දඬුවම නියම වූ සිරකරුවන් සහ සැකකරුවන් ඇතුළුව සියලු රැඳවියන් 2793ක් සිට ඇත.

බන්ධ/කෝ/ජ/අංක:11/3 හා 2013 පෙබරවාරි 26 වකුලේඛය අනුව සිරමැදිරියක එක් නේවාසිකයෙකුට අනුමත භූමි ප්‍රමාණය වාර්ග අඩි 24ක් විය යුතු අතර ඒ අනුව රැඳවිය හැකි රැඳවියන් සංඛ්‍යාව වන්නේ 806 දෙනෙකු පමණි. එහෙත් මෙම දිනය වන විට රඳවා සිටි මුළු රැඳවියන් ගණන 2600කි. එය අනුමත ප්‍රමාණයට වඩා තුන් ගුණයකටත් වඩා වැඩි බව මෙම අතුරු වාර්තාව පෙන්වා දේ.

මානව හිමිකම් කොමිෂණේ වාර්තාව

මේ අතර, දිවයින පුරා පිහිටි බන්ධනාගාර 20ක් පදනම් කරගනිමින් ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව විසින් 2018 වසරේ සිදුකළ අධ්‍යයන වාර්තාවක් එම වකවානුවේම නිකුත් වූ අතර එකී වාර්තාවේ නිර්දේශ ඉහත අතුරු වාර්තාවේ නිර්දේශ හා සමපාතව තිබීම විශේෂත්වයකි. ඒ අනුව, එකී අධ්‍යයනය විසින්ද පද්ධතියට දරා ගත නොහැකි තදබදය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

“සිරකරුවෙකුට හිමි විය යුතු පෞද්ගලික ඉඩ අවකාශය සම්බන්ධයෙන් වාට්ටුවල ප්‍රමිතියක් නොමැති අතර වාතාශ්‍රය, ආලෝකය හා උෂ්ණත්වය බොහෝ අවස්ථාවල දී මනුෂ්‍ය වාසයට නුසුදුසු තත්ත්වයක් දක්වා පහත වැටේ.”

විශේෂයෙන් වාට්ටු හා අනෙකුත් ස්ථානවල තත්ත්වය සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් හෝ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන්ගේ නිරන්තර පරීක්ෂාවට ලක් නොවන බවද එම වාර්තාව පෙන්වා දී ඇත. තවද සිරකරුවන්ට ආහාර, ජලය, සනීපාරක්ෂාව, පෞද්ගලික ස්වස්ථතාවය හා සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ අවම අවස්ථා කෙරෙහි වාර්තාවේ අවධානය යොමුව ඇත.

කල්දේරම් බහෙහි ප්‍රමිතිය

මෙම වාර්තා දෙකෙහිම බන්ධනාගාර මුළුතැන් ගෙවල්වල අපිරිසිදු බව, රැඳවියන්ට කලට වේලාවට ආහාර ලබා නොදීම, ප්‍රමාණවත් ආහාර ප්‍රමාණයක් නොලැබීම, ආහාරවල පිරිහුණු ගුණාත්මකභාවය ආහාර විශාල වශයෙන් අපතේ යෑම යනාදිය නිරීක්ෂණ ලෙස පෙන්වා දේ. විශේෂයෙන් පංච පුද්ගල කමිටු වාර්තාව පෙන්වා දෙන අන්දමට නොසන්සුන්තාවයට තුඩු දුන් එක් ප්‍රධාන හේතුවක් වන්නේ එම දිනවල ලැබෙන ආහාර වේලේ රසවත් නොවීම මත ආහාරයට නුසුදුසු වීමයි.

“හොඳි මදි වූ විට වතුර කවලම් කර ඇත. මස්, මාළු පිසින විටදී ඒවා කුඩා කැබලි බවට පත්වන බැවින් එක් රැඳවියෙකුට ග්‍රෑම් 56ක ප්‍රමාණයක් ලබාදිය යුතුව තිබුණද එය සැමට ලැබී නැත.”

එහෙත් රාජ්‍ය ආමාත්‍යවරයා කියා සිටියේ, බන්ධනාගාරවල රැඳවියන්ගේ වියදමට වාර්ෂිකව බිලියන හතරහමාරක් පමණ වැය වන බවත් පවත්නා ආර්ථික අර්බුදය සමඟ එය පහසු කටයුත්තක් නොවූවද රැඳවියන් සඳහා තිබෙන ආහාරවේලේ සම්බන්ධ ක්‍රියාපටිපාටිය උල්ලංඝනය නොවන ලෙස කැම සැපයීමට කටයුතු කරන බවත්ය.

“රැඳවියන්ට නියමිත පටිපාටිය අනුව කැම දෙනවා නම් එළියේ අපි කනවාට වඩා හොඳ කැම එකක් මේ අයට ලැබෙන්න ඕනෑ. ඒත් කිසිම ප්‍රමිතියක් නැති කැම ලැබෙන්නේ. සමහර වේලාවට වතුරයි බතුයි කන්න වෙන්න. කොරෝනා කාලේ මේ කැමවල ප්‍රමිතිය තවත් නරක් වුණා” යැයි සුදේශ් නන්දිමාල් පැවසීය.

කුමන අන්දමේ කමිටු වාර්තා සහ නිර්දේශ නිකුත් කර තිබුණද බන්ධනාගාරවල තත්ත්වයේ වෙනසක් අදාළ නැති බව ක්‍රියාකාරීන්ගේ අදහසයි.

තදබදයට ආණ්ඩුවේ විකල්ප

කෙසේ වුවත්, මේ සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වමින් රාජ්‍ය ආමාත්‍යවරයා කියා සිටියේ, “බන්ධනාගාරවල ඉඩකඩ තිබෙන්නේ 13,000ක් පමණ රැඳවියන් සඳහා පමණක් වුණත් 28,000කට ආසන්න රැඳවියන් සංඛ්‍යාවක් දැන් බන්ධනාගාරවල ඉන්නවා. ඒ නිසා අපි නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ දැන් කටයුතු කරමින් යනවා සිවිල් කාරණා සම්බන්ධ වැරදිකරුවන් වුණ රැඳවියන් 5,000ක් පමණ නිවාස අඩස්සියේ තබමින් දඬුවමට යටත් කරන්න. මේ සඳහා පනත් කිහිපයක් සංශෝධනය කරන්න වෙනවා” යනුවෙනි. එය ඉක්මනින් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර එළැඹෙන මාසය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට තමන් බලාපොරොත්තු වන බවද ඇමතිවරයා පැවසුවේය.

එසේම ඔහු වැඩිදුරටත් පැවසුවේ, ගැටලු වැඩි වශයෙන් ඇති වන වැලිකඩ බන්ධනාගාරය සම්පූර්ණයෙන් හොරණට ගෙනයෑම සඳහා අක්කර 200ක පමණ භූමිභාගයක් වෙන් කර ඇති අතර, ඒ සඳහා අවශ්‍ය මුදල් තම අමාත්‍යාංශය විසින්ම සපයා ගනිමින් ලබන වසර වන විට එම කටයුතු සිදුකිරීමට බලාපොරොත්තු වන බවයි.

සිරකරුවෝද මනුෂ්‍යයෝය

එහෙත් සිරකරු අයිතිවාසිකම් කමිටුවේ සුදේශ් නන්දිමාලේ පවසන්නේ, මේ කිසිවක් අලුතින් ක්‍රියාත්මක වන දේ නොවන බවයි "නිවාස අඩස්සියේ තැබීම දැනටත් සිදු වන දෙයක් වැලිකඩ, හොරණට ගෙනියන්නේ රැඳවියන්ට පහසුකම් හදන්න හරි තදබදය අවම කරන්න හරි නෙවෙයි. බන්ධනාගාරයක් හැදීමේ විද්‍යාත්මක පදනමක් තියෙනවා. මේක එවැනි විද්‍යාත්මක පදනමක් නැතිව සිද්ධ වෙන ක්‍රියාවක්. මහර බන්ධනාගාරය කියන්නේ විශාල භූමි ප්‍රමාණයක පැතිරුණු විශාල වටිනාකමක් සහිත භූමියක්. මොකක් හරි බහුජාතික සමාගමකට ඒ ඉඩම දෙන්නයි මේ වැඩේ කරන්නේ."

"බන්ධනාගාර කියන්නේ විශේෂ ආයතන. හැබැයි ඒවායේ කිසිම විශේෂයක් නෑ. නිසි පුනරුත්ථාපන වැඩපිළිවෙළක් නෑ. රැඳවියන්ට ක්‍රියාත්මක වෙන්න ඕන සමා ක්‍රම තියෙනවා. මේවා නිසි ආකාරයකට ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ නෑ." අර්බුදය ඇත්තේ එහි බව ඔහු වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙයි.

එහෙත් උත්ප්‍රාසය වන්නේ "සිරකරුවෝද මනුෂ්‍යයෝ" යැයි මහර බන්ධනාගාරය ඉදිරිපිට ලියා තිබීමෙනි. "සිය නිදහස අහිමි කරනු ලැබූ සියලුම තැනැත්තන්ට මනුෂ්‍ය දයාවෙන් සහ මිනිසාට ස්වභාවයෙන් හිමි අභිමානය පිළිබඳ ගෞරවයෙන් යුතුව සැලකිය යුතු" යැයි කියන්නේ රටක් ලෙස අප ද අත්සන් තබන ලද එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් විශ්ව ප්‍රකාශනයේය.

කොවිඩ් දෙවැනි රැල්ල සමාජයේ පැතිරී යාම සම්පූර්ණයෙන් පාලනය කිරීම රජයට නොහැකි වීම අපට තේරුම් ගත හැකිය. එහෙත් රජයේ සම්පූර්ණ පාලනයේ පවතින බන්ධනාගාර ආශ්‍රිතව, කොවිඩ් පැතිරීම පාලනය කර ගැනීමට නොහැකි වීමත් සිය සෞඛ්‍යාරක්ෂාව ඉල්ලා සිටි රැඳවියන් ඝාතනය කිරීමක් දක්වා වන තැනකට එය තල්ලු වීමත් ඉන් නොනැවති අධිකරණ නියෝග තිබියදී පවා ඝාතනයන් අද දක්වා නිදැල්ලේ සිටීමත් සම්බන්ධයෙන් රජයට සහ බන්ධනාගාර බලධාරීන්ට සරල පිළිතුරක් නැති බව අප අවධාරණය කළ යුතුය.

කොරෝනා මර්දනයට විද්‍යාව පසෙක ලා අවිද්‍යාව වැලඳ ගැනීම

ශ්‍රී ලංකාවේ කොරෝනා වසංගතය මර්දනය කිරීමේ දී රාජ්‍ය මට්ටමින් නිශ්චිත විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරන ලද්දේද? යන්න පිළිබඳ වන විමසුමකි.

සිරංගිකා ලොකුකරවිට

වසංගතයක් පැතිර යන විට නිවසේ බිත්තියක හැරූ බිලයකින් රෝගයට ගොදුරු නොවුවත් ඊංගා පැන යාම ගැන කියවුණේ බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ පැපොල, සරම්ප වැනි ලෙඩ හැඳුණු විට ඒවා 'දෙයියන්ගේ ලෙඩ නමින් හැඳින්වීමද තවමත් අපේ ගම්බදානවල දක්නට ලැබෙන්නකි. ඇතැම් අවස්ථාවල සමහර ලෙඩ රෝගවලින් සුවය පතා විවිධාකාර වූ කෙම්පහන් හා අභිචාර විධි අනුගමනය අදද අප අත්දකින සමාජ චර්යාවකි.

රෝගියෙක්, ආතුරයෙක් ලෙස නම් කර නොවිල්පවිල් සිදු කර, නූල් ගැටගසා දෙහි කපා, බලි යවා, බෝධි පූජා කර නිරෝගී සුවය ප්‍රාර්ථනා කරන ජන සමාජයකට නූතන විද්‍යාත්මක ක්‍රම අනුව රෝග පාලනය පුරුදු කිරීම පහසු කටයුත්තක් නොවේ.

මුළු ලෝකයම කොරෝනා රෝගයෙන් පීඩා විඳිද්දී විදෙස් රටවල කොරෝනා මර්දනය කිරීමට ක්‍රම සොයා පර්යේෂණ කරද්දී එවක අපේ රටේ සෞඛ්‍ය ඇමතිනිය ආශීර්වාද ජලය සහිත මුට්ටි ගඟේ පා කළාය. තවත් පිරිසක් දුම් මුට්ටි හිස තබාගෙන ගියහ. කාලි අම්මා හිනෙන් කියූ බෙහෙතකින් කොරෝනා සුවවන බවට රට කරවන තැන දී ප්‍රකාශ කෙරිණි. බටහිර වෛද්‍යවරයකුගේ දේශීය බෙහෙත් කරලකටද ඇතැම්හු මුළා වූහ.

ලෝකය ඉදිරියට යද්දී අපේ රට තවමත් සිටින්නේ සියවස් ගණනාවක් පසු පසින්ද යන සැකය මතු වන තරමටම ශ්‍රී ලංකාවේ කොරෝනා මර්දනය සඳහා විවිධාකාර වූ කෙම්පහන් හා අභිචාර විධි අනුගමනය කිරීමේ හා ඒවා කෙරෙහි දැඩි අන්ධ භක්තියකින් පෙළීමේ ඉතිහාසයකට අපි උරුමකරුවෝ වෙමු.

කොරෝනා වසංගතයේ ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාප්තිය

ලංකාවේදී වාර්තා වූ පළමු කොරෝනා ආසාදිතයා සංචාරයක් සඳහා මෙරටට ආ එන ජාතික කාන්තාවකි. ඇය කොරෝනා ආසාදිතයකු බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය 2020 ජනවාරි 27 වැනි දින තහවුරු කළේය. මෙරටින් වාර්තා වූ පළමු ශ්‍රී ලාංකික කොරෝනා ආසාදිතයා වූයේ කොළඹ පදිංචි සංචාරක මඟ පෙන්වන්නෙකි. ඒ 2020 මාර්තු 09 වැනිදාය.

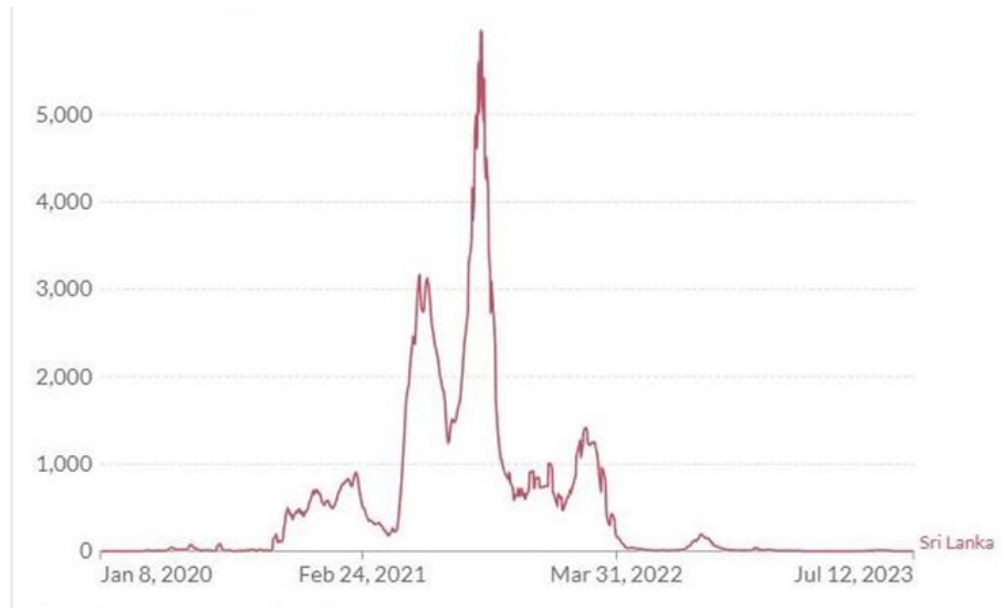
ඉන් මසක පමණ කාලයක් ඉක්ම යත්ම 2020 අප්‍රේල් 16 වැනි දා වන විට ශ්‍රී ලංකාව වසංගතය පැතිරීමේ අවදානම වැඩි ම රටවල් අතර 16 වැනි මට්ටමට පත්ව තිබිණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කොරෝනා ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය සම්බන්ධව 2020 අප්‍රේල් 28 දා නිකුත් කළ මහ බැංකු වාර්තාව මෙලෙස පවසයි.

“2020 මාර්තු මස 11 වන දින දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ආසාදිතයින් ගණන එකක් වූ නමුත් එම සංඛ්‍යාව වේගයෙන් 50 දක්වාත්, පසුව අප්‍රේල් මැද භාගය වන විට තහවුරු වූ රෝගීන් 300 දක්වාත් වැඩි වූ අතර ජීවිත හානි 07ක් වාර්තා විය.”

කොරෝනා ආසාදිතයන් වාර්තා වන ප්‍රදේශ සඳහා සංවරණ සීමා පැනවීම, වරින් වර පාසල් නිවාඩු ලබාදීම, නිරෝධායන ඇදිරිනීතිය ඒ ඒ ප්‍රදේශවලට පැනවීම වැනි ක්‍රියාත්මක වීම් හමුවේ කොරෝනා පළමු රැල්ල මැඩපැවැත්වීමට ශ්‍රී ලංකා රජය සමත්වූවද ඉතික්ඛිති දිනකට වාර්තා වන මරණ සංඛ්‍යාව 200 ඉක්මවා යාමත් සමඟ රටපුරා අගුළු දැමීම දිනෙන් දින දීර්ඝ කිරීමට සිදු විය.

වසංගතය ආරම්භයේ සිට 2023 ජූලි මාසය දක්වා ශ්‍රී ලංකාවෙන් වාර්තා වී ඇති කොරෝනා ආසාදිත රෝගීන් සංඛ්‍යාව 672,554කි. ඒ අතරින් මරණ 16,880ක් සිදුව ඇති බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවියේ දැක්වේ.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ වෙබ් අඩවියේ දැක්වෙන ලංකාවේ කොරෝනා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ වගුව

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය පවසන්නේ වසංගතය අඩු වැඩිවීමේ පැහැදිලි අවස්ථා (කොරෝනා රැලි) 04ක් නිරීක්ෂණය වූ බවයි.

කොරෝනා මර්දනයට ලංකාවේ භාවිත කළ ක්‍රමවේද

කොරෝනා මර්දනය කිරීම සඳහා ලොව රටවල් පර්යේෂණ කඩිනම් කරමින් විද්‍යාත්මක ක්‍රම කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් කටයුතු කරද්දී ශ්‍රී ලංකාව විවිධාකාර වූ කෙම්පනන් හා අභිචාර විධි අනුගමනය කිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කරන බව පෙනෙන්නට තිබිණි.

කොරෝනාවලින් ජනතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට බව කියමින් එවකට සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය පවිත්‍රාදේවී චන්දිආරච්චි ඇතුළු පිරිසක් ගංගා කිහිපයක පිරිත් පැන් සහිත මුට්ටි පා කළහ. මුට්ටි දැමීමේ ක්‍රියාවලියට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ සම්බන්ධයක් ඇත්ද යන්න සහ ඒ සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කළේද යන්න සම්බන්ධව කළ විමසීමේදී සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ තොරතුරු නිලධාරී ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේකම් අරුණ සෝමරත්න මහත්මිය එයට කිසිදු පිළිතුරක් ලබා දීම ප්‍රතික්ෂේපකර තිබේ.

එවක අගමැති මහින්ද රාජපක්ෂ, බුද්ධශාසන අමාත්‍යාංශය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු බෞද්ධ විහාරස්ථානවලට දැනුම් දී තිබුණේ අවම වශයෙන් සතියක කාලක් රතන සූත්‍රය දේශනා කරන ලෙස ය.

ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා ද කොරෝනා මර්දනය සඳහා සත් පත්තිනි පූජා සහ රතන සූත්‍රය දේශනාකර විහාරස්ථානවල සංඛ්‍යා නාද කරවමින්ද දේවස්ථාන සහ අන්‍ය සිද්ධස්ථානවල ආශීර්වාද පූජා පවත්වන ලෙස දිසාපතිවරුන්ට දැනුම් දී තිබිණි.

අග්‍රාමාත්‍ය කාර්යාලයේ ප්‍රධානත්වයෙන්, හෙලිකොප්ටර් යොදාගෙන රටපුරා පිරිත් පැන් ඉසීමේ වැඩසටහනක්ද සිදු කෙරිණි.

ඒ අතරතුර ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය බලධාරීන් කොරෝනා මර්දනය කළ හැකි බවහිර වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක ක්‍රමයක් ගැන කිසිදු පර්යේෂණයක් සිදු කළ බවට තොරතුරු වාර්තා වූයේ නැත.

කොරෝනා මර්දනය කිරීමට හෝ පාලනය කිරීමට හැකි දේශීය හෝ ආයුර්වේද ඖෂධයක් නිෂ්පාදනයට දේශීය වෛද්‍ය අංශය උත්සාහයක් ගෙන නැති බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ තොරතුරු නිලධාරී 2023-07-18 දිනැතිව නිකුත් කළ MIM/AD/16/05 අංක දරන ලිපියෙන් සනාථ වෙයි.

රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ හිටපු ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය සහ වර්තමානයේ දකුණු කොරියාවේ ජාත්‍යන්තර එන්නත් පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ පර්යේෂණ විද්‍යාඥ සුනෙන් අගම්පොඩි මහතා ඒ පිළිබඳ මෙසේ සිය අදහස ගෙනහැර දක්වයි

“අපේ රටේ කොරෝනා මර්දනය සම්බන්ධයෙන් කිසිම පර්යේෂණයක් සිදුවුණේ නැහැ. අපට එවැනි පර්යේෂණ සඳහා තිබෙන දැනුම අඩුයි. පර්යේෂකයන්ට උනන්දුව තිබුණත් ඒ සඳහා හිතකර අයුරින් රජයේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය වෙන්න ඕනේ. රජය ඊට පහසුකම් සපයන්න ඕනේ. දැනට ශ්‍රී ලංකාව, මාලදිවයින සහ භූතානය හැර දකුණු ආසියාවේ සියලුම රටවල එන්නත් පිළිබඳ, පර්යේෂණ සිදු කරනවා. දකුණු අප්‍රිකානු රටවල් පවා සැලසුම් කරලා තියෙනවා ඒ ඒ රටවලට ඉදිරි වසර 10ක කාලයේ දී අවශ්‍ය එන්නත්වලින් 50%ක් තම රටේම නිපදවා ගැනීමට. ඒ අනුව අපි ඉන්නේ ලෝකයේ ඉතාමත් දුර්වල තැනක.”

කෙසේ වුවද සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය පවසන්නේ ඒ වනවිටත් භාවිතයේ තිබූ “දෙසඳුන් කල්කය” නමැති ඖෂධයක සපලතාව සෙවීම සඳහා දේශීය වෛද්‍ය අංශය පර්යේෂණයක් කළ බව ය. මෙම පර්යේෂණය සඳහා ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව රුපියල් 154,81000ක මුදලක්ද වියදම් කර ඇත.

ඒ අතරතුර සිදුවූයේ කොරෝනා මර්දනයට සුදුසුයැයි කියමින් විවිධ දේශීය බෙහෙත් වට්ටෝරු සහ පැණි වර්ග වෙළෙඳපොළට පැමිණීමය. මේවා රාජ්‍ය අනුග්‍රහයද ඇතිව ජනමාධ්‍ය සහ සමාජ ජාල ඔස්සේ විශාල වශයෙන් ප්‍රචර්ධනය කෙරිණි.

එලෙස ප්‍රචාරය වූ ඖෂධ අතර ධම්මික පැණිය, කරාපිටියේ කොරෝනා කරල, අලුත්වල ලංකා වෙදමැදුරේ EPIREPIES රාවණ පැණිය, නාඨ දෙවියන්ගේ දුම්මුට්ටිය සහ සුදර්ශන පැණිය වැනි දේ ප්‍රධාන විය.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය පවිත්‍රා වන්නිආරච්චි මෙන්ම කථානායක මහින්ද යාපා අබේවර්ධන ඇතුළු ආණ්ඩු පක්ෂයේ මැති ඇමතිවරුන් පිරිසක් ධම්මික පැණිය ලබා ගන්නා ආකාරය මාධ්‍ය ඔස්සේ ද ප්‍රචාරය විය. ධම්මික පැණියෙන් කොරෝනා මර්දනය කළ හැකි බවට ගෙනගිය පුළුල් ප්‍රචාර හේතුවෙන් ඒ සම්බන්ධයෙන් රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ දී පර්යේෂණයක්ද සිදු කෙරිණි. එම පර්යේෂණය සිදු කළ කමිටුව අවසානයේ තීරණය කළේ ධම්මික පැණියේ කිසිදු ඖෂධීය ගුණාංගයක් නොමැති බව ය.

එම කමිටුවේ සාමාජිකයකු වූ රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ එවකට හිටපු මහාචාර්ය සුනෙන් අගම්පොඩි පවසන්නේ රජය විශ්වවිද්‍යාල 05කින් මහාචාර්යවරුන්ගෙන් සමන්විත කමිටුවක් පත්කර ධම්මික පැණිය ගැන පරීක්ෂණ කරන්නට කියූ බව ය.

“ඒ වගේ නිෂ්පාදනයක් පිළිබඳ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයක් කරන්න කියලා රජය කමිටු පත්කළාම රටේ ජනතාවට වක්‍රාකාරයෙන් අදහසක් එනවා එය කොරෝනාවලට සුදුසු ඇති කියලා. මේවා එදා රජය සංවිධානාත්මකව කරපු වැඩ. ඒ නිසා විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ මගින් සනාථ නොකරපු විවිධ පාන වර්ග බෙහෙත් වට්ටෝරු සමාජය පුරා පැතිරුණා. මේකට ඒ රජයත් වගකිව යුතුයි. ඒ වනවිට රජයට කිසිම අදහසක් තිබුණේ නැහැ වසංගතය පාලනය කිරීමට. ඒ නිසා සිදුවෙන දෙයක් වෙන්න ඉඩ දීලා ආධ්‍යාත්මික දේවල් අපේ දේවල් කියමින් ඒවා ප්‍රචර්ධනය කළා. මේ ක්‍රමය වැරදියි. අවසානයේ අපේ පරීක්ෂණවලින් තහවුරු වුණා ධම්මික පැණිය වැඩකට නැති නිෂ්පාදනයක් බව.”

මේවා අතරින් ප්‍රතිශක්තිකරණ ඖෂධ ලෙස හෝ භාවිතයට සුදුසු යැයි ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව අනුමත කර ඇත්තේ සුදර්ශන පැණිය සහ අලුත්වල ලංකා වෙදමැදුරේ EPIREPIES පමණි. ඒවා ද කොරෝනා මර්දනය සඳහා සුදුසු ලෙස අනුමත කර නැත. සිදු කළ තොරතුරු විමසීමට පිළිතුරු වශයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සඳහන් කර ඇත්තේ කොරෝනා වසංගතය මර්දනය කිරීම හෝ පාලනය කිරීම සඳහා සුදුසු බවට කිසිදු ඖෂධ නිෂ්පාදනයක් අනුමතකර නොමැති බවයි.

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ සූත්‍ර කමිටුවේ නිල බලයෙන් ලේකම්වරයා වන ශිල්පීය කොමසාරිස් වෛද්‍යය ශාන්ති කුඹුරේගෙදර මහත්මිය පවසන්නේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආයුර්වේද හෝ දේශීය හෝ ඖෂධය කිසිවක් කොරෝනා මර්ධනය සඳහා සුදුසු යැයි නිර්දේශ කර නොතිබූ බවයි.

“කිසිම ඖෂධයක්, එහි නිෂ්පාදකයන් මාධ්‍ය මගින් හෝ වෙනයම් ආකාරයකින් හෝ ප්‍රචාරය කිරීම නොකළ යුතු දෙයක්. අපි මේ දේශීය බෙහෙත් හැඳුවාය, ආයුර්වේද බෙහෙත් හැඳුවාය කියන හැමෝටම ඒ බව දැනුම් දී තිබෙනවා. කොරෝනාවලට සුදුසුයි කියා කිසිම ඖෂධයක් හෝ වට්ටෝරුවක් හෝ ප්‍රචාරය නොකළ යුතුයි. නමුත් කිසිම වග විභාගයක් නැතිව ඇතැම් මාධ්‍ය සහ සමාජ මාධ්‍ය මගින් ප්‍රචාරය වෙනවා. එයින් සිදුවන්නේ ජනතාව නොමඟ යෑම.”

ඇය පවසන්නේ ව්‍යාජ බෙහෙත්වලට නොරැඳවෙන ලෙස ජනතාව වෙත නිවේදන පවා නිකුත් කිරීමට සිදු වූ බවයි.

‘ඉවර්මෙක්ටින්’ (Ivermectin) නමැති බටහිර ඖෂධය කොරෝනා සඳහා සුදුසු බවට සමාජ මාධ්‍ය ජාලා ඔස්සේ ප්‍රචාරය වීමෙන් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ ද මෙය විශාල වශයෙන් භාවිත වන බවට වාර්තා විය. සමහර සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් COVID-19 සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීමේදී ඖෂධයක් ලෙස එය නිර්දේශ කර තිබූ බැවින්, එම

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

ඖෂධය ඉහළ මිලකට අලෙවි විය. සතුන්ගේ පරපෝෂිතයන් මර්දනයට යොදා ගන්නා, පූර්ව සායනික මට්ටමේ පවතින ඖෂධයක් ලෙස ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය අනතුරු අඟවා තිබියදීත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මේ පිළිබඳ කිසිදු දැනුමක් කිරීමක් සිදුකළේ නැත.

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය අනුමත කිරීමටත් පෙර බලවත් සහ ධනවත් රටවල් එන්නත් නිෂ්පාදන සමාගම්වලින් මිලියන ගණනක් මාත්‍රා ඇණවුම් කර තිබිණි. ඉන්දියාව ප්‍රකාශ කළේ තම රටේ නිෂ්පාදනය කරන එන්නත් රට වැසියන්ට ලබාදීමෙන් අනතුරු ව ඉතිරි වුවහොත් පමණක් වෙනත් රටවලට අලෙවි කරන බවයි. ඒ නිසා අපට පරිත්‍යාග ලෙස එන්නත් ලැබෙන තුරු බලා සිටීමට සිදුවිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ රජය කොරෝනා එන්නත් වැඩසටහන ආරම්භ කළේ ලෝකයේ බොහෝ රටවල් එන්නත් කිරීම ආරම්භකර මාස දෙකකටත් වැඩි කාලයක් ගත වූ පසු එනම් 2021 පෙබරවාරි මාසයේ මුල් සතියේ දී ය. නිසි කළමනාකරණයක් නොමැතිකම සහ අවිධිමත් සැලසුම් හමුවේ එන්නත් ගෙන්වීම, බෙදාහැරීම සහ එන්නත්කරණ ක්‍රියාවලිය බොහෝසෙයින් ගැටලුසහගත විය.

ඉන්දීය රජය ලංකාවට පරිත්‍යාග කළ Oxford-AstraZeneca එන්නත් මාත්‍රා 500,000ක් 2021 ජනවාරි 28 වැනි දින ලැබිණි.

පෙබරවාරි 16 වැනි දා රටේ අවදානම් කණ්ඩායම් එන්නත් කර අවසන් කිරීමටත් පෙර පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ට එම එන්නත් ලබාදීමට රජය කටයුතු කළේය.

2021 පෙබරවාරි මාසයේ දී කොළඹ මහ නගර සභාවේ ප්‍රධාන වෛද්‍ය නිලධාරී රුවන් විජේමුණි කියා සිටියේ වයස අවුරුදු 18ට වැඩි පුද්ගලයන්ට එන්නත් මාත්‍රා 450,000ක් ලබා දීමට හැකිනම් වසංගතය මර්දනය කළ හැකි බවයි.

මිලියන 2.3ක් එන්නත් කළොත් වසංගතය පාලනය කළ හැකි බව එවකට ඖෂධ නිෂ්පාදන සැපයීම හා නියාමන රාජ්‍ය අමාත්‍ය මහාචාර්ය වන්න ජයසුමන කීවේය.

රජයේ වෛද්‍ය රසායනාගාර වෘත්තීයවේදී සංගමයේ සභාපති රවී කුමුදේශ් කීවේ වසංගතය පාලනය සඳහා ජනගහනයෙන් 60%ක් එන්නත් කළ යුතු බව ය.

මේ එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රකාශවලින් පෙනී යන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය අංශයට, එන්නත්කරණය මඟින් වසංගතය පාලනය කිරීම පිළිබඳ නිසි අවබෝධයක් හෝ විධිමත් සැලැස්මක් හෝ නොතිබූ බවය. මහාචාර්ය සුනේත් අගම්පොඩි ඒ බව සනාථ කරයි. රජය වෛද්‍යවරුන්ගෙන් උපදෙස් ගත්තද ඒ උපදෙස් ලබාගත්තේ වසංගත පාලනය පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුමක් ඇති අයගෙන් නොවන බව ඔහු පෙන්වා දෙයි. "රජයට උපදෙස් දෙන අය වැරදි උපදෙස් දුන්නා. රජය හොඳ වෙලාවේ දී නරක තීරණ ගත්තා. නරක වෙලාවේදී හොඳ තීරණ ගත්තා. මේ නිසා වසංගතය පාලනය කිරීම නිසි පරිදි සිදුකරන්න බැරි වුණා. අඩුම ගණනේ මේ වසංගතය පාලනය කරන්නේ කොහොමද කියන එක විතරක් නෙවෙයි වසංගතය සමඟ ඉදිරියට යන්නේ කොහොමද කියලවත් අපිට නිසි සැලැස්මක් තිබුණේ නැහැ."

එන්නත	මිල දී ගත් රට	මිල දී ගත් මාත්‍රා ගණන
ඇස්ට්‍රාසෙනිකා	ඉන්දියාව	500,000
ස්පුට්නික් 5	රුසියාව	330,000
ෆයිසර්	නෙදර්ලන්තය	18,999,630
සයිනොෆාම්	චීනය	23,000,000
එකතුව		42,334,630

තොරතුරු විමසීමට අනුව COVAX වැඩසටහන යටතේ ලංකාවට පරිත්‍යාග ලෙස එන්නත් 4,308,360ක් ලැබී තිබෙන අතර සෘජු පරිත්‍යාග ලෙස මාත්‍රා 3,505,000ක් ලැබී තිබේ.

මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවට පරිත්‍යාග වශයෙන් පමණක් එන්නත් මාත්‍රා 7,813,360ක් ලැබී ඇත. ඒ අනුව පරිත්‍යාග වශයෙන් සහ මිලදී ගැනීම් මගින් කොරෝනා එන්නත් මාත්‍රා 50,147,990ක් ලංකාවට ලැබී තිබිණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ එන්නත් ලබා දුන්නේ අවුරුදු 18ට වැඩි පුද්ගලයන්ට එන්නත් මාත්‍රා දෙකක් සහ අවුරුදු 12-18ත් අතර ළමයින්ට එක් මාත්‍රාවක් වශයෙනි.

2020 ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දත්ත අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ එවකට අවුරුදු 12ට වැඩි පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව 17,269,000කි. ඒ සංඛ්‍යාවෙන් වයස අවුරුදු 12-18ත් අතර පසුවන 1,769,500කට ලැබිය යුතු වන්නේ එක් එන්නත් මාත්‍රාවක් පමණි. එන්නත් මාත්‍රා දෙක බැගින් ලබාගත යුතු සංඛ්‍යාව 15,499,500කි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවට අවශ්‍ය කරන සමස්ත එන්නත් සංඛ්‍යාව වන්නේ එන්නත් මාත්‍රා 32,768,500කි. පරිත්‍යාග ලෙස ලැබුණු සහ රජය විසින් මිල දී ගත් එන්නත්වල සමස්ත එකතුව 50,147,990ක් වන බැවින් ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයම නිර්දේශ කළ එන්නත්කරණ වැඩසටහනට අනුව අවශ්‍යකරන එන්නත් ප්‍රමාණයට වඩා එන්නත් විශාල ප්‍රමාණයක් (17,379,490) අතිරේක ව ගෙන්වා තිබේ.

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය පසුව එන්නත් මාත්‍රා 03ක් ලබාගැනීම නිර්දේශ කළේය. ඒ අනුව මෙරට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සතුවද ඇති තරම් එන්නත් ප්‍රමාණයක් තිබූ බැවින් එන්නත් මාත්‍රා තුනක් ජනතාවට ලබා දීම නිර්දේශ කෙරිණි.

කිසිම සැලැස්මක් නොතිබුණද රටේ වසංගතය පාලනය කළ බවට රජය ගෙන ගිය ව්‍යාජ ප්‍රචාරය සහ වෙනත් නිෂ්පාදන සහ අවිද්‍යාත්මක ක්‍රම කෙරෙහි ජනතාව නැඹුරුවීමට පෙලැඹවීම යන කරුණු හේතුවෙන් අදටත් තුන්වැනි මාත්‍රාව සහ හතරවැනි මාත්‍රාව ලබා නොගත් බොහෝ පිරිසක් සමාජයේ වෙසෙති.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවියේ නවතම යාවත්කාලීන තොරතුරු අනුව ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා එන්නත් මාත්‍රා 40,116,590ක් ලබාදී තිබෙන අතර මාත්‍රා 10,031,400ක් තවමත් ඉතිරිව තිබේ. කොරෝනා එන්නත් මිල දී ගැනීම සඳහා රජය අමෙරිකානු ඩොලර් 327,156,003ක මුදලක් වැය කර ඇත.

තොරතුරු ඉල්ලීමකට ප්‍රතිචාර දක්වමින් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සඳහන් කරන්නේ 2023 ජූලි වන විට ෆයිසර් එන්නත් මාත්‍රා ලක්ෂ 75ක් කල් ඉකුත්වීම නිසා භාවිතයට ගත නොහැකි තත්වයට පත්ව ඇති බවයි. ෆයිසර් එක් එන්නත් මාත්‍රාවක් සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය ඇමෙරිකානු ඩොලර් 6.75ක පිරිවැයක් දරා ඇති අතර එන්නත් ලක්ෂ 75ක් කල් ඉකුත්වීම නිසා සිදුව ඇති පාඩුව අමෙරිකානු ඩොලර් 50,625,000කි.

එන්නතේ නම	එක් එන්නතක් සඳහා පිරිවැය (ඇමෙරිකානු ඩොලර්)
ඇස්ට්‍රාසෙනිකා	5.25
ෆයිසර්	6.75
සයිනොෆාම්	8.391
ස්පුට්නික් 5	9.95

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

මීට අමතරව ශ්‍රී ලංකාව මිල දී ගත් සයිනොගාමි එන්තන් මාත්‍රා ලක්ෂ 17ක් ද තවමත් ඉතිරි ව තිබේ.

සයිනොගාමි එන්තන් මාත්‍රාවක් සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය වැය කර ඇති මුදල අමෙරිකානු ඩොලර් 8.391කි. ඒ අනුව ඉතිරිව ඇති සයිනොගාමි එන්තන් මාත්‍රා ලක්ෂ 17හි වටිනාකම අමෙරිකානු ඩොලර් 14,264,700කි.

කරුණු විශ්ලේෂණය කිරීමේදී පෙනී යන්නේ ශ්‍රී ලංකා රජය ඇස්ට්‍රාසෙනිකා සහ ෆයිසර් එන්තන් වඩා අඩු මුදලකට මිල දී ගැනීමට හැකියාව තිබියදී චීනයෙන් සයිනොගාමි එන්තන් ගෙන්වාගෙන ඇති බවය. නෙදර්ලන්තයෙන් ගෙන්වූ ෆයිසර් එන්තන් ගබඩාවල කල් ඉකුත්වීමට ඉඩ හැරම වැඩි මුදලක් ගෙවා චීනයෙන් ගෙන්වූ එන්තන්ද තවමත් ඉතිරි ව තිබේ.

කොරෝනා මර්දනය සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ එන්තන්කරණ ක්‍රියාවලියට නිසි සැලැස්මක් නොතිබූ බවට එයම හොඳ උදාහරණයකි.

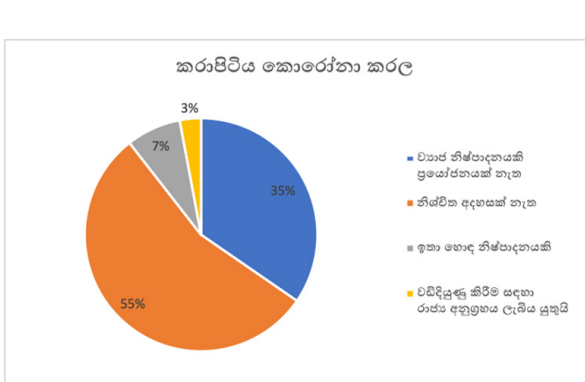
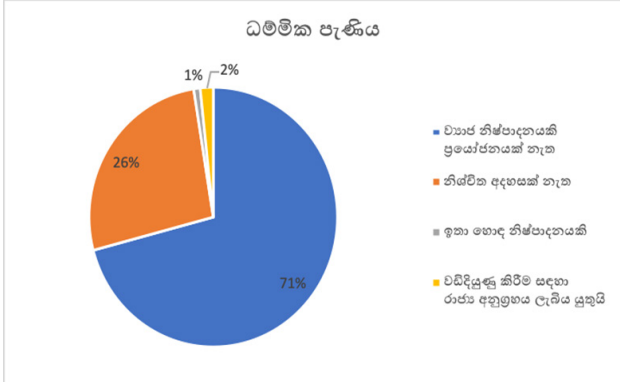
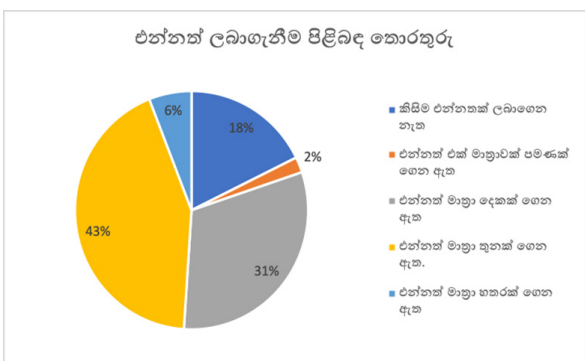
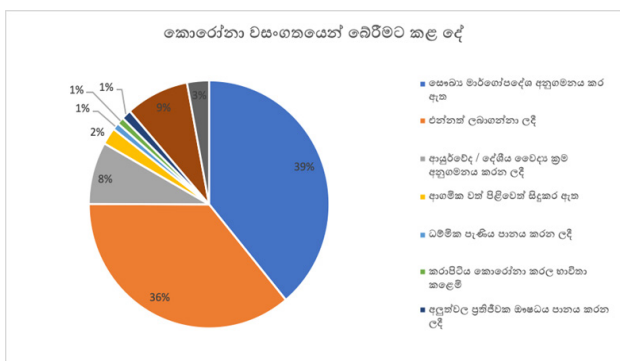
කොරෝනා මර්දනය කිරීම පිළිබඳ ජනතා මතය

කොරෝනා වසංගතය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රශ්නාවලියක් ඔස්සේ ජනතා මතය විමසීමට අපි කටයුතු කළෙමු. එම ප්‍රශ්නාවලියට ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල පදිංචි විවිධ තරාතිරම් හා වයස් කාණ්ඩවල පසුවූ 237 දෙනෙකු පිළිතුරු ලබා දී තිබුණු අතර පිළිතුරු විශ්ලේෂණයේදී පහත සඳහන් කරුණු අනාවරණය විය.

කොරෝනා මර්දනය සඳහා අනුගමනය කළ ක්‍රියා පිළිවෙත් පිළිබඳ විමසීමේදී අදහස් දක්වා තිබූ 237දෙනා අතරින් 211දෙනෙකු පවසන්නේ තමන් සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කළ බව කියයි.

එන්තන් ලබාගෙන ඇති පිරිස 195 දෙනෙකු පමණි. සමීක්ෂණයට සම්බන්ධ වූ 237 දෙනා අතරින් 42ක් කිසිම එන්තන් ලබාගෙන නැත.

සමීක්ෂණයට ලක්වූ පිරිස අතරින් 44 දෙනෙකු ආයුර්වේද හෝ දේශීය වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාගෙන ඇති

අතර ධර්මික පැණිය පානය කළ 05 දෙනෙකු, කරාපිටියේ කොරෝනා කරල භාවිත කළ 05 දෙනෙකු සහ අලුත්වල ලංකා වෙද මැදුරේ ප්‍රතිජීවක පානය ලබාගත් 07 දෙනෙකු අපට හමුවිය. පුද්ගලයන් 46 දෙනෙකු දුම් මුවටිය ඇල්ලීම ද සිදුකර තිබිණි. ආගමික වත්පිළිවෙත් විශ්වාස කර එයින් කොරෝනා ආසාදනයෙන් වැළකී සිටීමට හැකියැයි සිතා ඒවාට යොමු වූ පිරිස 12 දෙනෙකි. ඊට අමතරව වෙනත් ආයුර්වේද සහ දේශීය ඖෂධ වට්ටෝරු භාවිත කළ 16 දෙනෙක් ද සිටියහ.

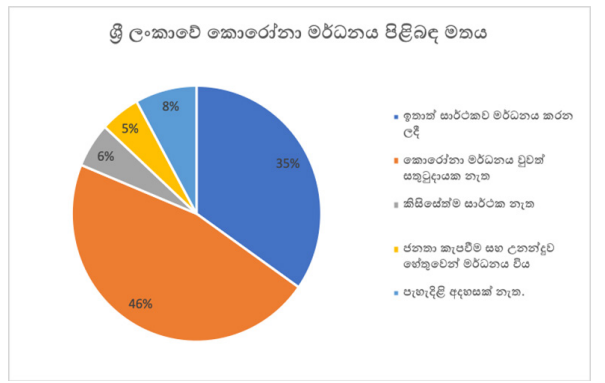
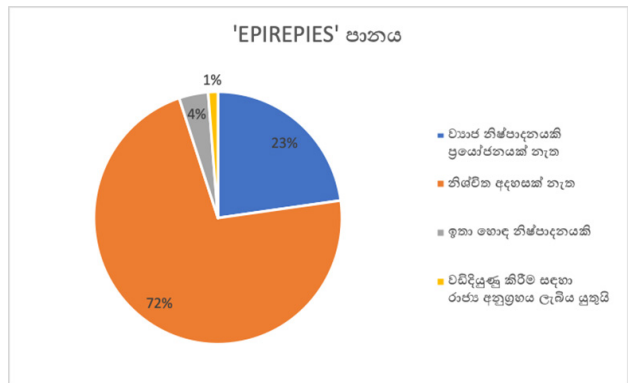
කොරෝනා එන්නත් ලබාගැනීම පිළිබඳ විමසීමේ දී අපගේ සමීක්ෂණයට ලක් වූ 237 දෙනා අතරින් පුද්ගලයන් 42 දෙනෙකු කිසිම එන්නතක් ලබාගෙන තිබුණේ නැත. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 17.72%කි. එන්නත් ලබාගත් අයගෙන් 05 දෙනෙකු එක් එන්නත් මාත්‍රාවක් පමණක් ගෙන තිබූ අතර එන්නත් මාත්‍රා දෙකක් ලබාගත් පිරිස 74 දෙනෙකු විය. පුද්ගලයන් 102ක් එන්නත් මාත්‍රා තුනම ලබාගෙන තිබූ අතර එන්නත් මාත්‍රා 04ක් ලබාගත් 14 දෙනෙක් ද සමීක්ෂණයට සම්බන්ධ වූ පිරිස අතර සිටියහ.

කොරෝනා මර්දනයට සුදුසු යැයි පවසමින් දැවැන්ත ප්‍රචාරයක් ගෙනගිය ධර්මික පැණිය, කරාපිටියේ කොරෝනා කරල සහ EPIREPIES පිළිබඳව සමීක්ෂණයේ දී පහත අයුරින් ප්‍රතිචාර දක්වා තිබිණි.

අප සමීක්ෂණයට සහභාගී වූ පිරිස අතරින් 26%කට ධර්මික පැණිය ගැන නිශ්චිත අදහස් නැතත් 71%ක් වැනි විශාල පිරිසක් පවසන්නේ එය ව්‍යාජ සහ ප්‍රයෝජනයක් නැති නිෂ්පාදනයක් බවයි. නමුත් 01%ක පිරිසක් එය ඉතාමත් හොඳ නිෂ්පාදනයක් බව කියා ඇති අතර 2%ක් මෙය රජයෙන් වැඩිදියුණු කළ යුතු නිෂ්පාදනයක් ලෙස ද අදහස් දක්වා ඇත.

කරාපිටිය ශික්ෂණ රෝහලේ සේවය කළ බටහිර වෛද්‍යවරයෙකු වූ උදාර සම්පත් ගුණවර්ධන විසින් දේශීය ඖෂධ යොදා නිෂ්පාදනය කළා යැයි කියූ කරාපිටියේ කොරෝනා කරල ව්‍යාජ නිෂ්පාදනයක් බව සෘජුව ප්‍රකාශ කරන්නේ 35%ක් වැනි ප්‍රමාණයකි. ඒ ගැන නිශ්චිත අදහසක් නැතැයි 55%ක් පවසන අතර 07%ක පිරිසක් එය ඉතාමත් හොඳ නිෂ්පාදනයක් බව පවසයි. 03%ක පිරිසකගේ අදහස වන්නේ රජයෙන් එය වැඩිදියුණු කළ යුතු බවයි. මේ අනුව ධර්මික පැණියට සාපේක්ෂව කොරෝනා කරල සම්බන්ධව ජනතාව තුළ යම් විශ්වාසයක් ජනිත වී ඇති බව පෙනෙන්නට තිබේ.

අලුත්වල ලංකා වෙද මැදුර නම් ස්ථානයක නිෂ්පාදනය කර ඇති 'EPIREPIES' පානය ප්‍රතිශක්තිකරණ පානයක් ලෙස ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කර ඇතත්, එය කොරෝනා සඳහා ලබාදීමට නිර්දේශ කර නැත. නමුත් සමීක්ෂණයට ලක්වූ 72%ක පිරිසකට ඒ ගැන නිශ්චිත අදහසක් නැත. 23%ක් පවසන්නේ එය ව්‍යාජ නිෂ්පාදනයක් බවයි. 04%ක් එය හොඳ නිෂ්පාදනයක් බවත් 01%ක රජයේ අවධානය ලැබිය යුතු බවත් පවසා තිබේ. කොරෝනා මර්දනය කිරීම සඳහා බව කියමින් හිටපු සෞඛ්‍ය ඇමතිනියගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ආශීර්වාද ජලය සහිත මුවටි ගංගාවල පාකර යැවීම පිළිබඳව සමීක්ෂණයට සහභාගී වූ 237 දෙනා අතරින් 197 දෙනෙකු කියා සිටියේ එය ප්‍රයෝජනයක් නොමැති කාරණයක් බවයි. 40 දෙනෙකුට ඒ ගැන නිශ්චිත අදහසක් තිබුණේ නැත.

රතන සූත්‍රය දේශනා කිරීම, පිරිත් පැන් ඉසීම සහ වෙනත් ආගමික වතාවත් සිදුකිරීම පිළිබඳ මතය විමසූ විට එවැනි දේවලින් කොරෝනා මර්දනය කළ හැකියැයි විශ්වාස කරන බව 03 දෙනකු කියා තිබිණි. ඒවා ඉතාමත් හොඳ ක්‍රියා බව 28 දෙනකු ප්‍රකාශ කළ අතර අදහසක් ප්‍රකාශ කළ නොහැකි බව කී පිරිස 38කි. මේවා කොරෝනා මර්දනයට කිසිසේත් ඉවහල් නොවන බව කීවේ අදහස් දැක්වූ අය අතරින් 116 දෙනකු පමණි. ඔවුන් ප්‍රතිශතයක් ලෙස 49%කි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කොරෝනා මර්දනය සක්‍රමයක තත්ත්වයක නැතැයි යන්න අදහස් දැක්වූ අයගෙන් 99 දෙනකුගේ මතය විය. 74 දෙනකු කියා සිටියේ ශ්‍රී ලංකාව කොරෝනා වසංගතය සාර්ථකව මර්දනය කර ඇති බවයි. කොරෝනා මර්දනය කිසිසේත්ම සාර්ථක නැත යනුවෙන් කියූ සංඛ්‍යාව 12 දෙනකු වන අතර ජනතාවගේ කැපවීම සහ උනන්දුව හේතුවෙන් කොරෝනා මර්දනය කරගත හැකි වූ බව 11 දෙනකුගේ මතය වී තිබේ. අදහස් දැක්වූ 41 දෙනකු ම කියා සිටියේ ඒ සම්බන්ධව තමන්ට නිශ්චිත අදහසක් නොමැති බව ය.

මහාචාර්ය සුනේත් අගම්පොඩි පවසන්නේ කොරෝනා වසංගතය මේ වනවිට රට තුළ පාලනය වී තිබුණද එය පාලනය කිරීමට යාමේදී සෙබ්‍ය අංශයන් සහ රජයේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ පැත්තෙන් ඉතාමත් දුර්වල ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කළ බව ය.

“අපිට මේ වසංගතය සම්බන්ධයෙන් දුර දැක්මක් තිබුණේ නැහැ. කෙටි කාලීන තීරණ පවා අපි ගත්තේ වැරදි විදියට. ආධාර ලැබෙනකම් බලාගෙන ඉන්න වුණා. වසංගතය හොඳින් පාලනය කිරීමට තිබූ අවස්ථා අපි මගහැර ගත්තා. රටක් හැටියට අපිට මෙවැනි වසංගතයක් පාලනය කිරීමේ ක්‍රමයක් තියෙන්න ඕන. අදටත් අපි සෞඛ්‍ය සේවාව හොඳයි කියන්නේ වසර 60-70 ඉස්සෙල්ලා හදපු ක්‍රමය තුළ ඉඳගෙන. නවීන ක්‍රමවේදයක් සකස් කරලා නැ. ඉදිරියේ දී පැමිණිය හැකි මෙවැනි වසංගතයකට මුහුණ දෙන්නේ කොහොමද කියලා සැලසුම් කරලා නැහැ. කොරෝනාවලින් උගත් පාඩම් අපි ප්‍රයෝජනයට නොගත්වානම් ඉදිරියේදීත් ඇතිවිය හැකි වසංගත තත්වයකින් අපි රටක් හැටියට අමාරුවේ වැටීම වළක්වන්න බැහැ.” ලෝකයේ රටවල් රැසක් කොරෝනා වසංගතයෙන් පසු නැවත එවැනි වසංගතයකට මුහුණ දීම සඳහා අවශ්‍ය සැලසුම් සකස් කර තිබේ. එමෙන්ම ඒවාට අවශ්‍ය පර්යේෂණ සිදුකරයි. නමුත් අපේ රටේ එවැනි සූදානමක් ඇති බවක් පෙනෙන්නට නැත. උගත් පාඩම් නොමැති වීම හේතුවෙන් තවත් වසංගතයක් පැමිණියද ජනතාව අමාරුවේ වැටීම වැළැක්වීමට අපේ රට කරවන ඇත්තන්ට නොහැකි වනු ඇත. ඒ එම කටයුත්ත සඳහා ඔවුන් තවමත් විධිමත් විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයක් සකස් කරන්නට පියවර ගෙන නොමැති නිසාවෙනි.

මහජනතාව වෙත කරන විශේෂ නිවේදනයයි

COVID-19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල **“ඉටුකම” COVID-19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල** යනුවෙන් නම් කෙරේ. පාලනය සඳහා පරිපාලන, මූල්‍ය සහ බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ ඉහළම නිපුණතාවක් සහිත වෘත්තිකයන් 18 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත කමිටුවක් මාගේ නියමයෙන් පත් කෙරිණි. අරමුදලට පරිත්‍යාග රැස් කිරීම සඳහා ලංකා බැංකුවේ ආයතන ශාඛාවේ විශේෂ ගිණුමක් විවෘත කර ඇත.

ගිණුමේ අංකය - 85737373
බැංකු කේතය - 7010
ශාඛා කේතය - 660
ස්විෆ්ට් කේතය - BCEYLKXLX

#GRSM

ඉටුකම අරමුදලේ යුතුකම ඉටු වුණාද?

කමණි හෙට්ටිආරච්චි

විශාලා මහ නුවර යළි සිහි කැඳවමින් සමස්ත ලෝකය පුරා පැතිර ගිය කොවිඩ් වසංගත සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති තත්ත්වයද කිසියම් අයුරකින් එයට සමාන විය. එදා සහ මෙදා අතර පැවැති වෙනස වූයේ එකල මෙන් වැසියන් තම දුක්ගැනවිල්ල රජුට නොකීමය. විශාලා මහ නුවර වැසියන් මෙන් මෙරට වැසියන් රටේ පාලන බලය හෙබවූ ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂට තම දුක්ගැනවිල්ල කියන්නට ගිය බවක් නම් අපි නොදුටුවෙමු. ඒ වෙනුවට සිදු වූයේ වසංගතයට මුහුණ දෙනු පිණිස ආධාර කරන ලෙස, ආණ්ඩුව ජනතාවට ආයාචනා කිරීමය.

ශ්‍රී ලංකාවේ පාලන බලය හෙබවූ ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මෙම කොවිඩ් වසංගතයට මුහුණදීම සඳහා 2020 මාර්තු 23 වැනි දින අරමුදලක් පිහිටුවීය. එය “ඉටුකම - covid-19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල ලෙස නම් කෙරිණි. මෙම අරමුදලේ අරමුණ වූයේ “රට තුළ කොවිඩ්-19 වෛරසය පැතිරීම පාලනය කිරීම සහ ඒ ආශ්‍රිත සමාජ සුබසාධන වැඩසටහන් ඉලක්ක කරගත් ක්‍රියාකාරකම් ශක්තිමත් කිරීමය.”

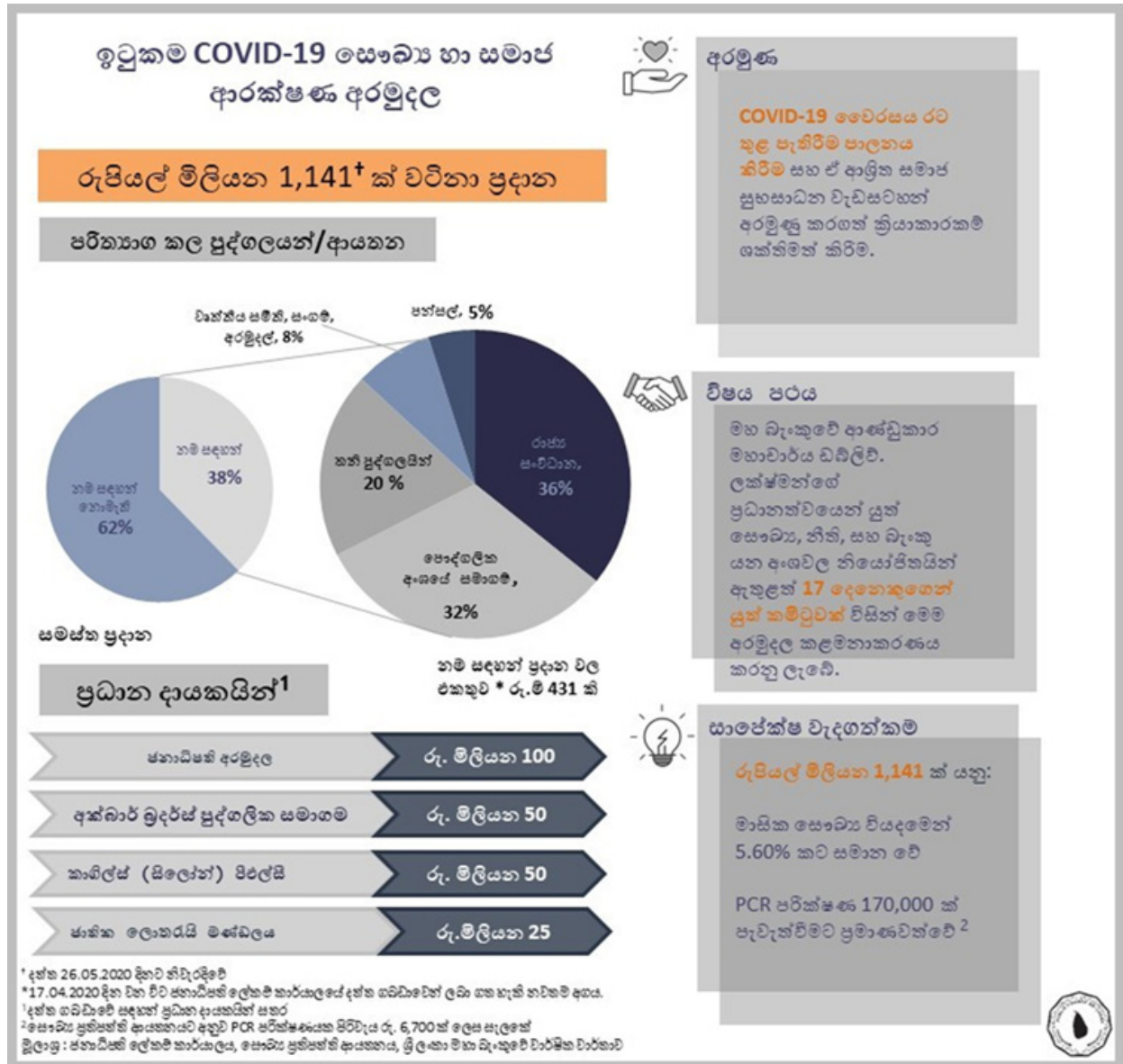
අද වනවිට, එකී අරමුදලට සිදු වී ඇත්තේ කුමක්ද? යන්න ගැන රටවැසියන්ට ප්‍රමාණාත්මක අවබෝධයක් නැත. රුපියල් කෝටි ගණනක පරිත්‍යාග ලෙස මුදල් ලැබුණු කොවිඩ් අරමුදලට සිදුවූයේ කුමක්ද? යන්න විමසා බැලීම වගකිවයුතු මාධ්‍යයක වගකීම වූවත් ප්‍රධාන ධාරාවේ මාධ්‍ය ඒ සම්බන්ධයෙන් තවම මුනිවත රකියි. විශේෂයෙන් රටේ මූල්‍ය විනයක් පවත්වා ගැනීමට අසමත්ව බංකොලොත් රාජ්‍යයක් බවට පත් වූ ශ්‍රී ලංකාව තුළ, මහා ධන සම්භාරයක් එක්රැස් වූ කොවිඩ් අරමුදල සම්බන්ධයෙන් පසු විපරමක් කිරීම දැනුම්වත් පුරවැසියන්ගේ අත්හළ නොහැකි වගකීමකි.

කොවිඩ් අරමුදල පිහිටුවීම

එදා විශාලා මහනුවර තුන්බිය දුරු කරන්නට යාග හෝම බලි නොවිල් කළා සේ ලංකාවේ සෞඛ්‍ය ඇමැතිවරයා ගංගාවල මුට්ටි පා කර, ධම්මික පැණිය බී, දුම් හට්ටි ළිප තබා වසංගතයෙන් බේරී සිටීමට උත්සාහ කරද්දී විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයක් ඔස්සේ කොවිඩ් වසංගතයෙන් රටවැසියා මුදාගැනීමේ අරමුණින් කොවිඩ් අරමුදල පිහිටුවීම එක්තරා අන්දමක සතුටු විය හැකි කාරණයකි. මේ රටේ ස්ථාපිත තොරතුරු

පනතට අනුව අවස්ථා කිහිපයකදී ලබාගත් සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව සහ ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ, ජනාධිපති මාධ්‍ය අංශයේ නිල ලිපි ලේඛන පරිශීලනය කරමින් කොවිඩ් අරමුදල හෙවත් 'ඉටුකම කොවිඩ් 19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදලට සිදු වූයේ කුමක්ද? යන්න විමසීම මෙම ලිපියේ මුඛ්‍ය පරමාර්ථය වේ. අපගේ පහසුව තකා මෙම 'ඉටුකම කොවිඩ් 19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල මෙතැන් පටන් 'ඉටුකම කොවිඩ් අරමුදල' නමින් ලිපියේ ඉදිරි තැන්වලදී භාවිත වනු ඇත.

ඉටුකම කොවිඩ් අරමුදල ආරම්භයේ සිටම ඒ සඳහා විදේශ ආධාර සෘජුවම ලැබී නොමැත. ඊට හේතු වී ඇත්තේ විදේශාධාර සහ පරිත්‍යාගයන් සිදු කෙරෙනුයේ මහා භාණ්ඩාගාරය හරහා වීමය. 2020 ජුනි මස 10 වෙනි දින වන විට ඉටුකම අරමුදල රුපියල් බිලියනය ඉක්මවා තිබිණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් 19 වසංගතය මර්දනය කිරීම සඳහා 2020 සැප්තැම්බර් මාසය වන විට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයට ඩොලර් තිස් කෝටි අනූ ලක්ෂ තිස් හය දහස් තුන්සිය අසූහයක මුදලක් ලැබී තිබිණි. ණය ලෙස ඩොලර් දහතුන් කෝටි අසූ ලක්ෂයක මුදලක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත ලැබුණු බවද 2020 සැප්තැම්බර් මාසයේදී තොරතුරු පනත අනුව මාධ්‍යවේදී රාහුල් සමන්ත හෙට්ටිආරච්චි සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ කළ විමසීමකදී එවක සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා ව සිටි එස්.එච්. මුණසිංහ ලබා දුන් පිළිතුරු ලිපිය මගින් අනාවරණය වී තිබිණි.

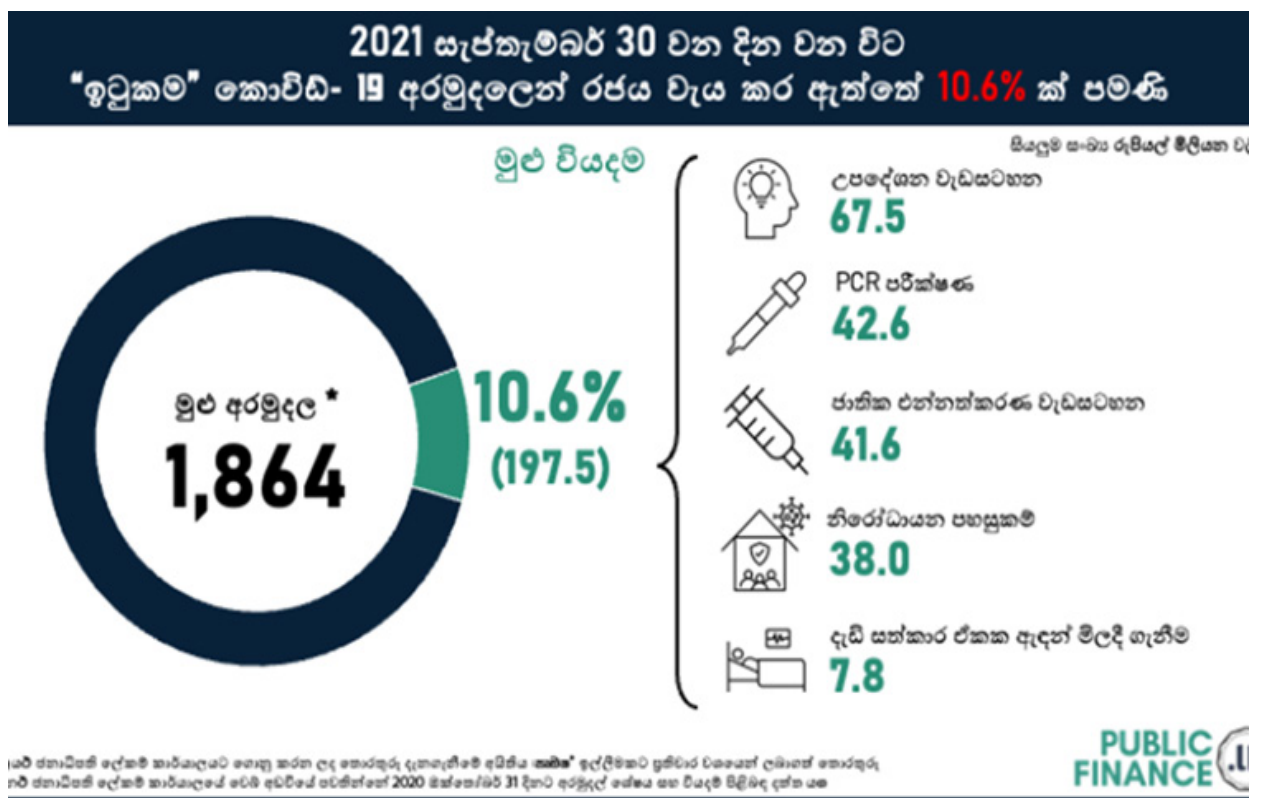
ඉටුකම සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල සඳහා දේශීය පරිත්‍යාග වශයෙන් 2020 දෙසැම්බර් වන විට රුපියල් කෝටි 161ක මුදලක් ලැබී තිබිණ. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් ලබාගත් තොරතුරුවලට අනුව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයෙන් ඩොලර් මිලියන 1.9ක්ද, එක්සත් ජාතීන්ගේ අරමුදලින් ඩොලර් මිලියන දෙලක්ෂ දොළොස් දහස් දෙසිය හැටක් (212,260) ද, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ඩොලර් ලක්ෂ තුන් දහසක් (300,000,000) ද, ගෝලීය අරමුදල මගින් ඩොලර් එකොළොස් ලක්ෂ අනූ හතර දහස් හාරසිය විසි හතරක් (1,194,424) ද ලැබී තිබේ. එමෙන්ම ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ණය මුදලක් ලෙස ඩොලර් ලක්ෂ එක්දහස් දෙසිය අසූවක් (128,000,000) ද ශ්‍රී ලංකාවට ලැබී තිබේ.

පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණවලට රුපියල් කෝටි දහසක්

ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සඳහා එවැනි ආධාර උපකාර ලැබී තිබියදී 2020 දෙසැම්බර් මාසය වන විට ජනතාවගේ පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ සඳහා රුපියල් කෝටි දහසක මුදලක් ඉටුකම අරමුදලින් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් කර දී තිබිණ. ලබා දුන් එම මුදලින් පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ සඳහා නියැදි ලබාගන්නා ස්වැඛි උපකරණ සඳහා රුපියල් කෝටි හයක් යොදවා තිබූ අතර ඒවා මිලදී ගෙන තිබුණේ දේශීය සමාගමක් වන slintec ආයතනය වෙතින් බව සඳහන් වේ.

මෙම පරීක්ෂණ කටයුතු විධිමත්ව සිදු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණාගාරය නවීකරණය කිරීම සඳහා රුපියල් තුන්කෝටි හතළිස් එක් ලක්ෂ පන්දහසක මුදලක්ද ඉටුකම අරමුදලින් ලබා දී තිබිණ. යාපනය විශ්වවිද්‍යාලයේ පරීක්ෂණාගාරය නවීකරණය සඳහා ලබා දී ඇති මුදල රුපියල් විසිපන් ලක්ෂයකි.

මෙම කාල වකවානුවේ රටේ ඇතිවෙමින් තිබුණු උග්‍ර කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වය හේතු කොට ගෙන සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ උපදේශාත්මක වැඩසටහන්වල අවශ්‍යතාව තදින්ම දැනී තිබිණ. එම කටයුත්ත දීප ව්‍යාප්තව ඉටුකිරීම සඳහා කොවිඩ් අරමුදලින් රුපියල් කෝටි දහසක මුදලක් වෙන් කෙරිණ. එම මුදලින් රුපියල් දෙකෝටි හතළිස්තුන් ලක්ෂයක මුදලක් ලබාදී ඇත්තේ triad (pvt) Ltd ආයතනය වෙත බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය 2021 පෙබරවාරි 10 ලබාදුන් තොරතුරු මගින් අනාවරණය විය.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

මෙම අරමුදල භාවිත කර ඇති ආකාරය තක්සේරු කිරීම සඳහා වෙරිටේ රිසර්ච් ආයතනය 2021 ඔක්තෝබර් 21 වෙනි දින ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයට තොරතුරු අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කළේය. මෙම තොරතුරු අයදුම්පතට ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය පිළිතුරු සපයා තිබූ අතර එහිදී 2021 සැප්තැම්බර් 20 වෙනි දින වන විට අරමුදලේ ශේෂ රුපියල් මිලියන 1800 ඉක්මවා ඇති බව සඳහන් විය.

කෙසේ වෙතත්, උපදේශන වැඩසටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 67.5ක්ද පී.සී.ආර්. (PCR) පරීක්ෂණ සඳහා රුපියල් මිලියන 42.6ක්ද, ජාතික එන්නත් වැඩසටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 41.6ක්ද, නිරෝධායන පහසුකම් සඳහා රුපියල් මිලියන 38.0ක්ද, දැඩි සත්කාර ඒකක ඇඳන් මිලදී ගැනීම සඳහා රුපියල් මිලියන 7.8ක්ද වැය කර තිබිණි. 2021 සැප්තැම්බර් 30 වන විට මෙම මුදලින් වැය කර ඇත්තේ සියයට 10.6ක් හෙවත් රුපියල් මිලියන 197.4ක් පමණි.

ජනතාව නිරෝධායනයට ලක් කිරීමේ අවශ්‍යතාව

ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දෙමින් සිටි දරුණු වසංගත තත්වය හේතුකොටගෙන ජනතාව නිරෝධායනයට ලක් කිරීමේ අවශ්‍යතාව තදින් මතු විය. එකී නිරෝධායන ක්‍රියාවලිය රටේ ආන්දෝලනයට තුඩු දුන් කාරණයක් වූ නමුදු නිරෝධායන කටයුතු වෙනුවෙන් රුපියල් කෝටි 370ක මුදලක් රජය වෙන් කර තිබිණි. මේ යටතේ 2021 ජූලි මස තුන් වැනිදා වන විට පුද්ගලයන් එක් ලක්ෂ හැට දහසකට අධික සංඛ්‍යාවක් නිරෝධායනයට ලක් කර තිබිණි.

යුද හමුදාව සහ සෞඛ්‍ය අංශ ඒකාබද්ධව සිදු කෙරුණු එම කටයුතුවලදී නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීම සඳහාත් ආහාර පාන ලබාදීම වෙනුවෙනුත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය රුපියල් බිලියන 3.7ක මුදලක් 2021 ජූලි මාසය වන විට වැය කර ඇත. මෙම නිරෝධායන කටයුතු වෙනුවෙන් ඉටුකම අරමුදලින් රුපියල් තුන්කෝටි අසූ ලක්ෂයක් වැය කර තිබෙන බව තොරතුරු පනත යටතේ ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය මගින් ලබාගත් තොරතුරුවලින් අනාවරණය වේ.

කොවිඩ් 19 සම්බන්ධයෙන් කෙරුණු රසායනාගාර පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා ඉටුකම අරමුදලින් රුපියල් ලක්ෂ 35ක මුදලක් වැය කර තිබිණි. ඊට අමතර ව ප්‍රවාහන සහ ඉන්ධන සඳහා ඉටුකම අරමුදල මගින් රුපියල් එක්කෝටි හැටපන් ලක්ෂයක මුදලක් වෙන් කර ඇත. ඒ අතර කොවිඩ් එන්නත්කරණය සඳහා භාවිත කරන කාඩ්පත් මුද්‍රණ සඳහා රුපියල් හාර කෝටි පහළොස් ලක්ෂයක් ඉටුකම අරමුදලින් ලබා දුන් බවත් එම කාඩ්පත් මුද්‍රණය කළේ රජයේ මුද්‍රණාලයෙන් බවත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ එවකට ලේකම්-වරයාව සිටි එස්.එච්. මුණසිංහ තොරතුරු පනත යටතේ ලබාදුන් වාර්තාවලින් අනාවරණය වේ.

සැලකිය යුතු ආධාර ප්‍රමාණයක්

කොවිඩ් අරමුදල සඳහා 2020 වර්ෂයේදී සැලකිය යුතු ආධාර ප්‍රමාණයක් ලැබී තිබිණි. ඒ අනුව 2020 ජූලි මාසය වන විට ආයතනිකව හා පෞද්ගලිකව ලැබුණු සෘජු තැන්පතු සමඟ ඉටුකම කොවිඩ් අරමුදලේ ශේෂ රුපියල් මිලියන 1423 ඉක්මවා තිබිණි. ඒ වන විට පරිත්‍යාග ලැබී තිබූ ආකාරය මෙසේ දැක්විය හැකිය.

අග්‍රාමාත්‍ය කාර්යාලය රුපියල් මිලියන 3614.3832ක්ද, නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථාව රුපියල් මිලියන 1.20ක්ද, ශ්‍රී ලංකා අක්ෂිදාන සංගමය රුපියල් මිලියන 1007.874ක්ද, එන්.එස්. ෆවුන්ඩේෂන් මැනේජ්මන්ට් කම්පැනි ලිමිටඩ් රුපියල් මිලියන 1.00ක්ද, ශ්‍රී ලංකා සේවිනිග් බැන්ක් ලිමිටඩ් රුපියල් 1.00ක්ද, ඩී.එම්.එම්. දිසානායක මහතා රුපියල් 5000ක්ද සනත් සදසිරි පතිරණ මහතා රුපියල් 5000ක් සහ මර්ජුක් මොර්ටිටා දියණිය රුපියල් 4030ක්ද අරමුදලට පරිත්‍යාග කළහ.

ඊට අදාළ වෙක්පත් ජනාධිපති කාර්යාලයේදී හිටපු අග්‍රාමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ විසින් ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂට පරිත්‍යාග කෙරිණි.

සීමාසහිත සමූහකාර ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය බැංකු සමිතිය රුපියල් ලක්ෂ 5 ක්ද, ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව රුපියල් මිලියන 4,400ක්ද මෙම අරමුදලට පරිත්‍යාග කර තිබේ. හිටපු අමාත්‍ය වමල් රාජපක්ෂ ඊට අදාළ වෙක්පත් ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂට භාර දී ඇත.

ජාතික භාෂා අධ්‍යාපන සහ පුහුණු ආයතනය පරිත්‍යාග කළ රුපියල් ලක්ෂ 3ට අදාළ වෙක්පත හිටපු අමාත්‍ය ජනක බණ්ඩාර තෙන්නකෝන්, ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂට පිළිගන්වා ඇත. ලේල්වල බන්දුසේන ගුරුගේ පරිත්‍යාග කළ රුපියල් 50,000ක මුදල භාර දී තිබුණේ ද ජනාධිපතිවරයා වෙත ය.

කේ.ඒ.ඩී. ඇනේස්ට්‍රා රුපියල් 25,000ක්ද, කොළඹ නගරාධිපතිනි රෝසි සේනානායක රුපියල් 30,000ක්ද, මහපොළ උසස් අධ්‍යාපන ශිෂ්‍යත්ව භාර අරමුදල රුපියල් 102,500ක්ද, උසස් අධ්‍යාපන තාක්ෂණ හා නවෝත්පාදන අමාත්‍යාංශයේ විද්‍යා හා තාක්ෂණ මානව සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය රුපියල් මිලියන 1088.9113ක්ද, ආචාර්ය භාරිස්පත්තුචේ ආරියවංශලංකාර මාහිමි පදනම රුපියල් 50,000ක්ද, දුටුබ කලාකරු සංගමය රුපියල් 20,000ක්ද, Friends lanka child Foundation රුපියල් ලක්ෂ 6ක්ද, එල්.ජී. පීටර් රුපියල් 5000ක්ද, එල්. සජිත්දානන්දන් රුපියල් 2000ක්ද, ඒ.එස්.කේ. විජේරත්න රුපියල් 35,000ක්ද අරමුදලට පරිත්‍යාග කර තිබේ.

සාමාන්‍ය පරිත්‍යාගවල අගය

2021 වර්ෂයේ අප්‍රේල් මාසය වන විට ලැබුණු සාමාන්‍ය පරිත්‍යාගවල අගය රුපියල් මිලියන 7 දක්වා පහත බැස තිබිණ. කෙසේ නමුත් 2021 සැප්තැම්බර් මාසය වන විට ලබා ගත් තොරතුරුවලට අනුව කොවිඩ් 19 ඉටුකම අරමුදලින් උපදේශන වැඩසටහන් සඳහා මිලියන 67.5ක් වැය කෙරිණ. පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ සඳහා රුපියල් මිලියන 42.6ක්ද, ජාතික එන්නත් වැඩසටහන් සඳහා 41.6ක්ද, නිරෝධායන පහසුකම් සඳහා රුපියල් මිලියන 38ක්ද ඉන් වැය කර ඇත. 2021 සැප්තැම්බර් වන විට දැඩි සත්කාර ඒකකවල ඇදන් මිලට ගැනීම සඳහා රුපියල් මිලියන 7.8ක් වැය කර තිබේ. සමස්තයක් ලෙස 2021 සැප්තැම්බර් මාසය වන විට ඉටුකම අරමුදලෙන් වැය කර තිබුණේ රුපියල් මිලියන එකසිය අනූ හතරක් දශම හතරක් පමණි. එය සමස්ත අරමුදලට සාපේක්ෂව ගණනය කර බැලූ විට සියයට 10.6ක් පමණි.

කොවිඩ්-19 සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල පවත්වා ගෙන ගියේ ලංකා බැංකුවේ ආයතනික ශාඛාවේ අංක 85737373 දරන බැංකු ගිණුමේය. එම බැංකු ගිණුම 2022 ඔක්තෝම්බර් මස 18 වැනිදා සිට ක්‍රියාත්මක වීම අත්හිටවූයේ කැබිනට් මණ්ඩලය ගත් තීරණයකට අනුවය. එම ගිණුම සඳහා මුදල් බැර නොකරන ලෙස කොවිඩ් අරමුදලේ ලේකම් ආචාර්ය තාරක ලියනපතිරණ මහතා ප්‍රසිද්ධියේ නිවේදනය කළේය.

කොවිඩ් අරමුදල වසා දැමීම

කොවිඩ් අරමුදල සඳහා ලැබී තිබූ මුළු මුදල වූයේ රුපියල් දෙසිය විසි කෝටි හත්තැන එක් ලක්ෂ හැට හතර දහස් හත්සිය අසූ පහයි සහ පනස් අටක් බව ජනාධිපති මාධ්‍ය අංශය නිකුත් කළ නිල නිවේදනයක සඳහන් වේ. 2022 ඔක්තෝම්බර් 18 වැනිදා වන විට එම අරමුදලේ ඉතිරිව තිබුණේ රුපියල් විසිඑක් කෝටි හැට අට ලක්ෂ හත්තැන හත්දහස් හාරසිය තිස් එකයි සහ පහකි.

එම ගිණුම අත්හිටුවීමත් සමඟ ඉතිරි වූ ඉහත සඳහන් මුදල ජනාධිපති අරමුදලට බැර කෙරිණ. ජනාධිපති අරමුදල සැත්කම් හා ප්‍රතිකාර වෙනුවෙන් ජනතාවට ආධාර ලබා දෙන බැවින් එම තීරණය ගත් බව කොවිඩ් 19 සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදලේ ලේකම්වරයා ව සිටි ආචාර්ය තාරක ලියනපතිරණ මහතා එම ගිණුමේ කටයුතු අත්හිටුවමින් නිවේදනය කර තිබිණ.

අරමුදලේ මුදල් වියදම් කිරීමේ පාරදෘශ්‍යභාවය

ඉටුකම අරමුදලේ මුදල් වියදම් කිරීමේ පාරදෘශ්‍යභාවය රටට හෙළි කිරීම සඳහා යැයි පවසමින් එහි කටයුතු ආරම්භයේ පටන්ම ආදායම් සහ වියදම් පිළිබඳව ජනාධිපති මාධ්‍ය අංශය නිරන්තරයෙන් මාධ්‍ය වෙත නිවේදන නිකුත් කළේය. එකී නිවේදනවලට අනුව 2021 මැයි වන විට එම අරමුදලින් සියයට 23ක් පමණ වියදම් කර ඇති බව කියැවෙයි. ඉතිරි මුදල එන්නත් කිරීමේ මෙහෙයුම සඳහා භාවිත කිරීමට තීරණය කර ඇති බව ජනාධිපති මාධ්‍ය අංශය නිවේදනය කළේය.

කෙසේ නමුත් මෙම අරමුදල වෙනම පනතක් පාර්ලිමේන්තුවේ සම්මත කර ක්‍රියාත්මක නොවන අරමුදලක් බැවින් එම අරමුදල වෙනම විගණනය කිරීමේ බලයක් ජාතික විගණන කාර්යාලයට නොමැති බව එහි බලධරයන් විසින් එසමයෙහි මාධ්‍ය වෙත අනාවරණය කෙරිණි.

පාරදෘශ්‍යභාවයක් සහ වගවීමක් නොතිබූ මෙම අරමුදල පිළිබඳව 2021 ඔක්තෝබර් මාසයේදී සන්ඩේ ටයිම්ස් පුවත්පත විසින් තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත යටතේ කර තිබූ විමසීමකදී අනාවරණය වී තිබුණේ, අරමුදලේ රුපියල් බිලියන 1.6ක් භාවිතයට ගෙන නොමැති බවය. 2021 සැප්තැම්බර් 21 දක්වා වන විට භාවිතයට ගෙන ඇත්තේ රුපියල් මිලියන 189කට මඳක් වැඩි මුදලක් පමණක් වන බව ය.

රටේ උද්ගතව තිබූ තත්ත්වය හේතුකොටගෙන ප්‍රමාණවත් ජනතා අවධානයක් යොමු නොවූවත් එන්නත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙන යනු ලැබුවේ, එහි ප්‍රසම්පාදනය සම්බන්ධයෙන් ගැටලු රැසක් මතු කරමිනි. එන්නත් ගෙන්වීමේ ප්‍රමාදයන්, වැරදි කළමනාකරණය සහ අනෙකුත් අක්‍රමිකතා බරපතළ සමාජ ගැටලු බවට පත් වියි හදිසි මිලදී ගැනීම් ක්‍රියාවලිය බලාත්මක කරනු සඳහා රජය සහ දේශපාලන අධිකාරිය සතුව තිබූ අසාමාන්‍ය බලය එම ක්‍රියාවලියේ මුල සිටම දක්නට ලැබිණි. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරිය අනුමැතිය අවශ්‍ය වුවද එය සැලකිල්ලට ගත් බවක් පෙනෙන්නට නැත.

ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරියේ අවසරය

එන්නත් පෙර ඇනවුම් කිරීම සඳහා ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරියේ අවසරය අවශ්‍ය නොවන අතර එන්නත ආනයනය කිරීමට පෙර එහි අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ යන පදනමේ සිට රජය කටයුතු කර තිබිණි. කෙසේ නමුත් එන්නත් මිලදී ගැනීමේදී සහ ඒවා පෙර ඇනවුම් කිරීමේදී එම කටයුතු විනිවිදභාවයෙන් තොරව සිදු වීම හේතුවෙන් එන්නත් ගෙන්වීමේ ප්‍රමාදයන් සහ සමස්ත එන්නත්කරණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව සමාජයේ ගැටලු රාශියක් මතු විය. එන්නත් සඳහා වන පිරිවැය සම්බන්ධයෙන් විනිවිදභාවයක් නොමැති වීම එම දිනවල විපක්ෂය පාර්ලිමේන්තුවේදීද ප්‍රශ්න කළේය.

ඉටුකම වැනි මහජන අරමුදලක් වැය කරමින් ආරම්භ කෙරුණු එන්නත්කරණ ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කිරීම, ප්‍රමුඛතා ලබා දීම සහ අවදානම් තත්ත්වයන් සන්නිවේදනය කිරීම ආදී කටයුතුවලදී ආණ්ඩුවේ හැසිරීම කොවිඩ් සමයේ සමාජ අර්බුද රැසකට මුල පිරිය, මෙම සමස්ත ක්‍රියාවලියේදී වූ දේශපාලන අතපෙවීම් සහ එම ක්‍රියාවලිය හමුදාකරණය කිරීම සමස්ත සමාජයේම බරපතළ විවේචනයට ලක් විය. මෙම සමස්ත ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව කෙරෙන මැදිහත් නිරීක්ෂණයකදී අවබෝධ වනුයේ, ඉටුකම අරමුදල පිහිටුවීමේ අපේක්ෂිත අරමුණට පරිබාහිරව එහි බොහෝ කටයුතු සිදු වී තිබෙන බවය.

කොවිඩ් සමයේ යන වන මං හැකි වූ ළමා නිවාසවලින් සමාජගත වූවෝ

වාන්දනී දිසානායක

“කොවිඩ් පැවැති කාලෙදී තදාසන්න ප්‍රදේශවල තාවකාලික බෝඩිං කාමරවල නවාතැන් ගෙන හිටපු අපට ඒ තැන්වලින් පිට වෙලා නිවෙස්වලට යන්නැයි රජයෙන් නිවේදනයක් නිකුත් කළා. මම ළමා නිවාසයක හැදුණු, කාන්තවුරුන් නැති, ඒ නිසාම යන්න එන්න තැනක් නැති කෙනෙක්. මං ළමා නිවාසෙන් ඉවත් වුණාට පස්සෙ හිටියේ පන්සලක. රජයේ ආයතනයක වැඩ කරන ගමන් කොළඹ බෝඩිං කාමරේක හිටියා. මේ නිවේදනයෙන් පස්සෙ පන්සලට යන්න මං තීරණය කළත් අදාළ පොලිසියෙන් මට පන්සලට යා ගන්නවත් බලපත්‍රයක් දුන්නේ නෑ. ඒ නිසා මං ලොකු අපහසුතාවකට පත් වුණා.”

මේ උපුටනය, කොවිඩ් සමයේ තමන් ලද කටුක අත්දැකීම් අප හමුවේ හෙළි කළ බොහෝ පිරිසක් අතරින් එක් අයකුගේ අත්දැකීමකි. රජයේ මෙන්ම පුද්ගලික ආයතනවලද සේවය කළ, භාරකරුවන් නොමැත, ස්ථිර පදිංචියක් අහිමි සහ පෞද්ගලික ලිපි ලේඛන අඩුලුහුඬුකම් ඇති මෙවන් බහුතරයක් පිරිසකට කොවිඩ් සමයේදී මුහුණපෑමට සිදු වූයේ ඒ හා සමාන අත්දැකීම් සමුදායකටය.

“පුංචි කාලේ ඉඳලා විවිධ තාඩන ජීවනවලට ලක් වෙලා ඉගෙනගෙන විශ්වවිද්‍යාලට ගිහින් රජයේ රැකියාවකට යොමු වුණත් තවමත් තාවකාලික ස්ථානවල ඉන්න නිසා නානාප්‍රකාර ගැටලුවලට මං වගේම ගොඩක් අය මුහුණ දෙනවා.” යයි ඒ බව තහවුරු කරමින්, සිය අනන්‍යතාව අප හමුවේ හෙළි නොකළ මේ තරුණයා පවසා සිටියේය. මේ අතරින් බොහෝ පිරිස් ළමා නිවාසවලින් රැකවරණය ලබා වයස අවුරුදු 18ත් පසුව සමාජගත වන දරුවන් වීම විශේෂිත කරුණකි.

18ත් පසුව මතමගට!

ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා රැඳවුම් නිවාස 13ක ළමයින් 700ක් පමණ රැකවරණය ලබන අතර රජයේ ලියාපදිංචි ළමා නිවාසවල රැකවරණය ලබන ළමයින් පිරිස දස දහසකට වැඩිය.

මේ ආකාරයට ළමා නිවාසවලින් රැකවරණය ලබා, සෑම වර්ෂයකදී ම වයස අවුරුදු 18 ත් පසුව සමාජගත වන දරුවන් සියයක පමණ සංඛ්‍යාවක් වෙයි. ඔවුන්ගෙන් බහුතරයක් දෙනා මෙවැනි ගැටලුවලට නිරන්තර ව මුහුණ පායි. එලෙස වයස අවුරුදු 18 පිරුණු දරුවන්ට වැඩිහිටියන් ලෙස සමාජගත වීමේ

දී නා නා විධ ගැටලුවලට මුහුණ දීමට සිදුවන්නේ ඔවුන්ට භාරකරුවන් නොමැතිකම, ස්ථීර පදිංචියක් නොමැතිකම සහ පෞද්ගලික ලිපි ලේඛනවල ඇති අඩුපාඩු නිසා ය.

ලමා නිවාසවලින් වයස අවුරුදු 18 සම්පූර්ණ වීමෙන් පසු සමාජගත වූ කොළඹ සහ ගම්පහ ප්‍රදේශවලවල බෝඩිං කාමරවල ජීවත්වන වයස අවුරුදු 20ත් 35ත් අතර පහළොස් දෙනකු සමඟ කොවිඩ් සමයේදී ඔවුන් ලද අත්දැකීම් සම්බන්ධයෙන් කතාබහ කිරීමට අපට හැකියාවක් ලැබිණි.

මෙම සමීක්ෂණයට කාන්තා පාර්ශ්වයේ පස් දෙනෙක් සහ පිරිමි පාර්ශ්වයේ 10 දෙනෙක් සම්බන්ධ වූහ. මෙම සමීක්ෂණයේදී උපාධිධාරී කාන්තාවක සහ තරුණයන් දෙදෙනකුද අපට හමු විය. ඉතිරි 12 දෙනා උසස් පෙළ විභාගයට පෙනී සිටි අයයි.

ඔවුන් අතරින් තම නම් හෙළි කිරීමට හෝ ඡායාරූප පළ කිරීමට කැමැත්ත පළ කළේ එක් අයකු පමණි. අනෙකුත් අය ඔවුන්ගේ නම, ගම හෝ ඔවුන්ගේ අනන්‍යතා හෙළි කිරීමට සහ ඔවුන්ගේ ඡායාරූප ගැනීම සම්බන්ධයෙන් අකැමැත්ත පළ කළහ. එහෙත් ඔවුන් මුහුණ දුන් ගැටලු සහ තවමත් මුහුණ දෙන ගැටලු පිළිබඳව ඉතා කැමැත්තෙන් අප සමඟ අදහස් පළ කළහ. (මෙම ලිපියේදී ඔවුන් වෙතත් නම්වලින් හඳුන්වමු)

මේ පහළොස් දෙනාගෙන් 13 දෙනකුටම ස්ථීර පදිංචියක් නොතිබිණි. දෙදෙනකුට ස්ථීර පදිංචිය ලැබී ඇත්තේ ඔවුන් විවාහ වීම නිසාය.

කොවිඩ් සමයේ අභියෝග රැසක්

කොවිඩ්-19 වසංගතය පැතිරුණු පහුගිය කාලයෙහි දී ඔවුන්ට ගැටලු රාශියකට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇත්තේ රාජ්‍ය ආයතනවල වගකිව යුතු ඇතැම් නිලධාරීන් ඔවුන් නොසලකා හැරීම සහ ඔවුන් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි විධිමත් වැඩපිළිවෙළක් එම ආයතන සතුව නොමැති වීම හේතුවෙනි.

කටුනායක තාවකාලික බෝඩිං කාමරයක පදිංචි වී සිටින නිර්මලා වයස අවුරුදු 26ක තරුණියකි. කොවිඩ්-19 වසංගත කාලයෙහිදී ඇය මුහුණ දුන් ගැටලු පොදු ජනයා කෙරෙහි වන රාජ්‍යයේ වගවීම ප්‍රශ්න කරන්නකි.

'මං ගාමන්ටි එකක වැඩට ආවේ අවුරුදු 18දී. ඒ වෙනකල් හිටියේ ලමා නිවාසේ මගේ ගම කිලිනොච්චිය කියලයි මං දන්නෙ. මාස තුනේ ඉඳලා ලමා නිවාසෙ හැදුණු මට ස්ථීර පදිංචියක් නෑ. භාරකරුවෙකුත් නෑ. මං ගාමන්ටි එකට ආවට පස්සෙ තරුණයෙක් එක්ක ඇතිවෙච්ච සම්බන්ධකමක් මත විවාහයක් කර ගත්තා. එයාගෙ මහ ගෙදරට මං එක්ක ගියා. කාන් කවුරුවත් නැති අනාථ තරුණියක් කියලා එයාගෙ අම්මල තාත්තල මට කරදර කරලා ගෙදරින් එළවගත්තා. ඊට පස්සෙ ආයෙත් මේ බෝඩිං කාමරේට වැටුණා. කොවිඩ් කාලෙදී මට යන්න එන්න තැනක් තිබුණෙ නෑ. මං වගේම තව ගොඩක් අය බෝඩිං කාමරවල තනිව ජීවත් වුණා. අපිට මාස හයක් විතර යනකල් වැඩ තිබුණෙ නෑ. කන්න - බොන්න දුන්නේ අපේ ගැකට්ටුවලින්. මාස හයක් රස්සාව නැතුව ඉන්න සිද්ධ වුණාම මුලදී නම් බෝඩිංවලිනුත් අපිට ගැටලු මතු වුණා. පස්සේ අපේ ගැකට්ටුවලින් අපිට දුන්නු සහයෝගය දැකලා බෝඩිංවලිනුත් සහනයක් ලැබුණා. ඒ ඇරෙන්න රජයෙන් රැකියාව අහිමි වුණු අයට දුන් ආධාර මුදල් ස්ථීර පදිංචියක් නැති මට ලැබුණෙ නෑ. අදාළ ග්‍රාමසේවා වසමේ ලිස්ට් එකේ නම නැති නිසා වෙන අයට ලබා දුන්නු ආධාර බඩුමල්ලවත් මට ලැබුණෙ නෑ. ඒ කාලේ පුදුම දුකක් වින්දා ජීවිතය ගැට ගහගන්න.

ඇයට ස්ථීර පදිංචි ස්ථානයක් නොමැතිකම, ඇය පිළිබඳ තොරතුරු රාජ්‍ය ආයතනවල ලේඛනව කොතිබීම සහ කොවිඩ් කාලයේදී දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල හරහා පොදුවේ ජනතාවට ජීවත්වීමට සැපයූ පහසුකම් ඔවුනට අහිමි වීම යන කරුණු මෙම සමීක්ෂණයේදී හෙළිදරව් විය.

ලමා නිවාසවලින් පිටව සමාජගත වුණු 28 හැවිරිදි තරුණයකු වන සමීරට, රාජ්‍ය මැදිහත්වීමේ අඩුලුහුඬුකම් නිසා මුහුණ දුන් ගැටලු මෙම සමීක්ෂණදී අපට අනාවරණය කර ගත හැකි විය.

ඉවත් වන්නැයි රජයෙන් නියෝගයක්

කොළඹ තදාසන්න ප්‍රදේශයක තාවකාලික නවාතැන්පලක පදිංචිව සිටින සමීර රජයේ ආයතනයක නිලධාරියකි.

“මං කැමිපස් එකෙන් අවුටි වුණාට පස්සෙ තාවකාලිකව හිටියේ පන්සලක. ඒ අතරදී මට රජයේ රැකියාවක් ලැබුණා. පුහුණු කාලෙදී කොවිඩ්වලටත් මුහුණ දෙන්න සිද්ධ වුණා. රජයෙන් නිවේදනය කලා අපිට බෝඩිං කාමරවලින් ඉවත්වෙලා නිවෙස්වලට යන්න කියලා. ඒත් මට යන්න තැනක් තිබුණේ නැහැ.”

මං මේ නිසා මුලින් නැවතිලා හිටපු පන්සලට යන්න තීරණය කලා. ඒත් එතනට යන්නත් පොලිසියෙන් අවසර ගන්න ඕන. පොලිසියෙන් අවසර දුන්නේ නිශ්චිත ග්‍රාමසේවක අවසර පත්‍රයකට හෝ රැකියා ස්ථානවල ලිපියකට විතරයි. ඒ දෙකම තිබුණේ නැති නිසා මං ගොඩක් අසරණ වුණා. මං වගේම මේ ගැටලුවලට මුහුණ දුන්නු අය තවත් ඉන්නවා. අපි වගේ අයගේ අනන්‍යතා හෙළි කලාම ගොඩක් ආයතනවල නිලධාරීන් අපිට කතා කරන්නේ සහ සලකන්නේ ඉතා අඩු තක්සේරුවකින්. ඒ නිසා ලමා නිවාසවලින් පිටවෙලා සමාජ ගත වන තරුණ තරුණියන් ඔවුන්ගේ අනන්‍යතාව හෙළි නොකර රහසිගතව ජීවත්වෙන තත්වයට පත්වෙලා.”

ඔවුන්ගේ සැබෑ ස්වරූපය පිළිබඳ ප්‍රසිද්ධියේ කතා නොකළත් සිදු වන අසාධාරණකම් හමුවේ කතා කිරීමට සිදු වන අවස්ථා එළඹෙන බව ඔහුගේ කතාවෙන් පැවසිණි.

කොළඹ ප්‍රදේශයේ බෝඩිං කාමරයක නවාතැන් ගෙන ඇඟලුම් කර්මාන්ත ශාලාවක සේවිකාවක ලෙස සේවයේ නියුතුව සිටින, ලමා නිවාසයක හැදුණු වැඩුණු රසිකා කුමාරිට (30) කොවිඩ්ව වසංගතය පැතිරීමත් සමඟ ඇය නවාතැන් ගෙන සිටි බෝඩිං කාමරයෙන් ඉවත් වීමට සිදු විය.

ඇයට භාරකරුවෙක් නොසිටීම සහ ස්ථීර පදිංචියක් නැතිකම නිසා ඇයගේ යෙහෙළියකගේ බෝඩිං කාමරයේ නතර වීමට ඇයට අවසර ලැබිණි.

ඒ අතරතුර ඇයගේ යෙහෙළියට කොවිඩ් රෝගය වැලඳිණි. ඒ සම්බන්ධව අදාළ ප්‍රදේශයේ සෞඛ්‍ය බලධාරීන් කොවිඩ් සෞඛ්‍ය නීතිවලට අනුව කටයුතු නොකළ බව ඇය සඳහන් කලා ය. ආසාදිත වූ ඇයගේ යෙහෙළිය නිරෝගී පුද්ගලයන්ගෙන් වෙන් කොට තැබීමට හෝ ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානයකට යොමු කිරීමට සෞඛ්‍ය බලධාරීන් කටයුතු නොකිරීම නිසා ඇය ඇතුළු යෙහෙළියගේ පවුලේ සියලු දෙනාටම කොවිඩ් රෝගය වැලඳිණි.

ස්ථීර පදිංචියක් නොමැතිකම නිසා එම නිවසේ වාසය කිරීමට පැමිණි රසිකාද රෝගියකු බවට පත් වූවාය. එනමුදු රජය මඟින් ලබා දුන් වියළි සලාක හෝ රැකියාව අහිමිවීම පදනම් කරගෙන ලබා දුන් සහන මුදලද ඇයට නොලැබිණි. ඒ භාරකරුවන් නොමැතිකමට ස්ථීර පදිංචියක් නොමැතිකම යන කරුණු හේතුවෙනි.

ඔවුන් මුහුණ දෙන ගැටලු හෝ ඔවුන්ට සමාජයෙන් සිදුවන පීඩා පිළිබඳ මේ අය කතා කරන්නට මැලිකමක් දක්වති. ඊට ප්‍රධානතම හේතුව ලෙස ඔවුන් සලකන්නේ භාරකරුවන් නොමැතිකම, පදිංචිය නොමැතිකම පදනම් කරගෙන ඔවුන් කුඩා කල සිටම පීඩාවට ලක් ව තිබීමය.

කොළඹ මාලබේ ප්‍රදේශයේ පෞද්ගලික ආයතනයක සේවය කළ 26 හැවිරිදි හර්ෂණ, ලමා නිවාසයක හැදී වැඩී සමාජගත වුවෙකි. කොවිඩ් සමයෙහි ඔහු මුහුණ දුන් අත්දැකීම් සාමාන්‍ය තරුණයකුගේ අත්දැකීමට වඩා වෙනස්ය.

“ළමා නිවාසවලින් එළියට ආපු අපි කීප දෙනෙක් එක්ක බෝඩිං කාමරයක් කුලියට අරගෙන අපි ජීවත් වෙනවා. අපි හය දෙනාටම භාරකරුවන් නෑ. ස්ථීර පදිංචියක් නෑ. අපි හතර දෙනකුට රැකියා තියෙනවා. අනිත් දෙන්නටත් රැකියා හොයමින් හිටියේ.

ඔය අතරතුර තමයි කොවිඩ් වසංගතයට අපි මුණ දුන්නේ. ඒ කාලෙදී රැකියා නැතුව මුදල් අගහිඟකම් තිබුණු අයට රජයෙන් සහන බඩු මල්ලක් දුන්නා. අපි මෙතන හය දෙනෙක් උන්නත් අපි හැමෝටම ලැබුණේ එක බඩු මල්ලයි. ඒක අපිට හැරෙන්නවත් මදි. වෙන කිසිම ආදායම් මාර්ගයක් අපට ඒ වෙනකොට තිබුණේත් නැහැ. ලැබුණු දේ ඉතා ප්‍රවේශමෙන් උයා පිහාගෙන කෑවා. සමහර නිලධාරීන්ට අපේ ගැටලුව දිහා බලලා ආධාරයක් දෙන්න පුළුවන්කම තිබුණත් ඒ අය ඒකට කාරුණික වුණේ නැහැ. පොඩි කාලේ වගේ නෙවෙයි අපේ අපහසුතා අපිට සමාජෙට ගිහින් කියන්න බෑ. ඒ හින්දම අපි ගොඩක් ගැටලුවලට තනිවම මුහුණ දෙනවා.”

කොවිඩ් සමයෙහිදී විවිධාකාර ගැටලුවලට මුහුණ දුන් ළමා නිවාසවලින් පිට වූ තරුණ තරුණියන් දහසකට වැඩි පිරිසක් මෙලෙස අපහසුතාවලට ලක්වූහ. ඔවුන් ගැන කිසිදු සංගණයක් හෝ සංඛාලේඛන එකුවක් නොතිබීම හේතුවෙන් ඒ පිළිබඳ නිශ්චිත සංඛ්‍යාලේඛන ඉදිරිපත් කිරීමටද හැකියාවක් නැත.

අමතක හොඳම පරපුර

ළමා නිවාසවලින් සමාජගත වන තරුණ තරුණියන් සමාජ මාධ්‍ය මුහුණු පොතේ පිටුවක් හරහා ඒකරාශී වී ගොඩ නගා ගත් සංවිධානයක් හඳුනාගැනීමට ඒ අතර අපට හැකියාවක් ලැබිණි. **generation never give up** නම් වන එම සංවිධානය, ළමා නිවාසවලින් වයස සම්පූර්ණ කොට සමාජගත වන අයගෙන් සැදුම්ලත් ආසියානු කලාපයේ ඇති එකම සංවිධානයයි.

එම සංවිධානය ඉහත කී අවස්ථාවලදී වෙනත් කිසිදු අයකුගේ සහය නොලැබුණු, අසරණ බවට පත් තරුණ තරුණියන් වෙනුවෙන් හා ඔවුන්ගේ ගැටලු වෙනුවෙන් පෙනී සිටි බව අපට මුණගැසුණු තරුණ තරුණියෝ කිහිපදෙනෙක් පැවසූහ.

දැනට එම සංවිධානයට වයස අවුරුදු 18 සපුරා සමාජ ගතවුණු තරුණ තරුණියන් පන්සියයකට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් සම්බන්ධ වී සිටිති. රජයේ මැදිහත් වීමෙන් ඉටු නොවන ඇතැම් වුවමනා හා කරුණු කාරණාවලට විසඳුම් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් හා මේ පිරිසගේ ගැටලු නිරාකරණය කරගැනීමට එම සංවිධානය කටයුතු කරමින් සිටී.

generation never give up සංවිධානයේ සාමාජිකාවක වන 28 හැවිරිදි නිම්මුකුමාරි එම සංවිධානයේ මුල් පෙළේ සාමාජිකාවකි. ඇය තමන් වැනිම තරුණ තරුණියන්ගේ අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටිමින් කටයුතු කරන තරුණියකි.

“මං ඉපදිලා තියෙන්නේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ. දැන් වැඩ කරන්නේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ. මං විවාහ වුණාට පස්සේ තාවකාලිකව පදිංචි වෙලා තියෙන්නේ ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ. ඒ සර්වෝදයෙන් මට ගාල්ල ප්‍රදේශයෙන් තාවකාලික නිවසක් ලැබුණු නිසා. මගේ ස්ථීර පදිංචිය කොහෙද කියලා කියන්න මට තේරෙන්නේ නෑ. මෙන්න මේ ගැටලු නිසා අපි මේ සංවිධානයක් පිහිටුවා ගත්තා. මං එහි ආරම්භක සාමාජිකාවක්. අපි සහෝදර සහෝදරියෝ එක්ක නිවාසයේ සතුටින් ජීවත් වුණත් අවුරුදු 18ත් පස්සේ එළියට යා යුතුයි. එහෙම යන ගොඩක් අයට යන්න එන්න තැනක් නෑ. නෑදෑයෝ නෑ, ජීවත් වෙන්න විදිහක් නෑ. ගොඩක් අයට තියෙන්නේ අනුමාන වයස් තියෙන උප්පැන්න සහතික. ඒවගෙන් වටිනාකම් ලැබෙන්නේ නෑ. ග්‍රාමසේවක සහතිකයක් ගන්න තැනක් නෑ. ජාතික හැඳුනුම්පත් නෑ. ලියාපදිංචි ස්ථානයක් පෙන්නන්න තැනක් නෑ. මේ නිසා අපිට බැංකු ණයක් වත් ගන්න විදිහක් නෑ” යනුවෙන් ඇය සිය පරපුර මුහුණ දෙන ගැටලු එකින් එක දිග හැරියාය.

“පෞද්ගලික ආයතනවල රැකියා කරන අය 90%ක් විතරම ඉන්නේ බෝඩිං කාමරවල. කොවිඩ්-19 වසංගතය පැතිරුණු පහුගිය කාලයේ ඇදිරි නීතිය දැම්මාම අපේ සහෝදර සහෝදරියෝ ගොඩක් අසරණ වුණා. එයාලට බෝඩිං කාමරවලින් යන්න කිව්වත් යන්න තැනක් තිබුණේ නෑ. ඒ අයට අපේ සංවිධානයේ මැදිහත්වීමෙන් සර්වෝදයෙන් උදව් උපකාර කළා. සමහර අයට බෝඩිං කාමරවල කුලිය ගෙවා ගන්නක් මුදල් දුන්නා. ඒ වෙලාවේ ඒක අපේ අයට ලොකු අස්වැසිල්ලක් වුණා.

මේ නිසා දැන් ගොඩක් අය මොනවා හරි රැකියාවක් කරලා සල්ලි හොයන්න මහන්සි වෙනවා. ඒ අයගේ අරමුණ ස්ථිරවම ඉන්න තැනක් හදාගැනීමේ අපේ සමහර සහෝදරියෝ සමාජ ශාලාවල පවා වැඩ කරන තත්ත්වයට පත්වෙලා. මේක නොවිය යුතුම දෙයකි එවන් දේවල් නවතින්න නම් රජය අපි ගැන අවධානය යොමු කළ යුතුමයි.

එම සංවිධානයේ සාමාජිකත්වය ලද සාමාජිකයන් 500 දෙනා අතරින් භාරකරුවන් නැතිව සමාජගතව සිටින 250ක පමණ පිරිසක් ජීවත්වන්නේ බෝඩිං කාමරවලය. එවැනි තරුණ තරුණියන්ගේ සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා සහ එදිනෙදා ආහාර ප්‍රශ්න කෙරෙහි කිසිදු ආකාරයකින් රජයේ අවධානය යොමු නොවීම, රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේ වගවීමේ ස්වභාවය හෙළිදරව් කෙරෙන සාධකයකි. පොදු සමාජයට හිමිවිය යුතු අයිතිවාසිකම් ගණනාවක් ඔවුන්ට අහිමි වී ඇත්තේ රජයේ ආයතන කීපයක අවම මැදිහත් වීම නිසාය.

කිසිදු ආයතනයක තොරතුරු හෑ

කොවිඩ් සමයෙහිදී රාජ්‍ය මැදිහත්වීම පිළිබඳව, කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ සහකාර දිස්ත්‍රික් ලේකම් නදීශා දර්ශනී මහත්මිය සඳහන් කළේ, බෝඩිං කාමරවල හුදෙකලා වූ පිරිස් පිළිබඳව තමන්ට වාර්තා වූණු නමුත් ඒ අය ළමා නිවාසවලින් එළියට ආ අයදැයි තොරතුරු අනාවරණය නොවූ බවය. එමෙන්ම එවැනි අය පිළිබඳව සංඛ්‍යාලේඛන කිසිවක් නැති බවත් ඇය සඳහන් කළාය.

“එවැනි අයට කිසියම් තැනකට යන්නට පාස් ගන්න බැරි වුණා. අපි ඒ අයට බලපත්‍ර නිකුත් කළේ නෑ. අපි ඒ අයට නිවේදනයක් නිකුත් කළා පොලිසියට ගිහිල්ලා ලියාපදිංචි වෙන්න කියලා. ඒවගේම විවිධ ව්‍යාපාරිකයන් සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලින් ලැබුණු ආධාර අපි ඒ අයට ලැබෙන්න සැලැස්සුවා. ඒ අය අතර ළමා නිවාසවලින් එළියට ගිය අය හිටියාද කියන්න නිශ්චිත තොරතුරු අප සතුව නැහැ. මේ සම්බන්ධව වැඩිපුර අවධානය යොමු කළ යුත්තේ ජාතික පරිවාස සහ ළමා රක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවයි. එවැනි අය ඉන්නවා නම් ඒ අය සම්බන්ධව මැදිහත්වීමක් අනිවාර්යෙන්ම සිදු විය යුතුයි. මේ සම්බන්ධ ව පරිවාස හා ළමා රක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ මැදිහත්වීමේ අඩුවක් තිබෙනවා අපි මේ සම්බන්ධව දිස්ත්‍රි කමිටු රැස්වීම්වලදී පවා අදාළ පිරිස් දැනුවත් කරලා තියෙනවා මෙවැනි අය. වෙනත් වැරදි දේවලටත් යොමුවෙන්නට ඇති ඉඩකඩ වැඩියි. එවැනි අය කෙරෙහි ඇත්තටම අවධානය යොමු වෙන්න ඕන.

රටේ සියලුම දිස්ත්‍රික්ක සමඟ සංසන්දනය කිරීමේදී කොළඹ සහ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කවල තාවකාලික කාමරවල හුදෙකලා ව දිවි ගෙවන පිරිස 500කට අධික බවට තොරතුරු අනාවරණය විය.

ගම්පහ දිසාවේ, කටුනායක-සීදුව වැනි ප්‍රදේශ කේන්ද්‍ර කරගෙන ජීවත්වන තරුණ තරුණියන් පිළිබඳ ගම්පහ අතිරේක දිස්ත්‍රික් ලේකම් ජේ.ඩබ්ලිව්.එස්. කිත්සිරි මහතා කොවිඩ් සමයෙහිදී දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල හරහා වාර්තා වූණු අය සඳහා ආහාරපාන සනීපාරක්ෂක ද්‍රව්‍ය ඇතුළු දේ සැපයීමට කටයුතු කර ඇත.

“බෝඩිං කාමරවල හුදෙකලා වූ අය කවර පිරිසක්දැයි කියන්නට අප සතුව තොරතුරු නැහැ. මං හිතන්නේ නෑ මේ පිළිබඳ තොරතුරු ජාතික පරිවාස හා ළමාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ පළාත් කොමසාරිස් ළඟවත් තියෙව්ද කියලා. ජාතික පරිවාස හා ළමාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ළමා නිවාසවල දැරුවත් හිටියත් ඔවුන් වයස අවුරුදු 18 සම්පූර්ණ වී සමාජගත වන්නේ පුරවැසියන් විදියට. ඊට පස්සේ ඔවුන් පිළිබඳව සොයා බලන යම්කිසි ක්‍රමවේදයක් නැහැ. ඔවුන් වැඩිහිටියන් ලෙස සැලකීමයි කරන්නේ.

මං හිතනවා මේ අය යථා වන කටයුතු අමාත්‍යාංශයට හෝ තරුණ සේවා සභාව යටතට යොමු කරනවා නම් මේ ගැටලුවට සාර්ථක විසඳුම් සොයන්න පුළුවන් වේවි කියලා. ඇත්තටම මේ අයුරින් අගතියට පත් වන අය ඕන තරම් මේ සමාජයේ ඉන්න පුළුවන්. ඒ අය නිහඬව ඉන්න තාක් කල් ඔවුන්ට සාධාරණයක් ඉෂ්ට වෙන්නේ නෑ. ඔවුන් ඔවුන්ගේ අනන්‍යතා හෙළි නොකරන මට්ටමක සිටින්නාක් කල් ඔවුන් මේ සමාජයේ විවිධ අවස්ථාවල අගතියට ලක් වෙන්න පුළුවන්.

ජාතික පරිවාස හා ළමාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිවාස කොමසාරිස් නාමල් ලියනගේ මහතා පවසන පරිදි වයස අවුරුදු 18 සම්පූර්ණ වූ ළමා නිවාසවල රැකවරණය ලැබූ දරුවන් ස්ථිර රැකියාවල නිරත කරවීම, තේවාසික පහසුකම් සහිත ස්ථානවල රැකියා ලබා දීමට, විශේෂයෙන්ම ඇඟලුම් කර්මාන්ත ශාලා සහ ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපවලින් මේ පහසුකම් සොයා දෙන්නට දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කරමින් සිටියි.

“මේ අය පුණ්‍ය ආයතනවලට භාරදීම වැනි කටයුතු සිදුකරන්නෙන් පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරුන් හරහා ඒ නිසා මේ සම්බන්ධව එකතු කළ තොරතුරු අප සතුව නැහැ. ඒ ඒ පළාත්වල කොමසාරිස්වරුන් යටතේ ඊට සුදුසු පරිදි වැඩ කටයුතු සිදු කෙරෙනවා.

සියයට 88ක් හුදකලාවේ

එය ඔහුගේ අදහස වුවද, ජාතික පරිවාස හා ළමාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ පසු විපරමක් හෝ ඔවුන් සමාජගත කිරීමේ දී විධිමත් වැඩපිළිවෙළක් නොමැතිකම නිසා ළමා නිවාසවලින් රැකවරණය ලබා සෑම වර්ෂයකදීම වයස අවුරුදු 18න් පසුව සමාජගත වන තරුණ තරුණියන් විශාල පිරිසක් සමාජයේ අතරමං වෙති.

එවැනි තරුණ තරුණියන් කොවිඩ් සමයෙහිදී තව තවත් අසරණ බවට පත් විය. එවැනි තරුණ කණ්ඩායම් සමාජගත කරන විධිමත් වැඩපිළිවෙළක් නොමැති කමත්, ඔවුන් පිළිබඳව නිසි දත්ත හා සංඛ්‍යාලේඛන නොමැති වීමත් නිසා ඔවුන් තව තවත් මේ සමාජය හමුවේ පීඩාවට පත් වීම නිරන්තරයෙන් සිදු වේ.

අහඹු ලෙස විමර්ශනයට ලක් වූණ තරුණ තරුණියන් සතු දත්තවලට අනුව ළමා නිවාසවලින් පිට වූ තරුණ තරුණියන්ගෙන්, භාරකරුවන් නොමැතිව හුදෙකලාව ජීවත්වන පිරිස සියයට 88ක් පමණ වේ. එයින් සියයට 12කට භාරකරුවන් සිටිනුයේ විවාහ වී සහකරුවකු ලැබීම නිසාය.

හුදෙකලාව බෝඩිං කාමරවල ජීවත්වූ අය සඳහා රාජ්‍ය මැදිහත්වීම සියයට 6.6කි. රජයේ වගවීම අහිමි වූ පිරිස 93% කි. සමීක්ෂණයට භාජන වූ තරුණ තරුණියන් අතර ඉඩම් අයිතියක් සහ ස්ථිර පදිංචි වාසස්ථානයක් හිමි සංඛ්‍යාව සියයට බිත්දුවකි.

මෙවැනි පිරිසක් අගතියට පත් වී ඇත්තේ මූලිකවම පවුල් පරිසරයෙන් ආ ගැටලු සහ දෙවෙනි භාරකරුවන් ලෙස පෙනී සිටි රජයේ අවම මැදිහත් වීම හෝ නොසලකා හැරීම නිසාය.

වයස අවුරුදු 18 සම්පූර්ණ වී වාර්ෂිකව සමාජගත වන දරුවන් පිළිබඳව වසර පහෙන් පහට සංගණනයක් ජාතික පරිවාස හා ළමා රක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ හෝ ජාතික තරුණ සේවා සභාව යටතේ හෝ සිදුකළ හැකිය. ඔවුන් සමාජගත වීමේදී ඔවුන් නිරත වන රැකියා අනුව සංඛ්‍යා ලේඛන රැස්කිරීමට රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයට හැකියාව තිබේ. එහෙත් එය නොවීම තුළ අගතියට පත් වූ මෙවන් පිරිසක් සමාජය තුළ තවමත් වරප්‍රසාද අහිමි ව ජීවත් වේ.

කොවිඩ් සමයේ විදේශ ආධාර දූෂණ වෛරසයට ගොදුරු වූ හැටි!

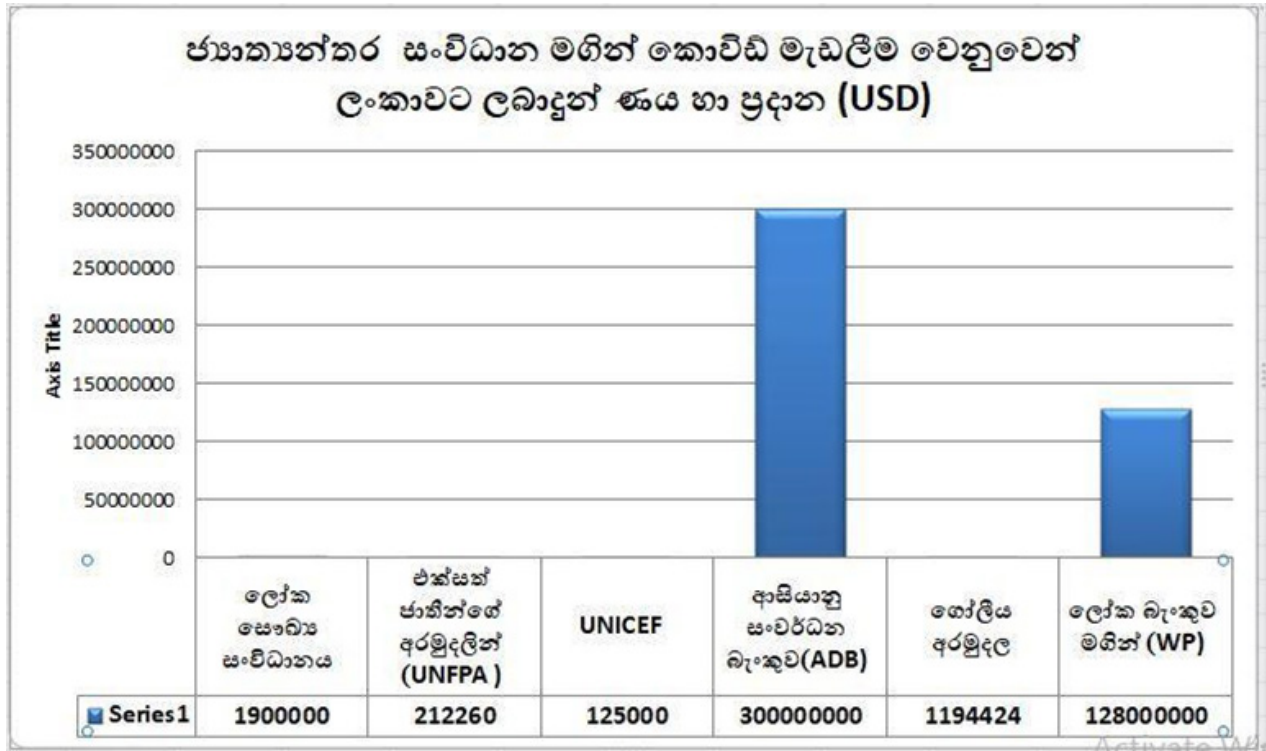
රාහුල් සමන්ත හෙට්ටිආරච්චි

ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ විනිවිදභාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය රටේ ආර්ථික ස්ථාවරත්වයට දේශපාලන හා දර්ශනය සහ මහජන විශ්වාසය කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳව සැලකිය යුතු කතාබහකට ලක් වූයේ පසුගිය වසර කිහිපයේදී ලෝකයම වෙළා ගත් කොවිඩ් වසංගතයත් සමගය. කොවිඩ් සමයේ මෙරටට ලැබුණු මූල්‍ය ආධාර, ණය මෙන්ම වෙනත් සම්පත් හා ඒවා පරිහරණය සම්බන්ධයෙන් දැඩි කතාබහක් මතු වූ නමුත් බොහෝ අවස්ථාවල ඒවා හුදෙකලා ප්‍රශ්න බවට පමණක් පත් විය. මෙම ගවේෂණණාත්මක කතාවෙන් මතු කිරීමට උත්සාහ ගන්නේ කොවිඩ් අවදානම දුරුලීම පිණිස ශ්‍රී ලංකා රජය මෙන් ම රාජ්‍ය ආයතන ද රටේ මහජන මුදල් හා විදේශ ණය හා ආධාර භාවිත කළ ආකාරයයි.

ලෝකයේ වේගයෙන් පැතිර ගිය කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වය හමුවේ බොහෝ රටවල ආර්ථික පදනම දෙදරා ගිය අතර මේ තත්ත්වය සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට දැරිය නොහැකි තරම් බලවත් වූ බැවින් ලෝකයේ බොහෝ සංවිධානවල මූල්‍යමය සහාය ප්‍රදාන හා ණය ලෙස ලබාදීම සිදු විය.

ඒ අනුව, කොරෝනා වසංගත තත්වයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට සිදු වූ බලපෑම පදනම් කර ගනිමින් 2020 ජූලි 30 වනදා වන විට ප්‍රදාන ලෙස ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයෙන් ඩොලර් මිලියන 1.9 (1,900,000)ක්, එක්සත් ජාතීන්ගේ අරමුදලින් (UNFPA) ඩොලර් 212,260ක්, UNICEF වෙතින් ඩොලර් 125,000ක්, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ADB) මගින් ඩොලර් මිලියන 300 (300,000,000)ක් හා ගෝලීය අරමුදල මගින් ඩොලර් මිලියන 1.1 (1,194,424) ක් ලැබී තිබිණි. ණය මුදල් ලෙස ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් ඩොලර් 10,000,000ක ප්‍රමාණයක් හා ලෝක බැංකුව මගින් (WP) ඩොලර් මිලියන 128 (128,000,000)ක මුදල් ප්‍රමාණයක් ශ්‍රී ලංකාවට ලැබී තිබේ.

ඒ ආකාරයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට කොරෝනා වෛරසයේ බලපෑම සිදු වූ දින සිට 2021 වසරේ දෙසැම්බර් 31 වැනිදා දක්වා විටින් විට විදේශීය හා දේශීය සංවිධාන මගින් ප්‍රදාන ලෙස සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ COVID-19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල වෙත රුපියල් බිලියන දෙකකට ආසන්න මුදලක් (1,992,608,922.62) ලැබී තිබිණි. එම කාලය වන විට ඉන් වියදම් කර තිබුණේ රුපියල් මිලියන 197ක් (197,476,824.06) බවත්

තොරතුරු දැනගැනීමේ පනතට අනුව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් ලබාගත් තොරතුරුවලින් අනාවරණය විය.

මේ තත්ත්වය මත ශ්‍රී ලංකා රජයට ලැබුණු බොහෝ ආධාර හා ණය විවිධ ආකාරයෙන් අවහාලිත වන බව විවිධ වෘත්තීය සමිති හා සිවිල් සමාජය දිනෙන් දින වෝදනා එල්ල කළ කාරණයකි. කොරෝනා යැයි සැක සහිත පුද්ගලයන්ගේ ජීව සාම්පල පරීක්ෂා කිරීම සඳහා නැගෙනහිර කොළඹ රෝහලේ පිහිටුවූ PCR යන්ත්‍රයක් අක්‍රියවීම නිසා පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල 20,000කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් නිකුත් කිරීම ප්‍රමාද වී තිබෙන බවට පුවතක් 2020 ඔක්තෝබර් මස 20 දින ලංකා C නිවුස් වෙබ් අඩවියේ පුවතක් පළව තිබිණි. ඒ ගැන අදහස් දක්වමින් රසායනාගාර වෘත්තීයවේදීන්ගේ සංගමයේ සභාපති රවි කුමුදේශ් සඳහන් කර තිබුණේ මෙම යන්ත්‍රය ටෙන්ඩර් පරිපාටිවලට පරිබාහිරව ගෙන්වා ඇති බවත්, මෙරට එහි දේශීය නියෝජිතයා වශයෙන් එක් පුද්ගලයකුගේ නමක් පමණක් සඳහන් කර ඇති බවත් ය.

Itukama: Covid-19 Healthcare and Social Security Fund
until 31.12.2021

• PCR Testing	Rs. 42,605,812.00
• Advocacy Programme	Rs. 67,543,967.00
• Quarantine Facilities	Rs. 38,031,065.00
• National Vaccination Programme	Rs. 41,545,980.00
• Purchase the ICU Beds	Rs. 7,750,000.00
Total Donation	Rs. 1,992,608,922.62
Total Expenses	Rs. 197,476,824.00 (9.9%)
Balance	Rs. 1,795,132,098.62 (90.1%)

ඉහත පුවත ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයක් බවට පත් කර ගෙන PCR යන්ත්‍ර ගෙන්වීමට අදාළ තොරතුරු ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලමින්, තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම භාවිත කරමින්, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත 2020.10.29 වන දින තොරතුරු අයදුම්පතක් යොමු කළත්, ඒ සඳහා තොරතුරු ලබාදීමට අදාළ පොදු අධිකාරිය කටයුතු නොකළේය. ඒ නිසා නියමිත ක්‍රමවේද ඔස්සේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ කොමිසන් සභාව වෙත 2021.02.10 වන දින අභියාචනයක් සිදු කෙරිණි. තොරතුරු කොමිසම අදාළ අභියාචනය විභාග කොට, තොරතුරු ඉල්ලුම්කරුට අදාළ තොරතුරු ලබා දෙන ලෙස RTI/APPEL/458/2021 යන

අභියාචනා අංකය යටතේ 2022.05.05 දින නියෝග කළේය. 2022 අප්‍රේල් මස සිට අගෝස්තු මස දක්වා කාලය ඇතුළත අවස්ථා කීපයක් යටතේ එම තොරතුරු ලබාදීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය කටයුතු කළේ ඉන් අනතුරුව ය.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ලබාදුන් අදාළ තොරතුරුවලට අනුව 2020 වර්ෂය දක්වා වූ කාලයේදී පමණක් මුල්ලේරියාව රෝහල හැර මෙරට රජයේ රෝහල් හා ආයතන 09ක් සඳහා PCR පරීක්ෂණ යන්ත්‍ර 14ක් හා ඊට අදාළ උපකරණ ගෙන්වීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වැය කර ඇත්තේ රුපියල් මිලියන 55ක (55,028,540.00) පමණ මුදලක් බව අනාවරණය විය.

යම් ආන්දෝලනයකට තුඩු දුන් මුල්ලේරියාව රෝහල වෙත එක් PCR යන්ත්‍රයක් හා උපකරණ ගෙන්වීමට පමණක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ සෞඛ්‍ය අංශය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (Health Sector Enhancement Project) මඟින් එකවර රුපියල් මිලියන 250කට අධික මුදලක් වැය කර තිබෙන බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත යටතේ ලබාදුන් තොරතුරු විශ්ලේෂණය මඟින් අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි විය.

කොවිඩ් තත්ත්වය හමුවේ ජාතික PCR පරීක්ෂණ ධාරිතාව ඉහළ නැංවීම වෙනුවෙන් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍ය අනුග්‍රහය යටතේ මුල්ලේරියාව රෝහල් පරිශ්‍රයේ ඉදිකළ විශේෂ අනුක ජීවී විද්‍යා පරීක්ෂණ, රසායනාගාරයේ ස්ථාපනය කිරීම වෙනුවෙන් මිලදී ගත් PCR යන්ත්‍රය සඳහා වැය කර තිබූ මුදල රුපියල් මිලියන 209කට අධික විය. (රු. 209,850,387) එම මුදල ගෙවා චීනයේ M/S BGI Health (HK& CO) LTD ආයතනයෙන් මෙම යන්ත්‍රය මිලදී ගෙන ඇත්තේ ඒ සඳහා දේශීය නියෝජිතයකු නොමැති අවස්ථාවක බවත්, එහිදී විශාල වංචාවක් සිදුවී ඇති බවත් සෞඛ්‍ය වෘත්තීය සමිති වෝදනා කරන්නට වූයේ මේ අතරතුරය.

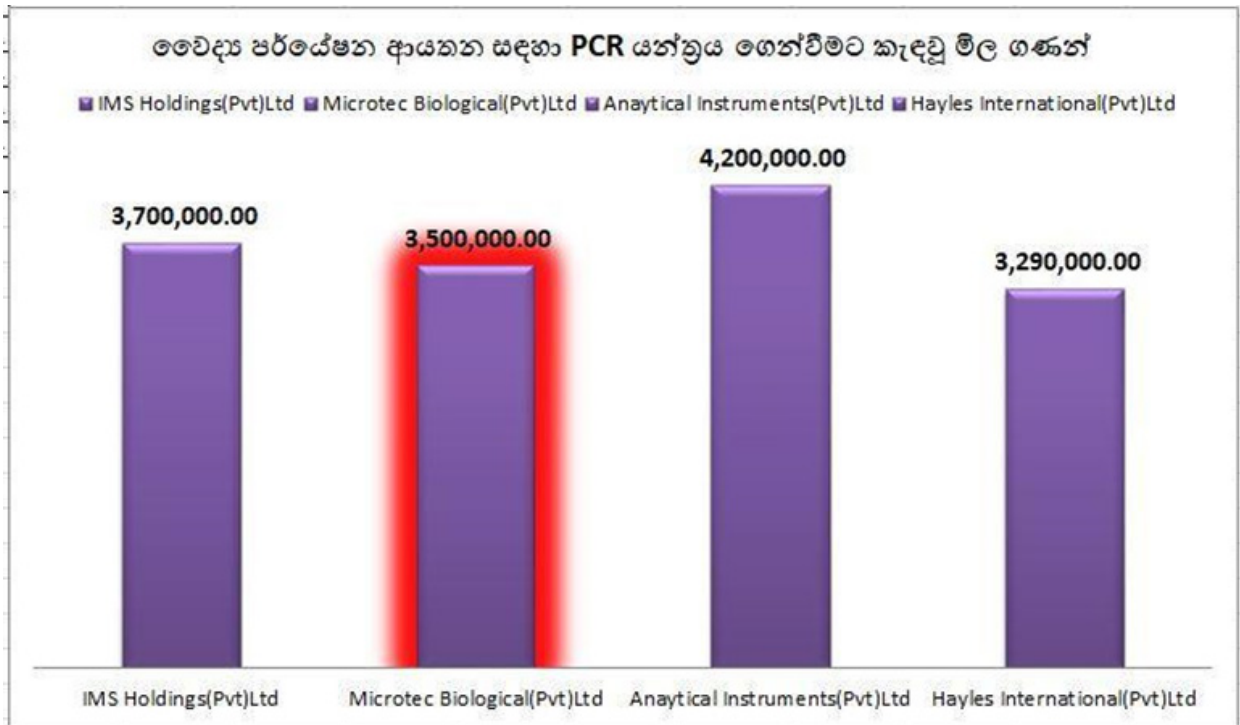
කොට් 17ක් වටිනා PCR යන්ත්‍රයක් හා උපකරණ?

මේ ආකාරයෙන් ගෙන්වූ PCR යන්ත්‍රයේ හා උපකරණවල වටිනාකම අමෙරිකානු ඩොලර් 943,312ක් වන අතර එය එවක ඩොලරයේ වටිනාකම (රු. 189.26) අනුව එම මිල රුපියල් මිලියන 178ක් (178,531,229.12) එනම් රුපියල් දාහත්කෝටි අසූපන්ලක්ෂ තිස්එක්දහස් දෙසිය විසිනමයක් විය. ප්‍රශ්නය වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙකුත් PCR යන්ත්‍ර 14ක් වෙනුවෙන් වැය කර ඇත්තේ රුපියල් මිලියන 55ක් පමණක් වීම නොව මුල්ලේරියාව රෝහලේ ස්ථාපනය කළ අදාළ PCR යන්ත්‍රය ඇතුළු උපකරණ වෙනුවෙන් එය ගෙන්වීමට ගුවන්යානා ගාස්තු ඇතුළුව සමස්ත වියදම රුපියල් මිලියන 209කට (209,850,387) අධික වීමය. අනෙකුත් සෑම රෝහලකම PCR රසායනාගාරවල ස්ථාපනය කෙරුණු එක් PCR යන්ත්‍රයක සාමාන්‍ය මිල රුපියල් ලක්ෂ 40ට අඩු අගයන්වල පැවතියත් මුල්ලේරියාව රෝහලේ ස්ථාපනය කළ අදාළ PCR යන්ත්‍රය වෙනුවෙන් පමණක් රුපියල් ලක්ෂ 54කට (5,488,540) අධික මුදලක් යොදවා තිබේ.

මේ සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වන රසායනාගාර වෘත්තීයවේදීන්ගේ සංගමයේ සභාපති රවි කුමුදේශ් අවධාරණය කරන්නේ මේ වෙනුවෙන් ගෙන්වූ උපකරණ හා ද්‍රව්‍ය වෙනුවෙන් එවක වෙළෙඳපොළ වටිනාකමට වඩා වැඩියෙන් ගෙවා ඇති බවය. සෞඛ්‍ය පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත (රජයේ රෝහල් හා වෙනත් ආයතන සඳහා) අවශ්‍ය වෛද්‍ය උපකරණ සැපයීම සඳහා අවසර ලබා දී තිබෙන ලියාපදිංචි සමාගම් හෝ පුද්ගලයන් ඇති ඒ ආකාරයෙන් 2020 වර්ෂයේදී මේ සඳහා සමාගම් 16ක්, 2021දී සමාගම් 34ක් හා 2022දී සමාගම් 26ක් ලියාපදිංචිව සිට ඇත. මේ සම්බන්ධ තොරතුරු, තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත යටතේ 2023 ජනවාරි 30 දිනැතිව කළ ඉල්ලීමකින් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් ලබාගැනිණි. මෙරටට ගෙන්වූ PCR යන්ත්‍ර කීපයක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලියාපදිංචි සමාගම්වලට පරිබාහිර සමාගම් වන IMS Holdings (PVT) Ltd, Microtech Biological (PVT) Ltd, Analytical instruments (PVT) Ltd, Analytical instruments (PVT) Ltd වෙතින් මිලදී ගෙන ගෙන්වා තිබෙන බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ලබාදුන් අදාළ තොරතුරුවලින් අනාවරණය විය.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලියාපදිංචි සමාගම්වල දේශීය නියෝජිතයන් මඟහරිමින් මේ ආකාරයේ මිලදී ගැනීම් සිදු කිරීම සිදු කළ නොහැකි බව රසායනාගාර වෘත්තීයවේදීන්ගේ සංගමයේ සභාපති රවි කුමුදේශ් පෙන්වා දෙයි.

'දේශීය හෝ විදේශීයව අපිට හම්බවෙන අරමුදලකින් රසායනාගාරයක් හඳුනවා නම් අපි මුලින්ම බලන්න ඕන අපේ අවශ්‍යතාවට සැපයීම් කළ හැකි ශ්‍රී ලංකාවේ රසායනාගාර උපකරණ සැපයිය හැකි අය ඉන්නවද කියලා, බැර වුණොත් විදේශීය ආයතයක් වෙත හැරෙන එක වෙනම දෙයක්. ඒත් මෙම රසායනාගාරය සෑදීමේදී මෙරට සේවා සපයන්නන්ට ඒ සඳහා සේවා ලබා දිය නොහැකි ලෙස මුලින්ම ආධාර දෙන ආයතනයට පැවසීමෙන් පසුවයි ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් මේ සඳහා අරමුදල් අරගෙන තියෙන්නේ. "අපි ප්‍රශ්න කරනවා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් අරමුදල් ලබා දෙද්දී තිබුණු කොන්දේසි මොනවද

කියලා. මෙයින් පැහැදිලි වෙන්නේ තමන්ට වුවමනා ජාත්‍යන්තර සැපයුම්කරුවෙක් කලින් තෝරා ගෙන අදාළ මිලදී ගැනීම් ඒ මගින් සිදු කර ගත් බවයි. ප්‍රශ්නය එන්නේ චීනයේ ඊයෂ සමාගම විතරක් මේකට තෝරාගත්තේ කොහොමද කියලා. එම සමාගමට ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා සපයන්නෙක් නෑ. ඒවගේ දේශීය නියෝජිතයෙක් නොමැතිව තමයි මේ රසායනාගාරය හඳුන්න පටන් ගත්තේ. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ක්‍රමවේදය අනුව ඒකත් වැරදියි. මේ සමාගම සඳහා දේශීය නියෝජිතයෙක් සම්බන්ධ කර ගෙන තිබුණේ ඉන් පස්සේ."

රසායනාගාර සේවා මඟ හැරීම

රසායනාගාර ගොඩනගා ගැනීමේදී ඒ හා සම්බන්ධ ප්‍රවීණයන් සිටින රසායනාගාර සේවා හරහා එය සිදු කළ යුතු වුවත් පූර්වයෙහි සිදු කළ වංචාසහගත කටයුතු වසන් කිරීම වෙනුවෙන් එම පියවරද මඟහැර මේ කටයුතු කර තිබෙන බව කුමුදේශ් අවධාරණය කරයි.

"සාමාන්‍යයෙන් මේ වගේ රසායනාගාර හඳුන්වන රසායනාගාර සේවාවල උපදෙස් හා මඟ පෙන්වීම හරහායි. මෙහිදී එම පියවර මඟහැරලා තමයි මෙම රසායනාගාරය හඳුන්වනේ. සාමාන්‍යයෙන් එහෙම කරන්න බෑ. ඔවුන් කිසියම් උපක්‍රමශීලී බවකින් මේ කටයුත්ත සිදු කලා. එහිදී මේ පිලිවෙල මුල ඉඳලාම අපිට ප්‍රශ්නයක් වුණු නිසා අපි සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් මේ ගැන ප්‍රශ්න කලා. අමාත්‍යාංශය අපට කිවුවේ මේක තාවකාලික රසායනාගාරයක් නොවේ. කොවිඩ් අවසන් වුණාට පස්සෙන් ක්‍රියාත්මක වනු පිණිස

දීර්ඝකාලීනව හදන රසායනාගාරයක් කියලා. ඒ නිසා තමයි මේ රසායනාගාරයට මිලියන 250ක පමණ මුදලක් වැය වෙන්නේ කියන එක.”

මිලියන 250කට හිඳවුණු දේ

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලැබුණු රුපියල් මිලියන 250කට අධික ණය ආධාර මත මේ ආකාරයෙන් ඉදි කළ රසායනාගාරය අද වනවිට කිසිදු කටයුත්තකට භාවිත කළ නොහැකි තත්ත්වයට පත්වෙමින් යන බව රසායනාගාර වෘත්තීයවේදීන්ගේ සංගමයේ සභාපති රවි කුමුදේශ් වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙයි.

“මුල්ලේරියාව රෝහලේ රසායනාගාරය හදන්න මිලියන 250කට අධික මුදලක් වැයකරලා තියෙනවා. ඒ සල්ලි ගත්තේ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ණය ආධාරයක් ලෙසයි. මේ වගේ රසායනාගාරයක් රුපියල් මිලියන 40කින් පමණ හදන්න පුළුවන්. දීර්ඝකාලීන රසායනාගාරයක් කිව්වට මේ රසායනාගාරය හදලා තිබුණේ තාවකාලිකව සෘජුගෝමී ස්ටැඩියම් එකේ බිත්තිවලින්. මෙම ආකෘතියේම සෘණ පීඩන සහිත, මීට වඩා විශාල රසායනාගාරයක් හදන්නත් මෙව්වර මුදලක් වැයවෙලා තිබුණේ නෑ. මෙවන් මුදලක් වැය කරලා හදපු මුල්ලේරියාව රෝහලේ රසායනාගාරය අද පැත්තක දාලා තියෙන්නේ. ඒක කිසිදු ආකාරයේ වැඩකට භාවිත කරන්න බැරි තත්ත්වයකට අද පත්වෙලා.”

අප සිදු කළ සොයා බැලීමකදී අනාවරණය වූයේ බණ්ඩාරනායක ජ්‍යාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපලේ ගොඩනගන වර්ග අඩි 3,444ක් පමණ විශාලත්වයකින් යුත් අංග සම්පූර්ණ රසායනාගාරයේ ගොඩනැගිල්ලට වියදම් වී ඇත්තේ මිලියන දෙකක (2,392,570) පමණ මුදලක් බව ය. මුල්ලේරියාව රෝහල් පරිශ්‍රයේ ඉදිකළ වර්ග අඩි 2,132ක පමණ විශාලත්වයකින් යුතු රසායනාගාරයේ ගොඩනැගිල්ල වෙනුවෙන් පමණක් රුපියල් මිලියන 40ක මුදලක් වැය කර තිබේ. මෙවන් විශාල මුදලක් වැය කරමින් තැනූ මෙම තාවකාලික ගොඩනැගිල්ලේ විශේෂත්වය කුමක්ද? එය රැක ගැනීමට නිසි ක්‍රමවේදයක් සකසා නොමැත්තේ කුමන කාරණයක් නිසාද?

මෙම කාරණා සම්බන්ධයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (රසායනාගාර සේවා) වෛද්‍ය ජී. සුදත් කේ. ධර්මරත්නගෙන් කළ විමසීමකදී කියා සිටියේ මෙම මිල දී ගැනීම් සිදු කර තිබෙන්නේ තමන් මෙම තනතුරට පැමිණීමට පෙරදී බවය.

“ලැබී එකක් හැඳුවට පස්සේ ඒක එතනින් අයිත් කරන්නේ නෑ. ඒ වගේ වෛරස් තත්වයක් නැවතත් එන්න පුළුවන්. මෙම රසායනාගාරය මේ මොහොතේ භාවිත නොකෙරුවාට එකේ අවශ්‍යතාවය නැති වෙන්නේ නෑ. ගොඩනැගිල්ලේ ප්‍රමිතිය සම්බන්ධයෙන් මට හරියට යමක් කියන්න බෑ. මං සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ මේ තනතුරට එන්න කලින් තමයි යම් ව්‍යාපෘතියක් හරහා ඒක හදල තියෙන්නේ.” හෙතෙම කියා සිටියේය.

වැඩි ලංසුවට ගිය PCR යන්ත්‍ර ටෙන්ඩර්

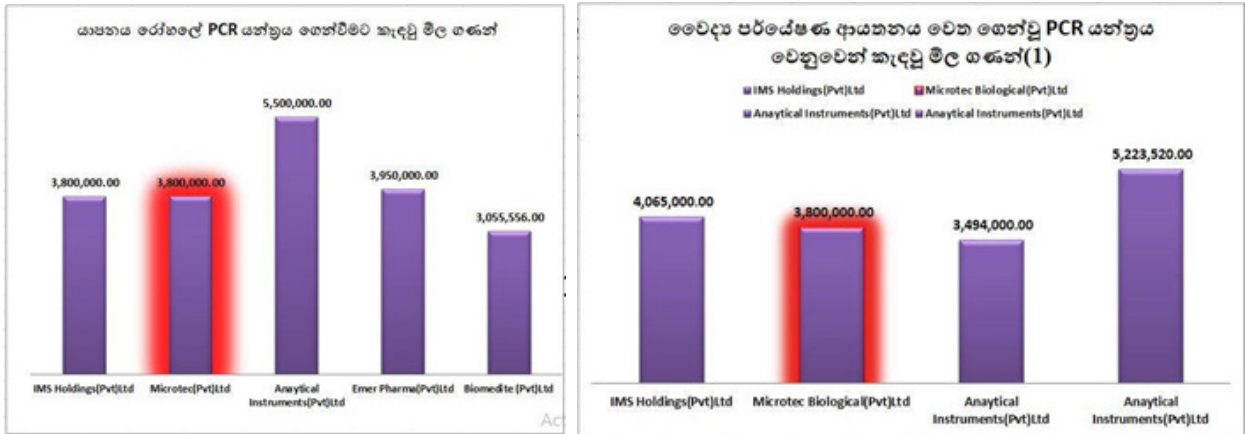
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් ලබා දුන් අනෙකුත් තොරතුරු විශ්ලේෂණය කිරීමේදී පෙනී ගිය තවත් කාරණයක් වන්නේ PCR යන්ත්‍ර ගෙන්වීමේදී ඒ සඳහා අඩු ලංසු ලබා දී තිබෙන ආයතන තිබියදී වැඩි ලන්සු ලබා දුන් ආයතන වෙත එම ටෙන්ඩර් ලබා දී ඇති බවය.

ඒ ආකාරයෙන් වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය වෙනුවෙන් ලබාගෙන තිබෙන PCR යන්ත්‍රය වෙනුවෙන් ආයතන හතරක් මිල ගණන් ඉදිරිපත් කර තිබේ. එම මිල ගණන් අතර IMS Holdings (PVT) Ltd Rs. 465,000.00, Microtech Biological (PVT) Ltd, Rs. 3,800,000.00, Analytical instruments (PVT) Ltd Rs. 3,494,000.00, Analytical instruments (PVT) Ltd Rs. 5,223,520.00 ආදී ලෙසින් මේ ආයතන මිල ගණන් ඉදිරිපත්කර තිබිණි. එහිදී ටෙන්ඩරය ලබා දී ඇත්තේ රුපියල් 3,800,000.00 මිලක් ඉදිරිපත් කළ Microtech Biological (PVT) Ltd වෙතය. ඒ ආකාරයෙන්ම යාපනය රෝහලට අවශ්‍ය PCR යන්ත්‍රයක් මිල දී ගැනීමට 2020.09.23 පැවැත්වූ ටෙන්ඩර් මණ්ඩලයේදී එහි ටෙන්ඩරය හිමි වී ඇත්තේ තවත් අඩු

නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

මිලට ඉදිරිපත් කිරීම් කීපයක් එහි තිබියදීය. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මේ ආකාරයෙන් අවස්ථා කිහිපයකදීම කටයුතු කර තිබෙන බව තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය යටතේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මඟින් ලබාදුන් තොරතුරුවලින්ම අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි විය.

මේ සම්බන්ධයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ වත්මන් ලේකම් ජනක ශ්‍රී වන්දගුප්පගෙන් කළ විමසීමකදී ඔහු කියා සිටියේ BGI සමාගමෙන් අදාළ මිලදී ගැනීම සිදු කිරීමේදී දේශීය නියෝජිතයකුද යොදා ගත් බවය. PCR යන්ත්‍ර ගෙන්වීමේදී එහි අඩු මිලට වඩා ඒවායේ ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධයෙන් සැලකිලිමත් වූ

බවද හෙතෙම කියා සිටියේය. මිලියන ගණනක් වියදම් කර මුල්ලේරියාව රෝහලේ ඉදි කළ රසායනාගාරය මේ වනවිට අබලන් වීම සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීමක් සිදු කරන බව ද ඔහු පැවසුවේය.

ඉහත කාරණා සියල්ල සැලකිල්ලට ගැනීමේදී අනාවරණය වන්නේ කොවිඩ් වසංගත සමයේදී මෙරටට ලැබුණු ණය මෙන් ම ආධාර මුදල්වලින් සැලකිය යුතු කොටසක් සුක්ෂ්මව අවහාවිත වී ඇති ආකාරයයි. මෙම මුදල් අවහාවිත කර ඇත්තේ කවුරුන්ද? ඒ පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය කර ගන්නට විධිමත් පරීක්ෂණ ඇරඹී තිබේද? මේ හා සම්බන්ධ පිරිස් අරඹයා නීත්‍යානුකූලව පියවර ගැනීමක් ඉදිරියට සිදු වන්නේද යන ගැටලුවලට සැබෑ පිළිතුරු විනිවිදභාවයකින් යුතු රජයක් වෙතින් මහ ජනතාව අනිවාර්යයෙන් බලාපොරොත්තු වන්නකි.

රජයේ සේවයේ පවතින
රජයේ සේවයේ පවතින
රජයේ සේවයේ පවතින

PCR මැණික් ගොවිතන
ටෙන්නර මග දී ඇතැන්
වැඩි ලෙසට

කොවිඩ් වසංගතය පැරදූ වුව වංචා සහ නාස්ති මෙන්

රැජිසේ මිලියන 250ක විදේශීය මුදලේරියාව
රොහලේ ස්ථාපනය කළ අනුක පීපී විද්‍යා පරීක්ෂණ
රසායනාගාරයේ ඇතැන් කඩාව

වංචා සහ නාස්ති මෙන් වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්

වංචා සහ නාස්ති මෙන් වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text describing the increase in fraud and theft cases)

PCR Testing	Ru. 11,220.1
Business Facilities	Ru. 12,345.67
National Registration Programme	Ru. 13,456.78
Purchase the PCR tests	Ru. 14,567.89
Total Revenue	Ru. 15,678.90
Total Expenditure	Ru. 16,789.01

වංචා සහ නාස්ති මෙන් වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Continuation of text regarding financial issues)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the value and importance of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Another text block related to PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Continuation of text)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the impact of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the future of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the challenges of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the benefits of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the role of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the importance of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the accuracy of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the speed of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the cost of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text describing the increase in valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Continuation of text)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the impact of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the future of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the challenges of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the benefits of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the role of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the importance of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the accuracy of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ වැඩි වූ ප්‍රමාණයක්... (Text discussing the speed of valuable PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the value of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the importance of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the accuracy of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the speed of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the cost of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the role of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the importance of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the accuracy of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the speed of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the cost of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the role of PCR testing)

වටිනා වටිනා PCR පර්යේෂණ... (Text discussing the importance of PCR testing)

මුස්ලිම් මළ කිරුරු ආදාහනය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

නයනජීව බණ්ඩාර

වසර තුනකට ආසන්න කාලයක් මෙරට වෙළාගෙන තිබූ කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය මේ වන විට පහව යමින් තිබේ. නමුත් එම වසංගතය විසින් ඇති කළ සමාජ සංස්කෘතික හා දේශපාලන බලපෑම, තවත් පරම්පරා ගණනාවක් අපට දැනෙනු ඇති මේ බව ලොව වසංගත ඉතිහාසයන් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමේදීද අවබෝධ කර ගත හැකිය.

වසංගතය ආරම්භ වූ 2020 වසරේ පටන් වරින්වර හඳුන්වා දෙනු ලැබූ නිරෝධායන නීති, ඇදිරිනීති, පොලිස් ඇදිරිනීති මෙන්ම සංවරණ සීමා නිසා රට තුළ බොහෝ ව්‍යාකූල තත්ත්වයන් නිර්මාණය විය. ඊට හේතු වූයේ, ඒවාට නෛතික පදනමක් නොවීමයි මෙම සීමාවන් බොහෝ විට සමාජයට හඳුන්වා දෙනු ලැබුවේ මාධ්‍ය හමු කුළින් වන අතර, එසේ සිවිල් නිදහසට හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට බලපෑම් කළ එම තීන්දුවල, නෛතිකභාවය පැහැදිලි කර දීමක් කිසිදු අවසථාවක ආණ්ඩුව පාර්ශ්වයෙන්ද සිදු නොකෙරිණි. කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වයට ආණ්ඩුව දැක්වූ ප්‍රතිචාරය තුළ මුස්ලිම් ප්‍රජාව සම්බන්ධයෙන් ගත් තීරණ වැඩි වශයෙන් සමාජයේ සංවාදයට ලක් විය. ඒ අතරින් කොවිඩ් ආසාදනය වී මිය යන්නන්, අනිවාර්යයෙන් ආදාහනය කළ යුතු බවට නියෝග කරමින්, 2020 අප්‍රේල් මස 11 දින ආණ්ඩුව නිකුත් කරන ලද අංක 2170/8 දරන ගැසට් නිවේදනය ප්‍රධානය. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මානව හිමිකම් විශේෂඥයන්ට අනුව මෙම තහනම මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයකි. ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී කටයුත්තකි. මන්ද කොවිඩ් ආසාදනය වී මියයන්නන් භූමදානය කිරීම මගින් කිසිදු ආකාරයක සෞඛ්‍ය අනතුරක් සිදු වන බවට විද්‍යාත්මක සාක්ෂි, ලංකාවේ හෝ ලොව කිසිදු තැනක, හමු වී නොතිබුණු බැවිනි. (Sri Lanka Compulsory cremation of COVID 19 bodies cannot continue, say UN experts 2021)

කොවිඩ් නොමැතිවත් ආදාහනයට

මොණරාගල බඩල්කුඹුර, අලුපොත ගම්මානයේ පදිංචිව සිටි, අමීර් මොහොමඩ් සරියතුල්ලා නැමති හැට දෙනෙකුටදී කාන්තාව භූමදානය කිරීමට ඉඩ නොදී බලහත්කාරයෙන් ආදාහනය කර තිබුණේ ඇයට කොවිඩ් වැලදී ඇති බව පවසමිනි. නමුත් ඒම පවුලේ පිරිස පවසන්නේ ඇය මියගියේ කොවිඩ් නිසා නොව කාලයක් පුරා පීඩා විඳි පිළිකා තත්ත්වයක් නිසා බවයි.

කොවිඩ් වැලදී ඇති බව පවසා බලහත්කාරයෙන් මොණරාගල ආදාහනාගාරයේදී, ආදාහනය කළ බව කියන සඟරාකරු මහත්මියගේ පවුලේ පිරිස සොයා අපි පසුගියදා අලුපොත ගම්මානයට ගියෙමු. එහිදී අපට ඇගේ මව වන අමීර් මොහොමඩ් ජකිනතුම්මා නැමති අසූ දෙනවරුදී කාන්තාව මුණගැසුණි. මේ සඳහා අපට මග පෙන්වීම කළේ මොහොමඩ් හුසේන් නැමති බඩල්කුඹුර ප්‍රාදේශීය සභාවේ හිටපු මන්ත්‍රීවරයෙකි. ඔහු මේ ගම්මානයේම පදිංචිකරුවෙකුද වේ. මෙම වයෝවෘද්ධ කාන්තාව ජීවත්වන නිවස පිහිටා තිබුණේ, අලුපොත ගමේ හමු වන කඩමණ්ඩියට යාබදවය. ඇගේ දියණිය මිය යාමෙන් පසුව ඇය එම නිවසේ වෙසෙන්නේ තනිවමය. අවට ඥාතීහු ඇගේ සුවදුක් සොයාබලති. අප ඇය හමු වී මෙම යටගියාව අවදි කිරීමේ ඇය හැඬුම්බර විය. ඇයට වැඩිම වේදනාවක් තිබුණේ තම දියණිය. තම ආගමික විශ්වාසයන්ට අනුව භූමදානයට ඉඩ නොදී බලහත්කාරයෙන් ආදාහනය කිරීම පිළිබඳවය.

“මම දෙවියන්ට තමයි කියන්නේ, මට කියන්න වෙන කෙනෙක් නැහැ. මගේ දුවට කළ මේ අපරාධයට හවුල්වෙච්ච හැමදෙනාටම මම උදේ හවස සාප කරනවා. මගේ දුවට කොවිඩ් තිබුණේ නැහැ. ඇය මැරුණේ පිළිකාවෙන්.” ඇය පවසන්නීය. මොහොමදු සඟරාකරු මා වසර ගනනාවක සිට පිළිකා රෝග යෙන් පීඩා විදි හැටදෙනවරුදී කාන්තාවකි. ඇය කාලයක් බදුල්ල මහ රෝහලේ නේවාසිකව ප්‍රතිකාර ලබමින් සිට 2020 වසරේ මැද භාගයේදී, ටිකට් කපා නිවසට පිටත් කර එවා තිබුණේ, ඇගේ ජීවිතය රැකගැනීමට රෝහලේ වෛද්‍යවරුන්ට තවත් කළ හැකි ප්‍රතිකාරයක් නොමැති වූ බැවිනි. ටික කලක් යත්ම සඟරාකරු මාගේ තත්වය නරක අතට හැරී තිබුණි. එනිසා පවුලේ ඥාතීහු, කොළඹ, දෙමටගොඩ ප්‍රදේශයේ පදිංචිව සිටි ඔහුගේ සහෝදරයකුට මේ බව දන්වා යැවීමට කටයුතු කළහ. මේ වන විට කොවිඩ් වසංගතය රට වෙළා ගනිමින් තිබුණද, අමීර් මොහොමදු ජවුගර් නැමති මේ සහෝදරයා තම දරුවන් හයදෙනා සහ බිරිය සමග දෙමටගොඩ සිට, අවදානමක්ද රැගෙන බඩල්කුඹුර අලුපොත ගමට පැමිණ තිබුණේ, තම සහෝදරයට ඉතා අසාධ්‍ය බව දැන්වීම හේතුවෙනි.

කෙසේ නමුත් කොළඹ සිට පිටස්තර පුද්ගලයින් පිරිසක්, බඩලුකුඹුර අලුපොත ගම්මානයට පැමිණ සිටින බව දැනගත් බඩල්කුඹුර සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලයේ, මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් ඇතුළු සෞඛ්‍ය අංශ නිලධාරීන් 2020.12.01 දින අලුපොත ගම්මානයට පැමිණ, සඟරාකරු මාගේ පවුලේ පිරිසත්, කොළඹ සිට පැමිණ ඇගේ සහෝදරයා ඇතුළු පිරිසත් තවත් ගම්වාසීන් පිරිසකුත් ඔවුන් සිටි නිවස තුළම ස්වයං නිරෝධායනයට ලක් කිරීමට කටයුතු කර තිබුණි.

“මට මතක විදිනට මේ සිද්ධිය වුණේ 2020 දෙසැම්බර් 10 වැනිදා. එදා පිළිකා රෝගය නිසා ගොඩක්ම අසාධ්‍ය තත්වයේ හිටිය සඟරාකරු මියගියා. එයාගේ වයස අවුරුදු හැටදෙකක්. ඇය මියගියාම බඩල්කුඹුරේ පී.එච්.අයි. මහත්වරු කලබල වුණා. ඔවුන් ඇවිත් අපිට කිව්වා පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණයකට මරණකාරීය මොණරාගල මහ රෝහලට ඇරන් යන්න ඕන කියලා. මියගොස් සිටිය සඟරාකරු ඇම්බියුලන්ස් එකට පැටව්වෙත්, මගේ පුතා රිස්වාන් සහ නවුගර් කියලා ඔහුගේ එයාගේ යාළුවෙක්. පහුවදා උදේ අපිට ආරංචි වුණේ මියගිය සඟරාකරු මට කොවිඩ් නැහැ කියලයි. නමුත් එදා හවස අපිට කිව්වා ඇය මියගින්නේ තියෙන්නේ කොවිඩ් නිසා කියලා. අපි ඒ අයට කිව්වා ඇය හිටියේ පිළිකාවක් හැදිලා අසාධ්‍ය තත්වයෙන් එයා මැරුණේ පිළිකාව නිසා මිසක කොවිඩ් නිසා නෙමෙයි කියලා. සඟරාකරු මියගියේ කොවිඩ් නිසා කියලා කිව්වත්, ඒ බව සනාථ කරන්න කිසිම රිපෝට් එකක් එයාලා අපිට පෙන්නුවෙ නැහැ.”

බඩල්කුඹුර අලුපොත ගම්මානයේ පදිංචි බඩල්කුඹුර ප්‍රාදේශීය සභාවේ හිටපු මන්ත්‍රීවරයකු මෙන්ම මෙම පවුලේ සම්පතමයකු වන මොහොමඩ් ඉබ්‍රාහිම් මොහොමඩ් හුසේන් මහතා අප සමග පැවසීයී තවදුරටත් අදහස් දැක්වූ මන්ත්‍රීවරයා මෙසේද කීයි

නිරෝධායනය දැමුවේ ක්‍රමයක් ලෙස

“මියගිය සඟරාකරු මට කොවිඩ් හැදිලා තිබුණනම්, එයාගේ අම්මට, එයාගේ සහෝදරයට සහ පවුලේ අයට වගේම මේ මරණය ඇම්බියුලන්ස් එකට පැටව්ව මගේ පුතාටත්, එයාගේ යාළුවාටත්, කොවිඩ් හැදෙන්න ඕනැ. ඒත් ඒහෙම වුණේ නැහැ. කොහොම හරි රෝහලෙන් අපිට කිව්වා මිනිසු දෙන්න බැහැ. ආදාහනයට

කැමැත්ත ප්‍රකාශ කරලා ලියුමකට අත්සන් කරන්න කියලා. නමුත් අපේ කවුරුත් මේ ලියුමට අත්සන් කරන්න එකඟ වුණේ නැහැ. ඒත් පහුවදා පොලිසියෙන් ගමට ඇවිත් බලහත්කාරයෙන් ඒ ලියුමට එම පවුලේ අයගෙන් අත්සන් අරන්, ඇය මොණරාගල ආදාහනාගාරයේදී ආදාහනය කරලා තිබුණා. අපේ ආගමික ඉගැන්වීම්වලට අනුව මිනී පිවිටීම පාපයක්, අපි ඔවුන්ගෙන් අවසර ඉල්ලුවා, මේ මරණය ඔවුන් කියන ඕනම විදිහකට භූමදානය කරන්න අපිට ඉඩ දෙන්න කියලා. ඒත් ඔවුන් අපේ ඉල්ලීම සතපහකට ගණන් ගත්තේ නැහැ. ඔවුන් අපට අපහාස කලා අපේ අය තමයි කොවිඩ් පතුරුවන්නේ කියලා. මේ ගැන ගමේ අය සහ සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් අතර කථාබහ දුරදිග යනකොට ඔවුන් කළේ මාස එකහමාරක්ම අපේ ගම ලොක්ඩවුන් කළ එකයි. ඒ කාලේ අපිට කන්න බොන්නවත් ලැබුණේ නැහැ. ගම්මානයට එන සියලු මාර්ග හමුදාව යොදවලා වහලා දැමීමා. අපේ මිනිස්සු අන්තයටම අසරණ වුණා. අපි මේ රටේ මිනිස්සු නෙමෙයිද කියලා හැඟීමක් අපිට දැනුණා. අපි ගැන සිංහල සමාජය තුළ වැරදි මතයක් හදලා, අපේ දිහා සැකයෙන් සහ වෛරයෙන් බලන්න ඔවුන් යොමු කලා. විශේෂයෙන් අපිව මේ විදිහට කොන් කිරීම වගේම අපේ ආගමික මතයන් අවඥාවට ලක් කිරීම ගැන අපට තිබුණේ කනගාටුවක්. ලෝකයේ බෙ-හොමයක් රටවල් කොවිඩ් මරණ භූමදානයටත් ඉඩ දෙද්දී අපේ රටේ ඒක තහනම් කළේ ඇයිද කියන්න තේරෙන්නේ නැහැ. ඒ අතීතය ගැන අපිට තියෙන්නේ කවදාවත් මැකෙන්නේ නැති කනස්සල්ලක්.”

2019 වසරෙන් ආරම්භ වී වසර තුනකට ආසන්න කාලයක් ශ්‍රී ලංකාව වෙළාගෙන තිබූ කොවිඩ් 19 වසංගත තත්වය, ඉන් ඇති වූ සෞඛ්‍යමය සංකුලතාවලට අමතරව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අත්‍යවශ්‍ය සංවරණයන් හා පාලන ක්‍රමයන්ටද විශාල බලපෑමක් ඇති කළේය.

වසංගත සමයේ ආණ්ඩුකරණ මාදිලිය තුළින් වසංගත කළමනාකරණය කළ ආණ්ඩුව එවකදී හඳුන්වා දුන් ක්‍රියාවලීන්, තාක්ෂණයන් හා තර්කනයන් තුළ ප්‍රජා පීඩකභාවය පැහැදිලිව නිරීක්ෂණය වුවද, ඒවා විදදරාගනිමින් එම ක්‍රියාවලිය ඇගයීමට රටේ පුරවැසියන් ඉදිරිපත් වූයේ, නාදුනන මෙම වෛරසය සම්බන්ධයෙන් පැවති බිය නිසා බව පොදු අදහසයි. ශ්‍රීඩම් හවුස් (Freedom House 1) ආයතනයේ ප්‍රධානී මයිකල් ඒබ්‍රෙමොවිච්ස් වරක් පැවසුවේ, මෙම වසංගත තත්වය සෞඛ්‍ය ගැටලුවක් ලෙස ආරම්භ වුවත්, පසුකාලීනව එය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ගැටලුවක් බවට පත් වූ බවයි.

Social Indicator ආයතනය විසින් සිදු කළ Socio- Economic Index in the Face of Covid-19 සමීක්ෂණයේ දත්තයන්ට අනුව වසංගතයේ පළමු හා දෙවන රැලි ආණ්ඩුව විසින් කළමනාකරණය කළ ආකාරය පිළිබඳව රටේ ජනතාව තුළ පොදුවේ පැවතියේ ප්‍රසාදයක් බව අනාවරණය විය. (01 ඇමණුම) රජය කෙරහි මෙම මුල්කාලීන පැහැදීම ගෝලීය ප්‍රවණතාවයකි. රටවල් 14ක සංඛ්‍යා දත්ත නිරීක්ෂණය කරමින් සිදු කළ සමීක්ෂණයකදී අනාවරණය වී තිබුණේ, සිය රජයන් වසංගත ප්‍රතිචාරයන් තක්සේරු කිරීමෙහිලා එම පුරවැසියන් මූලික කරගෙන ඇත්තේ ආසාදිතයින් සංඛ්‍යාව හා ජනගහනයට සාපේක්ෂව මරණ සංඛ්‍යාව මිස රජයේ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ නොවන බවයි.

මේ පිළිබඳව අදහස් දක්වන මෙරට ප්‍රකට සමාජ ක්‍රියාකාරීන්යක මෙන්ම වෙබ් අඩවි මාධ්‍යවේදිනියක වන තුෂාරා සෙවිවන්දී විකාරණ මහත්මිය මෙසේ පවසන්නීය.

මිලිටරිකරණය සහ මර්දනය

“කොවිඩ් වසංගත මුල් අවධියේ රට තුළ යම් පාලනයකට නතුකරන්න එවකට ආණ්ඩුව සමත් වුවත්, පසුවට වෙන්න එය තම බල උවමනාවන් වෙනුවෙන් පාවිච්චි කරන්න ආණ්ඩුව කටයුතු කලා. විශේෂයෙන් ආණ්ඩුව තම යාන්ත්‍රණයම මිලිටරිකරණයකට ලක්කරමින් තමන්ට හිතෙහි නොවන මාධ්‍ය, සමාජ ක්‍රියාධරයින් මර්දනය කරන ගමන්, වාර්ගිකරණය මත පදනම්ව ආණ්ඩුව පවත්වාගෙන යන්න උත්සාහ ගන්නා බවක් පෙනුණා. විශේෂයෙන් මේ වසංගත කාලය තුළ මුස්ලිම් ජනයා නිරීක්ෂණයට, අපකීර්තියට සහ වෙනස්කොට සැලකීමට ලක් කලා. මෙම වසංගතය පැතිරවීම සම්බන්ධයෙන් අතාර්කික කාරණා පදනම් කරගෙන මුස්ලිම් ප්‍රජාවට ආණ්ඩුව චෝදනා කලා. මෙම තත්වය කොවිඩ් ආශ්‍රිතයින් හඳුනාගැනීමේ සිට එම රෝගීන් මිය යෑමෙන් පසු එම දේහ ආදාහනය දක්වාම පැවතුණා.”

දෙවන ලෝක යුද්ධයට පසුව ලෝකය මුහුණදෙන බැරැරුම්ම අභියෝගය ලෙස එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය හැඳින්වූ කොවිඩ් 19 ගෝලීය අධිවසංගතය ආරම්භ වූයේ 2019 වසර අග භාගයේය.

2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ ඇරඹුණු කොවිඩ් මුල් රැල්ලේදී ආණ්ඩුවට හිතෙහි මාධ්‍ය නාලිකාවක විකාශනය වූ වැඩසටහනකදී ආණ්ඩුවේ ඇමතිවරු කිහිපදෙනෙකු එම වැඩසටහන මෙහෙයවූ මාධ්‍යකරුවා සමඟ එක්ව සාවද්‍ය දත්ත හා කතිකාවන් මත පදනම්ව කොවිඩ් වසංගතය පතුරුවන්නේ මුස්ලිම් ප්‍රජාව බවට ඉඟි කළේය. එපමණක් නොව ඔවුන් සමාජයේ පැවැත්මට තර්ජනයක් බවට සමාජ මතයක්ද, රට තුළ හිතියක්ද ඇති කළේය. (Derana TV Chathura s double standards exposed (citizens enraged over racist slurs of Derana TV anchor 2020) මෙම වැඩසටහනේදී පුන පුනා නොකියා කීමට ඔවුන් උත්සාහ කළේ කොවිඩ් වෛරසයේ සුපිරි වාහකයන් වන්නේ මුස්ලිම් ජාතිකයන් බවයි.

“කොවිඩ් මුල් රැල්ලෙන් පසුව ආණ්ඩුව මේ වසංගතයේ බරපතලකම අවතක්සේරු කළ බවක් අපි දැක්කා. ඒ නිසා ආණ්ඩුවට දෙවැනි හා තුන්වැනි කොවිඩ් රැළි ඔවුන්ගේ පාලනයෙන් ගිලිහුණා. ආණ්ඩුවේ මේ අසමත්කම මුස්ලිම් ජාතිකයන් මත පටවලා ඒ අසාර්ථකත්වය වහගන්න උත්සාහගන්න බවක් පෙනුණා. මෙහිදී ආණ්ඩුවට පක්ෂ රජයේ හා ඇතැම් පෞද්ගලික මාධ්‍ය දෛනික ආසාදිතයින් සංඛ්‍යාව වාර්තාකරණයේදී මුස්ලිම් ප්‍රජාව බහුතරයක් වෙසෙන ප්‍රදේශ ඉස්මතු කර පෙන්වා රටේ අනෙක් ජනතාව තුළ ඔවුන් කෙරෙහි වෛරයක් උපද්දවන්න කටයුතු කළා.” මාධ්‍යවේදිනී තුෂාරා සෙවිවන්දි විතාරණ මහත්මිය තවදුරටත් පවසන්නීය.

ගැසට් නිවේදන දෙකක්

වාර්ගිකතන්ත්‍ර රාජ්‍යයන්වල (ethnocracies) රාජ්‍ය ව්‍යුහය පාලනය කරනුයේ අධිපති වාර්ගික කණ්ඩයම් විසිනි. රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කරනුයේද ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවන්ට අනුකූලවය. මෙම තත්ත්වය රාජ්‍යයක යහ පැවැත්මට හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට විශාල තර්ජනයක් වුවද තම බල අරමුණු ශක්තිමත් කර ගැනීම සඳහා මෙවන් පාලකයන් ඊට අනුව කටයුතු කරයි. මෙම තත්ත්වය ඉකුත් කොවිඩ් වසංගතය හමුවේ මෙරට පාලනය තුළින්ද නිරීක්ෂණය විය. මෙකී තත්ත්වය වඩා ඉස්මතුව පෙනුණේ, කොවිඩ් වැලදී මියගිය මුස්ලිම් ජාතිකයන් භූමිදානයට ඉඩ නොදී, බලහත්කාරයෙන් ආදාහනය කිරීමට රජය ගත් වර්ගවාදී තීරණයන් සමඟ බව ඔවුහු පෙන්වා දෙති.

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් 2020 වසරේ මාර්තු මස 27 දා, කොවිඩ් ආසාදනය වී මියයන පිරිස්ගේ මළ සිරුරු බැහැර කළ යුතු ආකාරය සම්බන්ධයෙන් ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත් කළේය. එම ගැසට් නිවේදනයට අනුව, මිය යන පිරිස් භූමිදානයට මෙන්ම ආදාහනය කිරීමටද අවසර ලබා දී තිබිණි. පසුව එදිනම සවසට පෙර කී ගැසට් නිවේදනය සංශෝධනයට ලක් කොට, 2020.04.15 දින කොවිඩ් මළ සිරුරු අනිවාර්ය ආදාහන ප්‍රතිපත්තියක්ද හඳුන්වා දීමට රජය කටයුතු කළේ, මුස්ලිම් ජනතාවගේ විරෝධයද නොසලකාය. මේ සම්බන්ධයෙන් අප කළ විමසීමකදී, කොවිඩ් වැලදී මියගිය මුස්ලිම්වරුන් භූමදානය කිරීමට ඉඩ නොදී ආදාහනය කිරීමට එරෙහිව විශාල හඬක් නැගූ පුත්තලම් දිස්ත්‍රික් හිටපු මන්ත්‍රීවරයෙකු වන අල්සහීර් මවුලානා මහතා මෙසේ පැවසුවේය.

“ඉස්ලාමීය ඉගැන්වීමට අනුව, ඉස්ලාම් ලබ්ධිකයෙක් මියගියාට පස්සේ භූමදානය කිරීම අනිවාර්ය කටයුත්තක්. නමුත් රජය මගින් කොවිඩ් මළ සිරුරු ආදාහනය කිරීම අනිවාර්ය කිරීම නිසා අපේ ජනතාවට, ආගම විසින් උගන්වා තිබූ ගෞරවනවිත භූමදානය පිළිබඳ නීතිය උල්ලංගනය කරන්න වුණා. ඇත්තෙන්ම මේ සිදුවීම මුස්ලිම් ජාතිකයන්ගේ හිත විශාල වශයෙන් පැරුවා. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය ගැටලුවක් නොමැති බව පැහැදිලිව පෙන්වා දී තිබියදී, ආදාහනය පමණක් සිදු කළ යුතු බවට තීරණය කළේ කවුද කියලා අදටත් පැහැදිලි නැහැ. මේ තීරණය සම්බන්ධයෙන් මුස්ලිම් ප්‍රජාව විරෝධය දක්වන විට ආණ්ඩුව කළේ, මුස්ලිම් ජනතාව, බහුතර ප්‍රජාව හමුවේ කොත් කර ඔවුන් එම ප්‍රජාවගේ වෛරයට ලක් කිරීමට කටයුතු කළ එකයි.”

ඔහු වැඩිදුරටත් මෙසේද කිය. "එදා කොවිඩ් මරණ ආදාහනය කළ යුතුමයි කියලා කියපු පිරිස අද පිළිගන්නවා එදා ඔවුන් ගත් තීරණය වැරදියි කියලා. එහෙම කියලා ඔවුන්ට අතපිහදාගන්න ඉඩදෙන්න පුළුවන්ද? අපි රජයෙන් ඉල්ලන්නේ, එදා ඔවුන් ගත් තීරණයට හේතු වූ කාරණා සම්බන්ධයෙන් පුළුල් විමර්ශනයක් කරලා, එම තීරණයට ජාතිවාදී මුහුණුවරක් හෝ වෙනත් දේශපාලනික මැදිහත් වීමක් තිබුණද කියලා සොයලා අදාළ පිරිසට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගන්න කියලයි. මේ සිද්ධිය වෙනකොට හිටිය විෂයභාර ඇමතිවරයා, අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා, සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා වගේම මේ සඳහා පත් කළ කමිටුවේ සිටි සියලු දෙනා සෘජුවම වගකිව යුතුයි. ඔවුන් එදා කීව්වේ, මළ සිරුරු භූමදානය නිසා භූගත ජලයට බලපෑම් ඇති වී රෝගය පැතිරයන්න පුළුවන් කියලයි. අනික පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල ගත් සැණින් මේ මරණ ආදාහනය කඩිනම් කිරීම නිසා, මේ පිළිබඳව හරි විමර්ශනයක්වත් පවුලේ අයට ඉල්ලා සිටීමේ අවස්ථාව නැති වුණා. අපි මේ තීරණයට එරෙහිව මානව හිමිකම් කොමිසමට පැමිණිලි කළ අවස්ථාවෙන්, මේ නිලධාරීන් පිරිස අසත්‍ය කාරණා කියලා එම විමර්ශනය අඩපණ කළා. මේ විදිහට කොවිඩ් කාලයේ මුස්ලිම් ජාතිකයින්ගේ මළ සිරුරු 150කට අධික සංඛ්‍යාවක් රජය බලහත්කාරයෙන් ආදාහනය කරලා තියෙනවා. මුස්ලිම් ජාතිකයින් වශයෙන් අපිට මේ සිද්ධිය කවදාවත් අමතක කරන්න බැහැ."

ශේෂ්‍යාධිකරණයේ මහය

කොවිඩ් 19 වෛරසය ආසාදනය වීමෙන් මියයන මුස්ලිම් ජාතිකයින් ආදාහනය කිරීම හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම් අහිමි වන බවට චෝදනා කරමින් ශේෂ්‍යාධිකරණය හමුවේ මූලික අයිතිවාසිකම් පෙත්සම් 12ක් ගොනු කෙරිණි. එම පෙත්සම් ඉදිරිපත් කොට තිබුණේ ශ්‍රී ලංකා මුස්ලිම් කොන්ග්‍රස් නායක රවුෆ් හකීම්, සමස්ත ලංකා මුස්ලිම් කොන්ග්‍රස් නායක හා එම පක්ෂයේ හිටපු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීන් පිරිසක් වන රිෂාද් බදුර් දීන්, අබ්දුල්ලා මොහොමඩ් මහරුෆ්, අමීර් අලී, ඒ.එම්. මහරුෆ් සහ හුසේන් බයිලා යන අය විසිනි.

මෙම නඩුවේ වගඋත්තරකරුවන් ලෙස නම් කර තිබුණේ ඒවකට සෞඛ්‍ය ඇමතිනී පවිත්‍රා වන්නිආරච්ච, සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් සහ නීතිපතිවරයායි.

මෙම නඩුව ඒවකට අගවිනිසුරු ජයන්ත ජයසූරිය, මුර්දු ප්‍රනාන්දු හා ප්‍රීති පද්මන් සුරසේන යන මහත්ම මහත්මීන්ගෙන් සමන්විත ශේෂ්‍යාධිකරණ විනිසුරු මඩුල්ලක් හමුවේ සලකා බැලුණු අතර, එහිදී මෙම මූලික අයිතිවාසිකම් පෙත්සම් 12 විභාගයට නොගෙනම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ත්‍රිපුද්ගල ශේෂ්‍යාධිකරණ විනිසුරු මඩුල්ල තීරණය කර තිබුණි. (2020.12.01-ලංකාදීප)

කොවිඩ් මරණ භූමදානයට වෛරසය ව්‍යාප්තවීම කෙරහි බලපෑමක් ඇති නොකරන බව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විද්‍යාත්මකව තහවුරු කර තිබියදී, (Saroor and de Soysa 2020) කොවිඩ් වැලඳී මියගිය මුස්ලිම් ජාතිකයින් භූමදානයට ඉඩ නොදී බලහත්කාරයෙන්ම ආදාහනය කිරීම පිළිබඳව මුස්ලිම් සමාජය තුළ මෙන්ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා මානව හිමිකම් අගයන මිනිසුන් තුළද තිබුණේ කනස්සල්ලකි.

ආණ්ඩුවේ මේ තීරණය සම්බන්ධයෙන් විරෝධතාවක් 2020.12.31 දින සිලෝන් කවුහිද් ජමාත් සංවිධානය බොරැල්ල පොදු සුසානභූමිය ඉදිරිපිට සංවිධානය කර තිබූ අතර, එම උද්ඝෝෂණය සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශයන්ට යටත්ව සංවිධානය කර තිබුණු බව සමාජ ක්‍රියාකාරිකයෝ පෙන්වා දෙති. නමුත් ආණ්ඩු හිතෙහි ජනමාධ්‍යයක් එය චෝදනාත්මකව වාර්තා කර තිබුණේ මෙම විරෝධතාව සඳහා කුඩා ළමුන්ද සහභාගිකරවාගෙන තිබුණේ සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ උල්ලංඝනය කරමින් බවයි. (2020.12.31 Hiru News.lk) නමුත් මෙදිනම එම විරෝධතාව පැවති ස්ථානයට යාබදව ආණ්ඩු හිතෙහි අපේ ජනබල පක්ෂයේ සාමාජිකයින් පිරිසක්, සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ නොතකමින් එම විරෝධතාවට එරෙහි විරෝධතාවක් පැවැත්වූ අතර ඒ පිළිබඳව පෙර කී මාධ්‍යයෙන් වාර්තා කළේ නැත.

විද්වතුන්ගේ අගතිශාමී ප්‍රකාශ

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය කොවිඩ් මෘතදේහ ආදාහනයට මෙන්ම භූමදානයටද අවසර ලබා දෙමින් ඉතා පැහැදිලි මාර්ගෝපදේශ මාලාවක් නිකුත් කර තිබියදී එය නොසලකා, එම මෘතදේහ ආදාහනයට රජය හිතුවක්කාරීව කටයුතු කිරීම සම්බන්ධයෙන්, රජයට එරෙහි විරෝධතා මතුවෙද්දී, එවකට ඇමති-වරයකු මෙන්ම, වසංගත රෝග පිළිබඳ විශේෂඥ වෛද්‍යවරයකු වූ වන්න ජයසුමන මාධ්‍යයට අදහස් දක්වමින් පැවසුවේ, මුස්ලිම් ජාතිකයින් සමග තමන්ට ප්‍රශ්නයක් නැතත්, අවශ්‍ය නම් කොවිඩ් වැලඳුණු මෘත ශරීරයක්, ජීව අවියක් ලෙස යමෙකුට යොදාගැනීමටද හැකියාවක් ඇති බවයි. ඇමතිවරයා මින් නො-ාකියා කීමට අදහස් කළේ මුස්ලිම් ජාතිකයින් බහුතර ජාතීන් අතර වෛරසය හිතාමතාම ව්‍යාප්ත කිරීමට උත්සහ දරන බවකි. මෙම ප්‍රකාශය සාධාරණීකරණය කරමින් ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ මෙන්ති කා විතානගේ මහාචාර්යවරිය අදහස් කිහිපයක්ම දක්වා තිබුණි. ඇය එම විශ්වවිද්‍යාලයේ භූගත ජලය සම්බන්ධ විශේෂඥවරියක් මෙන්ම Ecosphere Resilience Research Centre හි ප්‍රධානියාද විය. ඇය 2020.04.05 දින තම ෆේස්බුක් ගිණුමේ සටහනක් තබමින් ඇය පවසා තිබුණේ වර්ෂාව ආරම්භයත් සමග කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය ගැන සිතන්නටවත් එපා කියාය. ඇය අනතුරුව මාධ්‍යයට අදහස් දක්වමින් පවසා තිබුණේ ලොව අන් රටවල් මෙන් නොව ශ්‍රී ලංකාවේ භූගත ජල මට්ටම ඉතා නොගැඹුරු මට්ටමක පවතින නිසා කොවිඩ් මළ සිරුරු වැළඳුවහොත් ඊළඟ වසංගතය පොළොව බිඳගෙන එන බවයි. (2021.04.11 Hiru Gossip) ඇය මෙහිදී පවසා තිබුණේ මෘතදේහ මිහිදන් කළ පසු එය ජීරණය වීමෙන් ශරීර බර කිලෝ ග්‍රෑම් එකකට අපජලය ලීටර් හාගයක් ශරීරයෙන් නිකුත් කරන බවයි. ඇය එහිදී මෙසේද පවසා තිබුණි.

“ශරීර ස්කන්ධය දිරාපත් වීමේදී පසට එකතු වන රසායනික අයන හා සංයෝග අතර ද්‍රව්‍ය කාබන්, නයිට්‍රේට්, පොස්පේට්, ක්ලෝරයිඩ් ආදිය බහුල වශයෙන් පරිසරයට නිදහස් වෙනවා. මීට අමතරව භාවිත කළ ඖෂධ ආදියත් පරිසරයට නිදහස් වෙනවා. එවැනි අවස්ථාවක මෙම අපජලයේ රසායනික ඔක්සිජන් (Chemical Oxygen Demand) හා ජෛව රසායනික ඔක්සිජන් ඉල්ලුම (Biochemical Oxygen Demand) අගයන් ඉතා ඉහළ යනවා. මෘතදේහ විශාල ප්‍රමාණයක් එකවර මිහිදන් කරන අවස්ථාවක මෙවැනි තත්වයක් ඇති විය හැකි බව පර්යේෂණ වලින් ඔප්පුවෙලා තියෙනවා.” (2021.04.11 Hiru Gossip)

මහාචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ මහත්මිය ඊට පෙර අවස්ථාවක ආන්දෝලනාත්මක ප්‍රකාශයක් කරමින් පවසා තිබුණේ කොවිඩ් මෘතදේහ තුළ දින 27කට පසුවත් කොවිඩ් වෛරසය ඇතිබව පර්යේෂණවලින් සනාථ වී ඇති බවයි. (2020.11.24 Hiru Gossip)

මහාචාර්යවරිය තවත් අවස්ථාවක News Wire -2020.12.23 වෙබ් අඩවියට හා 2020.12.25 LK Report වෙබ් අඩවියට, කොවිඩ් මළ සිරුරු භූමදානය පිළිබඳව පවසා තිබුණේ විකාරරුඡීව කටයුතු නොකර ආණ්ඩුව ජීවත්ව සිටින මිනිසුන් ගැන සිතිය යුතු බවයි. ඇය එහිදී තවත් උදාහරණයක් ගෙනහැර දක්වමින්, ඩෙන්මාර්කයේ මුගටියන් කොවිඩ් වාහකයින් බවට හඳුනාගැනීමත් සමග මුගටින් ලක්ෂ 15ක් පමණ මරා වැළඳූ බවයි. නමුත් පසුකාලීනව මුගටියන් වළඳූමිම නිසා භූගත ජලයට එම වෛරසය එකතු වීමේ අවදානමක් ඇති බව ඩෙන්මාර්ක් රජය හඳුනාගැනීමත් සමග ඔවුන් නැවත ගොඩගෙන එම සිරුරු ගිනිතබා විනාශ කළ බවද ඇය පැවසුවාය. (News Wire - 2020.12.23) නමුත් ඩෙන්මාර්කයේ කොවිඩ් ආසාදනය වීම නිසා මරාදමන ලද මුගටියන් භූමදානය කිරීම හේතුවෙන් භූගත ජලයට කොරෝනා වෛරසය මුසු වී ඇතැයි තමන් නොදන්නා බවත් එයින් එම ජලය අපවිත්‍ර වී ඇති බව තමන් අසා නැති බවත් ශ්‍රී ලංකාවේ ඩෙන්මාර් තානාපති කාර්යාලයේ ප්‍රකාශයක Media.lk වෙබ් අඩවිය කළ විමසීමකදී පවසා තිබුණි. (2020.12.23 Media.lk web)

මහාචාර්යවරිය ඇතුළු යම් යම් උගතුන්ගේ ප්‍රකාශ හරහා, රජය මෙම තීරණය ගනු ලැබුවේ විද්‍යාත්මක පදනමකින් බව මහජනයාට එත්තුගැන්වීමට උත්සාහ ගත් බවත්, ඒ සඳහා ආණ්ඩුවට හිතෙහි මාධ්‍ය මගින් පුළුල් ප්‍රචාරයක්ද ලබාදුන් බවත් මානව හිමිකම් සංවිධාන පෙන්වා දෙයි. ආණ්ඩුවේ මෙම ප්‍රචාරය කොතෙක් සමාජගත වී ඇතිදැයි කියතොත්, බහුතර සිංහල, දෙමළ හා උඩරට දෙමළ ප්‍රජාවගේ බහුතරයක්

මුස්ලිම් ජනයාගේ ආගමික විශ්වාස, රට තුළ කොවිඩ් වෛරසය පැතිරීමට හේතු වන බවට විශ්වාස කර තිබුණු බව ඒ පිළිබඳව සිදු කළ සමීක්ෂණකදීද අනාවරණය විය. (Social Indicator ආයතනය මගින් සිදු කළ Social Economic Index in the Face of COVID-19 සමීක්ෂණ දත්ත)

වර්ගවාදී අගතියට එරෙහිව

“ආණ්ඩුව එවකට කොවිඩ් වැලදී මියයන පුද්ගලයින් ආදාහනය කරන්න තීරණය කළේම වර්ගවාදී පදනමකින් කියලයි මට හිතෙන්නේ. කොවිඩ් තෙවැනි රැල්ල පාලනයට ආණ්ඩුව අසමත්වීම නිසා, ඔවුන්ගෙන් ගිලිහෙමින් තිබුණ ජනප්‍රියත්වය ආරක්ෂා කර ගන්න මේ හරහා ඔවුන් උත්සාහ ගත් බවක් පෙනුණා. මේ වර්ගවාදී තීන්දුව විද්‍යාව සහ මිථ්‍යාව යන දෙකම සම්මිශ්‍රණයකින් දවටලා තිබුණු නිසා, ආණ්ඩුවේ මේ තීරණය හරි කියන හැඟීමක් ඇති කලා වගේම මුස්ලිම් සමාජය ගැන මහ සමාජය ඇතුළේ සමාජ වෛරයක් හදන්නත් සුක්ෂ්මව ඔවුන් කටයුතු කලා. ආණ්ඩුව සමාජය ඇතුළේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළ වදකොත්තු, වද බ්‍රෙමියර්, වගේම ඩොක්ටර් සාගිගේ සිද්ධිය වුණත්, ආණ්ඩුවේ ප්‍රොපගන්ඩා එකේම දිගුවක්. මේක මතුපිටින් බලලා හරියට තේරුම් ගැනීම අසීරුයි. මේ හැම දෙයකින්ම වර්ගවාදී සට්ටනයක් හදලා ඒ තුළින් තම පාලනය ගෙනියන්නයි ආණ්ඩුව උත්සහ කළේ.”

මානව හිමිකම් ක්‍රියාකාරිණියක මෙන්ම නීතිඥවරියක වන ජීවනී කාරියවසම් මහත්මිය පවසන්නීය.

මුස්ලිම් සමාජය තුළින්, මළ සිරුරු ආදාහනයට එරෙහිව විරෝධතා වර්ධනය වෙද්දී, මෙම ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන ලෙස මහාචාර්ය ජෙනිෆර් පෙරේරා මහත්මියගේ සභාපතිත්වයෙන් යුතු කමිටුවක්, එවකට සෞඛ්‍ය ඇමතිනී පවිත්‍රා වන්නිආරච්චි විසින් පත් කෙරිණ. එහිදී එක් පාර්ශ්වයක්, කොවිඩ් 19 වෛරසය ජලයට මිශ්‍රවීම හේතුවෙන්, වෛරසය ව්‍යාප්ත වීමට ඉඩක් ඇතැයි හඬනගද්දී, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජා වෛද්‍යවරුන්ගේ විද්‍යාලය හා ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ සංගමය ප්‍රකාශ දෙකක් නිකුත් කරමින් පවසා තිබුණේ, කොවිඩ් ආසාදිත මළ සිරුරු භූමදානය මගින් මහජන සෞඛ්‍යයට තර්ජනයක් ඇති නොවන බවයි. මේ සම්බන්ධයෙන් මාධ්‍යයට අදහස් දක්වා තිබුණු භෞකොං විශ්වවිද්‍යාලයේ වෛරස් අධ්‍යයන අංශයේ මහාචාර්යවරයකු මෙන්ම ලොව ප්‍රකට වෛරස් පිළිබඳ විශේෂඥයකු වන මලික් පීරිස් මහතා පෙන්වා දී තිබුණේ කොවිඩ් 19 වෛරසය ජලයෙන් බෝවෙන බව කියන ප්‍රකාශයට කිසිදු පිළිගතහැකි පදනමක් නැති බවයි. “වෛරසයකට පැවතිය හැක්කේ ජීව සෛලයක් තුළ විතරයි. මෘතදේහයක් තුළ වෛරසයක් දීර්ඝ කාලීනව රඳාපවතින්න ඉඩක් නැහැ, අනික පොළොවෙන් අඩි හයක් ගැඹුරේ ආරක්ෂිතව භූමදානය කරන මෘතදේහයකින් භූගත ජලයට බලපෑමක් ඇති කරන බව විශ්වාස කරන්න බැහැ. ඒ වගේම මෙම වෛරසය ජලයෙන් බෝවන බවට මෙතෙක් කිසිවෙකු සොයාගෙනත් නැහැ.” (2021.03.22- Dailymirror)

මේ අතර කොරෝනා වෛරසය හේතුවෙන් මියයන මුස්ලිම් ජාතිකයින් භූමදානය කිරීම මගින් කිසිම සෞඛ්‍ය ගැටලුවක් ඇති නොවන බව ශ්‍රී ලංකාවේ කීර්තිමත් මහාචාර්යවරියක වන නිලීනා මලවිගේ මහත්මිය පෙන්වා දී තිබුණි. (2020.12.31 Colombo Today.com) නමුත් මෙම ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වා තිබූ මෙම මරණ භූමදානයට එරෙහි පීරිස් චෝදනා කර තිබුණේ මහාචාර්ය නිලීනා මලවිගේ මහත්මියට නවීන විද්‍යාගාරයක් ලබාදීමට අක්බාර් නැමති සමාගමක් කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීම නිසා ඇය මෙම ප්‍රකාශය සිදු කර ඇති බවයි. (Colombo Today.com - 2020.12.31)

මළ සිරුරු නැගෙනහිරට පැටවීම

කෙසේ නමුත් ආණ්ඩුවේ ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී ක්‍රියාකලාපයට එරෙහිව මුස්ලිම් ප්‍රජාව දිගින් දිගටම එවකට ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාට බලපෑම් එල්ල කරද්දී මුස්ලිම් මළ සිරුරු භූමදානය සඳහා නැගෙනහිර පළාතේ වියළි භූමියක් වෙන් කිරීමට ජනාධිපතිවරයා තීරණය කළ බවට මාධ්‍ය වාර්තා පළ විය. (Dailymirror 2020.11.09)

ජනාධිපතිවරයාගේ මෙම තීරණය සම්බන්ධයෙන් තවුහිද් ජමාත් සංවිධානය, ජනාධිපතිවරයාට හා රජයට ස්තුතිය පළ කරමින් ලිපි පවා යවා තිබූ අතර කොළඹ නගරයේ තැනින් තැන ස්තුතිය පළ කිරීමේ පෝස්ටර්ද අලවා තිබුණි. නමුත් එවකට සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෛද්‍ය ජයරුවන් බණ්ඩාර මහතා ප්‍රකාශය කර තිබුණේ ජනාධිපතිවරයා හෝ ආණ්ඩුව එවැනි තීරණයක් නොගත් බවයි. (Dailymirror web- 2020.11.09)

වසංගත තත්වයට මුවා වී ආණ්ඩුව විසින් මුස්ලිම් ප්‍රජාවට එරෙහිව ගෙනගිය වෙනස්කොට සැලකීම, පැහැදිලිව දක්නට ලැබුණු බව සමාජ ක්‍රියාකාරකයින්ගේ අදහසයි. ආණ්ඩුව එසේ කළේ බහුතර සිංහල ප්‍රජාව දිනාගනිමින් ඊළඟ මැතිවරණය ඉලක්ක කරගෙන විය හැකි බව ඔවුහු කියති. කෙසේ නමුත් 2020 අප්‍රේල් හා 2021 වසරේ ජුනි මාසවලදී ආණ්ඩුවට ලිපි යොමු කරමින් එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂ නියෝජිතයින් ඉල්ලා සිටියේ කොවිඩ් මරණ භූමදානය සඳහා අවසර දෙන ලෙසත්, මුස්ලිම්වරුන්ගේ හැඟීම් නොසලකා හැරීම නිසා පසුවට සංකීර්ණතා ඇති විය හැකි බවත්ය. 2021 වසරේ පෙබරවාරි- මාර්තු කාලවලදී පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලයේදී මැදපෙරදිග රටවල් මේ පිළිබඳව ගෝඨාභය රජයෙන් විමසීමක්ද කර ඇති අතර එහිදී ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් වීමට නියමිතව තිබුණු මානව හිමිකම් සම්බන්ධ යෝජනාවට එම රටවල සහ පකිස්ථානයේ සහාය අවශ්‍යව තිබුණි. (Sri Lanka does away with forced cremations after PM Imran Khan reportedly raises issues 2021) ඒ නිසා මුස්ලිම් ප්‍රජාවට සිය භූමදානය සම්බන්ධ ආගමික අයිතිය පවා බුක්තිවිදීමේ අවස්ථාව අහිමි කරවූ (Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights 2021) එම නීතිය ගැන රජයට අකමැත්තෙන් වුවද තීරණයක් ගැනීමට සිදුව තිබුණි.

ඒ අනුව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් 2020 දෙසැම්බර් 04 දින පත්කළ අනිවාර්ය ආදාහන රෙගුලාසි පිළිබඳ විශේෂඥ කමිටුව (Cremation Vs’ Burial(Expert Panel Revises Recommendation To Include Both Cremation And Burial Of COVID-19 Dead Bodies 2021) 2021 වසරේ පෙබරවාරි මසදී හමුවී කොවිඩ් මළ සිරුරු බැහැර කිරීම පිළිබඳ පෙර නිර්දේශ වෙනස් කරමින් අදාළ ආරක්ෂාකාරී ක්‍රියාමාර්ග හා රෙගුලාසිවලට යටත්ව මළ සිරුරු ආදාහනය හා භූමදානය යන දෙකෙන් කවර ආකාරයකට හෝ බැහැර කිරීමේ වරදක් නැතැයි කීය. ඒ අනුව ආණ්ඩුව මුස්ලිම් මළ සිරුරු භූමදානය සඳහා මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කයට අයත් ඔට්ටමාවඩි, සුඩු පසරව්වේන ගම්මානයේ, මජ්ජිමානගර් ප්‍රදේශයේ භූමියක් වෙන් කර දීමට කටයුතු කළේය.

බල අරමුණු වෙනුවෙන්

මේ පිළිබඳව අප කළ විමසීමකදී අදහස් දක්වමින් මෙරට ක්‍රියාකාරී මානව හිමිකම් ක්‍රියාදරයකු වන රැකි ප්‍රනාන්දු මහතා මෙසේ පැවසුවේය.

“කොවිඩ් සමයේ විශේෂයෙන් මුස්ලිම් ප්‍රජාව වෙනස්කොට සැලකීමට ලක් වුණා විතරක් නෙමෙයි ඔවුන් නින්දාසහගත ආකාරයේ සැලකීම්වලටත් ලක් වුණා. මේ තත්ත්වය අපි කොවිඩ් මරණ භූමදානයට ඉඩ නොදී බලහත්කාරයෙන් ආදාහනය කිරීමේ සිද්ධියේදීත් පැහැදිලිව දැක්කා. සාමාන්‍යයෙන් අර්බුදයක් තුළින් සමාජයේ එකමුතුකම වර්ධනය වුණත් මේ අර්බුදයේදී, මුස්ලිම් ප්‍රජාව රටේ බහුතර ජනකොටස් ඉදිරියේ වෛරයටත්, අවමානයටත් ලක් කළා. මේ තත්ත්වය ආණ්ඩුව තම බල අරමුණු වෙනුවෙන් හිතාමතාම කළ දෙයක් විදිහටයි අපි දකින්නේ. මේ හරහා ඔවුන්ගේ අයිතීන් උල්ලංඝනය වුණා විතරක් නෙමෙයි, රටේ වාර්ගික සමගියටත් විශාල බලපෑමක් ඇති කළා. මෙය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අගයන සමාජයක නොවිය යුත්තක්. ඇත්තෙන්ම මේ ආකාරයට රටක ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ පදනම හායනයට ලක්වුණොත්, එය රටේ සංවර්ධනයට විතරක් නෙමෙයි වාර්ගික සහජීවනයටත් ඉතා නරක ලෙස බලපාන්න පුළුවන්.”

ජීවනී කාරියවසම් යනු කොවිඩ් සමයේ ආණ්ඩුවේ මෙම වර්ගවාදී හැසිරීමට සමාජ මාධ්‍ය තුළ නිර්දේශ ලෙස විවේචනය කළ නීතිඥවරයකි. ඇය එවකට සමාජමාධ්‍ය තුළ ‘වසංගතය - අපේ - අතේ’ නමින් හැඡ්ටැග් කැමිඡේන් එකක්ද ගෙනගියේ ආණ්ඩුවේ ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී පාලනය හෙළිදරව් කිරීමටය. ඇය

එහි තබා තිබූ සටහනක්, මේ ලිපියේ අවසානයට ගැළපේ.

“මම ආගමික නැත. නමුත් මුළු ජීවිත කාලයම ආගමික ඉගැන්වීමකට අනුව ජීවත්වන්නන් ගැන මට ප්‍රශ්නයක් නැත. එසේ වීමට ඔවුන්ට ඇති අයිතියද, ඒ ඉගැන්වීම මත ඔවුන් විසින් පවත්වාගෙන යන සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම්ද අනිවාර්යයෙන්ම, ඔවුන්ට හිමි විය යුතුය.”

කොළඹ

2020 වසරේදී මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව, 2020 වසරේදී මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව, 2020 වසරේදී මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව...

ප්‍රජාවේ සේවයේ යෙදවීමට සූදානම් කළ යුතුය

කොළඹ මළසිරුරු ආදාහනයේ අමතර මහක

දැනට අවසන් වී ඇති මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව, 2020 වසරේදී මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව, 2020 වසරේදී මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව...

දැනට අවසන් වී ඇති මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව, 2020 වසරේදී මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව, 2020 වසරේදී මරණයට පත්වූ පුද්ගලයන්ගේ ආගමික හැඳුණට අනුව...

ලොකඩවුන් කිරීමකදී සැලකිලිමත් විය යුතු දරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ ආරක්ෂාව

පී. ප්‍රියදර්ශන්

ලමා ආරක්ෂාව සාමූහික වගකීමක් වන අතර, සෑම දෙනෙකුම ලමා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටලුවලට විසඳුමක් සෙවීමට උත්සාහ කරමින් සිටිති. නමුත් ගැටලු ඇතිවීමට පෙර ඒවා වැළැක්වීම සඳහා පියවර ගන්නේ නැත. මෙයට ප්‍රධානතම හේතුව වන්නේ දෙමාපියන් සහ දරුවන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතා දුර්වල වීමයි. අප දරුවන් සමඟ සම්බන්ධතා ශක්තිමත්ව වර්ධනය කර ගත යුතුයී ලමා අයිතිවාසිකම් සහ ලමා ආරක්ෂාව සඳහා නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් සිදුවන අපරාධ 100% පාලනය කළ නොහැකි වී ඇත. Covid-19 වසංගත කාලය තුළ ද එම තත්ත්වයම එලෙසම පැවතුණි.

පසුගිය කාලයේ ශ්‍රී ලංකාවේ දරුවන්ගේ ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් වන විවිධ සිදුවීම් වැඩි වැඩියෙන් වාර්තා වන්නට විය. දරුවන් තම දෙමාපියන් විසින්ම මරා දැමීම, අනහර දැමීම හා දෙමාපියන් සහ ඥාතීන් විසින් අමානුෂික ලෙස පහරදීම්වලට ලක්වීම වැනි සිද්ධීන් නිරන්තරයෙන් වාර්තා විය.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ දරුවන් පැහැර ගැනීම, වහල් සේවයේ යෙදවීම, ලමා මෙහෙකාරත්වය, අධ්‍යාපනය අත්හිටුවීම, හිරිහැර කිරීම, බරපතල ලිංගික අපයෝජනය, ලිංගික සූරාකෑම, දූෂණය, නීත්‍යානුකූල භාරකරුවන්ගෙන් ලමයින් පැහැර ගැනීම, ලිංගික හිරිහැර, ළමුන් ලිංගික සම්බන්ධතා සඳහා පණිවිඩකරුවන් ලෙස යොදා ගැනීම, දරුවන් නොසලකා හැරීම, ගණකා වෘත්තීය සඳහා යොදා ගැනීම වැනි විවිධ ආකාරයේ ලමා අපචාර වාර්තා වේ.

2022 වසරේ ලමා ආරක්ෂක අධිකාරියේ දත්තවලට අනුව ලමයින්ට එරෙහි අපයෝජන සිද්ධීන් 10,497ක් වාර්තා වී ඇත. 2021 වසරේදී දී මෙම සංඛ්‍යාව 11,187 ක් විය. එසේම 2020 දී ලමයින්ට එරෙහි අපයෝජන සිද්ධීන් 8165 ක්, 2019 දී 8558 ක් සහ 2018 දී 9512 ක් ලෙස වාර්තා වී ඇත. මේවා ලමා ආරක්ෂක අධිකාරියට පමණක් වාර්තා වූ සිදුවීම් සංඛ්‍යා වේ. කෙසේ වෙතත්, ලමා ආරක්ෂණ සංවිධාන වාර්තා කරන්නේ, සමාජයේ සිදුවන එවැනි සිදුවීම්වලින් 50% ක් වාර්තා නොවන බවයි.

“පොඩි ලමයින් ඉතා බුද්ධිමත්. ඔවුන්ට ඕනෑම තත්වයකට අනුවර්තනය විය හැකිය. මේ නිසා ඔවුන්

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

විශ්වාස කළ සහ ආදරය කළ අය විසින් රැවටීමට, අපයෝජනයට සහ ඝාතනයට පවා ලක් වේ. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ දෙමාපියන් සහ දරුවන් අතර රැකවරණය හා අන්තර් සබඳතා නොමැති වීමයි. අප දරුවන් සමඟ ඇති සම්බන්ධතා ශක්තිමත්ව ගොඩ නගා ගත යුතුය. Stop Child Cruelty පදනමේ (SCC) සමාරම්භක නිර්මාතෘ සහ ළමා ආරක්ෂණ සන්ධානයේ සම කැඳවුම්කරු වෛද්‍ය කුෂ් වික්‍රමනායක පැවසුවාය.

ජාතික ළමා ආරක්ෂක අධිකාරියේ දත්තවලට අනුව 2020 වසරේ ළමයින්ට එරෙහි කෲරත්වය පිළිබඳ පැමිණිලි 2237ක් සහ ළමයින්ට එරෙහි වෙනත් ප්‍රචණ්ඩත්වයන් පිළිබඳ පැමිණිලි 2580ක් ලැබී ඇත. මේ අතර, 2021 වසරේදී ළමයින්ට එරෙහි කෲරත්වය පිළිබඳ පැමිණිලි 2741ක් සහ ළමයින්ට එරෙහි වෙනත් ප්‍රචණ්ඩත්වය පිළිබඳ පැමිණිලි 3432ක් ලැබී ඇති බව තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනත හරහා ලබාගත් තොරතුරුවල සඳහන් විය.

“ජීවත් වන පරිසරය අනුව සහ ආර්ථික ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දෙන විටදී සමාජය තුළ ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ අපයෝජනයන් සිදුවෙන්නවා. පීඩනය වැඩි වීමත් සමඟම සිදුවන ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ අපයෝජනය අප සමාජයේ සාමාන්‍ය දෙයක් බවට පත්ව ඇත. මානසික ආතතිය වැඩි වන විට, දෙමාපියන් එය තම දරුවන් මතින් පිට කරති. එවිට දරුවන්ට පහර දීම, බැහීම ආදී ක්‍රියා හරහා ඔවුන් තම කෝපය පිට කරති.” ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසමේ හිටපු කොමසාරිස්වරයක වන නීතිඥ අම්බිකා සන්තුණනාදන් පවසන්නීය.

ජාතික ළමා ආරක්ෂක අධිකාරියෙන් හා කාන්තා, ළමා කටයුතු සහ සමාජ සවිබල ගැන්වීම් අමාත්‍යාංශයෙන් තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනත යටතේ ලබා ගත් තොරතුරුවලට අනුව 2020 වර්ෂයේ කොවිඩ් ලොක්ඩවුන් කිරීමේ කාල සීමාව තුළ ළමුන් කෙරෙහි සැලකිල්ලක් නොදැක්වීම සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි 466 ක් වාර්තා වී ඇති අතර එය 2021 වසර තුළදී 1535 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

ආර්ථික අර්බුදයට මුහුණ දීම නිසා බොහෝ අය තම ආතතිය සහ කෝපය තම නිවසේ දරුවන් සහ සහකරු හෝ සහකාරිය මතින් පිට කිරීමට පටන් ගත්හ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බොහෝ නිවෙස්වල පවුල්වල දරුවන් ප්‍රචණ්ඩත්වයට හා හිරිහැරවලට ලක් වූහ.

“ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ අපයෝජනය නතර කරන්නේ කෙසේද සහ පාලනය කරන්නේ කෙසේද යන්න කළ නොහැකි කාර්යයකි. අපේ රටේ යාන්ත්‍රණය ගත් කල වින්දිතයන්ට පිහිට වෙන්න ක්‍රම නැහැ. පැමිණිලි කිරීමට ක්‍රම තිබුණද බොහෝ දෙනෙක් පැමිණිලි කිරීමටවත් දන්නේ නැත. එසේ පැමිණිලි කළද පැමිණිලිවලට නිසි අවධානයක් යොමු වන්නේ නැත. පැමිණිලි මධ්‍යස්ථානවල හදිසි දුරකථන අංක පවා ක්‍රියාත්මක නොවන බව පෙනී යයි. පැමිණිලි ලැබුණද කිසිදු පියවරක් ගන්නේද නැත.” ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසමේ හිටපු කොමසාරිස්වරයක වන නීතිඥ අම්බිකා සන්තුණනාදන් මහත්මිය පවසයි.

මේ තත්වය තුළ ජාතික ළමා ආරක්ෂක අධිකාරියේ දත්තවලට අනුව ළමා හිංසන සිද්ධීන් 2019 වසරේ 8558ක්, 2020 දී 8165ක් සහ 2021 දී 11187ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. මෙතරම් විශාල පැමිණිලි සංඛ්‍යාවක් ලියාපදිංචි වී තිබියදීත් ලියාපදිංචි නොවූ පැමිණිලි තවත් විශාල ප්‍රමාණයක් තිබෙන්නට ඉඩ තිබේ. විශේෂයෙන්ම පැමිණිලිලක් ගොනු කිරීමට දැනුමක් නොමැතිකම, පවුලේ ගෞරවය, බිය වැද්දීම, සමාජයට මුහුණ දීමට ඇති බිය, ලැජ්ජාව වැනි හේතූන් මත සිදුවීම් විශාල ප්‍රමාණයක් වාර්තා නොවේ.

“ළමා අපවාර සහ ප්‍රචණ්ඩත්වය පිළිබඳව අපි දරුවන් දැනුවත් කළ යුතුය. සෑම දරුවෙකුම අවම වශයෙන් පුද්ගලයන් 3 දෙනෙකු සමඟ හෝ විශ්වාසනීය ශක්තිමත් සම්බන්ධතාවක් පැවැත්විය යුතුය. මක්නිසාද යත් ඔවුන් තමන්ට සිදු වූ අපයෝජනයන් යමෙකුටඑක් අයෙකුට හෝ හෙළි කරන්නේ එවිට පමණි. Stop Child Cruelty පදනමේ (SCC) සමාරම්භක නිර්මාතෘ සහ ළමා ආරක්ෂණ සන්ධානයේ සම කැඳවුම්කරු වෛද්‍ය කුෂ් වික්‍රමනායක පැවසුවාය.

විශේෂයෙන්ම වයස අවුරුදු 10ට අඩු දරුවන්ට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩත්වය සම්බන්ධ සිද්ධීන් 2019 වසරේ 3634ක් වාර්තා වී ඇත. 2020 දී සිද්ධීන් 3416 ක් හා 2021 දී සිද්ධීන් 4352ක් වාර්තා විය. ප්‍රවණ්ඩත්වයට වැඩි වශයෙන් ගොදුරු වන්නේ වයස අවුරුදු 10 ක් 18 ක් අතර දරුවන් වේ. 2019 දී අපයෝජන සිද්ධීන් 6768 ක්, 2020 දී 6333 ක් සහ 2021 දී 8579 ක් වාර්තා වී ඇත.

“ප්‍රවණ්ඩත්වයක් හෝ අපයෝජනයක් සිදු වූ විට අසල්වාසීන් පැමිණිලි කරනවාද? මම හිතන්නේ නැහැ. මොකද ඔවුන්ට ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දීමට සිදුවේ යැයි සිතා ඔවුන් පැමිණිලි කරන්නේ නැහැ. බොහෝ අපවාර සිද්ධීන් හෙළිදරව් වන්නේ ළමයින් පාසැල් යන විටය. ළමයින් තම පාසලේ මිතුරන්ට පවසා එම මිතුරන් ගුරුවරුන්ට පවසන විටය. කොවිඩ් වැනි වසංගත තත්වයකදී, විශේෂයෙන් ලොක්ඩවුන් කාල සීමාව අතරතුර පාසල් වසා ඇති විට, මාර්ගගත ඉගෙනුම් ක්‍රියාකාරකම් සිදු වේ. මේ නිසා තම මිතුරන් සමඟ කතා කිරීමට හෝ ගුරුවරයාට තම ගැටලු පැවසීමට නොහැකි තත්වයකට දරුවන් පත්වෙති. එබැවින් මාර්ගගත ඉගෙනුම් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන අතරතුර, එක් එක් දරුවා සමඟ තනි තනිව අදහස් බෙදා ගැනීමට යම් මාධ්‍යයන් තිබිය යුතුමය. එවැනි තත්වයන් තුළ අවම වශයෙන් සතියකට වරක්වත් පෞද්ගලිකව ළමුන් සඳහා මාර්ගගත උපදේශන පන්ති පැවැත්වීම වඩාත් සුදුසුය.” ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසමේ හිටපු කොමසාරිස්වරයක වන නීතිඥ අම්බිකා සන්ගුණනාදන් මහත්මිය පවසයි.

කාන්තා හා ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ, ජාතික ළමා ආරක්ෂක අධිකාරිය හා පරිවාස හා ළමා ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාත්මක වේ. සියලුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල එම දෙපාර්තමේන්තු කාර්යාල පිහිටුවා ඇත. මේවාට අමතරව ළමා අපවාර සිද්ධීන් සම්බන්ධයෙන් පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවද සක්‍රීයව ක්‍රියා කරනීඑබැවින් විපතට පත් දරුවන්ට හෝ ඔවුන්ගේ හිතවතුන්ට කිසිදු බියකින් තොරව පැමිණිලි ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

“බංග්ලාදේශය, කෙන්යාව, ජපානය සහ දකුණු අප්‍රිකාව වැනි රටවල් ළමා අපවාර සහ ප්‍රවණ්ඩත්වය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ කටයුතු හා ඒ හා සම්බන්ධ වැඩසටහන් ඉදිරියට ගෙන යන අතරතුර අපේ රට වන ශ්‍රී ලංකාව ආපස්සට ගොස් ඇති බව” වෛද්‍ය තුෂ් වික්‍රමනායක පවසයි.

ළමා අපයෝජන සම්බන්ධයෙන් මහාධිකරණයේ පවරා ඇති නඩු 350ක් ළමා ආරක්ෂක අධිකාරිය මගින් විමර්ශනය කෙරේ. මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණවල නඩු 350 - 400ක් පමණ විභාග වෙමින් පවතියි. මීට අමතරව පාසල් තුළ සිසුන්ට සිදුවන හිරිහැර සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සහ ළමා ආරක්ෂක අධිකාරිය එක්ව ‘පාසල් ශිෂ්‍ය ආරක්ෂක කමිටුව’ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතයි.

“අපි අපේ යාන්ත්‍රණ වෙනස් කළ යුතුයි. අපේ රටේ සියලුම යාන්ත්‍රණ දුර්වලයි. වගකිවයුතු තනතුරු දරන අය පවා විපතට පත් වූවන්ට රැකවරණය ලබාදීමට ඉදිරිපත් වන්නේ නැහැ. අපට වැදගත් වන්නේ නිසි යාන්ත්‍රණයක් සැකසීමයි. එසේම, රාජකාරි දරන්නන් අදාළ දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ නිසි පැහැදිලි බවක් සහ දැනුමක් සහ ඒ පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමක් තිබිය යුතුය. “අම්බිකා සන්ගුණනාදන් මහත්මිය පවසයි.

සෑම වසරකම ළමා අපවාර පිළිබඳ පැමිණිලි 8000ක් පමණ ළමා ආරක්ෂක අධිකාරියට ලැබේ. එනම් මසකට පැමිණිලි 600 - 800ක් ලැබේ. ළමයින්ට අමානුෂික ලෙස පහරදී තුවාල සිදුකිරීම් සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි විශාල ප්‍රමාණයක් වාර්තා වේ. ඉන්පසු පැමිණෙන්නේ ලිංගික අපයෝජනයයි.

මාර්ගගතව පන්ති පැවැත්වෙන අවස්ථාවලදී අපවාර රැක සිදුවන බව අපට ප්‍රවෘත්ති හරහා දැනගන්නට ලැබුණා. දරුවන්ට ඉගෙනීමට ජංගම දුරකථන ලබා දීමේදී ඔවුන් නොදැනුවත්වම ඔවුන්ගේ දත්ත හෙළිදරව් විය හැකිය. ගැහැණු ළමයින්ගේ දුරකථන අංක සහ ඡායාරූප ලබාගෙන ඒවා විකුණති. මේ සඳහාම වෙනම කණ්ඩායමක් කටයුතු කරති. එවැනි දේ වළක්වා ගන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ කතිකාවන් ගොඩනැගිය යුතුය. විශේෂයෙන්ම ගැහැනු ළමයින් මෙවැනි ගැටලු සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු බව අම්බිකා සන්ගුණනාදන් මහත්මිය පවසයි.

හිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

මේ අනුව, කොවිඩ් ලොක්ඩවුන් කාලසීමාව තුළ මෙන්ම සාමාන්‍ය කාල වලදීද තුළ ළමුන්ට එරෙහි ළමා අපචාර සහ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීම් වැඩි වෙමින් පවතී. ලොක්ඩවුන් කාල සීමාවේදී පිටතට ගොස් පැමිණිලි කිරීමට නොහැකි වීමද මෙවැනි අපචාර වැඩි වීමට හේතුවකි. අනාගතයේදී එවැනි ලොක්ඩවුන් අවස්ථාවන් පැමිණියහොත් දරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය. අපයෝජනයන්ගෙන් ඔවුන් ආරක්ෂා කිරීමට යාන්ත්‍රණයක් සකස් කළ යුතුය.

කොවිඩ් අභියෝගය ජයගැනීම

රේඛා තරංගනී ෆොන්සේකා

රෝහල්ගත විය යුතුම මොහොතකදී මම දරු දෙදෙනාගේ අත්දෙක අල්ලාගෙන රෝහලෙන් එළියට ආවෙමි. එය ජීවිතය උඩු යටිකුරු වුණ තප්පර, පැය ගණනකි.

අම්මා කෙනෙක් මනසින් හෝ ස්පර්ශ කරන්න අකමැති, දරුවන්ගේ මරණ මංවකයකදී දැනෙන වේදනාව කෙබඳුද? ඔවුන් ජීවත්ව සිටියදීම මම ඒ වේදනාව සිය දහස් වාරයක් මනසින් විඳිමින් සිටියෙමි.

‘මම මැරුණාට කමක් නෑ. දරු දෙන්නා ආරක්ෂා කරලා දෙන්නැයි, එදා කොළඹ අහස යටදී මම දෙවියන් යැද්දෙමි.’

කොවිඩ් පරීක්ෂණයට කලින් ‘උඹට කොවිඩ් මවෝ. කිය කියා විහිළු කළ ඩොක්ටර් මනෝජී සිය අසුනින් නැගිට, ‘රේඛා මේක ඔයාට විතරක් හැදුණා නෙවෙයි, ශක්තිමත්ව මුණ දෙන්න තව මමත් උදව් කරන්නමි. යැයි පැවසුයේ වරක් දෙවරක් නොවේ. මට ශක්තිමත් වෙන්නට යැයි පැවසූ වෛද්‍ය මනෝජී, තියටර් ඇඳුමෙන් අප තිදෙනා පසුපසින් පැමිණියේ මට වඩා අවුල් වූ ගාතටය.

කන්දකාඩු යන්න වෙයි, මගේ දරු දෙන්නා කන්දකාඩු ගෙනියයි. මට දරු දෙන්නා කන්දකාඩු යවන්න බෑ! ඒක කොහේ තියෙන නීතියක්ද? අසනීප නම් යන්න ඕන රෝහලකට. මගේ දරුවෝ කන්දකාඩු ගෙනියනවට මම විරුද්ධ වෙනවා. මේ රටේ නීතියක් තියෙනවා. ලෙඩෙක් ළඟම රෝහලට නොයවා කප්පරක් දුර කඳවුරකට ගෙනියන්නේ කොහේ තියෙන නීතියකටද?

මම ඉපදුණ, හැදුණ වැඩුණ කොළඹ පාලු ග්‍රහලෝකයක් මෙන් මට දැනෙන්නට විය. මට කාට හෝ කතා කරන්න ඕනෑ විය. හිත හැල්ලු වෙනකන් කියව කියවා අඩන්න ඕනෑ විය. ඒත් කාට කියන්නද?

මම මැසේජ් එකක් ටයිප් කළෙමි. බොද වුණ ඇස් යටින් අපහැදිලි අකුරු ටයිප් කර ලොකු කතාවක් මම වචන දෙකකින් හිතවතෙකුට මැසේජ් කළෙමි.

‘මට කොවිඩ්’

ඒ වන විටත් හිතවත් බොහෝ දෙනෙක් රෝගයට ගොදුරු වී තිබුණි. ඒ මා ගෙවූ මුසලම රැය විය. පැහැදිලිව වචන ගොනු කර සිදුවූයේ කුමක්ද කියා ලියාගන්න බැරි තරම් වේදනාත්මකය.

සියල්ල උඩු යටිකරු කළ කොවිඩ්

කොවිඩ්19! එය සුදු කොඩි නැතුව, මළබෙර නැතුව, මල් වඩම් නැතුව හැම ගෙදරකම කෙනෙකුට අවසන් ගමන් යන්න වුණ කාලයකි. වෛද්‍යවරයාට, හෙද නිලධාරියාට හිමි උණකටුව, සිකියුරිටි ගාර්ඩ් හෝ පිළිගැනීමේ නිලධාරියාගේ දැනට ගිය කාලයකි. සිස්ටර්ම් බිද වැටී, සෞම්‍ය රෝගයට බිය වී නිවසේම සැඟවගත් මිනිසුන් හැරදී ආබාධයන්ට ලක් වී මියගිය කාලයකි. හිතු හිතු ලෙස නීතිය නැවු, ඇතැම් පිරිස් අනීතිකව කටයුතු කළ කාලයකි.

එවකට සෑම පුවත්පතකම, විද්‍යුත් මාධ්‍යයකම ප්‍රධාන මාර්තෘකාව වූයේ කොවිඩ්-19යි. මින් පෙර අපේ සවනට නුපුරුදු වදන් රාශියක් දිනපතා කතාබහට එක් වුණේද එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසය. ඒ අතරින් කන්දකාඩු, උණ රෝහල, ලොක් ඩවුන්, නිරෝධායනය, නිරෝධායන නීති සහ නිරෝධායන නීති කඩ කිරීම වැනි වැකි මෙන්ම ඒ ඔස්සේ සිදුවන අත්අඩංගුවට ගැනීමද ඇසෙන්නට විය.

කොවිඩ්-19 ලෝකය පුරා සිය අණසක පැතිරවීම ඇරඹුයේ 2019 දෙසැම්බර් මාසයේය. චීනයේ හුබෙයි පළාතේ වූහාන් නුවරින් සිය ව්‍යාප්තිය ඇරඹූ කොවිඩ් හඳුනා නොගත් නිව්මෝනියාවක් ලෙස කෙටි කාලයකදී වූහාන් පළාත හුදෙකලා කරවීමට සමත් විය.

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ කීන්දු තීරණවලටද දැඩි බලපෑම් එල්ල කල මෙම වසංගතය හේතුවෙන් Covid-19 ජාත්‍යන්තර අවධානය යොමු විය යුතු මහජන සෞඛ්‍ය පිළිබඳ හදිසි තත්ත්වයක් (PHEIC) 2020-01-30 දින ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධාන ලෙස නම් කරනු ලැබීය. ඉන් අනතුරුව මාර්තු 12 වැනි දින කොවිඩ් 19 ලොව පුරා වසංගත තත්වයක් ලෙසටද ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය ප්‍රකාශයට පත් කෙරිණි.

2021 අප්‍රේල් 12 දින වන විට රටවල් සහ භූමි ප්‍රදේශ දෙසියයකට වඩා ස්ථානවලින් කොවිඩ්-19 රෝගීන් මිලියන 135 වඩා වාර්තා වන්නට වූ අතර මරණ 2,930,000ක් දක්වා ඉහළ නගිමින් තිබිණි. කොවිඩ්-19 වෛරසය ආරම්භ වුණේ කෙසේද? එය ආරම්භයේදීම මර්දනය කරගත නොහැකි වුණේ කුමක් නිසාද? යන අභියෝගාත්මක ප්‍රශ්න ලෝක බලවතුන් අතරින් මතුවන්නට විය.

මුලු ලොවම විශාලාවක් සේ විය. ආසන්න රටක් වූ ඉන්දියාවේ නගර ගම් සිසාරා චිතකයන් දැල්වෙන්නට වූයේ ඔක්සිජන් නොමැතිව රෝගීන් මැරී වැටෙන අතරතුරය. මෙම වෛරසය සාමාන්‍යයෙන් වාතය මගින් බෝ නොවන මුත් ප්‍රධාන වශයෙන් ව්‍යාප්තිය කහින විට සහ කිවිසුම් යනවිට පිටවන (respiratory droplets) බිඳිති මාර්ගයෙන් බව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් පෙන්වාදෙනු ලැබීය.

වෛරසය මගින් අපවිත්‍ර වූ මතුපිටක් ස්පර්ශ කොට නැවත තම මුහුණ ඇල්ලීම මගින් මෙම රෝගය වැලඳීමට හැකියාවක් ඇති බව සඳහන් කළ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය, රෝග ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන්නෙකුගෙන් රෝගය බෝවීමට වැඩි හැකියාවක් මෙන්ම රෝග ලක්ෂණ රහිත රෝගියෙකුගෙන්ද රෝගය බෝවීමට හැකියාව ඇති බව ප්‍රකාශයට පත් කළේය.

වෛරස ශරීරයට ඇතුළුවීමේ සිට රෝග ලක්ෂණ පෙන්නුම් කිරීම දක්වා කාලය සාමාන්‍යයෙන් දින පහක් වන මුත්, දින දෙකේ සිට දාහතර (14) දක්වා වෙනස් විය හැකි බව හඳුනා ගැනුණි. උණ, කැස්ස සහ හුස්ම ගැනීමේ අපහසුව ලෙස හිස ඔසවන රෝගයේ සංකූලතා නිව්මෝනියාව ලෙස බරපතල වන බව වෛද්‍ය මතය විය. එන්නතක් හෝ විශේෂිත ප්‍රතිකාරයක් නොමැති වූ බැවින් රෝගය මර්දනය කිරීමට මූලික ප්‍රතිකාර ක්‍රම ලෙස ක්‍රියාවට නැංවුණේ රෝග ලක්ෂණානුකූලව උපකාරක චිකිත්සාව සිදු කිරීමය. රෝගී තත්වයකදී අනුගමනය කළ යුතු රෝග වැළැක්වීමේ ක්‍රමවේද අප රට තුළ නීතියක් බවට පත් වූයේය. නිතර දැන් සේදීම, කහින විටදී සහ මහමග ගමන් කිරීමේදී මුඛය ආවරණය කිරීම, සමාජ දුරස්ථභාවය, සැකකටයුතු

පුද්ගලයන් අධීක්ෂණය සහ ස්වයං නිරෝධායනය වීම දක්වා නීති පැනවෙන්නට විය. වසංගතය ජයගැනීම සඳහා පැනවෙන නීති රීති ලොවපුරා වෙනස් වෙමින් යවත්කාලීන වන්නට වූයේ ඇසිපිය ගහනවාටත් වඩා වේගයෙනි.

කොවිඩ් සේවාවට අභියෝගයට

රට පුරා ප්‍රධාන රෝහල් ගණනාවක දැඩි සත්කාර ඒකක (ICU) කොවිඩ් රෝගීන්ගෙන් පිරී පවතින බවට වාර්තා පළ විය. කොළඹ සියලුම රජයේ සහ පුද්ගලික රෝහල් උපරිම ධාරිතාවකට ළඟා වීම නිසා අගනුවර ප්‍රධාන සංචාරක හෝටල් 'ලොබිය' කොරෝනා ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන බවට පත් විය. ඔක්සිජන් ඉල්ලුම වැඩි වීමත් සමඟම එහි සැපයුම නිසියාකාරව පවත්වාගෙන යාම රජයේ සහ පුද්ගලික රෝහල් සියල්ලටම එකසේ විශාල අභියෝගයක් වන තත්වයක් මතු විය.

කොවිඩ් රෝගය වැළඳී බහුතරයක් මිය යන්නට වූයේ අන්ත අසරණ තත්වයට පත් වීමෙන් අනතුරුවය. රෝගයට බියවීම ප්‍රධාන හේතුවයි. එමෙන්ම බොහොමයක් රෝගීන්ට සිය ඥාතීන් දැක ගැනගැනීමට හැකි වන්නේ ඇතැම්විට ඔහු නිවසේ ගෙවන අවසන් තප්පර කීපයේදී මෙන්ම ගිලන් රථයට නංවා ගන්නා අවසන් තප්පර කීපයේදී පමණි. කවර රෝගී තත්වයකින් මියගියද ඇන්ටිජන් පරීක්ෂණයකින් පසුව පමණක් ඥාතීන්ට දේහය බාරදීමේ නව ක්‍රමවේදයක්ද පැවතුණි.

එවකට කොළඹ අධිකරණ විශේෂඥ වෛද්‍ය නිලධාරී අජිත් තෙන්නකෝන් මහතා මාධ්‍ය වෙත කියා සිටියේ, කොරෝනා ආසාදිතයන් බවට තහවුරු වූ විට එවැනි මෘතදේහයන් මරණ පරීක්ෂණයකට භාජනය නොකර, පවුලේ ඥාතීන් සම්බන්ධ කරගෙන මියගිය පුද්ගලයා පිළිබඳ සියලු තොරතුරු රැස්කොට වාචික මරණ පරීක්ෂණයක් (verbal Autopsy) මගින් මිය යාමට හේතුව අනුමාන වශයෙන් සඳහන් කරන බවය.

කොවිඩ් 19 යනු දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු මුළු ලොවම එක ලෙස එකවර අභියෝග රැසකට මුහුණ දුන් අවස්ථාවකි.

ඊට අමතරව සිය රට තුළ පවත්නා නීති පද්ධතීන් තුළ හා ඒ ඒ රජයන් විසින් පනවනු ලබන නව නීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීමේ හා එයින් සිය අයිතිවාසිකම් කප්පාදුවකට ලක්වීමේ අභියෝග යටද ලොව පුරා ජනතාවට මුහුණ දෙන්නට සිදු විය. ලොව බොහෝ රටවල් කොවිඩ් 19 වසංගතය තම රටවල පැතිරෙන්නට වූ කාල සීමාව තුළ හදිසි තත්වයන් ප්‍රකාශ කරනු ලැබීය.

එකල ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාමුවෙන් ඉවතට ගොස් ජනතාවගේ සිවිල් නිදහසට සීමා මායිම් පැනවීම රට තුළ දක්නට ලැබුණි රැකියා අහිමි වීම, වැටුප් කප්පාදු හා සේවක අයිතිවාසිකම් ආදිය, කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් ලෝක ආර්ථිකයේදී විශේෂයෙන් පීඩාවට පත් වන ක්ෂේත්‍රයන් විය.

පැරණි නීති සහ අලුත් නීති

ලොව බොහොමයක් රටවල් වෙනස් කළ සහ ක්‍රියාත්මක කළ නීති රීති මෙන්ම අප රටේදී පැවති නීති සහ නව නීති සම්පාදනය වන්නට විය. සුද්දාගේ කාලයේ සම්පාදනය වූ නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනත (Quarantine and Prevention of Diseases Ordinance - Act no 3 of 1897) හඳුන්වාදෙන ලද්දේ 1897 පෙබරවාරි මස 9 වනදාය.

ඉන් පසුව මෙම පනත 1971 අංක 7, 1919 අංක 14, 1920 අංක 14, 1936 අංක 13, 1939 අංක 11, 1941 අංක 5, 1943 අංක 38 හා 1952 අංක 12 දරන සංශෝධන පනත මගින් තවදුරටත් සංශෝධනය වී ඇත. පසුව 2005 අංක 12 දරන දඩ වැඩි කිරීමේ පනත මගින්ද මෙම පනතේ 5 වන වගන්තිය සංශෝධනය කර තිබේ.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

නීතිඥ ජගත් ලියනාරච්චි මහතා කළ දේශනයකදී සඳහන් කළ පරිදි අප රටේද පැනවුණු හා බලගැන්වුණු නීති අනපනත් රාශියකි.

එකල ගනු ලැබූ තීන්දු තීරණ අතර නිවෙසේ සිට රැකියා කිරීම ගැනද අවධානය යොමු විය. නිවසේ සිට වැඩ කිරීමේදී “නිවස” යන්න “සේවා ස්ථානය” යන නිර්වචනය යටතට අයත් නොවීම මත නීතිමය පසුබිම අහිමිවන සෙයක් විය. නිවසේ සිට රාජකාරි කිරීම සම්බන්ධව මෙපමණ කලක් නීති තත්ත්වයන් වර්ධනය වී නොතිබුණ අතර පසුව එය අවශ්‍යම කාරණයක් බවට පත් විය. ශ්‍රී ලංකාවේ කම්කරු නීතිවලට අනුව නම්‍යශීලී රාජකාරි වේලාවන් හෝ නිවසේ සිට රාජකාරි කටයුතු කිරීම සඳහා නීතිමය ප්‍රතිපාදන නොවීය.

සේවා ස්ථානය යන්නෙහිදී සේවකයාගේ වෘත්තීය ආරක්ෂාව හා සෞඛ්‍ය පිළිබඳව (Occupational Safety and Health - OSH) සේවා යෝජකයාට වගකීමක් ඇති අතර ඔහු විසින් ඊට අදාළ පහසුකම් හා ආරක්ෂාව සැපයිය යුතුය.

සේවා ස්ථානයේදී සේවකයාගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳව කර්මාන්තශාලා පනතට කම්කරු වන්දි ගෙවීම පිළිබඳ ආඥා පනත ආදියද සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනත ආදියද බලපැවැත්වූවද නිවසේ සිට සේවය සැලසීමේදී නිවසේදී සිදු වන අනතුරක් සම්බන්ධව සේවා වෘත්තීය ආරක්ෂාව මෙන් නීතිය තුළ ප්‍රතිපාදන නැත. උදාහරණයක් ලෙස පවසන්නේ නම් සේවකයා නිවසේ සිට කටයුතු කිරීමේදී පරිගණකය හරහා විදුලිය කාන්දු වීමකින් අනතුරක් සිදු වන්නේ නම්, සේවා යෝජකයා ඊට වගකිව යුතු වන්නේද නැද්ද යන්න ගැටලුසහගතය.

නිරෝධායන නියෝග පැනවීමේ බලතල නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනතේ (222 අධිකාරිය) 2 වන වගන්තිය යටතේ සෞඛ්‍ය විෂය භාර අමාත්‍යවරයා වෙත ලබාදී තිබුණි. එකී වගන්තිය යටතේ පනවනු ලබන නියෝග ගැසට් පත්‍රයේ පළ කළ යුතු බව පනතේ 12 වන වගන්තියේ සඳහන්ව තිබුණි.

නිරෝධාන නියෝගයන්හි විෂය පථය යටතේ, රෝගී තැනැත්තන් වෙන් කර තැබීම, මියගිය පුද්ගලයන්ගේ සිරුරු මිහිදත් කිරීම හෝ ආදාහනය කිරීම, යනාදී වශයෙන් විෂය කරුණු 19ක් පිළිබඳව නිරෝධායන නියෝග පැනවිය හැකි බව පනතේ 3 වන වගන්තිය දක්වයි.

එමෙන්ම නව නිරෝධායන නියෝග ලෙස කොරෝනා වසංගතය පැමිණීමත් සමග සෞඛ්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් 2020 මාර්තු මස 20 වන දින අංක 2167/17 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් 1925 ධාන්‍ය ගබඩා කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ නිරෝධායන නියෝග නිකුත් කර ඇත.

2020 මාර්තු 25 දින අංක 2168/6 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් පැරණි නියෝග තුනක සඳහන් නිසි බලධාරියා යන්නෙහි අර්ථකථනය වඩාත් පුළුල් කරනු ලැබ ඇත.

සියලුම ආකාරයේ ස්පර්ෂයෙන් බෝවෙන හෝ ආසාදිත රෝග ශ්‍රී ලංකාව තුළ හා ඉන් පිටතදී පැතිරීම වැළැක්වීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන සැලසීම සඳහා මෙම පනත පනවා ඇති බව එහි හැඳින්වීමේ සඳහන් වේ.

රෙගුලාසි පැනවීමේ බලතල

නිරෝධායනීය රෝගයක් පවතින අවස්ථාවකදී එය වැළැක්වීමට අදාළ විෂය භාර අමාත්‍යවරයාට රෙගුලාසි පැනවිය හැක්කේ කුමන කරුණු සම්බන්ධයෙන්ද යන්න දක්වා තිබෙන්නේ නිරෝධායන සහ රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනතේ 3(1) වගන්තියේය. ඒ අනුව, ගුවනින් සහ බෝට්ටු මගින් භාණ්ඩ සහ පුද්ගලයන් රැගෙන ඒම තහනම් කිරීම. එසේ රැගෙන එන්නේ නම් එකී භාණ්ඩ සහ පුද්ගලයන් නිරෝධායනයට ලක් කිරීම. නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම. රෝගය වැළඳී ඇති පුද්ගලය-

න් හුදෙකලා කිරීම සහ අවශ්‍ය නම් වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු කිරීම. රෝගය හේතුවෙන් මිය යන පුද්ගලයන්ගේ මෘතදේහයන් ආදාහනය හෝ භූමදානය සිදු කරන ආකාරය නිර්දේශ කිරීම දක්වා ඇත.

එනමුත් නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ Quarantine and Prevention of Diseases Ordinance- Act no 3 of 1897 ආඥා පනත යටතේ නිකුත් කරන රෙගුලාසි හෝ නියෝගයන්හි එසේ ප්‍රතිකාර හෝ නිරෝධායනය සඳහා පුද්ගලයන් රැගෙන යාමේදී අනුගමනය කළ යුතු නිසි ක්‍රියාපටිපාටියක් දක්වා නැත. එනමුත් ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව, සෞඛ්‍ය සහ දේශීය වෛද්‍ය සේවා අමාත්‍යවරයා අමතා නිකුත් කළ 2020 නොවැම්බර් 20 දිනැති ලිපියේ මානව හිමිකම් ආරක්ෂා වන පරිදි නිරෝධායනය ක්‍රියාවලිය පවත්වාගෙන යාම සඳහා මාර්ගෝපදේශ ඉදිරිපත් කර තිබුණේ මෙලෙසිනි.

නිසි බලධරයා විසින් බලතල පැවරීමේ විනිවිදභාවයක් ඇති කිරීම. රෝග පරීක්ෂාව සඳහා සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයන්ට බලය ලබා දීම. නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන ලෙස නම් කර ඇති ස්ථාන සහ ඒවායේ අධිකාරිය නම් කිරීම. නිරෝධායනය විය යුතු කාලය පැහැදිලි කිරීම. නිරෝධායනය කිරීම සඳහා හේතුව, ඔවුන් රැගෙන යන ස්ථානය සහ හුදෙකලාව සිටිය යුතු කාලය ඇතුළත් රිසිට්පතක් නිරෝධායනය වන පුද්ගලයන් වෙත නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම. නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන, විශේෂයෙන්ම නිසි බලධරයා මගින් බාහිර පරීක්ෂාවට ලක් කිරීම. ආසාදිතයන් වෛරස තත්ත්වයක අවාසනාවන්ත වින්දිතයන් ලෙස හඳුන්වනු වෙනුවට ඔවුන් වැරදිකරුවන් ලෙස දක්වමින් නිරෝධායනය හසුරුවන්නන් විසින් එම කටයුතු මාධ්‍ය වෙත දැනුම් දීම තහනම් කිරීම යන කරුණු විශේෂිත විය.

කිසියම් පුද්ගලයකු, නීත්‍යානුකූල අවසරයකින් තොරව, නිරෝධායන සහ රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනතේ ප්‍රතිපාදන හෝ ඒ යටතේ පනවා ඇති රෙගුලාසි කඩ කරන්නේ නම් හෝ ඉටු කිරීම පැහැර හරින්නේ නම් හෝ ආඥා පනත යටතේ පත් කරන ලද නිලධාරියකුගේ හෝ ආඥා පනතේ ප්‍රතිපාදන ක්‍රියාත්මක කරන පොලිස් නිලධාරියකුගේ කටයුතු සඳහා බාධා කරන්නේ නම්, ඔහු එකී පනත යටතේ වරදක් සිදු කළ තැනැත්තකු ලෙස සැලකේ. එවැනි පුද්ගලයකුට එරෙහිව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය ඉදිරියේ නඩු පැවරිය හැකිය.

එවැනි තත්වයකදී ඔහු වරදකරු යැයි තීරණය වුවහොත් මාස 6 ක් නොඉක්මවන කාලයක් සඳහා දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයකට බන්ධනාගාර ගත කිරීම මගින් හෝ රුපියල් 2෫000/-කට නොඅඩු සහ රුපියල් 10,000/-කට නොවැඩි දඩයක් නියම කිරීම මගින් හෝ එකී දඩුවම් ද්විත්වයෙන්ම ඔහුට දඩුවම් කළ හැකිය.

"නිරෝධායන නීති" කඩ කළහොත් බන්ධනාගාර ගත කළ හැකිය.

නිරෝධායන සහ රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනතේ 6 වගන්තියේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාර ව එකී ආඥා පනත යටතේ වරදක් සිදු කරමින් සිටින හෝ වරදක් සිදු කරන්නේ යැයි සාධාරණව සැක කළ හැකි පුද්ගලයකු වරෙන්තුවක් නොමැතිව නතර කිරීමේ සහ රඳවා තබා ගැනීමේ බලය පොලිස් නිලධාරීන් සහ ආඥා පනත යටතේ පත් කළ නිලධාරීන් සතු වේ.

එසේ නතර කරන පුද්ගලයාගේ නම සහ ලිපිනය නොදන්නේ නම් එවැනි විටකදී වරෙන්තුවක් නොමැති ව ඔහු අත්අඩංගුවට ගත හැකියි එසේ අත්අඩංගුවට ගන්නා පුද්ගලයන් ප්‍රායෝගිකව හැකි ඉක්මනින් මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

මෙයට අමතරව දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ 262 වගන්තිය ප්‍රකාරව ජීවිතයට අන්තරායදායක වූ රෝගයක බෝවීම පැතිර විය හැකි නොසැලකිලිමත් ක්‍රියාවක් සිදු කරන පුද්ගලයකුට මාස 6ක් නොඉක්මවන කාලයක් සඳහා දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයකට බන්ධනාගාර ගත කිරීම මගින් හෝ දඩයක් නියම කිරීම මගින් හෝ එකී දඩුවම් ද්විත්වයෙන්ම දඩුවම් කළ හැකිය.

ගුවන්තොටුපළ කළමනාකරණය

ලොව අන් රටවල ජාතික හෝ කලාපීය නිරෝධායනය සඳහා, දේශසීමා වසා දැමීම සිදු වන විට එකී රටවල මෙන් ගුවන් තොටුපොළ වසා දැමීම අප රටේදී සිදු කරනු ලැබීය. වසංගත සමයේ අප රටේ ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළ ඒ සඳහා සුදානම් කළේ මොන ආකාරයෙන්ද? විටින් විට වෙනස් වන නීති සමග මුහුණ පෑ අභියෝග මොනවද?

මේ පිළිබඳව අප ගුවන්තොටුපළ හා ගුවන්සේවා ශ්‍රී ලංකා සමාගමේ සභාපති මේජර් ජෙනරාල් විශ්‍රාමික ජී.ඒ. වන්දසිරි මහතාගෙන් විමසා සිටිමු.

එය අප මුණ පෑ විශාල අභියෝගයක්. හරියට එය මට හිතූණේ බුදුන්ගේ සමයේ පැවති දුර්භික්ෂයක් විදිහටයි. සියයට 50ක් පමණ තරුණ නිලධාරීන් අපේ management එකේ ඉන්නවා. කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වය ලෝකයේ විවිධ ස්ථානවලින් වාර්තා වන විට අපට මේ සඳහා සුදානම් වෙන් කියා අමාත්‍යවරයා ඇතුළු අදාළ සෞඛ්‍ය නිලධාරීන්ගෙන්ගෙන් උපදෙස් ලැබුණි ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපලක් කොවිඩ් වසංගත සමයේ හැසිරවිය යුතු ආකාරය පිළිබඳව අප උපදෙස් ලබා ලබා ගනු ලැබුවා. ඒ අනුව සේවා සැලසිය යුතුව ආකාරය අපි කොටස් කීපයකට බෙදුවා.

ගුවන් සේවාවන්හිදී වඩා වැඩි කාර්යභාරයක් ඉටු කරන ගුවන් traffic controller අංශය පවා අප සුදානම් කළුවා. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලබාදුන් මගපෙන්වීමට අනුව අප ගුවන්තොටුපළේ බොහොමයක් සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කළා. ඇතැම් විට රටට පැමිණෙන ගුවන් මගීන් ඇන්ටිජන් පරීක්ෂණවලට ලක් කිරීමට අප පියවර ගත්තා. තවත් විටක ඔවුන් මෙම ස්ථානයම රඳවා තබා ගනිමින් නිරෝධායන කටයුතු සිදු කිරීමටත් අප පියවර ගත්තා. මෙම තත්වය මාස අටක පමණ කාලයක් විවිධාකාරයෙන් වෙනස් වෙමින් යාවත්කාලීන වෙමින් පැවතියා.

ඒ වන විට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ අදාළ නිලධාරීන් ලබා දෙන උපදෙස් වලට අනුව විටින් විට වෙනස් වන නීති රීති සමග කටයුතු කිරීම යම් අභියෝගයක් බවට පත් වුණත් අප එය අකුරටම ක්‍රියාත්මක කළා. නිලධාරීන් සහ සේවකයන් මණ්ඩලයේ සුළු සේවකයා පවා මේ සඳහා කැප වී කටයුතු කළා.

සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය අභියෝග ජයගැනීම

කොවිඩ් වසංගත සමයේදී ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ විධායක සභාවේ උප සභාපතිත්වය දැරූ චෛද්‍ය අනිල් ජාසිංහ මහතා සිය අත්දැකීම් මෙසේ විස්තර කළේය.

ලංකාවේ පළමුවැනි කොවිඩ් රෝගියා වාර්තා වුණේ 2020 ජනවාරි 28 වැනිදා. ඒ එන කාන්තාවක්. ඉන්පසු ශ්‍රී ලාංකිකයෙක් විදියට covid රෝගියෙක් වාර්තා වුණේ මාර්තු මස 18 වැනිදා. අප මෙම අවස්ථාවේ ක්‍රියාත්මක කළේ නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනතයි. (Quarantine and Prevention of Diseases Ordinance- Act no 3 of 1897)

අප බොහොම කඩිනමින් මෙම රෝගය මැඩලන්න සංවිධානය වුණා. ඒ සඳහා සුදුසු සියලු පියවරවල් අප කඩිනමින් ගනු ලැබුවා. ඇතැම් විට දියුණු යැයි පවසන රටවල් නොගත් පියවරවල් අපි කඩිනමින් ගනු ලැබුවා. ඒ අනුව මාර්තු 18 වැනිදා මුළු රටම හදිසි තත්ත්වයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කළා. ඉන් පසු අප්‍රේල් එකොළොස් වැනිදා නිරෝධායන තත්ත්වයකට රට පත් කළා.

අප මෙහිදී අමතක කරන්න නරකයි අගෝස්තු 18 වන විට කොවිඩ් රෝගීන් 2,895ක් රට වටෙන්ම වාර්තා වුණත් එයින් 2765ක්ම සුව අතට හැරුණා. රිකවරි rate එක 95.5%යි එය ඒ වන විට ලෝකයේ ඉහළම rate එක ලෙස හඳුනා ගනු ලැබුවා. මරණ අනුපාතය සියයට 3.8%ක් ලෙස අවම මට්ටමේ පැවතුණා.

මෙහිදී මා විශේෂයෙන්යෙන් සඳහන් කළ යුතුයි covid වසංගත අවස්ථාවේ දේශපාලනික බලපෑම් නොමැති පසුබිමක සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය පැවතීම අපට මෙම රෝගය මර්දනය කිරීමට වඩා වැඩි පහසුවක් ගෙන දුන්නා. පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ රෝගය වැඩි වීමේ වැඩි ප්‍රවණතාවයක් ඇති පිරිස් ඉලක්ක කරගනිමින්ම අප විසින් සිදු කරනු ලැබුවා.

කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වයට රට පත්ව තිබුණත් කටුනායක ගුවන්වන් තොටුපළේ අවශ්‍ය විධිවිධාන සංවිධානය කරමින් රටේ ආර්ථිකය නිසියාකාරයෙන් පවත්වා ගෙන යෑමට අවශ්‍ය ඉඩකඩ අප සම්පාදනය කළා.

ඒ අවස්ථාවේ අප ගනු ලැබූ සියලුම නීති රීති අප පනවනු ලැබුවේ ජනතාව මෙම රෝගයෙන් ගොඩ ගැනීමට හැකි මාර්ගය එළිපෙහෙළි කර ගැනීමටයි. සෑම රෝහලක්ම කොවිඩ් රෝහලක් බවට පරිවර්තනය කරමින් එම රෝගීන් බේරා ගැනීමට අවශ්‍ය පසුබිම සකසා ගනු ලැබුවා. එමෙන්ම මුල් අවස්ථාවේදී සිය නිවසේදීම නිරෝධාන කටයුතු සඳහා යොමු කළත් පසුව නිරෝධාන මධ්‍යස්ථාන සකසමින් රට වටේම රෝගීන් එම ස්ථානවලට සේන්ද්‍ර කිරීමට අප කටයුතු කළා.

ඒ අතර තවත් සුවිශේෂී වූ කාරණයක් තමයි පැමිණීම අත්‍යවශ්‍ය නොවන සේවකයින් ගෙදර සිට වැඩ කරන්න යොමු කරවීම. වැඩි අවදානමක් ඇති රටවලට ගුවන් ගමන් සිදු කිරීම සීමා කළා. ඒ විතරක් නෙවෙයි කොවිඩ් වසංගත සමයේදී මාධ්‍යවලට අවශ්‍ය කරන හිටිම නිවුස් එක අපි විසින්ම මුදාහරින්න පටන් ගත්තා. එය බොහෝවිට අසුබවාදී පුවත් වෙනුවට සුබවාදී පුවත් රටේ ජනතාව අතරට ගලා යෑමේ ක්‍රමවේදයක් ලෙස සැකසුවා.

උදාහරණයක් විදියට අපි ඊළඟ දවසේ ක්‍රියාත්මක කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන කොවිඩ් මර්ධන ක්‍රියාවලිය ලංකාවේ ප්‍රවෘත්ති අතර ප්‍රධාන පුවත් බවට පත්වුණා.

එය අප සිදු කරනු ලැබූයේ තවත් පියවරක් විදියට. ඒ වගේම නැවතුණු තැපැල් සේවය අප රෝගීන්ට ඖෂධ බෙදෙන සේවයක් බවට පරිවර්තනය කළා.

රෝහල්වලට රෝගීන් පැමිණීම පාලනය කරමින් ඔවුන්ට අවශ්‍ය කරන සායනික බෙහෙත් සියල්ල තැපැල් මාර්ගයෙන් අප ඔවුන්ටලබා දුන්නා.

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන නව නීතිරීති අප රට තුළත් ඒ ඒ ආයතන ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපි කඩිනම් පියවර ගත්තා.

covid සමූහ හඳුනාගනිමින් ඔවුන්ගෙන් බෝවිය හැකි පුද්ගලයන් හඳුනා ගනිමින් කොවිඩ් පැතිර යාමේ වැඩි අවදානම් තත්ත්වය පාලනය කිරීමට අපට හැකි වුණා.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

කොවිඩ් සමයේ ආණ්ඩුවේ වගවීම සහ ධර්මික පැහැය

මංගලනාත් ලියනආරච්චි

වෘත්තීයෙන් සංචාරක මග පෙන්වන්නෙකු වූ ජයන්ත රණසිංහ 2020 මාර්තු 03 වන දා ඉතාලි ජාතික සංචාරකයින් සිව් දෙනෙකු සමග දඹුල්ල ප්‍රදේශයේ සංචාරය කරමින් සිටියේය. ඒ අතරතුර මතු වූ ආගන්තුක රෝග ලක්ෂණ හේතුවෙන් ප්‍රතිකාර ලබා ගත්තද, සුව නොවීම නිසා ඔහු තම පවුලේ වෛද්‍යවරයාගේ උපදෙස් මත කොළඹ ජාතික බෝවන රෝග විද්‍යායතනයට ඇතුළත් විය. ඔහුට කොරෝනා වෛරසය ආසාදනය වී ඇති බව මාර්තු 09 වන දින තහවුරු විය. ඔහු මෙරටදී හමු වූ පළමු ශ්‍රී ලංකික කොවිඩ් 19 වෛරසය ආසාදිත පුද්ගලයාය. සමස්ත ලෝකයම වේගයෙන් ගිල ගනිමින් තිබූ ව්‍යසනයක ආරම්භය මෙරටින් සනිටුහන් වන්නේ එසේය.

‘මේක ජාතික ගැටලුවක්. සියලු දෙනා ජාතිය ගැන හිතල වැඩ කරන්න ඕනෑ. මේ තත්ත්වය අවස්ථා හතරක් අනුව සලකා බලනවා. විෂබීජය රටට ඇතුළු වීම, එය පැතිරීම වැළැක්වීම, ප්‍රතිකාර කිරීම සහ විශාල වශයෙන් රෝගය පැතිරුණොත් ඊට මුහුණ දීම යන අවස්ථා හතරෙන් දැන් දෙවන අවස්ථාවේ අපි ඉන්නේ. වෛරසය පැතිරීම වැළැක්වීමට ගත යුතු සියලු ක්‍රියාමාර්ග අපි ගන්නවා. යම් හෙයකින් කොරෝනා වෛරසය පැතිර යාම ඉතාලියේ මෙන් වේගවත්ව සිදුවුවහොත්, ඉතා අමාරු තත්ත්වයක් නිර්මාණය වනු ඇති.’

මාර්තු 11 වන දා කොළඹදී පැවති ප්‍රවෘත්ති සාකච්ඡාවකදී එවකට සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෛද්‍ය අනිල් ජාසිංහ එසේ පැවසීය.

කොවිඩ් මරණ 16,808 ක්

සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන කාර්යාංශයේ නිල වෙබ් පිටුවෙහි කොවිඩ් 19 තත්ත්ව වාර්තාව 2022 දෙසැම්බර් 13 වන දායින් යාවත්කාලීන කිරීම නවතා තිබේ. ඒ අනුව දෙසැම්බර් 13 වන විට, තහවුරු කරනලද රෝගීන් සංඛ්‍යාව (සමුච්චිත) 671,756කි. ප්‍රතිකාර ලබන රෝගීන් සංඛ්‍යාව 38කි. නව රෝගීන් සංඛ්‍යාව 4කි. සුවය ලබා පිටව ගිය සංඛ්‍යාව 654,910කි. මරණ සංඛ්‍යාව 16,808කි.

මෙවැනි ආපදාවකදී මහජනයා වෙනුවෙන් සේවා සැපයීම ආණ්ඩුවේ වගකීමය. මේ සංඛ්‍යා දත්තවලට අනුව මේ වන විට ආණ්ඩුවේ වගකීම ඉටු කර තිබෙන බව පෙනෙන්නට තිබේ. ප්‍රතිකාර ලබන රෝගීන් සංඛ්‍යාව සහ නව රෝගීන් සංඛ්‍යාව පිළිබඳ දත්ත ඒ බව තහවුරු කර තිබේ. 2022 දෙසැම්බර් 13 වන දායින් දත්ත යාවත්කාලීන කිරීම නවතා දැමීම තුළින්ද කොවිඩ් වෛරසය ප්‍රමාණාත්මකව පාලනය කළ බව අනුමාණ කළ හැකිය. කොවිඩ් 19 වෛරසය පාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන වගකීම අවසන් වුවත් එය පාලනය කිරීම සඳහා භාවිත කළ උපාය, උපක්‍රම පිළිබඳ ආණ්ඩුවේ වගවීම තවමත් අවසන් වී නැත. ආණ්ඩුව නිසි කලට ඇතැම් ක්‍රියාමාර්ග ගත්තේ නම්, වගකීම්සහගත ලෙස හැසිරුණේ නම්, ඇතැම් අඥාන ක්‍රියාමාර්ග නොගත්තේ නම්, මේ මියගිය පුරවැසියන් 16,808න් යම් පිරිසකගේ ජීවිත හෝ බේරා ගැනීමට අවස්ථාව නොතිබුණේදැයි සාධාරණ සැකයක් ඇතිවීම වැළැක්විය නොහැක. ඒ අනෙකක් නිසා නොව මේවා නිකම්ම ඉලක්කම් නොව වටිනා මිනිස් ජීවිත බැවිනි.

සමස්ත ලෝකයටම හිටි හැටියේ මරු පහරක් එල්ල කළ කොවිඩ් 19 වෛරසයේ ආගමනයත් සමග එයින් ආරක්ෂාවන්නේ කෙසේද යන ප්‍රශ්නයට සියලු රටවල ජනතාව හැකි සෑම අයුරින්ම පිළියම් සොයන්නට පටන්ගෙන තිබුණි. සංවර්ධිත රටවල් මේ සඳහා ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් සොයා පර්යේෂණ කිරීම ආරම්භ කර තිබුණද, ඇතැම් රටවල් ඒ ඒ රටවල සම්ප්‍රදායික වෛද්‍ය ක්‍රම පමණක් නොව, ඇදහිලි විස්වාස පිළිබඳ පවා අවධානය යොමු කල බව අපට අමතක නැත. එවැනි වගකීම්සහගත බවින් මිදුණු රටවල් අතරින් අප රටටද හිමිවන්නේ ප්‍රමුඛ ස්ථානයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනයාද දේශීය වෙදකම, හෙළ වෙදකම, ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ විස්වාසයෙනුත් ඔබ්බට ගොස්, ඇතැම් ඇදහිලි විස්වාසයන් මත හිඳ කටයුතු කිරීම සුලබ දසුනක් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බොර දියේ මාළු බාන හොර වෙදුන්, දේවාල කපුවත් කරලියට පැමිණියේය. ඒ හොර වෙදුන්ට, කපුවන්ට දේශපාලනඥයින්ගේ මෙන්ම ජනමාධ්‍යවල අනුග්‍රහයද නොමදව ලැබෙන අයුරු දක්නට ලැබුණි.

කොවිඩ් 19 වසංගත තත්වය සමයේ ආණ්ඩුව බොහෝ කටයුතු මිලිටරි බලය යොදා ගනිමින් පාලනය කළද, අවිද්‍යාත්මක දෑ පැතිරීම හා ඊට ආණ්ඩුවේ අනුග්‍රහය ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් පාලනයක් නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත්, එවකට ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ ‘අපි තමයි හොඳටම කළේ’ යනුවෙන් කොවිඩ් සමයේ ආණ්ඩුවේ ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ පම්පෝරි ගැසුවද, ඉතාමත් කෙටි කලකින් එම තත්ත්වය අහිමි කර ගත් බවක් දක්නට ලැබුණි. කොවිඩ් සමයේ ආණ්ඩුවේ ක්‍රියාකාරිත්වය තුළ විනිවිදභාවය හා වගවීම පිළිබඳ බරපතල ගැටලු තිබේ.

පෙදරේරුවෙකුගේ කොවිඩ් ඖෂධයක්

වෘත්තියෙන් පෙදරේරුවෙකු වූ කැගල්ලේ ධම්මික බණ්ඩාර නිෂ්පාදනය කළ “ධම්මික පැණිය” මේ තත්ත්වය තුළ වඩාත් කතා බහට සහ ආන්දෝලනයට තුඩුදුන් කාරණාවක් වියි විශේෂයෙන් විෂය භාර අමාත්‍යවරයා, අමාත්‍යවරුන් මෙන්ම කතානායකවරයා පවා ධම්මික පැණිය සම්බන්ධයෙන් දක්වන ලද සහයෝගය නිසා කොවිඩ් 19 වෛරසය පිළිබඳ බියෙන් ඇලලිගොස් සිටි ජනතාව ධම්මික පැණිය පස්සේ යන්නට පටන් ගත්තේ ‘දියේ ගිලුණු මිනිහා පිදුරු ගහෙත් එල්ලෙනවාය’ කියන කියමන සනාථ කරමිනි.

ධම්මික පැණිය ප්‍රවර්ධනය හේතුවෙන් මහජනයාට අහිතකර තත්ත්වයන් දෙකක් නිර්මාණය විය. එකක් රෝගය නිවාරණයට කිසිදු බලපෑමක් නැති ධම්මික පැණිය පිළිබඳ විශ්වාස කරමින් රෝගීන් එය පානය කර රෝග සුවය ප්‍රාර්ථනා කිරීමය. දෙවැන්න මෙයට පක්ෂව හා විපක්ෂව ප්‍රවෘත්ති නිර්මාණය වන්නට පටන් ගැනීම නිසා කොවිඩ් වෛරසයෙන් ආරක්ෂාවීමේ ක්‍රමවේද පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමට තිබූ මාධ්‍ය අවකාශය ඒ පිළිබඳ පක්ෂ හා විපක්ෂ ප්‍රවෘත්තිවලින් පිරී යාමය. ඒ පිළිබඳ මෙතෙක් විධිමත් පර්යේෂණයක් සිදු වී නොමැති වුවත් මේ කාරණා දෙක නිසා සැලකිය යුතු රෝගීන් සංඛ්‍යාවක් මිය ගිය බව අනුමාණ කිරීම සාධාරණය. ධම්මික පැණිය පිළිබඳ රජයේ වගවීම අප ප්‍රශ්න කරන්නේ එවැනි සාධාරණ අනුමානයක සිටිය.

ජනමාධ්‍ය සහ ධර්මික පැණිය

සමාජ මාධ්‍ය තුළ ප්‍රචලිත කරමින් තිබූ ධර්මික පැණිය පළමුවෙන් ප්‍රසිද්ධ මාධ්‍ය මගින් මහජනයාගේ අවධානයට ලක් කරන්නේ දෙරණ නාලිකාවේ අද දෙරණ ප්‍රවෘත්ති විකාශය තුළින්ය. ඒ 2020 නොවැම්බර් 29 දාය.

‘කොවිඩ් වෛරසය සම්පූර්ණයෙන් මැඩ පැවැත්විය හැකි දේශීය ඖෂධයක් අත්හදා බැලීමට වතුපිටිවල කොවිඩ් ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානයේ වෛද්‍ය කණ්ඩායමක් සමත් වී තිබෙනවා. මෙම ඖෂධය පිළිබඳ බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යානුකූලව සිදු කළ පරීක්ෂණ මට්ටම් දෙකකදී 100% කොවිඩ් රෝගයෙන් සුවය ලබා ඇති බව පර්යේෂණය සිදු කළ වෛද්‍ය කණ්ඩායම පෙන්වා දෙනවා.’ යනුවෙන් ප්‍රවෘත්තිය ආරම්භ විය.

ප්‍රවෘත්තියේ සඳහන් දේශීය ඖෂධය ධර්මික පැණියයි

පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණවලින් කොවිඩ් ආසාදිත බවට තහවුරු වී දින හයක් ගත වූ රෝගීන්ට දින තුනක් අඛණ්ඩව දවසට දෙවරක් බැගින් එම ඖෂධය පානය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දීමෙන් අනතුරුව එම ඖෂධය පානය කළ රෝගීන් අතුරින් අහඹු ලෙස තෝරා ගත් දස දෙනෙකුගේ පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ සිදු කිරීමට වෛද්‍ය කණ්ඩායම කටයුතු කරනු ලැබූ බවත්, ඒ අනුව පළමු පර්යේෂණය යටතේ සිදු කළ අත් හදා බැලීමට අනුව පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ සිදු කළ රෝගීන් දස දෙනාගේම ශරීරවලින් කොවිඩ් වෛරසය ඉවත් වී ඇති බව නොවැම්බර් 16 වන දා තහවුරු තහවුරු වූ බවත් වැඩි දුරටත් එහිදී සඳහන් විය.

‘මම දන්න තරමින් පන්දාස් ගණනක් රෝගීන් ඉන්නවා. මේ රෝගීන්ට ඖෂධ ටික දීලා දින තුනකදී මේ අය නිව්ටාවට සුව කරලා දෙන්න පුළුවන් කියලත් මට දිවුරලා කියන්න පුළුවන්. ධර්මික බණ්ඩාර ද මෙහිදී අදහස් දක්වමින් කියා සිටියේය.

ඖෂධ නිෂ්පාදන සැපයීම හා නියාමන රාජ්‍ය අමාත්‍ය මහාචාර්ය වන්න ජයසුමනගේ අදහස් දැක්වීමක් ප්‍රවෘත්තිය අගට එක් කර තිබුණේ, මෙම ප්‍රවෘත්තියට නිල පිළිගැනීමක් එක් කිරීම සඳහා ය. නමුත් ප්‍රවෘත්තියේ සඳහන් වන කාරණය සම්පූර්ණයෙන් සත්‍ය බව පැවසීමට අමාත්‍යවරයා හදිසි නොවූ බව පෙනෙන්නට තිබිණි.

‘කොවිඩ් 19 රෝගය සඳහා හෙළ වෛද්‍යම ඇසුරින් නිෂ්පාදනය වූණ ඖෂධය පිළිබඳ අප යම් ආකාරයකට දැනුම්වත් වුණා. මේ පිළිබඳ තවදුරටත් පරීක්ෂණාත්මකව සොයා බැලිය යුතුයි කියන අදහසේ අප සිටිනවා. ඒ වගේම මේ ඖෂධයේ පලදායීතාව පිළිබඳ නිෂ්චිත වශයෙන්ම අදහසක් ලබා ගැනීම සඳහා ඉදිරි කාලයේදී කටයුතු කරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා. අමාත්‍යවරයා පවසා සිටියේය.

ධර්මික පැණියට ආණ්ඩුවේ අනුග්‍රහය

2023 දෙසැම්බර් 01 වන දා දෙරණ නාලිකාවේ බිග් ෆෝකස් වැඩසටහනට පැමිණි ධර්මික බණ්ඩාර හා දේශීය වෛද්‍ය ප්‍රවර්ධන, ග්‍රාමීය හා ආයුර්වේද රෝහල් සංවර්ධන හා ප්‍රජා සෞඛ්‍ය රාජ්‍ය අමාත්‍ය සිසිර ජයකොඩි ධර්මික පැණිය ගැන නැවතත් ජනතාව දැනුම්වත් කළේය.

‘මේ පිළිබඳව අපට තොරතුරු ලැබුණා. විශේෂයෙන්ම වතුපිටිවල රෝහලේ වෛද්‍ය ධර්මික මැතිතුමා, ඔහු සායනික පරීක්ෂණයක් සිදු කරලා තිබ්බා. කිහිප විටක් කොරෝනා ආසාදිතයින් වෙනුවෙන් ලබා දීලා තුන් වෙනි දවසෙදී කරන නැවත පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණයේදී රෝගය නැති තත්ත්වයක් වාර්තා වුණා. ඉන් පස්සේ එවැනිම කණ්ඩායමක් පරීක්ෂණයට ලක් කලා. ඊළඟට නියැදි පරීක්ෂණයක් කලා. කොටසකට බෙහෙත් ලබා දෙමින් සහ තවත් පිරිසකට බෙහෙත් ලබා නොදෙමින් පොසිටිව්, නෙගටිව් තත්ත්වය අධ්‍යයනය කලා. එහිදීත් 100%ක් ප්‍රතිපල වාර්තාගත වුණා. මේ පරීක්ෂණයේ දෙවෙනි අදියරේ තමයි අපට මේ තොරතුරු පිළිබඳව සොයා බලන්න යන්න ඕනෑ කියන අදහස පැන නැගුණේ. එතුමා (ධර්මික බණ්ඩාර) හමුවෙන්න ගියේ අපි ඒ පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිපලත් එක්ක. එහිදී රාජ්‍ය අමාත්‍යවරයා අදහස් දක්වා

සිටියේ, ඒ අන්දමනි. මෙවැනි අර්බුදකාරී අවස්ථාවක රාජ්‍ය අමාත්‍යවරයෙක් ප්‍රසිද්ධ මාධ්‍ය ඉදිරියේ සිදු කරන ප්‍රකාශයක් රජයේ ස්ථාවරය ලෙස ජනතාව සලකීම වැළැක්විය නොහැකිය. එපමණක් නොව 2020 දෙසැම්බර් 2 වැනිදා එවකට සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය පවිත්‍රා වන්නිආරච්චි ධම්මික පැණිය මාධ්‍ය ඉදිරියේ පානය කර පෙන්වන්නට කටයුතු කළාය.

2020 දෙසැම්බර් 10 වැනිදා ධම්මික බණ්ඩාර පාර්ලිමේන්තුවට කැඳවාගෙන ගිය රාජ්‍ය අමාත්‍ය සිසිර ජයකොඩි එම පැණිය පාර්ලිමේන්තුවේ කතානායකවරයා ඇතුළු ආණ්ඩු පක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරන්ට හඳුන්වා දුන් අතර කතානායකවරයා ඇතුළු මන්ත්‍රීවරුන් මාධ්‍ය ඉදිරියේ ධම්මික පැණිය පානය කරමින් එයට විශාල අනුග්‍රහයක් ලබා දෙන්නට කටයුතු කළේය. ඔවුන් බලාපොරොත්තු වූ පරිදිම එයට විශාල මාධ්‍ය අවධානයක් ලැබී තිබුණේය.

කොවිඩ් රැල්ල දරණු අතට

ධම්මික පැණිය පිළිබඳ මේ මාධ්‍ය ප්‍රචාරයන් සිදු වන විට කොවිඩ් දෙවන රැල්ල ආරම්භ වී රටේ තත්ත්වය දිනෙන් දින අර්බුදකාරී තත්වයකට පරිවර්තනය වී පැවතිණි. කොළඹ නගරයේ කොවිඩ් ව්‍යාප්තිය වේගවත් වී තිබුණේය. වෛරසයෙන් ආරක්ෂා වීම සඳහා රටේ විවිධ ප්‍රදේශ තුළ පිහිටා ඇති බන්ධනාගාරවල පහසුකම් නොමැති වීමෙන් හිතියට පත් බන්ධනාගාර රැඳවියන් නොසන්සුන් වී සිටි අතර ඇතැම් බන්ධනාගාරවල කලහකාරී තත්ත්වයන්ද ඇති විය. එසේ කලහකාරී වූ මහර බන්ධනාගාරයේ රැඳවියන් පිරිසකට ආරක්ෂක අංශ වෙඩි තබා තිබුණේ ද ධම්මික පැණිය පිළිබඳ ප්‍රවෘත්තිය විකාශ කළ දිනය වන නොවැම්බර් 29 වැනිදා වීම විශේෂිතය. එම වෙඩි තැබීමෙන් රැඳවියන් 8 දෙනෙකු මිය ගිය අතර 60 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් තුවාල ලබා තිබිණි. තුවාලකරුවන්ගෙන් 10 දෙනෙකුගේ තත්ත්වය අසාධ්‍ය විය.

රෝගීන් හඳුනා ගැනීමට පරීක්ෂණ කිරීම සඳහා පහසුකම් නොමැතිකමින් හුදකලා කළ ප්‍රදේශවලින් මෙන්ම නොකළ ප්‍රදේශවලින්ද රෝගීන් වාර්තා වෙමින් තිබුණේය. මේ වන විට රෝගීන් 200කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් දෛනිකව හඳුනාගනිමින් තිබිණි. 2020 නොවැම්බර් 30 වන දා වන විට රටේ වාර්තාගත සමස්ත කොවිඩ් රෝගීන් සංඛ්‍යාව 23,662 ක් වූ අතර 116ක් මරණ වාර්තා වී තිබිණි.

ධම්මික පැණියට දිගු පෝලිම්

කොවිඩ් වෛරසයෙන් ආරක්ෂා වීම පිළිබඳ මේ ව්‍යාජ බලාපොරොත්තුව සමාජගත කරන්නේ ඇයිද යන කාරණාව වටහා ගැනීම සඳහා ඒ අවස්ථාවේ රටේ පැවැති වාතාවරණය තේරුම් ගැනීම වැදගත්ය. ධම්මික පැණිය සම්බන්ධයෙන් ලබා දුන් රාජ්‍ය අනුග්‍රහය සහ මාධ්‍ය අනුග්‍රහය කොතරම් බලවත් වූයේද යත් 2020 දෙසැම්බර් මුල වන විට නිරෝධායන නීතිද නොතකා ධම්මික පැණිය ලබා ගැනීමට විශාල සෙනහක් කැහැල්ලේ ධම්මික බණ්ඩාරගේ නිවස ඉදිරිපිට පොර කන්නට පටන් ගෙන තිබුණේ උමතු වෙන් මෙනි. පැණිය ලබා ගැනීමට පැමිණෙන ජනයා පාලනය කිරීමට පොලීසිය පවා යොදවන්නට සිදු වී තිබිණි.

ධම්මික පැණිය සම්බන්ධයෙන් සමාජ මාධ්‍ය හැසිරීම පිළිබිඹු කරන පර්යේෂණ වාර්තාවක් හැෂ්ටැග් පරපුර එළි දක්වා තිබේ. දම්මික බණ්ඩාරගේ නිවස ඉදිරිපිටට සෙනහ ඒකරාශිවීම පෙන්වන ජායාරූප හා විඩියෝ දර්ශන හරහා ධම්මික බණ්ඩාර සැලකිය යුතු ප්‍රසිද්ධියක් අත්කරගත් බව එම වාර්තාවේ සඳහන්ය. හැෂ්ටැග් පරපුර නිකුත් කළ වාර්ථාවට අනුව ධම්මික පැණිය සම්බන්දයෙන් 2020 දෙසැම්බර් 4 සිට 31 දක්වා සමාජ මාධ්‍ය තුළ පළ කිරීම් (Post) 2848ක් සහ ඒ හා බැඳුණු ප්‍රතිචාරයන් (comment) 3172 නිරීක්ෂණය කර ඇත.

එයින් පසු සිදු වූ කොවිඩ් මරණ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට මේ මාධ්‍ය සංදර්ශනය හේතු වී ඇති බව පැහැදිලිය. මේ මාධ්‍ය සංදර්ශනය කොවිඩ් පළමු රැල්ල සාර්ථකව පාලනය කළ බව කියා පාරම්බාමින් සිට

දෙවැනි රැල්ලේදී කොවිඩ් වෛරසය ඉදිරියේ අසරණ වූ ආණ්ඩුව මහජන විරෝධය පාලනය කිරීම සඳහා යොදාගත් අපරාධකාරී උපක්‍රමයක් ලෙස පෙනෙන්නට තිබේ. නමුත් ඒ නිසා අහිමි වූ ජීවිත සම්බන්ධයෙන් එයට දායකත්වය දැක්වූ දේශපාලන අධිකාරය, රාජ්‍ය නිලධාරීන් කිසිවෙක් වග වන බවක් පෙනෙන්නට නැත.

ධම්මික පැණිය බොරුවක්

ධම්මික පැණිය පානය කිරීමෙන් කොවිඩ් වෛරසයෙන් සම්පූර්ණයෙන් සුවය ලැබෙන බව සමාජගත කළ පළමු ප්‍රවෘත්ති විකාශය කළ 2020 නොවැම්බර් 29 වන දා සිට විශේෂඥ කමිටුව විසින් පරීක්ෂණයක් පවත්වා ධම්මික පැණියෙන් රෝග සුව නොවන බව ප්‍රවෘත්ති මගින් දැනුම් දුන් 2021 මැයි දෙවෙනි දා දක්වා කාලය තුළ කොවිඩ් වෛරසය විශාල ලෙස මෙරට තුළ ව්‍යාප්ත විය. මහ ජනයා වෙත ඉතා අමිහිරි මතකයන් ඉතිරි කළ වඩාත් දරුණුම තත්ත්වය ඇති වන්නේ 2021 අප්‍රේල් මාසයේ කොවිඩ් 19 තුන්වන රැල්ල පටන් ගැනීමත් සමගය.

ධම්මික පැණිය පිළිබඳ මාධ්‍ය සංදර්ශනය මෙරට සමස්ත කොවිඩ් මරණවලින් යම් ප්‍රතිශතයක් සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු නේදැයි අසා දැන ගැනීමට අපි දම්මික බණ්ඩාර ඇමතු වෙමු.

‘මම අර පහුගිය කාලේත් ඔය වගේ කතා කරලා අපහසුවට පත් වුණානේ. නැත්තං ඔය ලොකු ප්‍රශ්නවලට මට ආයෙත් මුහුණ දෙන්න වෙනව් ඔබ තුමා එන්න. ඇවිත් කතා කරමු. හොඳයි. බුදු සරණයි.’ ඔහු දුරකතනය විසන්දි කළේය.

ධම්මික පැණිය පිළිබඳ මාධ්‍ය සංදර්ශනය නිසා අහිමි වූ ජීවිත සම්බන්ධයෙන් එයට දායකත්වය දැක්වූ දේශපාලන අධිකාරිය, රාජ්‍ය නිලධාරීන් කිසිවෙක් වග වන බවක් පෙනෙන්නට නැත.

රටක කතානායකවරයා ඇතුළු මන්ත්‍රීවරුන් මෙසේ ව්‍යාජ ඖෂධයක් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම ගැටලුසහගත වුවා සේම එය මහජනයා නොමග යවන සුළු කාරණක් නොවූයේදැයි අප කතානායක මහින්ද යාපා අබේවර්ධනගෙන් විමසූ විට ඔහු මෙසේ පැවසුවේය.

‘ඒ වෙලාවේ කර කියා ගන්න දෙයක් නැතිව මුළු රටම ඩෙස්පරේට් වෙලා හිටියේ. ආයුර්වේද දේ-පාර්තමේන්තුව මොනවා හරි යමක් කිව්වා නම් ඒක ඒ වෙලාවේ බාර ගන්නවා. ජනතාව විතරක් නෙමේ කවුරුත් ව්‍යාකූල වෙලා හිටියේ. ආයුර්වේදය කියන්නේ බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යාව එන්න කලින් ඉඳන් අපේ රටේ තිබිවිච වෙදකමක්. ඒක හැල්ලු කරන්න බෑ අපිට. ඒකෙන් අදටත් අපි හිතන්නේ නැති අසනීප සුව කරනවා. ඉංග්‍රීසි වෙදකමේ මේකට බෙහෙතක් තිබුණේ නෑ. සේරම දෙනා පර්යේෂණ කර කර හිටපු වෙලාව. නවීන විද්‍යාව පවා අසරණ වෙලා හිටියේ. ඒ වෙලාවේ ආයුර්වේද පැත්ත තමයි අපිට බලන්න තිබුණේ. සමහරු උළු හාල් බොන්න කිව්වා. ඒවායේ ගුණයක් නැතෙයි කියලා කාටවත් කියන්නෙ බෑ. බටහිර අහවල් එන්නන නිසා හොඳ වුණා කියලා කියන්න බෑනේ. මිනිසුන්ගේ ශරීරයේ මේකට ප්‍රතිශක්තිකරණය වර්ධනය වුණා. මිනිසුන්ට යම් අනතුරක් ආවාම ස්වභාවධර්මයෙන් මනුෂ්‍ය ශරීරය ඒකට ප්‍රතික්‍රියා කරනවා. ඒ ප්‍රතික්‍රියා කරනකොට ප්‍රතිශක්තිය වර්ධනය වෙනවා. අදටත් ඔය කොවිඩ් නැත්තේ නෑනේ. විෂ බීජය තියෙනවා. නමුත් මනුෂ්‍යයෝ ඒකට ඔරොත්තු දෙනවා දැන්. අද නෙමෙයි ඉතිහාසයේ ඉඳන් එහෙමයි.’

වත්ත ජයසුමන ලිස්සා යයි

එවැනි අරබුදකාරී අවස්ථාවක ධම්මික පැණිය වෙනුවෙන් වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ අමාත්‍යවරයෙකු පෙනී සිටීම සාධාරණදැයි අප මහාචාර්ය වන්න ජයසුමනගෙන් විමසූ විට ඔහු පැවසුවේ මෙවන් අදහසකි. ‘පස්සේ මිනිහා ඒක ලොකු බිස්නස් එකක් කරගත්තා. ඒකට සම්බන්ධ දේශපාලකයොත් හිටියා. මේ ප්‍රවෘත්තිය සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදියි. දෙරණ නාලිකාවේ දාපු මුල් ප්‍රවෘත්තිය නිසා මම මේක වෙනුවෙන්

පෙනී සිටිනවා වාගේ අදහසක් ගියා. හරියට පරීක්ෂණයක් කරන්නේ නැතිව මේ වගේ කතාවක් මාධ්‍යට කියන්න කිසිම අයිතියක් නෑ. හෙළ වෙදකමේ මේ තරම් වටිනා බෙහෙතක් හදලා තියෙනවා කිසිම අනුග්‍රහයක් නෑ, බටහිර වෛද්‍යවරයෙක් මේවා යට ගන්නවා කියලා මටත් වොදනා එල්ල වෙන්න පටන් ගත්තා. නමුත් මේකේ කිසිම ගුණයක් නෑ කියලා විද්වත් කණ්ඩායම පැහැදිලිව කියලා තිබුණා. ඒකකන් ඒ අය විශාල බිස්නස් එකක් කළා. ඕක මගේ අමාත්‍යාංශයට අයිති දේකුත් නෙමේ. ආයුර්වේද අමාත්‍යාංශයෙන්ම ඕක කරන්න ඕනෑ. හැබැයි ආයුර්වේද අමාත්‍යාංශයට ඒ වගේ පරීක්ෂණයක් කරලා පෙන්න්න පුළුවන්කමක් තිබ්බේ නෑ. ඒ නිසා තමයි මම මැදිහත් වෙලා මේක කරලා පෙන්නුවේ. නමුත් මම මුල ඉදන්ම දැනගෙන හිටියා මෙතන මොකක්ද වෙන්නේ කියලා. කොවිඩ් වගේ වෛරසයක් ඔය වගේ සරල බෙහෙතකින් හොඳ කරන්න කොහොමද?.

කමිටුවක් පිහිටුවලා මේ ගැන වාර්තාවක් දෙන්න කියලා මට කිව්වා. මාධ්‍යවලින් කියනවා මේ පැණියෙන් හොඳ වෙනවා කියලා. තවත් සමහරු කියනවා මේකට රාජ්‍ය අනුග්‍රහය දෙන්න ඕනෑ කියලා. ඒ නිසා වෛද්‍ය පීඨවල ඉන්න ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්යවරු කැඳවලා, මේ ගැන හරියට පරීක්ෂණයක් කරලා බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යානුකූලව මේ ගැන වාර්තාවක් දෙන්න කියලා කීවා. මම කිසිම තැනක ඔය පැණිය හොඳයි කියලා නෑ. මම මුල ඉදන්ම මේක අවංක වැඩක් නොවෙයි කියන අදහසේ තමයි හිටියේ. රෝගීන් තොරාගෙන පරීක්ෂණය නිම කරන්න සති දහයක් විතර ගියා. රජයේ මැදිහත්වීමෙන් නිසි පරිදි කරපු පරීක්ෂණයෙන් පැහැදිලි වුණා මේ ධම්මික පැණියෙ රෝගය සුව කිරීම සඳහා කිසිම බලපෑමක් නෑ කියලා. ඒ වාර්තාව නිකුත් කරලා මම මාධ්‍යයේ කතා කළාට පස්සේ තමයි ධම්මික පැණිය ගැන ආණ්ඩේලනය නැති වුණේ.

හිටපු රාජ්‍ය අමාත්‍යවරයා එසේ පැවසුවත් වාර්තාව නිකුත් කළේ 2021 මැයි මාසයේය. ප්‍රවෘත්තිය පළ වී මාස 5 කට පසුවය. ඒ වන විට මහජනයා ගත කළේ කොවිඩ් වසංගතයේ වඩාත් දරුණුතම අවදිය පසුකරමිනි. ඒ වන විට ඉන්දියාවේ ඇස්ට්‍රා සෙනෙකා, රුසියාවේ ස්පුට්නික්, ජර්මනියේ ෆයිසර් එන්නත් ලංකාවට ලැබෙමින් තිබූ අතර කොවිඩ් වෛරසය මර්දනය කිරීම සඳහා නිවැරදි ක්‍රමවේදය එන්නත බවට මෙරට මහජනයා තුළද විස්වාසය ගොඩ නැගෙමින් තිබිණි. තම ජීවිත බේරාගැනීම පිළිබඳ එවැනි බලාපොරොත්තුවක් ගොඩ නැගීම ආණ්ඩුවට මහත් අස්වැසිල්ලක් වී තිබූ අතර ඉන් පසු මහ ජනයා තුළ ආරම්භ වී තිබුණේ එන්නත් විද ගැනීම සඳහා තරඟකාරී තත්වයකි.

මේ වන විට කෝවිඩ් වෛරසයට විසඳුම එන්නත්කරණය බව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය පවා සහතික කර තිබියදීත්, ආණ්ඩුව කාලී මැණියන්ගේ නියමයෙන් ධම්මික මහතා නිපදවූ බව කියන ධම්මික පැණියට අනුග්‍රහය ලබාදීම නතර කර නොතිබුණි. ලෝකයේ බොහෝ රාජ්‍ය නායකයන් ප්‍රසිද්ධියේම කෝවිඩ් එන්නත ලබා ගන්නා ආකාරය ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ දැක ගත හැකි වුවද, අප රටේ ඉහළ දේශපාලනඥයන් හෝ ඔවුන්ගේ පවුල්වල කිසිවෙකුත් එන්නත් ලබා ගන්නා ආකාරයක් ජනමාධ්‍ය මගින් ප්‍රචාරය වූ බවක් අපට මතක නැත. ආණ්ඩුව ඉහළ නායකයන් හැමෝටම හොර රහසේ එන්නත ලබා ගෙන, රටේ ජනතාවට ධම්මික පැණිය පොවා වගකීමෙන් නිදහස් වන්නට උත්සහ කළාදෝ යන සැකය මෙහිදී බැහැර කළ නොහැකිය.

මහාචාර්ය නිස්ස විතාරණ හොතකා හැරීම

වෛරසවේදය පිළිබඳ විද්‍යාඥයෙකු මෙන්ම ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ වෛරස් හා වසංගත රෝග සම්බන්ධ උපදේශකයෙකු ලෙස කටයුතු කර ඇති මහාචාර්ය නිස්ස විතාරණ මෙරට සිටින වෛරසවේදය හා වසංගත රෝග පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධියක් ඇති අතලොස්සක් දෙනා අතරින් එක් අයෙකි. මහාචාර්ය නිස්ස විතාරණ කියා සිටින්නේ, කොවිඩ් වසංගත තත්වයේදී වෛරස් රෝග සම්බන්ධ ආචාර්ය උපාධියක් සහිත තමාගෙන් පමණක් නොව, ඒ පිළිබඳ දැනුම සහිත වෙනත් කිසිවෙකුගෙන් උපදෙස් ලබා ගැනීමට ආණ්ඩුව කටයුතු නොකිරීම පිළිබඳ තමා දැඩි ලෙස කනගාටුවට පත් වන බවයි.

“ඇත්තටම ආණ්ඩුව ඒ වෙලාවේ එහෙම කටයුතු කිරීම පිළිබඳව මා පුදුමයට මෙන්ම කනගාටුවට පත්ව

සිටියා. අපි අපේ දැනුමෙන් අපේ රටට සේවය කළ යුතුයි. නමුත් ආණ්ඩුව ඒකට අවස්ථාව ලබා නොදී, වෙනත් වෙනත් ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳව විශ්වාසය තබා කටයුතු කළ බවක් දකින්නට ලැබුණා. මම දේශීය හා සම්ප්‍රදායික දේවල් ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නැහැ. මේ දේශීය දේ වුනත්, නියමිත විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයකට අනුකූලව නියදි පරීක්ෂණ සිදු කර, සුදුසු නම් පමණක් එය ජනතාවට මුදා හැරීමට හැකියාව තිබුණා. ඔය කියන ඖෂධය වුණත්, රාජගිරියේ ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතනය හරහා පර්යේෂණ කරලා එය සුදුසුද යන්න පරීක්ෂා කිරීමට හැකියාව තිබියදී ආණ්ඩුව කටයුතු කළ ආකාරය හාසාජනකයි. වෛරස් හා වසංගත රෝග පිළිබඳ විද්‍යාඥයෙකු වන මගෙන් විතරක් නෙවෙයි, ඒ පිළිබඳ දැනුම තියෙන කිසිම කෙනෙක්ගෙන් ආණ්ඩුව වැඩක් ගත්තේ නැහැ. ඒ ගැන මා මහත් කනගාටුවට පත් වෙනවා.”

කොවිඩ් වසංගත තත්වය හමුවේ ආණ්ඩුවේ හැසිරීම පිළිබඳව තවදුරටත් අදහස් දැක්වූ මහාචාර්ය නිස්ස විතාරණ කියා සිටියේ, එවකට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යවරයා වූ පවිත්‍රා වන්නිආරච්චි වෛරසය සම්බන්ධයෙන් වූ විශේෂඥ මතය පවා බැහැර කළ බවයි.

අමාත්‍ය සිසිර ජයකොඩිගේ පිළිතුර

ධම්මික පැණිය ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙන් කොවිඩ් වෛරසය නිසා ව්‍යාකූල තත්වයට පත්ව සිට ජනතාව නොමග ගිය බවත් ඒ නිසා දැනට වාර්තාවී ඇති මරණ සංඛ්‍යාවෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් ඒ නොමග යාම නිසා සිදු වූ මරණ සේ අනුමාණ කළ හැකි වීමත් පිළිබඳව අප දේශීය වෛද්‍යවේදීන් ප්‍රවර්ධන, ග්‍රාමීය හා ආයුර්වේද රෝහල් සංවර්ධන හා ප්‍රජා සෞඛ්‍ය රාජ්‍ය අමාත්‍ය සිසිර ජයකොඩිගෙන් විමසීමක් කළෙමු.

‘ඒ වෙනකොට කොවිඩ් එන්නතක් හඳුනාගෙන තිබුණේ ඉන්දියාව විතරයි. ඒකේ අයිතිකාරයා වැක්සින් එක නිෂ්පාදනය කරගන්න බැරිව රටක් දාලා එංගලන්තයට පැනලා ගියා. අනිත් රටවල් වැක්සින් නිෂ්පාදනය කරමින් සිටියත් ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය අනුමත කරලා තිබුණේ නෑ. ඒ වෙලාවේ අපි බැලුවේ විකල්ප ඖෂධයක් ගැනි ඉතිහාසයේ ඉදන්ම සෙම් රෝග සම්බන්ධයෙන් සාදික්කා, මී පැණි, ඉගුරු ප්‍රයෝජනවත් කියලා අපි දැනගෙන හිටියා. එන්නතෙන් ලැබෙන අතුරු ආබාධයන්ට වඩා ඉගුරු, සාදික්කා වගේ දේවල් පාවිච්චියෙන් සිදු වෙන හානිය අවමයි. මොකද අවුරුදු දහස් ගණනක් අපි මේවා පාවිච්චි කරලා තියෙනවා. ඒ නිසා ඒ ගැන දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යාත්මකව අපට ගැටලුවක් තිබුණේ නෑ. ඊ ළඟ කාරණය අපි සායනික අධ්‍යයනයකට මේක යොමු කළා. බණ්ඩාරණායක අධ්‍යයන ආයතනයේ මහාචාර්ය සෙනරත්ක පිලපිටිය මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන්. හැබැයි බටහිර වෛද්‍යවරු තමයි එතනට ආවේ. මුල් වෙලාවේ අපිට වතුපිටිවල රෝහලේ අධ්‍යක්ෂතුමාත් ඒ වෛද්‍යවරුන් කීවා ඒ අය සායනික වශයෙන් ඒවා බිලා සුවපත් වුණා කියලා. රෝගීන් මට කතා කරලා කීවා කිසි ගැටලුවක් නෑ කියලා. අපි මිහින්තලය කේන්ද්‍ර කරගෙන තමයි මේ පරීක්ෂණය කළේ. ඒකට මාස ගණනක් යනකම් රටේ සෞඛ්‍ය සේවයෙන් ඒ පරීක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය රෝගීන් ප්‍රමාණයක් නිෂ්චිතව එව්වේ නෑ. එතනට එවලා තිබ්බේ මුස්ලිම් අය. ඒගොල්ලෝ වෙන ප්‍රශ්නත් එක්ක මේවා ප්‍රතික්ෂේප කළා. ඒ නිසා සායනික අධ්‍යයනය ඒ තරම් සාර්ථක වුණේ නෑ. සායනික පරීක්ෂණයක් සාර්ථක කරගන්න නම්, ප්‍රමාණවත් නියැදියක් වෙන්න ඕනෑ. ඒ ප්‍රමාණවත් නියැදිය අහඹු ලෙස තෝරාගත්ත එකක් වෙන්න ඕනෑ. එක පිරිසකට ඖෂධය ලබා දෙන අතර අනෙක් පිරිසට ඖෂධ ලබා නොදෙන්න ඕනෑ. අවසානේ ප්‍රතිඵල සංසන්දනය කරන්න ඕනෑ. එතකොට තමයි පරීක්ෂණය සාර්ථක වෙන්තේ. මේ ක්‍රමවේදය පිළිබඳව ගැටලු තියෙනවා. නමුත් ඒ අවස්ථාවේ එම තැනැත්තාගේ (ධම්මික බණ්ඩාරගේ) හැසිරීමත් එක්ක විශාල ගැටලුවක් මතු වුණා. ඒ නිසා අපි මේ ඖෂධයයි එයාගේ හැසිරීමයි පටලගන්න යන්නේ නෑ. නමුත් ඒ තුළින් අපි සමාජයක් විදිහට අධෛර්‍යට පත් වුණා.

අපි විකල්ප වශයෙන් තියන ප්‍රතිකාර මොනවද කියලා හොයා බැලුවා. ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මේ සඳහා විශේෂ කමිටුවක් පත් කළා. කොවිඩ් රෝගය සම්බන්ධයෙන් දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක ඖෂධයක් පිළිබඳ ප්‍රතිශක්තිකරණ ඖෂධයක් ලබා දෙන්න කියලා. ඔවුන් නිර්දේශ කළා සුව ධරණ ඖෂධය. ඉගුරු, කොත්තල්ලි, වෙනිවැල්ගැට, හීන් අරත්ත තමයි ඒකේ භාවිතා කළේ. ඒක මේ රටේ බොහෝ අය බිච්චා. ඒකේ ප්‍රතිඵල තිබුණා. ඒත් මේ ජනමාධ්‍යවේදීන් දේශපාලන වුවමනාවන් මත පැණිය ගැනමයි හොයන්නේ. ඒ සිද්ධි සමූහය බලන්න වෙන්තේ ඒ සිද්ධිය පැවැතිවිට කාලයට සාපේක්ෂවයි.”

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

රාජ්‍ය අමාත්‍යවරයා අඳහස් කරන්නේ තමන් හඳුන්වා දුන් ධම්මික පැණිය කොවිඩ් සඳහා ඖෂධයක් වූ බවය මෙය පානය කරන අයෙකුට ජීවිත කාලයටම කොවිඩ් නොවැලඳෙන්න බව ධම්මික බණ්ඩාර කියා සිටියේ, කැට තබමිනි. නමුත් ධම්මික පැණිය පානය කර මාස දෙකක් ඉක්ම යන්නටත් මත්තෙන් සෞඛ්‍ය ඇමතිනියට කොවිඩ් වැලඳුණා පමණක් නොව, ඇය පණ බේරා ගත්තේද අනු නමයෙනි. විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයෙන් පරිබාහිරව අවිද්‍යාවට මුල් තැන ලබා දෙමින් ගංගාවල මුට්ටි පාකර හැරීමටද ඇය කටයුතු කළ බව අපට අමතක නැත. එසේම ධම්මික පැණිය පානය කළ පියල් නිශාන්ත ඇතුළු තවත් ආණ්ඩුපක්ෂ මන්ත්‍රීවරුන් තිදෙනෙකුටද කොවිඩ් වැලඳුණේය.

ආණ්ඩුවේ වගවීම එසේ තිබියදී, 2022 පෙබරවාරි 12 වන දා රාත්‍රියේ කොවිඩ් වෛරසය ආසාදනය වීමෙන් කැගල්ල, හෙට්ටිමුල්ල, මාකුර ගනේගොඩතැන්නේ පදිංචිව සිටි 58 හැවිරිදි ඒ.කේ. හීන්බණ්ඩා මිය ගියේය. ඔහු අන් කිසිවෙකුත් නොව, ධම්මික බණ්ඩාරගේ බාල සොහොයුරාය. අනතුරුව ධම්මික පැණිය පිළිබඳ ආණ්ඩුව හෝ වෙනත් කිසිවෙකුත් කතා කළ බවක් අපට මතක නැත.

කොවිඩ් එන්නත් මිලදී ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් රජයේ විනිවිදභාවය පිලිබඳ ප්‍රශ්න කළ යුතුය !

කේ. ප්‍රසන්නකුමාර්

රට තුළ කොවිඩ් වසංගතය ව්‍යාප්තිය ආරම්භ වී වසර 2ක් ගතවී ඇතත් එහි අවදානම සම්පූර්ණයෙන්ම පහව ගොස් නොමැත. ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් ආසාදනය පාලනය කිරීම සඳහා කොවිඩ් එන්නත ලබා ගැනීම අනිවාර්ය කරන ලදී. මේ හේතුවෙන් අවශ්‍ය කොවිඩ් එන්නත ආනයනය කිරීමට රජය පියවර විසින් පියවර ගනු ලැබිණි. මේ අතරවාරයේ කොවිඩ් එන්නත් අධික මිලකට ලබා ගන්නා බව විරුද්ධ පක්ෂ විසින් චෝදනා නගන්නටද වූහ. කොවිඩ් එන්නත් මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය සම්බන්ධයෙන් ද රජය විනිවිදභාවයක් පවත්වා ගෙන නොමැත. අධික මිලට ලංකාවට එන්නත් ගෙන්වන නමුත් සියල්ලන්ටම එන්නත් ලබාදීමේ ක්‍රියාමාර්ග අවසන් නොවීම හේතුවෙන් එන්නත් දස දහස් ගණනක් කල් ඉකුත් වී ඇති බවද නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ, 2021 ජනවාරි 29 සිට එන්නත් කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කොට ඇත. ඉන්දියාවේ Oxford AstraZeneca, චීනයේ Sinopharm, රුසියාවේ Sputnik V හා ඇමරිකාවේ Pfizer BioNtech, Moderna යන එන්නත් ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිතා කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාවට කොවිඩ් එන්නත් ආනයනය කිරීම සඳහා විශාල මුදලක් වැය කිරීමට සිදු විය. එන්නත් හිඟය සහ ඉල්ලුම නිසා නිෂ්පාදකයන් නියම කරන මිල අනුව එන්නත් ආනයනය කිරීමට රජය විසින් පියවර ගෙන තිබුණි. එමෙන්ම එන්නත් ආනයනය සහ විදේශ පරිත්‍යාග සඳහා වැය කරන මුදල් සම්බන්ධයෙන් රජය කිසිදු විනිවිදභාවයක් පවත්වා නොමැත. මේ අතර කොවිඩ් එන්නත සම්බන්ධයෙන් ජනතාව තුළ පවතින අප්‍රසාදය හේතුවෙන් බ්‍රසීලීන් එන්නත් ලබා ගැනීමට බොහෝ දෙනා උනන්දු වූවේද නැත. එබැවින් ආනයනය කරන ලද බොහෝ කොවිඩ් එන්නත් කල් ඉකුත් වීමටත්, ආනයනය සඳහා වැය වූ මුදල් නාස්ති වීමටත් හේතු වී තිබේ.

“රටේ මුළු ජනගහනයෙන් 70% කට එන්නත් ලබාදීමේ ඉලක්කය කිසිදු ගැටලුවකින් තොරව ඉටුකර ගත හැකියි. එන්නත Covid වෛරසයට එරෙහිව සම්පූර්ණ ආරක්ෂාවක් සපයන්නේ නැත. එබැවින් සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ අඛණ්ඩව පිළිපැදීමේ අවශ්‍යතාවක් තිබෙනවා.” යැයි සෞඛ්‍ය සේවා නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විශේෂඥ වෛද්‍ය විශේෂඥ හේමන්ත හේරත් මහතා පැවසීය. නමුත් ඔහු පැවසූ පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ

කොවිඩ් එන්නත් වැඩසටහන සම්පූර්ණයෙන් අවසන් කර නොමැත. එසේම අධික මිලක් ගෙවා ආනයනය කරන ලද එන්නත් නිසි පරිදි භාවිත නොවී කල් ඉකුත් වෙමින් පවතී.

කොවැක්ස් (COVAX) ව්‍යාපෘතිය

2021 මාර්තු මාසය වන විට ශ්‍රී ලංකාව එන්නත් මාත්‍රා 515,000ක් ආනයනය කර ඇත. මේ අතර ඉන්දියාවෙන් Covishield එන්නත් මාත්‍රා 500,000 ක් සහ රුසියාවෙන් Sputnik V එන්නත් මාත්‍රා 15,000 ක් ද ආනයනය කරන ලදී.

ඉන්දියාවේ CoviShield එන්නතෙහි මාත්‍රා 10 කුප්පියක මිල රුපියල් 10,287.38කට (ඇ.ඩො. 51.5) සහ එන්නත් මාත්‍රාවක් රුපියල් 1,028.74 කට (ඇ.ඩො. 5.15) ආනයනය කරන ලදී. රුසියාවෙන් ස්පුට්නික් V එන්නත මාත්‍රා 5ක් රුපියල් 9,947.51කට (ඇ.ඩො. 49.80) සහ එන්නත් මාත්‍රාවක් රුපියල් 1,989.50කට (ඇ.ඩො. 9.96) ආනයනය කරන ලදී.

එසේම CoviShield එන්නත ආනයනය කිරීම සඳහා ප්‍රවාහන වියදම්ද ඇතුළුව මුළු වියදම රුපියල් 515,346,540.50 (මිලියන 515.34) ක් වැය කර ඇති බව ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාව පවසයි. නමුත් CoviShield එන්නත ඉන්දියාව විසින් කඩඞ්ඩ වැඩසටහන හරහා ශ්‍රී ලංකාවට නොමිලේ ලබා දුන් බව ප්‍රචාරය විය. COVAX ව්‍යාපෘතිය යනු එන්නත් සහ ප්‍රතිශක්තිකරණ සඳහා වන ජගත් සන්ධානය, වසංගත සුදානම සඳහා නවෝත්පාදනයේ සන්ධානය සහ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ඒකාබද්ධ ව්‍යාපෘතියකි.

කොවිඩ්-19 එන්නත් සංවර්ධනය කිරීම සහ නිෂ්පාදනය කිරීම වේගවත් කිරීම සහ ලෝකයේ සෑම රටකටම සාධාරණ හා සම ප්‍රවේශයක් සහතික කිරීම එහි අරමුණයි. මේ මත පදනම්ව, ශ්‍රී ලංකාවේ ඉන්දීය මහ කොමසාරිස්වරයාගෙන් ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිවරයාට CoviShield එන්නත තිළිණයක් ලෙස ලබා ගත්තේය. එහෙත් එම එන්නත් සඳහා රුපියල් 515,346,540.50ක් වැය කර ඇති බව ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාව පවසයි.

මේ අනුව ඉන්දියාව විසින් ලබාදෙන CoviShield එන්නත සඳහා රුපියල් 514,370,000ක් (මිලියන 514.37ක්) වැය කර ඇති අතර ප්‍රවාහනය සඳහා රුපියල් 976,540,50ක් වැය කර ඇත.

මේ අතර රුසියාව විසින් පරිත්‍යාග කරන ලද Sputnik V එන්නත පළමු කාණ්ඩය ආනයනය කිරීම සඳහා ප්‍රවාහන වියදම් ඇතුළුව රුපියල් 32,030,764.31 (මිලියන 32.03) ක් වැය කර කොට ඇති බව වාර්තා වේ.

ඉහත තොරතුරුවලට අනුව රුසියාවෙන් Sputnik V එන්නත මිලදී ගැනීම සඳහා පමණක් රුපියල් 29,842,500ක් වැය කර ඇති අතර ආනයනය සඳහා ප්‍රවාහන වියදම ලෙස රුපියල් 2,188,264.31ක් වැය කොට ඇති බව වාර්තා වේ.

මේ අතර චීනයෙන් ආනයනය කරන ලද Sinopharm එන්නතද ඉහළ මිලකට මිලදී ගෙන ඇති බව වාර්තා විය. එක් එන්නත් මාත්‍රාවක් ඩොලර් 15 කට ද බංග්ලාදේශය විසින් Sinopharm එන්නත ඩොලර් 10 කට ද මිලදී ගත් බව වාර්තා වේ. මෙම ආරවුලෙන් පසුව, ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කිරීමට තීරණය කරන ලද SINOVAC එන්නතෙහි මිල රහසිගතව තබා ගැනීමට ගිවිසුමක් ඇති කර ගන්නා ලදී.

COVAX වැඩසටහන හරහා එක්සත් ජනපදය විසින් දෙවන අදියර ලෙස Moderna එන්නත් මාත්‍රා 1,500,100ක් පරිත්‍යාග කරන ලදී. එසේම තවත් Covid එන්නත් මිලියන 3.2 ක් මෙම වැඩසටහන හරහා ලබා දෙන ලදී. - (16.06.2021 - ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය) ජපාන රජය විසින් AstraZeneca එන්නත් මිලියන 1.45 කට වඩා ලබා දී තිබුණි. සමස්තයක් වශයෙන්, ජපාන රජය ශ්‍රී ලංකාවේ Covid වැඩසටහන සඳහා උපකාර පිණිස ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 16.2 ක් ලබා දී ඇත - (20210631 - ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය)

කොවිඩ් ව්‍යාපෘති සඳහා විදේශ අරමුදල

Covid හදිසි ප්‍රතිචාර සැලසුම් සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 2020 ජනවාරි සිට 2022 මැයි දක්වා කාලය සඳහා විවිධ රටවල් සමඟ ගිවිසුම් 11 ක් අත්සන් කොට ඇත. මහ බැංකුවේ විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට අනුව එහි මුළු වටිනාකම රුපියල් කෝටි 10,781 (මිලියන 107,810) වේ. මෙහි දී, ප්‍රතිචාරාත්මක Covid 19 එන්නත් (ඉක්මන් ප්‍රතිසාධනය) වැඩසටහන සඳහා 2021.07.09 දින ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සමඟ ඇ.ඩොලර් 84,000,000 (රුපියල් මිලියන 16,791.6) වටිනා ගිවිසුමක් අත්සන් කොට ඇත. මේ අතර, ප්‍රතිචාරාත්මක Covid 19 එන්නත් (ව්‍යාපෘති ආයෝජන) ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2021.07.09 වන දින USD 66,000,000 (රුපියල් මිලියන 13,193.4) වටිනා ගිවිසුමක් අත්සන් කොට ඇත.

ආනයනය කරන ලද මුළු එන්නත් ප්‍රමාණය

මෙරට වයස අවුරුදු 12ට වැඩි පුද්ගලයින් 17,655,390ක් කොවිඩ් එන්නත ලබා ගැනීමට සුදුසුකම් ලබා ඇති බව හඳුනාගෙන ඇත. ඔවුන් සඳහා එන්නත් ලබාදීම සඳහා එන්නත් මාත්‍රා 42,829,630 (2022.09.19 දක්වා) ආනයනය කොට ඇත.

මේ සඳහා ඇමරිකානු ඩොලර් 327,156,003 (2021 දී එක්සත් ජනපද ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ සාමාන්‍ය අගය රුපියල් 198.41 ක්) ඒ අනුව රුපියල් මිලියන 64,911,02ක් වැය කර ඇත.

- ඉන්දියාවේ SERUM INSTITUTE ආයතනයෙන් AstraZeneca\$COVISHIELD එන්නත් 500,000ක් එක් මාත්‍රාවකට ඇ.ඩොලර් 5.25 බැගින් ඇ.ඩොලර් 2,625,000 ක් වැය කොට ආනයනය කරන ලදී.
- SINOPHARM INTERNATIONAL HONGKONG සමාගම වෙතින් SINOPHARM එන්නත් 4,000,000ක්, එක් මාත්‍රාවකට ඇ.ඩොලර් 15 බැගින් ඇ.ඩොලර් 60,000,000 ක් වැය කොට ආනයනය කරන ලදී.
- SINOPHARM INTERNATIONAL HONGKONG සමාගම වෙතින් SINOPHARM එන්නත් 19,000,000ක්, එක් මාත්‍රාවකට ඇ.ඩොලර් 7 බැගින් ඇ.ඩොලර් 133,000,000 ක් වැය කොට ආනයනය කරන ලදී.
- නෙදර්ලන්තයේ PFIZER EXPORT සමාගම වෙතින් PFIZER එන්නත් 18,999,630ක්, එක් මාත්‍රාවකට ඇ.ඩොලර් 6.75 බැගින් ඇ.ඩොලර් 128,247,502.50 ක් වැය කොට ආනයනය කරන ලදී.
- රුසියාවේ HUMAN VACCINE iud.fuka SPUTNIK V එන්නත් 330,000ක්, එක් මාත්‍රාවකට ඇ.ඩොලර් 9.95 බැගින් ඇ.ඩොලර් 3,283,500 ක් වැය කොට ආනයනය කරන ලදී.
- එක්සත් ජනපදයෙන් MODERNA එන්නත් මාත්‍රා 1,500,100 ක්, COVAX වැඩසටහන යටතේ ආනයනය කර ඇති අතර ඒ පිලිබඳ තොරතුරු ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඔසුසල් සංස්ථාව සහ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ඒ පිලිබඳ තොරතුරු ලබා දී නැත.

මේ අතර, කොවිඩ් 19 සඳහා ඉහළ ප්‍රමිතියෙන් යුත් එන්නත් අඩු මිලට මිලදී ගත හැකිව තිබියදී ඒනයේ නිෂ්පාදිත Sinopharm එන්නත සඳහා ඉහළ මිලක් ගෙවන්නේ මන්දැයි රාජ්‍ය වෛද්‍ය රසායනාගාර කාර්මික ශිල්පීන්ගේ සංගමය රජයෙන් ප්‍රශ්න කර තිබුණා. මහජන මුදල් පරිහරණය කරන බැවින් මෙවැනි තීරණයක් ගැනීමට හේතුව බලධාරීන් විසින් ජනතාවට පැහැදිලි කළ යුතු බව එම සංගමයේ සභාපති රවී කුමුදේශ් මහතා පැවසීය.

ලෝකයේ සෙසු රටවල, Sinopharm එන්නත එක් මාත්‍රාවක් ඩොලර් 10 සිට 14 දක්වා මිලකට ආනයනය

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාව එම එන්නත ඩොලර් 15 කට මිලදී ගනී. ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කරන ලද එන්නත් මිලියන 22 න් මිලියන 17 ක් චීනයෙන් පැමිණ ඇත.

මැදපෙරදිග සහ බටහිර රටවල් සංචාරක අරමුණු සඳහා Pfizer එන්නත අනුමත කර ඇති බව ද ඔහු සඳහන් කළේය.

කල් ඉකුත් වූ එන්නත්

2019 වසරෙන් පසුව මෙරට කොවිඩ් ආසාදනය හඳුනා ගත්තද 2020-2021 කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාව තුළ කොවිඩ් ආසාදනය වීමේ වේගය සිග්‍රයෙන් ඉහළ ගියේය. එබැවින් එය පාලනය කිරීම සඳහා කොවිඩ් එන්නත් ලබා ගැනීම අනිවාර්ය විය. මෙරට වයස අවුරුදු 12ට වැඩි පුද්ගලයින් 17,655,390ක් කොවිඩ් එන්නත ලබා ගැනීමට සුදුසුකම් ලබා ඇති බව හඳුනාගන්නා ලදී. 2022 ඔක්තෝම්බර් 30 වන දින දක්වා ප්‍රතිලාභීන්ට කොවිඩ් එන්නත් මාත්‍රා 40,319,161ක් ලබා දී ඇත. 2022 නොවැම්බර් මස දක්වා එන්නත් මාත්‍රා 42,829,630ක් ආනයනය කර ඇත. එබැවින් ඉතිරි එන්නත් මාත්‍රා 2,510,469 ට සිදුවූයේ කුමක්ද යන්න පිළිබඳව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් පැහැදිලි කිරීමක් නොමැත.

2022 දෙසැම්බර් 31 වැනි දින ඩොලර් මිලියන 40ක් වටිනා pfizer එන්නත් කල් ඉකුත් වීමට නියමිතව තිබූ අතර එහි කල් ඉකුත් වීමේ දිනය දීර්ඝ කිරීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් කටයුතු කරන ලදී. මේ අනුව, Pfizer සමාගම විසින් කල් ඉකුත්වන දිනය නිෂ්පාදිත දිනයේ සිට මාස 6, 9 සහ 12 දක්වා දීර්ඝ රකරන ලදී. ඩොලර් මිලියන 6ක් වටිනා කල් ඉකුත්වන pfizer එන්නත් මියන්මාරයට පරිත්‍යාග කිරීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ගත් උත්සාහය අසාර්ථක වී ඇත. එසේම බෙල්ජියමෙන් ආනයනය කරන ලද Pfizer එන්නත් මාත්‍රා මිලියන 7.5 ක් කල් ඉකුත් වී ඇති බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ වසංගත රෝග විද්‍යා අංශය විසින් දැනුම් දී තිබේ. එහි වටිනාකම ඇ.ඩොලර් 50,625,000 කි. මෙමගින් ජනතා මුදල් රුපියල් මිලියන 10,044.50 ක පාඩුවක් සිදුවී ඇත.

එමෙන්ම චීනයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කරන ලද SINOPHARM එන්නත් මිලියන 1.7ක් 2023.08.23 දිනෙන් කල් ඉකුත් වන බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ වසංගත රෝග විද්‍යා අංශය දැනුම් දී ඇත. එහි වටිනාකම ඇ. ඩොලර් 14,263,000 කි. එමගින් රුපියල් මිලියන 119.66 ක පාඩුවක් සිදුව තිබේ.

වසංගත රෝග විද්‍යා අංශයේ සහ කොවිඩ් එන්නත් යෝජනා ක්‍රමයේ අක්‍රමිකතා පිළිබඳව වහාම පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කරන ලෙස රජයේ වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ සංගමය සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් ද ඉල්ලීමක් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ වෛද්‍යවරුන් විසින් වැරදි කොවිඩ් එන්නත් මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීම නිසා එන්නත් කුප්පි 25,000 සිට 30,000 දක්වා අපතේ ගොස් ඇත. සියලුම සෞඛ්‍ය සේවා නිලධාරීන්ට සහ සියලුම රෝහල්වලට කොවිඩ් එන්නත් කිරීමේ මූලික මාර්ගෝපදේශය වසංගත රෝග විද්‍යා අංශයේ විශේෂඥයින් විසින් නිකුත් කරන ලදී. ඊට අනුව සෑම කුප්පියකම මාත්‍රා දහසක් අඩංගු වන බව දක්වා ඇත. කෙසේ වෙතත්, වසංගත රෝග විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මාර්ගෝපදේශයක් නිකුත් කරන ලදී, එහි දැක්වෙන්නේ අවසාන මාත්‍රාවෙන් පසුව කුඩා එන්නත් දියර ඖෂධ ප්‍රමාණයක් ඉතිරි වුවද එය වෙනත් පුද්ගලයෙකුට භාවිතා නොකළ යුතු බවයි. මේ හේතුවෙන් එන්නත් විශාල ප්‍රමාණයක් අපතේ ගොස් ඇති බවද වාර්තා වේ.

ඉටුකම අරමුදල

කොවිඩ් 19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් 19 වසංගතය අතරතුර වියදම් පියවා ගැනීම සඳහා ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය විසින් නිර්මාණය කරන ලදී. එම අරමුදලට දේශීය හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය පරිත්‍යාග සිදු කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, එම මුදල් කොවිඩ් මර්දන සැලැස්ම සඳහා සම්පූර්ණයෙන් වියදම් නොකළ බවට චෝදනා එල්ල වියි ඉටුකම අරමුදලට රුපියල් මිලියන 2216.28ක් පරිත්‍යාග කර තිබුණි.

මේ අතරින් පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ සඳහා රුපියල් මිලියන 42.60 ක්ද, උපදේශන වැඩසටහන් සඳහා රුපියල් මිලියන 67.54ක්ද, නිරෝධායන පහසුකම් සඳහා රුපියල් මිලියන 38.03 ක්ද, ජාතික ප්‍රතිශක්තිකරණ වැඩසටහන සඳහා රුපියල් මිලියන 41.54 ක්ද, දැඩි සත්කාර ඒකකයේ ඇඳන් මිලදී ගැනීමට රුපියල් මිලියන 7.75ක් ද, විදේශ විනිමය සඳහා ගාස්තුව ලෙස රුපියල් 3832 ක්ද, විගණන ගාස්තුව ලෙස රුපියල් 88,800 ක්ද, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලැයිස්තුව නිසි ලෙස විනිශ්චය කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 1800ක්ද වැය කර ඇති බවයි ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය විසින් දැනුම් දී ඇත.

මේ අනුව ඉටුකම අරමුදලින් කොවිඩ් පාලන ක්‍රියාමාර්ගවල කොටසක් වන ජාතික ප්‍රතිශක්තිකරණ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සඳහා වැය කර ඇත්තේ රුපියල් මිලියන 41.54ක් පමණි. (කෙසේ වෙතත්, සමස්ත කොවිඩ් එන්නත් ආනයන කටයුතු සඳහා පමණක් රුපියල් මිලියන 64,911.02 ක් වැය කොට ඇත.) මේ අතර, ඉටුකම කොවිඩ්-19 සෞඛ්‍ය හා සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල සඳහා ලබාදී තිබූ මුදලින් රුපියල් කෝටි 180ක් අතුරුදන්වීම තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනත හරහා දැනටමත් හෙළිදරව් වී ඇත.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයට උපවිත බිල්පත් පියවීම සඳහා (settlement of accrued bills to Health Ministry) මෙම අරමුදලින් රුපියල් කෝටි 180ක් වෙන් කර ඇති බව ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය විසින් නිවේදනය කර තිබුණද එම මුදල් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත ලබාදී නොමැති බව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනත යටතේ කළ විමසීමකට පිළිතුරු ලෙස දන්වා ඇත.

කොවිඩ් එන්නත මිලදී ගැනීම ස්ථාවරය

කොවිඩ් එන්නත් මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් වසංගතය පාලනයට විශාල කාර්යභාරයක් කොට ඇති බව පිළිගත යුතු වුවද අධික පිරිවැයක් දරමින් කොවිඩ් එන්නත් මිලදී ගැනීම, තාක්ෂණික බලධාරීන්ගේ වැරදි මඟ පෙන්වීම්, කල් ඉකුත් වූ එන්නත්, කොවිඩ් එන්නත සම්බන්ධ පරස්පර සංඛ්‍යාලේඛන, හමුදාව විසින් මෙහෙයවන එන්නත් වැඩසටහන වැනි විවිධ සිදුවීම් හා ක්‍රියාවන් මතභේදයන්ට තුඩු දෙමින් පවතී. මේ වන විට කොවිඩ් ආසාදනය පාලනය වී ඇතත් එම එන්නත් ආනයනය කර ඇත්තේ එන්නත් නිෂ්පාදන සමාගම්වල ප්‍රයෝජනය සඳහා මිස ජනතා අවශ්‍යතා සඳහා නොවන බව පෙනේ. PFIZER EXPORT සමාගම විසින් 2021 දී කොවිඩ් එන්නත නිෂ්පාදනයෙන් ඩොලර් බිලියන 22 ක ලාභයක් උපයා ඇති අතර 2020 දී ඩොලර් බිලියන 50 ක ආදායමක් අපේක්ෂා කළේය.

එමෙන්ම චීන සමාගමක සහය ඇතිව ශ්‍රී ලංකාවේ Sinovac එන්නත ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කිරීමට රජය පියවර ගෙන ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ එන්නත් නිෂ්පාදනය සඳහා අදාළ නීතිමය කොන්දේසි පිළිබඳ විශේෂ සාකච්ඡාවක් එවකට අධිකරණ ඇමති ජනාධිපති නීතිඥ අලි සබිර්ගේ නායකත්වයෙන්, එවකට ඖෂධ නිෂ්පාදන, සැපයුම් සහ නියාමන රාජ්‍ය අමාත්‍ය මහාචාර්ය වන්ත ජයසුමන මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2021.06.01 දින අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේදී පැවැත්විණි. කෙසේ වෙතත් විරෝධතා හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය අත්හැර දමන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වූයේ නම් ශ්‍රී ලංකාවට තවත් පාඩු සිදුවන්නට ඇත. Sinovac එන්නත ප්‍රමිතියෙන් බාල බව හඳුනාගෙන ඇති අතර එය ආනයනය කිරීමට විරුද්ධව ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂඥයින් විසින් විරෝධය පළ කොට ඇත.

කොවිඩ් වසංගත සමයේදී ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීම හේතුවෙන් ජනාධිපතිවරයා ඇතුළු කැබිනට් මණ්ඩලයට මූල්‍ය වගවීම පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කිරීමට සිදු නොවීය. එසේම වෛද්‍ය විශේෂඥයන් නොසලකා හරිමින් හමුදාවේ මැදිහත්වීමෙන් එන්නත් වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කළ බැවින් වගවීම සම්පූර්ණයෙන්ම නොසලකා හරින ලද අතර තොරතුරු ප්‍රසිද්ධියේ හෙළිදරව් කිරීම තහනම් විය. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කරන ලද එන්නත් මෙරට කොවිඩ් පාලනය ශක්තිමත් කර ඇති නමුත් ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික වශයෙන් දුර්වල කර ඇති බව පිළිගත යුතුය.

මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම්වලට ගරු නොකරන කොරෝනා ඇඳිරි නීතිය!

ආර්. රාමකුමාර්

“මගේ දරුවාගේ කිරිපිටි ඉවර වී තිබුණා. තාත්තා කෙනෙකුගේ පළමු යුතුකම දරුවාගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම බව මට හැඟුණා. ඇඳිරි නීතිය පිළිබඳ සැලකිල්ලක් නොදක්වා මම ළඟම ඇති ෆාමසියට යන්නට නිවසින් පිට වී මහා මාර්ගයට ඇවිදගෙන ආවා. පොලිසිය විසින් මාව නැවැත්වුවා. කාරණය පැහැදිලි කිරීමෙන් පසුවත් ඔවුන් මාව අනුකම්පා විරහිතව අත්අඩංගුවට ගෙන පොලිසියට ගෙන ගියා. මුළු දවසම එහි ගත කිරීමෙන් පසු මාව බලහත්කාරයෙන් නිරෝධායන මධ්‍යස්ථානයට යැව්වා. මම නිවසින් පිටතට එන විට මුහුණු ආවරණයක් සහ අත්වැසුම් පැළඳ සිටියද මාව දින 14 ක් නිරෝධායනය කළා. ඒ දවස්වල මගේ බිරිඳයි දරුවයි බොහෝ දුක් වින්දා.” මාබෝල ප්‍රදේශයේ පදිංචි 37 හැවිරිදි පවුල් ප්‍රධානියෙකු වන මොහොමඩ් රියාස් පැවසීය.

මොහොමඩ් රියාස් මෙන්ම ගම්පහ සිටින කසුන් වීරතුංගද, වවුනියාවේ ගණපතිපිල්ලේ ගුණසේකරම් විවිධ හේතු නිසා ඔවුන්ගේ ජීවිත කාලය තුළ අමතක නොවන මෙවැනිම දුෂ්කර අත්දැකීම් ලබා ඇත.

“මගේ අයියා ඉන්නේ ඉතාලියේ. ඔහුගේ බිරිඳ සහ දරුවන් කිරිබත්ගොඩ ප්‍රදේශයේ තනිව ජීවත් වුණේ. ඇඳිරි නීතිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම නිසා එයාලට තනියම දුක් විඳින්න වෙයි කියලා හිතලා මම එයාලව අපේ අම්මලගේ ගෙදර එක්කත් එන්නට මගේ කාර් එකේ ගියා. ඒත් ඇඳිරි නීතිය නිසා මාව නවත්තලා වාහනේ රාජසන්නක කරලා මාව නිරෝධායනය කළා. දවස් 14කට පස්සේ ගෙදර යන්න අවසර ලැබුණා. වාහනේ නිදහස් කරගත්තේ බොහොම අමාරුවෙන්.” 29 හැවිරිදි කසුන් වීරතුංග පැවසුවේය.

“මට පෞද්ගලික සුපිරි වෙළඳසැලක් තිබෙනවා. හදිසියේ ඇඳිරි නීති නිවේදනයක් නිකුත් වුණා. ඉතින් මගේ වෙළඳසැල් ගබඩාවේ තිබෙන නරක වන ආහාර ද්‍රව්‍ය විකුණගන්න බැරි වුණත් නිවසේ භාවිතයට ගන්නට පුළුවන්තේ කියලා හිතලා මම එම ආහාර ද්‍රව්‍ය රැගෙන ඒමට මගේ යතුරුපැදියෙන් පිටත් වුණා. ප්‍රධාන මාර්ගයේ සිටි පොලිසිය මාව නවතා නිරෝධායන කඳවුරට යැව්වා. මේ නිසා මගේ පවුලේ අයටත්, මගේ වයෝවෘද්ධ මවටත් විශාල දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දෙන්න සිදු වුණා.” යැයි 47 හැවිරිදි ගණපතිපිල්ලේ ගුණසේකරම් සිය දුක්ගැන්විල්ල බෙදා ගත්තේය.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

ඔවුන් පමණක් නොව, මෙලෙස බොහෝ පිරිසක් කොරෝනා වෛරසය ව්‍යාප්තිය පාලනය කිරීමේ නාමයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හදිසි නීතිය යටතේ පැනවූ ඇදිරි නීතිය පිළිබඳ කටුක අත්දැකීම් තිබේ.

බෝවන රෝග දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරුවලට අනුව, 2020 ජනවාරි 27 වන දින, මෙරටින් පළමු කොරෝනා වෛරසය ආසාදනය වූ පුද්ගලයා හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙයින් පසු ආසාදිතයන් ගණන ක්‍රමයෙන් වැඩි විය.

ඇදිරි නීතිය

2020 මාර්තු 20 වන දින එවකට ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂගේ මාධ්‍ය අංශය විසින් හදිසි නීතිය යටතේ ඇදිරි නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන බවයි නිවේදනය කරන ලදී.

ඉන්පසුව, වසංගතය, කොලරාව, කහ උණ, ටයිෆස් සහ වසූරිය වැනි මාරාන්තික රෝග පැතිරීම වැළැක්වීම සඳහා වන 1897 අංක 3 දරණ නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනත යටතේ ඇදිරි නීතිය පනවන ලදී.

මෙම පනත 1925, 1933, 1946 ආදී නිදහසට පෙර වසර වලදී ඇති වූ අවශ්‍යතා මත සංශෝධනය කර ආණ්ඩුකාර ප්‍රකාශයක් ලෙස භාවිතා කරන ලද අතර නිදහස ලැබීමෙන් පසු 1960 දී නැවත සංශෝධනය කරන ලදී.

මෙම තත්ත්වය තුළ එම පනත 2020 මාර්තු 20 වන දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය පවිත්‍රා වන්නිආරච්චි මහත්මිය විසින් නිකුත් කරන ලද අංක 2167-18 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ කොරෝනා වෛරස ආසාදනය වැළැක්වීම සඳහා භාවිතා කරන බව ප්‍රකාශ කරන ලදී.

නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනත ක්‍රියාත්මක වූ පසු, එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලයලත් පාර්ශ්වයක් ලෙස පොලිසිය බව සැලකීම නිසා, කොරෝනා බෝවීම වැළැක්වීම සඳහා පනවා ඇති නිරෝධායන නීති සහ නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනතේ නීති රීති උල්ලංඝනය කිරීම වැළැක්වීමේ අරමුණින්, 2020 මාර්තු 20 සවස 6 සිට රට පුරා පොලිස් ඇදිරි නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන බව එවකට වැඩබලන පොලිස්පතිවරයා මාධ්‍ය නිවේදනයක් මගින් නිවේදනය කළේය.

මෙම නිවේදනය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් පසු ඉදිරි දින 25 තුළ එනම් 2020 අප්‍රේල් 14 වැනි දින පෙරවරු 6 දක්වා කාලය තුළ ඇදිරි නීතිය උල්ලංඝනය කළ පුද්ගලයින් 26,637 දෙනෙකු අත්අඩංගුවට ගෙන ඇති අතර ඔවුන් සතුව තිබේ යතුරුපැදි, මෝටර් රථ, ත්‍රිරෝද රථ සහ සුබෝපභෝගී වාහන ඇතුළු වාහන 6,799ක් අත්අඩංගුවට ගෙන ඇති බව 2020 අප්‍රේල් 14 වන දින පොලිස් මූලස්ථානය විසින් නිකුත් කරන ලද මාධ්‍ය නිවේදනයේ සඳහන් වේ.

ඊට අමතරව, 2020 ජනවාරි 27 සිට ඔක්තෝබර් 3 දක්වා කොරෝනා ව්‍යාප්තියේ පළමු රැල්ලේදීත්, 2021 ඔක්තෝබර් 4 සිට අප්‍රේල් 14 දක්වා දෙවන රැල්ලේදීත් ඇදිරි නීතිය කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් අත්අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයින් 33,155 දෙනෙකුට නඩු පැවරීමට උත්සාහ කර ඇත.

ගැසට් නිවේදන

තවද, නිසි බලධාරියා සහ රෝගී ප්‍රදේශ හඳුනාගැනීම සඳහා 2020 මාර්තු 25 දිනැති අංක 2168-6 විශේෂ ගැසට් පත්‍රයද, සංවරණය සීමා සහ පොදු ස්ථානවල අනුගමනය කළ යුතු මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳව 2020 සැප්තැම්බර් 15 දිනැති අංක 2197-25 දරන විශේෂ ගැසට් පත්‍රය ද ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

මෙම ගැසට් නිවේදන මගින් පොලිසියට පැවරුණු බලතල යටතේ, 2020 සැප්තැම්බර් 30 සිට 2021 මැයි

10 දක්වා කාලය තුළ මුඛ ආවරණ පැළඳ නොසිටීම සහ සමාජ දුරස්ථභාවය පවත්වා ගැනීම වැනි නිරෝධායන රෙගුලාසි අනුගමනය නොකළ පුද්ගලයින් 7,316 දෙනෙකු අත්අඩංගුවට ගෙන ඇති බව පොලිස් මාධ්‍ය ඒකකයේ වාර්තාවක සඳහන් වේ.

එසේම එම දිනයේ පොලිස් මාධ්‍ය ප්‍රකාශක නියෝජ්‍ය පොලිස්පති අජිත් රෝහණ මහතා “මුහුණු ආවරණ පැළඳීම සහ සමාජ දුරස්ථභාවය පවත්වා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥා පනත උල්ලංඝනය කරන පුද්ගලයින්ට එරෙහිව නිරෝධායන හා රෝග වැළැක්වීමේ ආඥාපනතේ 4 සහ 5 වගන්ති සහ දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ 264 වගන්තිය යටතේ අපි පියවර ගන්නෙමු.” යැයි නිවේදනය කළේය.

කෙසේ වෙතත්, සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුතියේ සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතිවාසිකම් සීමා කිරීම සහ අවමානයට ලක් කිරීම පිළිබඳ සිරකුසා (Siracusa) මූලධර්ම 198 හි සඳහන් වන්නේ මහජන හදිසි අවස්ථා සමඟ කටයුතු කිරීමට රාජ්‍යයන් විසින් ගනු ලබන සියලුම ක්‍රියාමාර්ගවලට සත්‍යාපනය කළ හැකි නීත්‍යානුකූල අරමුණු තිබිය යුතු බවයි.

මූලික නීති අනුගමනය නොකරන කොරෝනා රෙගුලාසි

ඉහත ගිවිසුම පිළිගෙන අත්සන් කළ රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් එහි පරතිපත්ති අනුගමනය කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, දේශීය හා විදේශීය සිවිල් නියෝජිතයන් සහ සංවිධාන පෙන්වා දී ඇත්තේ කොරෝනා සමයේ රජය සෘජුවම ක්‍රියා කළේ ඉහත ගිවිසුමේ ප්‍රතිපත්තිවලට පටහැනිව බවයි.

මේ අතර, 1978 ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 11 වැනි ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් වන්නේ කිසිවකුට වධහිංසා, කුරිරු, අමානුෂික හෝ අවමන් සහගත සැලකීමකට හෝ දඬුවම්වලට ලක් නොකළ යුතු බවයි.

තවද, 14 වන වගන්තියේ, සෑම පුරවැසියෙකුටම භාෂණයේ සහ ප්‍රකාශනයේ නිදහස, සාමකාමීව රැස්වීමේ නිදහස, සංගමයේ නිදහස, වෘත්තීය සමිති පිහිටුවීමේ හා සම්බන්ධ වීමේ නිදහස සහ ඕනෑම නීත්‍යානුකූල ව්‍යාපාරයක, වෙළඳාමක හෝ ව්‍යාපාරයක තනිව හෝ තමා විසින් හෝ අන් අය සමඟ එක්ව නියැලීමේ නිදහස ඇති බව සඳහන් කොට ඇත.

කෙසේ වෙතත්, 2020 මාර්තු 18 වන දින සිට පළමුව රට පුරා කොටස් කොටස් වශයෙන් සහ පසුව මුළු රටටම ක්‍රියාත්මක වූ ඇදිරි නීතිය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් පරිදි සාමාන්‍ය පුරවැසියන්ගේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කර ඇති අතර ඇදිරි නීතියේ නීතිමය වලංගුභාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්න තිබේ.

එය කොරෝනා කාලසීමාව තුළ රජය විසින් පනවා ඇති ඇදිරි නීතියෙහි නීති විරෝධී බව සම්බන්ධයෙන්, ජනාධිපති නීතිඥ සහ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී එම්.ඒ. සුමන්දරන් මහතා විසින් 2020 අප්‍රේල් 4 වන දින නුගේගොඩ මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ පැවති නඩුවකදී ඉදිරිපත් කළ තර්කය සනාථ කිරීමකි.

ඇදිරි නීතිය කඩ කිරීම සහ පොලිස් නිලධාරීන්ගේ රාජකාරියට බාධා කිරීම යන චෝදනා යටතේ හිටපු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී රත්ජන් රාමනායක මහතා අත්අඩංගුවට ගැනීමේ නඩුවේ පෙනී සිටි සුමන්තිරන්, “රට තුළ ඇදිරි නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපාදන නීතියේ තිබෙනවා. කෙසේ වෙතත්, ඇදිරි නීතිය පනවා ඇත්තේ මාධ්‍ය වාර්තා හරහා පමණක් වූ පමණින් ඒවා සම්බන්ධයෙන් මෙහිදී කටයුතු කරන්නේ නැහැ. මේ තත්ත්වය තුළ නීත්‍යානුකූලව නිකුත් නොකළ ඇදිරි නීතියක් කඩ කළා යැයි චෝදනා කරන්නේ කෙසේද? නීත්‍යානුකූලව නිකුත් නොකළ ඇදිරි නීතියට අප පොලිසියෙන් අවසර ගත යුත්තේ ඇයි?” ඔහු ප්‍රශ්න කර තිබුණි.

මෙම තර්කය පිළිගත් විනිසුරුවරයා රත්ජන් රාමනායක මහතාට ඇප මත මුදා හැරීමට අවසර ලබාදීමද විශේෂත්වයකි.

පොලිසියේ ආඥාදායකත්වය

එසේම, අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ නිදහස, රැස්වීමේ නිදහස, සංවරණ නිදහස ඇතුළු පුරවැසියන්ගේ මූලික අයිතීන් හිතාමතාම ඉලක්ක කර ගනිමින් කොරෝනා සමයේ රජය පැනවූ ඇදිරි නීතිය යුද කාලීන තත්ත්වයන්ට වඩා නරක ඒකාධිපති පරිසරයක් නිර්මාණය කළ බව සිවිල් ක්‍රියාකාරීන්ගේ වන ඡෙරීන් සරුර් පෙන්වා දුන්නාය.

විශේෂයෙන්, “2020 ජූනි මස පළමු සතියේ, දර්ශා නගරයේ ඔටිසම් රෝගයෙන් පෙළෙන 14 හැවිරිදි පිරිමි ළමයෙකු වන තාරික් අහමඩ් ඇදිරි නීතිය කඩ කිරීම නිසා පොලිසිය විසින් දරුණු ලෙස පහර දෙන ලදී. 2021 ජූනි මාසයේදී පානදුරේ නිරෝධායන නීති කඩ කළ බවට පොලිසිය විසින් අත්අඩංගුවට ගත් 42 හැවිරිදි දෙදරු පියෙකු වූ අලි බාන් පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිටියදී අහිරහස් ලෙස මිය ගියේය. ශ්‍රී ලංකා ගුරු සංගමයේ විරෝධතාව හා කොතලාවල විශ්වවිද්‍යාල පනතට එරෙහි විරෝධතාව නවතා විරෝධතාකරුවන් අත්අඩංගුවට ගෙන නිරෝධායනය කරනු ලැබුවා.” යැයි ඡෙරීන් සරුර් එම අසාධාරණයන් ලැයිස්තුගත කරන්නීය.

එසේම, “පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැර ඇති අවස්ථාවක කොරෝනා පාලනය කිරීමේ නාමයෙන්, එවකට ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ පාර්ලිමේන්තුවේ අවසරයකින් තොරව ඇදිරි නීතිය ක්‍රියාත්මක කර රටේ ජනතාව දැඩි ලෙස පාලනය කරන ආකාරයට ක්‍රියා කළේය. ඒ සඳහා 2020 අප්‍රේල් 22 වැනි දින ප්‍රකාශයට පත් කළ ගැසට් පත්‍රයේ මහජන ආරක්ෂක පනතේ 40 වැනි පරිච්ඡේදයේ 12 වැනි වගන්තිය යටතේ රට තුළ මහජන සාමය පවත්වාගෙන යාම සඳහා ජනාධිපතිවරයා හමුදාව කැඳවා ඇත.” යැයිද ඇය තවදුරටත් ප්‍රකාශ කළාය.

තවද, “කොරෝනා රෙගුලාසි හේතුවෙන් සියලුම ජන කොටස්වල මූලික අයිතිවාසිකම් අහිමි වූ අතර පොලිස් ස්ථානවල වධ හිංසා වැඩි විය. මරණ පවා සිදුවී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඒ පිළිබඳ කිසිදු තොරතුරක් ලබා ගැනීමට අපට නොහැකි තත්ත්වයක් උදා වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 වැනි වගන්තිය යටතේ පුරවැසියෙකුගේ මූලික අයිතිවාසිකම් විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාමාර්ග මගින් උල්ලංඝනය වන විට, මහාධිකරණයට ගොස් සහනයක් ලබා ගත හැකි යැයි අපි උපායවිධානය ගිය විටත්, කොරෝනා තත්ත්වය සඳහන් කරමින් අපගේ පෙත්සම ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී.” යැයි ඇය පැවසුවාය.

එසේම, 2021 ජනවාරි එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් පිළිබඳ මහ කොමසාරිස් මිචෙල් බැවලට් මානව හිමිකම් කවුන්සිලයට ඉදිරිපත් කළ වාර්තාවක සඳහන් වන්නේ ‘ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය හා සාමය සහ මත්ද්‍රව්‍ය පාලනය සඳහා හමුදාමය ප්‍රවේශය මධ්‍යයේ පොලිස් අත්අඩංගුවේ දී සිදුවන මරණ සහ අපරාධකරුවන් යැයි කියනු ලබන පුද්ගලයින් දඩයම් කිරීම සහ ආරක්ෂක මෙහෙයුම් අතරතුර පොලිස් නිලධාරීන් විසින් වෙඩි තැබීම් ආශ්‍රිත සිදුවීම් ඉහළ ගොස් ඇති බවයි. 2020 ජූනි සිට ඔක්තෝබර් දක්වා රට ලෝක්ඩවුන් කල කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකා පොලිස් නිලධාරීන් සම්බන්ධ නීති විරෝධී ඝාතන පහක් සිදුවී ඇත.

හිඳි විරෝධී ඇදිරි නීතිය

විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂකවරියක් සහ නීතිඥවරියක් ලෙස කටයුතු කරන හවානි ෆොන්සේකා විශේෂ සම්මුඛ සාකච්ඡාවකට එක්වෙමින් කොරෝනා සමයේදී පුරවැසියන්ගේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කරමින් හා රජය විසින් පනවන ලද ඇදිරි නීතිය නීති විරෝධී වීමට හේතුව පැහැදිලි කර ඇත. එමෙන්ම රට තුළ පවතින හදිසි තත්ත්වයන් පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් නීතිමය ප්‍රතිපාදන රජය සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතික්ෂේප කර ඇති බව ද පෙන්වා දී තිබේ.

ඒ අනුව, “2020 මාර්තු 20 වන දින සිට රට තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද නිරෝධායන හා රෝග වැලැක්වීමේ ආඥා පනතේ මූලික වශයෙන් ඇදිරි නීතිය බලාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රතිපාදන නොමැත. ඇදිරි නීතිය යන

යෙදුම ඇත්තේ මහජන ආරක්ෂක ආඥාපනතේ 16 වැනි වගන්තියේ පමණක් වන අතර එය බලාත්මක කළ යුත්තේ ජනාධිපතිවරයා විසිනි. “මහජන ආරක්ෂක ආඥාපනතේ 21(2) වගන්තිය, ‘2 වගන්තියේ (3) උප වගන්තියේ විධිවිධාන, 12 වැනි වගන්තිය, 16 වැනි වගන්තිය හෝ 17 වැනි වගන්තිය යටතේ කරන ලද නියෝගයක් සම්බන්ධයෙන් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් අදාළ වේ.” හව්නි ආන්තේසේකා සඳහන් කරයි.

එසේම, “මහජන ආරක්ෂක ආඥා පනතේ 02 (3) වගන්තියේ දැක්වෙන්නේ, මෙම වගන්තියේ ඉහත සඳහන් විධිවිධාන යටතේ ප්‍රකාශයක් කරන විට, එම ප්‍රකාශය පිළිබඳ දැනුම්දීම වහාම පාර්ලි- මේන්තුවට ලබා දිය යුතු අතර, එම කාලය තුළ පාර්ලිමේන්තුව කල් තැබීමකින් හෝ දින දහයක් ඇතුළත අවසන් නොවන කල් තැබීමකින් වෙන් වන්නේ නම් දින දහයක් ඇතුළත පාර්ලිමේන්තු රැස්වීමක් සඳහා ප්‍රකාශය ඉදිරිපත් කළ යුතු” බව ද ඇය පැවසුවාය.

“එබැවින්, නීතියට අනුව, ඇදිරි නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම නිල වශයෙන් ගැසට් කිරීමටත්, ඉන් පසුව ගැසට් කළ තොරතුරු පාර්ලිමේන්තුවට හෙළි කිරීමටත් ජනාධිපතිවරයා බැඳී සිටී. නමුත් ඇදිරි නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී එම ක්‍රියා පටිපාටිය අනුගමනය කළේ නැහැ.” හව්නි ආන්තේසේකා පෙන්වා දෙන්නීය.

තවද, “ඇදිරි නීතිය පැනවීමට පොලිසියට නීත්‍යානුකූලව බලය පැවරෙන ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන කිසිවක් නොමැත. කෙසේ වෙතත්, හදිසි අවස්ථා වලදී ශ්‍රී ලංකාව තුළ බොහෝ විට පොලිස් ඇදිරි නීතිය ක්‍රියාත්මක කොට ඇත. පොලිස් ඇදිරි නීතිය පිළිබඳ සංකල්පය සම්බන්ධයෙන් පොලිස් ආඥාපනතේ ප්‍රකාශිත ප්‍රතිපාදන නොමැත.

එසේම, 2005 අංක 13 දරණ ශ්‍රී ලංකා ආපදා කළමනාකරණ පනත මගින් ආපදාවක් යනු ශ්‍රී ලංකාවේ කිසියම් පුද්ගලයෙකුගේ හෝ කණ්ඩායමකගේ ආරක්ෂාවට හෝ සෞඛ්‍යයට අනතුරක් වන හෝ තර්ජනයට ලක්වන හෝ සිදුවීමට ඉඩ ඇති ස්වභාවික හෝ මිනිසා විසින් සාදන ලද සිදුවීමක් ලෙස අර්ථ දක්වා ඇති අතර ‘වසංගත ව්‍යාප්තිය’ ඊට ඇතුළත් බව නීතිඥ හව්නි ආන්තේසේකා ප්‍රකාශ කරයි. තවද, “ඕනෑම ආපදා අවස්ථාවකදී, හදිසි ආධාර, ගලවාගැනීම්, සහන, පුනරුත්ථාපනය සහ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, ප්‍රාදේශීය සහ ප්‍රජා ස්වයං විශ්වාසය ගොඩ නැගීම සහ සහාය දීම සංවිධානය කිරීමට සහ සැපයීමට හැකියාව ඇති බලධාරීන් සහ ආයතන 1993 අංක 58 දරන ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන මූල්‍ය පනත මගින් ආ- වරණය වන ප්‍රතිසංස්කරණය, පුනරුත්ථාපන අරමුදලින් ආපදා කළමනාකරණ අධිකාරියට මුදල් ලබා දීම අරමුණු කරගත් පනතේ විෂය පථයට කොරෝනා අර්බුදය අනිවාර්යයෙන්ම ඇතුළත් වේ.” යනුවෙන්ද ඇය පවසයි.

එබැවින් ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සභාව පිහිටුවීම සහ ශ්‍රී ලංකා ආපදා කළමනාකරණ පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම හරහා ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළු කරුණු සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේදී රජය එතරම් සැලකිල්ලක් නොදක්වන තත්ත්වය දිගටම පැවතුණි. රජය මේ වන තෙක් ඊට ප්‍රතිචාර දක්වා ද නැත. මේ හේතුවෙන් සාමාන්‍ය ජනතාවගේ තත්ත්වය තවත් උග්‍ර වී ඇති බවද හව්නි ආන්තේසේකා මහත්මිය පෙන්වා දුන්නාය.

මේ අතර, කොරෝනා සමයේ රජය විසින් නිකුත් කර ඇති ඇදිරි නීතිය බල රහිත බව අධිකරණ තීන්දුව හරහා තහවුරු කළ ජනාධිපති නීතිඥ එම්. ඒ. සුමන්තිරත්, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී වටිනාකම් සහ ජාතික අවශ්‍යතා ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණින් කොරෝනා වැනි ආපදා තත්ත්වයන්ට මුහුණදීම සඳහා තනි පුද්ගල යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කළ විට පවා එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පාලක පක්ෂයෙන් කිසිදු සැලකිල්ලක් නොදැක්වූ බව අනාවරණය කළේය.

තවද, “මහජන සෞඛ්‍ය හදිසි අවස්ථාවක් පැවතීම හෝ ආසන්න බව සලකන විට, මා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද තනි පුද්ගල පනත් කෙටුම්පත මහජන සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා වේ. කොරෝනා වසංගතයේ උග්‍රත්වය මේ වන විට අඩු වී ඇතත්, අනාගතයේදී එයට එරෙහිව සටන් කිරීමට නීතිමය අවසර ගැනීම රටට ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත,” ඔහු පැවසීය.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය

මුද්‍රිත මූලාශ්‍රයට අනුව “2 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය හදිසි අවස්ථාවක් ප්‍රකාශයට පත් කළ විට, මහජන සෞඛ්‍ය හදිසි සභාව ලෙස හැඳින්වෙන ආයතනයක් නිර්මාණය කිරීමට යෝජනා කෙරේ. එම ක්‍රමයට ජනාධිපතිවරයා, අගමැතිවරයා, විපක්ෂ නායක, සෞඛ්‍ය, සමාජ සුබසාධන සහ ආරක්ෂාව යන අමාත්‍යාංශවල වගකීම පැවරෙන බව ඒ.එම්. සුමන්තිරත් සඳහන් කළේය.

“කොරෝනා ව්‍යාප්තිය නිසා ඇති වූ අර්බුදය අතරතුර සෞඛ්‍ය අර්බුදය විසඳීමට ශ්‍රී ලංකා රජයේ ව්‍යුහයන් අපොහොසත් වූ අතර මිලිටරිකරණය වූ ප්‍රවේශය තිවු විය. එබැවින් කොරෝනා සමඟ කටයුතු කිරීමේදී සෞඛ්‍ය සේවා වෘත්තිකයන්ගේ කාර්යභාරය ඉතා වැදගත් වේ.” ඔහු පෙන්වා දුන්නේය.

ඉදිරියේදී කොරෝනා ව්‍යාප්තිය වැනි බරපතළ තත්ත්වයක් ඇති වුවහොත් පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම්-වලට ගරු කිරීමට, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී වටිනාකම් ආරක්ෂා කිරීමට, නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ විනිවිදභාවයෙන් කටයුතු කිරීමට නව නීතියක් නිර්මාණය කිරීමට රජය මූලිකත්වය ගැනීමට කැමැත්තක් දක්වන්නේ නම් නීති කෙටුම්පත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පුළුල් සාකච්ඡා හරහා දායක වීමට සිවිල් සහ ආංශික සංවිධාන සූදානම් බව අධිනීතිඥ හවානි ෆොන්සේකා මහත්මිය පවසයි.

කෙසේ වෙතත්, අතීතයේ සිදු වූ වැරදි සම්බන්ධයෙන් වගවීම සහ අනාගතයේදී නැවත සිදු නොවීමට වගබලා ගැනීමට පියවර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් විමසීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය කෙනෙලිය රඹුක්වැල්ල සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ජානක ශ්‍රී චන්ද්‍රගුප්ත සහ සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් අසේල ගුණවර්ධන යන මහත්වරුන් කිහිප වතාවක්ම සම්බන්ධ කර ගැනීමට උත්සහ කළද ඔවුන් විවිධ හේතු දක්වමින් එය ප්‍රතික්ෂේප කළහ.

ඇස් පෙනෙන අයට නොපෙනුණු දෘෂ්‍යාබාධිතයින්ගේ කොවිඩ් ගැටලු

සමන්ති විරසේකර

කොවිඩ් අවාධනමත් සමඟ මෙරට පාසල් සියල්ල වසා දැමුණේ කොවිඩ් වෛරසයට පාසල් සිසුන් ගොදුරුවීම වලක්වාගනු පිණිසය. නිවෙස්වලට වී සිටි පාසල් දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය කඩාවැටීම වැලැක්වීම පිණිස සෑම පාසලක් මගින් ඔන්ලයින් තාක්ෂණය ඔස්සේ ඉගැන්වීම් කරනු ලැබීය. දෘෂ්‍ය හා ශ්‍රවණබාධිත දරුවන් මෙහිදී මුහුණ දී සිටින්නේ බරපතල ගැටලුවකටය.

ආබාධිත දරුවන් සඳහා ඉගැන්වීම් කරනු ලබන විශේෂ පාසැල් මගින් ඔන්ලයින් තාක්ෂණය ඔස්සේ ඉගැන්වීම් නොකළේය. ඊට බලපෑ එක හේතුවක් වන්නේ දැස් නොපෙනෙන හා ශ්‍රවණබාධිත දරුවන්ට ඔන්ලයින් තාක්ෂණය ඔස්සේ ඉගැන්වීම අසීරු වීමය. අනෙක් කාරනය වන්නේ අදාළ පාසැල්වල ඉගැන්වීම් කරන බහුතරයක් ගුරුවරුද ශ්‍රවණ හා දෘෂ්‍ය ආබාධවලින් පෙළීමය. මේ නිසා ඔවුන්ටද ඔන්ලයින් තාක්ෂණය මගින් ඉගැන්වීම් කිරීම ගැටලුවකි. මේ ආකාර පසුබිමක් තුළ සාමාන්‍ය තත්ත්වයේ පසුවන දරුවන් කොවිඩ් තත්ත්වය හමුවේ නිවෙස් වලට වී අකුරු කරන්දී ආබාධිත තත්ත්වයේ පසුවන දරුවන්ට සිදුවූයේ නිවෙස් වලට වී සුසුම් හෙළන්නට ය.මෙය එක්තරා අන්දමකින් එම දරුවන්ගේ මානව හිමිකම් අමුඅමුවේ උල්ලංඝනය කිරීමකි.

වත්කම ජාතීන්ගේ සම්මුතිය

ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ගේ හිමිකම් පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ සම්මුතියට 2016 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවත් අත්සන් තැබූ නමුත් ඔවුන්ගේ ජීවිත නගා සිටුවීම පිණිස මෙතෙක් විධිමත් වැඩපිළිවෙළක් මෙරට තුළ ක්‍රියාත්මක වන බවක් පෙනෙන්නට නොමැති බව ශ්‍රී ලංකා ජාතික දෘෂ්‍යාබාධිත සම්මේලනය පවසයි. බොහෝ අසීරුතා මධ්‍යයේ අධ්‍යාපනයේ විවිධ කඩඉම් පසු කළද ඔවුන්ට රැකියා ලබා දෙන්නට ක්‍රමවත් වැඩපිළිවෙළක් බලයේ සිටි කිසිදු රජයක් විසින් ක්‍රියාත්මක නොකිරීමේ අවසන් ප්‍රතිපලය බවට පත්ව තිබෙන්නේ අබාධ සහිත පුද්ගලයින් අධ්‍යාපනය ලැබීමෙන් දුරස් වීමය. උපකෘත ගණයට වැටෙන අබාධිත දරුවන් සඳහාම වෙන්කළ පාසැල්වල විෂය භාහිර කටයුතු සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය කිසිදු පහසුකමක් ලබා දෙන්නේ නැත. ලොව පුරා අන්තර්කරණය නොඑසේ නම් සාමාන්‍යය දරුවන් සමඟ එකම පන්ති කාමරයක අබාධිත දරුවන්ටද අධ්‍යාපනය ලබාදීම සම්බන්ධව මෙරටද අවධානය යොමුව තිබුණත් එම වැඩපිළිවෙළ තවමත් පවතින්නේ ළදරු මට්ටමකය.

උපකෘත පාසැල්

දෘෂ්‍යාබාධිත හෝ ශ්‍රවණාබාධිත දරුවකු උපකෘත පාසලකින් අපොස සාමාන්‍යය පෙළ සමත්ව උසස් පෙළ සඳහා සාමාන්‍යය පාසැලකට ඇතුළු වීමට යාමේදී දෙමව්පියන් හා දරුවා පත්වන අසීරුතාව දන්නේ ඊට මුහුණ දෙන්නන්ම පමණි. ජනප්‍රිය යැයි කියන ඇතැම් පාසැල්වල ගේට්ටුවෙන් ඇතුළට මෙම දරුවන් ඇතුළු කර ගැනීමට පවා විදුහල්පතිවරු අකමැතිය. පැසැල් යන වයසේ පසුවන සෑම දරුවකුම පාසැල් ගත කිරීම දෙමව්පියන්ගේ හෝ බාරකරුවන්ගේ වගකීම වන අතර එසේ නොකරන අවස්ථාවක ඔවුන්ට එරෙහිව නීතිය ක්‍රියාත්මක කර අධිකරණමය ක්‍රියාවලියක් ඔස්සේ දඬුවම් පැමිණවීමේ හැකියාව රජය සතුය. එසේ වුවත් ආබාධිත දරුවන් වෙනුවෙන් එම නීතිය ක්‍රියාත්මක නොවීම කණගාටුවට කරුණකි.

පුද්ගල වයස් කාණ්ඩ සැලකීමේදී පාසැල් වයසේ පසුවන (අවුරුදු 05-19 අතර) දරුවන් 88740 ක් ශාරීරික හා මානසික අපහසුතාවලින් පෙළෙන බව ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛණ වාර්තාව අනුව හෙළිදරව් වන අතර ඉන් ළමුන් 30308 ක් කිසිදු අධ්‍යාපන කටයුත්තක නොයෙදෙයි. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලැබිය යුතු (05-09) වයස් කාණ්ඩයේ දරුවන් 31525 ක් අතරින් කිසිදු අධ්‍යාපන කටයුත්තක නොයෙදෙන සංඛ්‍යාව 6404 කි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගතහොත් 20.3% කි. කිසිදු අධ්‍යාපන කටයුත්තක නොයෙදෙන ආබාධිත පිරිස අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය සඳහා අන්තර්ග්‍රහණය කරගැනීම සඳහා ඔවුන් ලබන අධ්‍යාපනයට නිසි වටිනාමක් ලබාදීම අනිවාර්යයෙන්ම කළ යුතුය. සාමාන්‍යය දරුවකුට වඩා වැඩි අවධානයක් දෙමව්පියන් විසින් ආබාධිත දරුවකු වෙනුවෙන් දැක් විය යුතුය. එවැනි දරුවකුට අධ්‍යාපනය ලබාදීමේදී ඔවුන් විවිධ දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දෙති. එවැනි දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ ලබන අධ්‍යාපනයට නිසි වටිනාකමක් සමාජයෙන් නොලැබෙන්නේ නම් ආබාධිත දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබාදීම සඳහා ඔවුන්ගේ මව්පියන් තුළ පවත්නා උනන්දුවද අඩු වීමේ අවධානමක් තිබේ.

ආබාධිත දරුවන් බොහෝ විට අධ්‍යාපනය ලැබීම ආරම්භ කරන්නේ වයස අවුරුදු 05 ඉක්මවා තවත් වසර දෙක තුනක් ගිය පසු බවත් මේ නිසා ඔවුන්ට විෂය නිර්දේශ අවාරණය කිරීමේදී අවුරුදු 24 ක පමණ කාලයක් අධ්‍යාපනය ලබා දීමට සිදුවන බවත් මහනුවර සංකඩගල අද බිහිරි පාසැලේ සාමාන්‍යාධිකාරී ධුරයේ කළක් කටයුතු කළ ඩී.බී ගමගේ මහත්මිය පවසයි. පාසැල් යන වයසේ පසුවන විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති දරුවන් පනස් දහසකට වැඩි පිරිසක් සමාජයේ සිටින බවත් මොවුන් ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීමේ වැඩි ප්‍රවණතාවක් පවතින නමුත් ආබාධිත බව නිසාම එම සිදුවීම් බොහොමයක් පොලිසිවලට වාර්තා නොවන බවත් ඇය කියයි. කොවිඩ් සමය තුළ පවා ඔවුන් නිවෙස්වලදී විවිධ අපයෝජනයන්ට ලක්ව පීඩිතව සිටි නමුත්, ඒ සම්බන්ධයෙන් නීතිය ඉදිරියට නොගිය බවද ඇය කියා සිටියාය. ආබාධිත තත්ත්වයේ පසුවන පුද්ගලයන් නීතිය ඉදිරියට රැගෙන යාමට අපහසුතා බොහොමයක් ඇති බවත්, කොවිඩ් සමයේ මේ තත්ත්වය තව දුරටත් අපහසුතා රැසක් සහිත වූ බැවින් බොහෝ සිදුවීම් රහසේම සැඟව ගිය බවත් ඇය කියයි.

අද බිහිරි පාසැල්

දොඩම්වෙල අද බිහිරි විදුහලේ උප ගුරුවරයකු ලෙස සේවය කරන ආර්.ජී විජේසිංහ මහතා දෘෂ්‍යාබාධිතය. ඔහු හඬ අවදි කළේ මෙසේය...

'අපේ ඉස්කෝලේ දරුවෙක් වසර කිහිපකට කළින් සාමාන්‍යය පෙළ ඒ සමාර්ථ 06 ක් එක්ක විභාගය ඉහළින් සමත් වුණා. මේ ළමයින්ට උසස් පෙළ කරන්න වෙනම පාසැල් නැහැ. ඒ නිසා සාමාන්‍යය දරුවන් සමඟ එකට තමයි ඉගෙන ගන්න ඕන. අපේ පාසලේ දරුවා උසස් පෙළට ඇතුළත් කරගන්න මහනුවර ප්‍රධාන පෙළේ බාලිකා පසැල්වල විදුහල්පතිවරු කවුරුවත් කැමැති වුණේ නැහැ. මේ අන්ධ දරුවට සම්මුඛ පරීක්ෂණයකට පවා අවස්ථාවක් නොදී සමහර විදුහල්පතිවරු පාසැලේ ගේට්ටුවෙන් එළියේ තිබ්බා. එක විදුහල්පතිවරයෙක් කිව්වා උසස් පෙළ ගුරුවරු අන්ධ ළමයකුට උගන්වන්න කැමැති නැහැ කියලා. මේකද සමාජ සාධාරණත්වය. ආබාධිත දරුවන් සාමාන්‍යය දරුවන් හා එක්ව එකම පන්ති කාමරයක අධ්‍යාපනය ලබාදෙන වැඩපිළිවෙළක් අන්තර්කරණ වැඩපිළිවෙළ නමින් ක්‍රියාත්මක වෙනවා.

විදුහල්වල ඒකට ඉඩක් නැහැ. ශ්‍රී ලංකාවේ මහ සමාජය තාමත් අබාධිත පිරිස් තමන්ගේම කොටසක් ලෙස භාර ගන්න සූදානම් නැහැ. ආබාධිත පුද්ගලයින් හා පොදු සමාජය කියන්නේ දෙකක් නොව එකක්. අද ආබාධිත අයෙකුට බැංකු ක්‍රෙඩිට් කාඩ් පතක් ගන්න ගියාම පුදුම අපහසුතාවයකට පත් වන්න සිදු වෙනවා. ඒ වගේ කාරණා කොවිඩ් කාලයේ දී දරුණු ගැටළු වුණා.

මුදල් රෙගුලාසි පනත්වල අබාධිතයින්ට බැංකු කාඩ්පත් අභිමිසි කියලා කොතනකවත් කියලා නැහැ. අද හොඳට ඉන්න කෙනෙක් හෙට ආබාධිතයෙක් වෙන්න පුළුවන්. ආබාධිත බව කොතන කොහොම කාට වෙයිද දන්නේ නැහැ. රාජ්‍යය සේවයේ ඉතා ඉහල රැකියාවක් කළ අයෙකුට පවා කන් ඇසීම, ඇස් පෙනීම නැති වයසත් එක්ක ඇති වෙන්න පුළුවන්. තමනුත් කවදා හෝ ආබාධිතයකු වෙන්න ඉඩක් තියෙනවා කියලා හිතලා තීන්දු තීරණ ගන්න කියලා මම දේශපාලනඥයින්ගෙන් හා නිලධාරීන්ගෙන් ඉල්ලනවා. මාධ්‍ය ආයතන ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ මේ රටේ අබාධිත ජන කොටසක් ඉන්නවාද කියන එකත් අමතක කරලා. මේ නිසා අලුත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළින් හෝ මූලික අයිතියක් ලෙස ආබාධිතයින්ගේ අයිති-වාසිකම් ආරක්ෂා කරනවා නම් ඒක ඉතාම වැදගත්. මේ හැම දෙනාම මතක තබාගන්න ඕන කොවිඩ් වසංගතය ආවේ අපට කලින් දන්වලා නෙවෙයි. ආබාධ කියන්නේ ඒ වගේ දෙයක් වෙන්න පුළුවන්. කොවිඩ් සමයේ දැඩි ජීවාවකට ලක් වූ නිසා මේ ගැන විවෘතව කතා කල යුතුමයි.'

ශ්‍රී ලංකා ජාතික දෘෂ්‍යාබාධිත සම්මේලනයේ සම ලේකම් ප්‍රසන්න වික්‍රමසිංහ...

"මම ගුරුවරයෙක් වගේම සංගීත කණ්ඩායමකත් වැඩ කරනවා. කොවිඩ් සමයේ මේ කිසිදු කටයුත්තකට යන්න හැකි පසුබිමක් තිබුණේ නැහැ. සංගීත කණ්ඩායම සී සීකඩ් විසිරුණා වගේ. මොකද කිසිම අයුරකින් හෝටලයකට සංචාරකයෙක් ආවේ නැහැ. කොවිඩ් වගේ වසංගත තත්ත්වයක් අපේක්ෂා නොකල නිසා මුදල් ඉතිරි කරලා හෝ වෙනත් පහසුකම් සලසා ගන්න අවශ්‍ය තත්ත්වයක් ගැන අපි හිතලා තිබුණේ නැහැ. ඒ නිසා අපේ ආර්ථිකය බිඳවටම වැටුණා. අපි සමාජයේ පිළිගත් රැකියාවල නිරතවෙලා ඉන්නේ. අපට කියලා අභිමානයක් අපට තිබෙනවා. ඒ වෙලාවට කාගෙන්වත් අතපාන්න අපට හිතක් නැහැ. අපේ හිත ශක්තිමත්. නමුත් තනිවම ගැටළුවලට මුහුණ දෙනකොට හිත කඩා වැටෙනවා. ඇයි අපට ජීවත් වෙන්න අවශ්‍ය වන පරිසරය පහසුකම් නැත්තේ කියන කාරණා ඉස්මතු වෙනවා.

මම දොඩම්වෙල අද බිහිරි පාසැලේ වැඩ කරලා මාරුවක් ලබලා නුවර ප්‍රාථමික පාසැලකට ගියා. මට වැඩ බාර දෙන්න විදුහල්පතිවරිය කැමැති වුණේ නැහැ. ඇස් පේන්නේ නැති මම ළමයින්ට කොහොමද උගන්වන්නේ කියන ප්‍රශ්නය ඒ අයට තිබ්බා. පස්සේ මම ඒ පාසලට ගිහින් වැඩ කරනකොට හැමෝම පැහැදුනා. ඇස් පේන්නේ නැති වුණාට අපිට වැඩ කරන්න පුළුවන්. ඒක මේ සමාජය මුලින් තේරුම් ගන්න ඕන. පාසැලේ ක්‍රීඩා තරඟ, ගුරු දින උත්සව හැම එකක්ම මම සංවිධානය කලා. පස්සේ මම තවත් පාසැලකට මරු වීමක් ගන්න ගියාම විදුහල්පතිනිය අස්වීම දෙන්න කැමැති වුණේ නැහැ. ඒ මම හොඳට වැඩකළ නිසා. මාරුවීම ඉල්ලපු පාසැලේ විදුහල්පති මට වැඩ බාර දෙන්න හුඟක් උනන්දු වුණා. එකම සිද්ධියකදී විදුහල්පතිවරු දෙදෙනා දෙවිදිහකට ක්‍රියා කළේ. මුලින් මාව ප්‍රතික්ෂේප කළ විදුහල්පතිනිය ඒක කළේ නොදන්නා කමටයි. ආබාධිත පුද්ගලයින්ට පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි මාර්ග නොමැතිව රජයේ ගොඩනැගිලි සැලසුම් 2016 න් පසු අනුමත කරන්නේ නැහැ. අද වනවිට අපි මේ පහසුකම් නොමැතිව නොයෙක් දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දෙනවා. ආබාධිතයින්ගේ අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින බව කියන ඇතැම් සංවිධාන අවංකව ඒ සඳහා කැප වෙනවාද කියන ප්‍රශ්නයත් තිබෙනවා."

සංඥා පාකල

මැතිවරණ ක්‍රමවේදය සඳහා වන ජත්‍යන්තර පදනමේ ශ්‍රී ලංකාවේ අන්තර්කරණ උපදේශක ඉෂාන් ජලිල්...

"මම විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය සඳහා වරම් ලැබුවේ 2010 අවුරුද්දේ. ජත්‍යන්තර සබඳතා පිළිබඳ විශේෂ වේදී උපාධිය හදාරන අවශ්‍ය පොත් පත් කිසිවක් බ්‍රේල් මාධ්‍යයෙන් තිබුණේ නැහැ. මෙහිදී මම ගොඩක් අපහසුතාවට පත්වුණා. තොරතුරු දැන ගැනීම සඳහා වන ප්‍රවේශයන් සංඥා භාෂාවෙන් ඇත්තේම නැති තරම්. වික්‍රමයක් බලන්න ගියොත් අපි සිනමා ශාලාවට ඇතුළු වන ස්ථානයේ සිටම අපහසුතාවට

පත්වෙනවා. මේ රටේ ආබාධිතයින් කියා පිරිසක් ඉන්නවාද කියන එකවත් නොහිතා තමයි බොහෝ අවස්ථාවල බලධාරීන් තීන්දු තීරණ ගෙන තිබෙන්නේ. මම ඇමරිකානු සංචාරයක් අතරතුර ඔපෙරාවක් බලන්න ගියා. දෘෂ්‍යාබාධිත මට ශාලාවට ඇතුළු වෙන කොටම හෙඩ් ෆෝන් එකක් දුන්නා. ඒක දාගත්තම ශාලාව තුළ ඔපෙරාව රඟ දැක්වෙන අයුරු විස්තර කෙරෙනවා. අපිට ඒ පිළිබඳ විත්ත රූපයක් මවා ගනිමින් රස විඳින්න පුළුවන්. මම 2009 මගේ ප්‍රථම ඡන්දය ප්‍රකාශ කරන්න තාත්තා එකක් ඡන්ද පොළට ගියාම ඡන්ද මධ්‍යස්ථානාධිපති තාත්තට යන්න දෙන්න බෑ කිව්වා. එයාලගේ නියෝජනයෙකු සමඟ ගිහින් ඡන්දය දාන්න කිව්වා. එදා මම ගොඩක් අසරණ වුණා. අදටත් මම දන්නේ නැහැ මගේ ඡන්දේ දම්මද නැද්ද කියලවත්. මේ වනවිට ඒ ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් විසඳුමක් ලබා දීමට මැතිවරණ කොමිසම කටයුතු කරමින් සිටිනවා. ආබාධිතයින්ගේ අබාධ තත්ත්වය හුවා දක්වමින් ග්‍රාමය වචන භාවිත කරමින් ඔවුන් ආමන්ත්‍රණය කිරීම අදටත් සිදුවෙනවා. ඇතැම් අවස්ථාවල මාධ්‍යය පවා මේ වචන පාවිච්චි කරන බව පේනවා.”

මූලික අයිතිවාසිකම්

නව අආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් සම්පාදනය කිරීමට යහ පාලන ආණ්ඩු සමයේ පත්කළ මහජන අදහස් විමසීම සඳහා වන කමිටුවේ සභාපති අධි නීතිඥ ලාල් විජේනායක:

නව ව්‍යවස්ථාව සකස් කිරීම සඳහා මහජන අදහස් ලබා ගැනීමේ කමිටුවට ආබාධිත පුද්ගලයින්ගේ විශේෂ අවශ්‍යතා පිළිබඳව කණ්ඩායම් කිහිපයක්ම කරුණු ඉදිරිපත් කළා. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සියලු දෙනාටම පොදුවිය යුතු බව හැමෝම කිව්වා. ව්‍යවස්ථාව තුළින් මිනිසුන් අතර ඇති වෙනස්කම් මානව විවිධත්වයේ කොටසක් ලෙස පිළිගත යුතු බවද පෙන්වා දුන්නා. ඒකට පදනම් විය යුත්තේ බහුවිධ සමාජත්වයන් පිළිගන්නාවූ දැක්මක්. විශේෂයෙන් වෙනස් හැකියා ඇති අයගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා වීම වැදගත්. ආබාධිතයින් කියන්නේ වෙනස් හැකියාවන් ඇති පිරිසක්. මනුෂ්‍යත්වයේ හා මානව විවිධත්වයේ කොටසක් ලෙස දුබලතා සහිත පුද්ගලයින් පිළිගෙන ගරු කළ යුතුය. අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ ආබාධිත පුද්ගලයින් සම්බන්ධව විශේෂ කොටසක් ලෙස කරුණු අඩංගු කරන්න යෝජනා වී තිබෙනවා. බහුවිධ ආකාරයට වෙනස් ලෙස සැලකීමේ අත් දැකීම් විඳින පිරිමි හා ගැහුණු සියලු ආබාධිතයින්ට සත්‍යය වශයෙන්ම සමානාත්මතාව ලඟා කර ගැනීමට අවශ්‍ය විශේෂ පියවර ගැනීම සඳහා ප්‍රතිපාදන ව්‍යවස්ථාව තුළ තිබිය යුතුයි. ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට ඇති ආර්ථික සාමජීය හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් ආබාධිත පුද්ගලයින්ටද බේදයකින් තොරව අතිවිඳීමේ අවකාශ තිබිය යුතුයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට මේවා ඇතුළු කරන්න කියලා අපි නිර්දේශ කරලා තිබෙනවා. ව්‍යවස්ථා සභාවෙන් මෙහෙයුම් කාරක සභාවක් පත්කළා. ඒ මෙහෙයුම් කාරක සභාව මගින් අනු කමිටු හයක් පත්කළා. මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අනු කමිටුව ඉන් එකක්. ඒ කමිටුවත් වාර්තාවේ තිබෙන ආබාධිත යි න් ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිගෙන තිබෙනවා. ඊළඟ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ බොහෝ දුරට ඒවා ඇතුළත් වෙන්න ඉඩක් තිබෙනවා. රැකියාවකට ඉල්ලුම් කිරීමේදී ආබාධිත අයෙකුගේ ආබාධිත බව සලකා වෙනස් ලෙස සලකන්න බැහැ. බැංකු ලිපිකරු රැකියාවකට ඉල්ලුම් කළොත් කකුලක ආබාධයක් නිසා ඒ රැකියාව අහිමි වෙනවා නම් ඒක වැරදියි. කතා කරන්න බැරි, කන් ඇහෙන්නේ නැති කෙනෙකුට නිවේදක රැකියාවක් කරන්න බැහැ. ඒක හරි. ඒ රස්සාවට ඔහු හෝ ඇය නොගැලපෙන්න පුළුවන්. එහෙත් ඔවුන්ට කරන්න පුළුවන් රැකියා තිබෙනවා. ප්‍රශ්නය වෙන්නේ ඒ රස්සාවල්වලටත් මේ අය නොගන්නා එකයි. තමන්ට රැකියාව නොලැබුණේ ආබාධිතයෙක් වීම නිසා කියලා ඔප්පු කරන්න පුළුවන් නම් මූලික අයිතිවාසිකම් නඩුවක් ගෙනියන්න පුළුවන්. මේක ව්‍යවස්ථාවේ වෙනම තිබුණොත් ඒක ශක්තියක්. නොතිබුණොත් අයිතිවාසිකම් ඉල්ලන්න අයිතියක් ලැබෙන්නේ නැහැ. ඇස් නොපෙනුනාට කන් නොඇසුනාට ඒ අය කොන් කරන්න බැහැ. අපිට වගේම අයිතියක් ඒ අයටත් තිබෙනවා. පවතින ව්‍යවස්ථාව මගින් ආබාධිත අයිතිවාසිකම් සපුරාලීම සම්බන්ධයෙන් රජයට ලොකු බැඳීමක් නැහැ. මේ නිසා පවතින යෝජනා ව්‍යවස්ථාවට ඇතුළත් කරන්න බලපෑමක් සමාජයෙන් එන්න ඕන. ආබාධිත අයගෙන් පමණක් නොවෙයි සාමාන්‍යය ජනතාව ගෙන්ද මේ සඳහා හඬක් ආ යුතුයි. මානසික රෝගීන් විශාල පිරිසක් සමාජයේ ඉන්නවා. ප්‍රසිද්ධ ස්ථානවල ගැවසෙන මානසික රෝගීන්ට දැන් බොහෝ වෙලාවට ගල් ගහන එක. ව්‍යවස්ථාව තුළ ආබාධිත අයිතීන් මූලික අයිතියක් ලෙස ඇතුළත් වුණොත් අසාධාරණයක් සිදුවූ අවස්ථාවක ඒ අයට අධිකරණය හමුවට යන්න

පුළුවන්. යම් පුද්ගලයකු වෙනුවෙන් සමීතියකට සංවිධානයකට වුණත් ඒ කටයුත්ත කරන්න පුළුවන්.

ආබාධිත උපාධිධාරීන්

අබාධිත තත්ත්වයේ පසුවන උපාධිධාරීන් 65 දෙනකු රැකියා අපේක්ෂාවෙන් පසුවන බව ආබාධ සහිත වූවන්ගේ රැකියා විරහිත උපාධි ධාරීන්ගේ එකමුතුවේ සාමාජික සත්‍යා නිර්මාණී පවසයි. ජයවර්ධන විශ්ව විද්‍යාලයේ දර්ශනය හා මනෝ විද්‍යාව පිළිබඳ උපාධි ධාරිණියක වන ඇය පවසන්නේ දැනට විශ්ව විද්‍යාල වල අධ්‍යාපන ලබන ආබාධ සහිත වූවන් ලබන වසරේ පිටවූ පසු මෙම සංඛ්‍යාව 100 කට ආසන්න විය හැකි බවයි. රජයේ රැකියා වලින් 3% ක් ආබාධ සහිත වූවන් සඳහා ලබාදිය යුතු බවට ඡනපති ආර්. ප්‍රේමදාස මහතා විසින් 1988 වසරේදී වකුලේඛණයක් පවා නිකුත් කර තිබුණද රැකියා ලබා දීමේදී මෙය කිසිදු ආකාරයකින් සැලකිල්ලට ලක් නොකරන බවද පැවසූ සත්‍යා කොවිඩ් වසංගත සමයේ මේ සියළු දෙනා දැඩි ආර්ථික දුෂ්කරතාවලට ලක්ව පීඩා විඳි බව කියා සිටියාය.

“මේ හැට පස් දෙනාම වගේ තමන්ගේ කුසලතා තුළින් ආර්ථිකය ශක්තිමත් කර ගත හැකි මට්ටමක සිටින අය. නමුත් සාමාන්‍ය තත්ත්වයකදී වත් ගොඩනගා ගන්න බැරි ඒ පරිසරය කොවිඩ් කාලයේදී කොහොමත් හදා ගන්න බැහැ. මේ අය වැඩිවශයෙන්ම මානසිකව කඩාගෙන වැටුණේ කොවිඩ් සමයේ. ඒ තත්ත්වය මමත් ඇතුළුව අපි හැමෝම අත් වින්දා. මොකද අපට කොවිඩ් රෝගයෙන් ආරක්ෂා වීමේ ප්‍රබල අපහසුතා තිබුණා. තැනකට ගියත් අත සෝදන විට කකුලෙන් පාගන්න තිබුණ තැන් අපට හොයා ගැනීම අපහසු වුණා. තවත් ලොකුම කරදරය වුණේ අපේ පුංචි දරුවෝ කොවිඩ්වලින් ආරක්ෂා කර ගැනීම මොකද අපට අත සෝදන්න විතරක් නෙවෙයි අපේ ඇඳුම් පිරිසිදුව තියාගන්නත් පහසු නැහැ. අප රැඳෙන තැන් අවට ඉන්නේ කවද තියෙන්නේ මොනවද කියලා අවබෝධ වෙන්න වෙලා යනවා. ඒ වෙද්දී අපේ ඇඳුම්වල තැවරුණේ මොනවද කියන්න අපි දන්නේ නැහැ.... රැකියාවක් හොයා ගෙන යනවාට වඩා ජීවත් වීමේ කටුක බව අපි දරුණු ලෙස වින්දා. ..”

අබාධ සහිත ජීවත් වන පිරිස් මේ සමාජයේ අප හා සමාන අයිතිවාසිකම් ඇති පරිසරක් බවට තර්ක අවශ්‍ය නැත. එසේ වුවත් සාමාන්‍යය පුද්ගලයකු ලබන අයිතිවාසිකම් ඒ අකාරයෙන්ම විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති අයදට හිමි වන්නේද යන්න ප්‍රශ්නයකි. බොහෝ අවස්ථාවල ඔවුන්ගේ මානව අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වන අතර ඒ සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසමේද අවධානය යොමුව තිබේ. අබාධ සහිත වූවන්ගේ ප්‍රවේශ පහසුකම් ස්ථාපිත කිරීම සම්බන්ධයෙන් ශේෂ්ඨාධිකරණ තීන්දුවක් පවා තිබියදී තවමත් රාජ්‍යය ආයතන පවා එය නොසලකා හරිමින් ඉදිකිරීම් සිදු කරන බව ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසමේ මහනුවර දිස්ත්‍රික් ප්‍රධානී කුමුදුනී විතාන මහත්මිය පවසයි.

අබාධිත බව සමග වෛද්‍ය, ඉංජිනේරු හෝ කළමණාකරණ උපාධි පාඨමාලා හැදෑරීමේ පහසුකම් නොමැති නිසා මෙරට විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති අය විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනයට යොමු වන්නේ කලා අංශයෙන් පමණි. රැකියා ගැනීමට යාමේදී මෙය ප්‍රශ්නයක් බවට පත්ව තිබෙන්නේ සාමාන්‍යය තත්ත්වයේ පසුවන අති විශාල පිරිසක්ද කලා උපාධියක් ලැබ විරැකියාවෙන් පෙළෙන බැවිනි. බාධාවකින් තොරව අධ්‍යාපනය ලැබීමටත් ඉන් පසු සුදුසුකම් මත රැකියාවක් ලබා ගැනීමටත් අවශ්‍යය පසුබිම සකස් කරන ලෙස රජයෙන් ඉල්ලා සිටින විශේෂ අවශ්‍යතා ඇතතෝ රජයට කියන්නේ තමන්ට අවශ්‍යය අනුකම්පාව නොව සාධාරණත්වය බවයි. සාමාන්‍ය පරිසරය තුළ එවැනි පරිසරයක් පවතින විට කොවිඩ් සමය වැනි වසංගත සමයකදී මොවුනට අත් විඳින්නට සිදුවූ ඉරණම ඉන් මනාව පැහැදිලි වෙයි.

හිඳහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය